

TİCARETTE TEKNİK ENGELLER RAPORU

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KASIM 2022

YASAL UYARI: Bu rapor Bakanlığımız Ticaret Uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır.

İçindekiler

ÖNSÖZ	5
Kısaltmalar	6
Metodoloji	7
Ticarette Teknik Engeller	9
A. Temel Kavramlar ve Teorik Çerçeve	9
B. Ticarette Teknik Engellerin Önlenmesine Yönelik Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası, Bölgesel ve İkili Anlaşmalar	10
a. DTÖ Ticarette Teknik Engeller (TTE) Anlaşması	10
b. Türkiye- AB Teknik Mevzuat Uyumuna	12
c. İkili Anlaşmalar: STA ve Teknik İşbirliği Anlaşmalarında (TİA) Teknik Engeller Faslı	14
C. Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi-Teknik Engelleri Aşmada Birincil Rehberiniz	15
ÜLKE UYGULAMALARI	17
ABD	17
Kalite Altyapısı	19
ABD'nin İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	21
BREZİLYA	28
Kalite Altyapısı	30
Brezilya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	31
Diğer Önemli Hususlar	32
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	33
Kalite Altyapısı	35
Çin'in İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	37
Diğer Önemli Hususlar	39
Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)	39
ENDONEZYA	40
Kalite Altyapısı	42
Endonezya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	43
Diğer Önemli Hususlar	45
FİLİPİNLER	47
Kalite Altyapısı	49
Filipinler'in İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	51
GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ	53

Kalite Altyapısı.....	55
Güney Afrika'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	56
Diğer Önemli Hususlar	58
GÜNEY KORE	59
Mevcut STA, TTA, TİA Hakkında Bilgi	61
Kalite Altyapısı.....	62
Güney Kore'de İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	64
Diğer Önemli Hususlar	65
HİNDİSTAN	66
Kalite Altyapısı.....	68
Hindistan'ın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları.....	69
Diğer Önemli Hususlar	72
Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)	74
JAPONYA	75
Kalite Altyapısı.....	77
Japonya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları.....	78
Diğer Önemli Hususlar	82
Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)	82
KANADA.....	83
Kalite Altyapısı.....	85
Kanada'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	86
Diğer Önemli Hususlar	93
Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)	93
MALEZYA	94
Mevcut STA, TTA, TİA Hakkında Bilgi	96
Kalite Altyapısı.....	97
Malezya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları.....	98
Diğer Önemli Hususlar	101
Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)	102
MEKSİKA.....	103
Kalite Altyapısı.....	105
Meksika'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları.....	107
Diğer Önemli Hususlar	112
ŞİLİ	113
Mevcut STA Hakkında Bilgi.....	115
Kalite Altyapısı.....	116

Şili'nin İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumlar	117
Diğer Önemli Hususlar	119
TAYLAND	120
Kalite Altyapısı.....	122
Tayland'ın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumlar	123
VIETNAM	126
Kalite Altyapısı.....	128
Vietnam'ın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları	129
Diğer Önemli Hususlar	130
TİCARETTE TEKNİK ENGELLER ANKETİ.....	131
15 ÜLKEYE İLİŞKİN ÖZEL TİCARİ KAYGILAR, KARŞILIKLI TANIMA ANLAŞMALARI VE DTÖ BİLDİRİMLERİ	136
KARŞILIKLI TANIMA ANLAŞMALARI	139
DTÖ BİLDİRİMLERİ	139
ABD.....	143
BREZİLYA	150
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	152
ENDONEZYA	161
FİLİPİNLER.....	165
GÜNEY AFRİKA	167
GÜNEY KORE	169
HİNDİSTAN	172
JAPONYA	180
KANADA.....	182
MALEZYA	186
MEKSİKA	187
ŞİLİ	190
TAYLAND	192
VIETNAM	194

ÖNSÖZ

Ticaret Bakanlığı olarak önceliğimiz, firmalarımızın uluslararası pazara girişini kolaylaştırmak ve karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik politikalar geliştirmektir.

Bilindiği üzere, dünyada Kovid-19 salgının da etkisiyle korumacılık eğilimleri giderek artmaktadır. Ürün güvenliği; teknik düzenlemeler, standartlar, test ve belgelendirme işlemleri gibi araçlarıyla yeni ticaret düzenin adeta "olmazsa olmazı" haline gelmiş bulunmaktadır. Bu sistemde, esasen insan can ve mal güvenliği, tüketicinin korunmasına yönelik uygulamaya konulan düzenlemeler, amacı dışında kullanılabilmekte ve ürünlerin dış pazarlara girişinde teknik engeller oluşturabilmektedir. Söz konusu düzenlemeler neticesinde ticaret gereğinden fazla engellenmekte ve ihracatçılar ciddi maliyetlere katlanmak durumunda kalmaktadırlar.

Bu çerçevede, Türkiye'nin dış ticaretinin önündeki teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar, ihracat rakamlarımızın her geçen yıl rekorlar kırmasında önemli kilometre taşlarından birini oluşturmaktadır. Ülkemiz, 1996'da yürürlüğe giren Gümrük Birliği gereğince, AB'nin ürünlere ilişkin teknik mevzuatını ve sistemini Bakanlığımızın koordinasyonunda uyumlaştırmış bulunmaktadır. Bu sayede ülkemiz menşeli ürünlerin, AB pazarlarına herhangi bir teknik engelle karşılaşmadan girebilmesinin zemini hazırlanmıştır.

İhraç ürünlerimizin dış pazarlarda karşılaştığı teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar gerek merkez teşkilatımız gerekse ticaret müşavirlerimiz aracılığıyla Bakanlığımız tarafından etkin olarak sürdürülmektedir. Bu çalışmalar, gerek Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası platformlarda gerekse de ülkeler ile ikili müzakereler yoluyla gerçekleştirilmektedir. İlâveten, muhtemel teknik engellere karşı ihracatçılarımızı zamanında ve doğru bilgilendirmek ticarete teknik engellerin aşılmasında kilit öneme sahiptir.

Bu noktada, Ticarete Teknik Engeller Raporu; ihracatçılarımızı ticarete teknik engeller konusunda bilgilendirmek ve dış pazarlarda karşılaştıkları teknik engellerin aşılmasına rehberlik etmek maksadıyla hazırlanmıştır.

Raporun, ihracatçılarımızın farklı ülke pazarlarına girişte karşılaştıkları farklı teknik engellere karşı hazırlıklı olması ve ticaretimizin bu engeller sebebiyle aksamadan işlemesi amaçlarına hizmet etmesini temenni ediyorum.

Dr. Mehmet Muş

Ticaret Bakanı

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
ECE	Avrupa Ekonomik Komisyonu
EFTA	Avrupa Serbest Ticaret Birliği
ETSI	Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü
GB	Gümrük Birliği
IEC	Uluslararası Elektroteknik Komisyonu
ISO	Uluslararası Standartlar Örgütü
KTA	Karşılıklı Tanıma Anlaşması
SMIIC	İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü
SPS	Sağlık ve Bitki Sağliğı Önlemleri
STA	Serbest Ticaret Anlaşması
TİA	Teknik İşbirliği Anlaşması
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
TTE	Ticarette Teknik Engeller
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
ÜGD Genel Müdürlüğü	Ürün Güvenliğı ve Denetimi Genel Müdürlüğü
BBM	Bilgi ve Bildirim Merkezi
STC	Özel Ticari Kaygılar

Metodoloji

Ticarette Teknik Engeller Raporu, hedef pazarlarda ihraç ürünlerimizin ticarette teknik engellerle karşılaşmasının önlenmesine ve pazara girişlerinin kolaylaştırılmasına rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Rapor temel olarak ticarette teknik engellerle ilgili açıklayıcı bilgilerin yer aldığı giriş kısmı, raporun ana bölümünü oluşturan belirli ülkeler özelinde ticarette teknik engelleri sunan ikinci kısım ve seçilen ülkelere yönelik hazırlanan ve ticari ilişkilerimize ilişkin daha detaylı ve derin bilgiler sunan son kısım olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Giriş kısmında, ticarette teknik engellerin kaynağını oluşturan; teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi prosedürleri hakkında temel ve açıklayıcı bilgiler ile ticarette teknik engellerin önlenmesine yönelik ülkemizin taraf olduğu uluslararası, bölgesel ve ikili anlaşmalar hakkında bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca, bahse konu kısım altında, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarette Teknik Engeller (TTE) Anlaşması kapsamındaki hak ve yükümlülüklerimiz ile DTÖ TTE Komitesi marjında yürütülen faaliyetler ile ülkemizin özellikle Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ile ticarette teknik engellerin ortadan kaldırılmasını sağlayan AB teknik mevzuat uyum çalışmaları ve kalite altyapısına ilişkin ikili anlaşmalarımız hakkında güncel bilgiler paylaşılmaktadır.

İkinci kısımda rapora konu ülkeler, Bakanlığımızın hedef ve öncelikli ülkeleri ile Uzak Ülkelere İhracat Stratejisi kapsamında ortak olarak yer alan ülkeler arasından belirlenmiştir. Buna göre, ABD, Brezilya, Çin, Endonezya, Filipinler, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, Japonya, Kanada, Malezya, Meksika, Şili, Tayland ve Vietnam pazarlarındaki mevcut ve potansiyel ticarette teknik engellere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Belirlenen on beş ülke ile ilgili yapılan çalışmada, her bir ülkenin genel ekonomik durumuna dair özet bilgiler, dış ticaret verileri ve ülkemizle olan ticaretinde öne çıkan ihraç kalemlerine yer verilmiştir. Her ülke özelinde kalite altyapısı, ithalat denetimleri ve ithalat denetimleri ile ilgili sorumlu kuruluşlar hakkında bilgiler yer almaktadır. Raporda, bazı ülkeler özelinde de “Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması” ile “Diğer Önemli Hususlar” başlıklarında bölümler ilave edilmiştir. Diğer önemli hususların hazırlanmasında, Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatını oluşturan Ticaret Müşavirliklerimiz ve Ataşeliklerimiz aracılığıyla ilgili ülke özelinde bildirilen ticarette teknik engellere ilişkin hususlara yer verilmiştir.

Özenli ve titiz bir çalışmanın ürünü olan raporun ana gövdesini oluşturan teknik düzenlemelerle ilgili kısmın hazırlanmasında açık kaynaklardan yararlanılmış, ilgili olabilecek kurumlar ile ülkelerin dış ticaret uygulamalarından sorumlu kurum ve kuruluşlarının resmi internet sitelerine başvurulmuştur.

Öte yandan, www.teknikengel.gov.tr uzantılı internet sitemizde ticarete teknik engellere ilişkin soruların yer aldığı bir anket yapılmıştır. Anket neticesinde firmalarımızın karşılaştığı teknik engellerin yanı sıra en fazla teknik engelle karşılaşılan ülkeler ve sektörlerle ilgili sonuçlara ulaşılmıştır.

Son kısımda, DTÖ TTE Anlaşması ile TTE Komite Toplantıları marjında gündeme getirilen Özel Ticari Kaygılar (STCs), ticarete teknik engellerin önlenmesinde kullanılan önemli enstrümanlardan biri olan Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları (KTA) ve TTE Anlaşmasının şeffaflık ilkesi çerçevesinde yerine getirilen DTÖ bildirimlerine ilişkin bilgiler ile genel istatistiklere yer verilmiştir. Aynı şekilde bu konu başlığı, belirlenmiş on beş ülke özelinde ele alınmış ve ülkemizle şu ana kadar tesis edilen KTA'lar, DTÖ TTE Komite Toplantısında bahse konu ülkeye karşı gündeme getirilen STC'ler ve ilgili ülkenin DTÖ'ye yapmış olduğu bildirimlere dair istatistiki verilere yer verilmiştir.

Ticarette Teknik Engeller

Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ülkeler; (i) piyasadaki ürünlerin kalitesinin temin edilmesi, (ii) insan, hayvan veya bitki sağlığının korunması, (iii) tüketicinin ve çevrenin korunması, (iv) yanıltıcı uygulamaların önlenmesi, (v) ulusal güvenliğin korunması gibi meşru amaçlara uygun olarak gerekli gördükleri önlemleri yürürlüğe koyma hakkına sahiptirler. Bu önlemler, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirme prosedürleri aracılığıyla uygulanmaktadır.

Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri; sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunmakla birlikte, amacı dışında yerli üretimin ve sanayinin korunmasına yönelik uygulanmaları, meşru sayılmayan hedeflere yönelmeleri, meşru amaçları olsa dahi ticareti gereğinden fazla kısıtlamaları veya üreticiler/ülkeler arasında ayırma yol açmaları durumunda ticarette gereksiz engellerin oluşmasına sebep olmakta ve bunlar “ticarette teknik engel” olarak değerlendirilmektedir.

Ticarette Teknik Engeller, gümrük tarifeleri ve miktar kısıtlamaları haricinde kalan ve uluslararası ticareti doğrudan etkileyen tarife-dışı engeller içinde yer almaktadır. Kurallara ve meşru hedeflere yönelik uygulandıklarında toplum refahını artırmaya yönelik olan bu önlemler, amacı dışında kullanıldıklarında uluslararası ticaret akışını engelleyen ciddi sorunlara yol açmaktadırlar.

Anılan kavramlara ilişkin temel bilgiler aşağıda yer almaktadır.

A. Temel Kavramlar ve Teorik Çerçeve

- a. **Standartlar:** Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarette Teknik Engeller (TTE) Anlaşmasında ifade edildiği şekliyle; yetkileri tanınan bir kuruluş tarafından, ürün veya ilgili işleme ve üretim metotları, ortak ve tekrarlanan kullanımlar amacıyla oluşturulan kurallar, yöntemler ve özellikleri içeren uyulması ihtiyari olan belgedir. (TTE Anlaşması, Ek 1, para 2)
- b. **Teknik Düzenlemeler:** DTÖ TTE Anlaşmasında ifade edildiği şekliyle; Ürün/mamul özelliklerini, karakteristiklerini, işleme veya üretim/imalat metotlarını ve uygulanan idari hükümleri kapsayan, uygulanması zorunlu belgelerdir.
- c. **Uygunluk Değerlendirme Prosedürleri:** Teknik düzenleme veya standartlara uygunluk gereklerinin yerine getirildiğinin tespiti amacıyla doğrudan veya dolaylı olarak kullanılan prosedürler olup, örnekleme, test, inceleme, değerlendirme, kayıt, akreditasyon veya kabul işlemleri bu kapsamda değerlendirilebilir.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kapsamında standart ve teknik düzenleme arasındaki temel fark, uygulama zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. “Standartlar”, ürünlerin birbirine uyumluluğunu, ekonomik olarak üretilmelerini ve ürün kalitesini garanti etmeyi amaçlayan, bu

kapsamda firmalar ve sanayiler tarafından talep edilen ve geliştirilen, yetkileri tanınan bir kuruluş tarafından yayınlanan pazar odaklı araçlardır. “Teknik düzenlemeler” ise devletler tarafından piyasaya ürün arzının temel kriterlerini belirlemek ülkeyi ve vatandaşları düşük kaliteli ve güvensiz ürünlerden korumak için uygulamaya konulan ve uyulması zorunlu olan belgelerdir.

B. Ticarete Teknik Engellerin Önlenmesine Yönelik Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası, Bölgesel ve İkili Anlaşmalar

Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde kullanılmakta ve ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Teknik düzenlemeler hazırlanırken, uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması ticaretin serbest akışını engelleyen en önemli sorunlardandır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan teknik düzenlemeler de ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir. Bu çerçevede, ihracatçılarımızın ticaretlerini gerçekleştirirken karşılaştıkları teknik engelleri mümkün olabildiğince kaldırmak ve ticarete şeffaflık sağlanması gibi amaçlarla Uluslararası, Bölgesel ve İkili Anlaşmalara taraf olunmaktadır. Bahse konu anlaşmalar ÜGD Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir. Bu kapsamda söz konusu anlaşmalara ilişkin bilgiler aşağıdaki bölümlerde açıklanmaktadır.

a. DTÖ Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması

DTÖ Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması; meşru bir gerekçeye dayanarak oluşturulan teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesi prosedürlerinin uluslararası ticarete keyfi/gereksiz bir engel oluşturmasını veya ayrımcılığa yol açmasını engellemeye yönelik uluslararası düzenlemeleri belirleyen bir anlaşmadır. Hizmetler ve kamu alımlarına ilişkin üye ülkelerce yapılan düzenlemeler ve Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri (SPS) Anlaşması kapsamına giren konular, TTE Anlaşmasının kapsamı dışında kalmaktadır.

DTÖ Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması

TEMEL AMAÇLAR	• Uluslararası ticarete gereksiz/ayrımcı teknik engellerden kaçınmak	
	• Üyelerin meşru gerekçelere dayanarak düzenleme yapma hakkını korumak	
KAPSAM	• Teknik düzenlemeler	Öngörülen önlemler yalnızca meşru amaçlara hizmet etmek üzere gerekli görüldüğü ölçüde alınabilir. Alınan önlemler gereğinden fazla ticareti kısıtlayıcı etki yapmamalıdır. Alınan önlemin gerekli olup olmadığı DTÖ içtihadına bakılarak yorumlanır.
	• Standartlar	Ticareti kısıtlamak maksadıyla hazırlanmamalı, kabul edilmemeli ve uygulanmamalıdır.
	• Uygunluk değerlendirmesi prosedürleri	İthalatçı ülkeye ürünlerin ilgili standartlara ve teknik düzenlemelere uygun olduğu konusunda güven temin etmek için ihtiyaç duyulandan daha katı olmamalıdır

TTE Anlaşması ülkelere uygulamaya koyacakları teknik düzenlemeler konusunda yetki verdiği kadar sorumluluklar da yüklemektedir. Bu kapsamda, ülkeler uluslararası standartlar ile uyumu temin etmek, teknik düzenlemeler daha taslak aşamada iken bildirim yaparak diğer ülkelerin bilgi sahibi olmasını sağlamak ve diğer ülkelerin yorumlarını dikkate almak zorundadır.

DTÖ üyesi ülkeler TTE Anlaşması yükümlülükleri çerçevesinde meşru gerekçelerle alacakları önlemlerin uluslararası standartlarla uyumunu temin etmek durumundadırlar.

Diğer taraftan, “şeffaflık” ilkesi çerçevesinde ülkelerin birbirlerini teknik engel oluşturabilecek düzenlemeleri hakkında henüz taslak aşamasındayken bilgilendirmelerine ve bu sayede ilgili düzenlemelere yorum yapmalarına imkan tanımaktadır. Bu itibarla, DTÖ üyesi ülkeler ulusal TTE Bilgi Bildirim Merkezlerini kurmakta, taslak aşamasında görüşe açılan düzenlemeler öncelikli olarak bu Merkezler aracılığıyla üye ülkelere bildirilmekte, değerlendirilmekte ve taslaklara ilişkin ulusal düzeyde koordinasyon sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, DTÖ üyesi ülkelerin ticarete gereksiz engel yaratma potansiyeli olan düzenlemeler ve ticarete teknik engel yaratan önlemler bu Merkezler aracılığıyla TTE Komitesi gündemine getirilmektedir.

Ülkemizdeki TTE Bilgi ve Bildirim Merkezi (BBM) görevini ÜGD Genel Müdürlüğü yürütmektedir. ÜGD Genel Müdürlüğü bu görevi yürütürken, üreticiler, ihracatçılar, odalar, sivil toplum örgütleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve ticaret müşavirliklerimiz arasındaki koordinasyonu da üstlenmektedir.

Bu çerçevede, ÜGD Genel Müdürlüğü diğer ülkelerin yürürlüğe koymayı planladıkları önlemlerle ilgili olarak daha taslak aşamasında yaptıkları bildirimlerle ilgili olarak, ilgili ülkenin Bilgi ve Bildirim Merkeziyle irtibata geçmekte, her türlü bilgi ve belgeyi talep etmekte, ülkemizde söz konusu önlemden etkilenmesi muhtemel ihracatçılarla koordinasyon sağlamakta ve oluşturulan görüş, değerlendirme ve kaygıları, belirlenen yorum süresi içerisinde ilgili ülke Bilgi ve Bildirim Merkezine iletmektedir.

Benzer şekilde ülkemiz yetkili kurumları tarafından hazırlanan düzenlemeler de daha taslak aşamasındayken TTE Anlaşması kapsamında bildirilmekte, diğer ülkelerin Bilgi ve Bildirim Merkezlerinden alınan talepler ve yorumlar ilgili kurumlarla sağlanan koordinasyon ile cevaplanmaktadır.

Diğer taraftan, gerek ülkemizin gerekse diğer ülkelerin hali hazırda yürürlükte olan uygulamalarıyla ilgili olarak ihracatçıların karşılaştığı sorunlar da TTE Komitesinde Özel Ticari Kaygılar (STC) başlığı altında gündeme getirilmekte olup bu çerçevede ÜGD Genel Müdürlüğü de ihracatçılarımızın karşılaştığı ticarete teknik engelleri gündeme getirmekte, diğer ülke ihracatçılarının ülkemiz pazarına girerken karşılaştıklarını iddia ettikleri engellerle ilgili de gerekli görüşmeleri yapmaktadır.

b. Türkiye- AB Teknik Mevzuat Uyum

Bilindiği üzere, uluslararası pazarlarda daha az teknik engelle karşılaşmanın ilk önemli adımı iç pazarda da standardı yüksek, kaliteli ve güvenli ürünler üretmek ve arz etmektir. Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) arasında Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 sayılı AB-Türkiye Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) uyarınca, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri ticaretinde AB ile aramızda gümrük vergileri, eş etkili vergiler ve miktar kısıtlamaları 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren kaldırılmış ve bahse konu ürünlerde üçüncü ülkelere karşı Türkiye, AB'nin Ortak Gümrük Tarifesi'ni uygulamaya başlamıştır.

Gümrük vergisi, eş etkili vergiler ile miktar kısıtlamalarının kaldırılması ticarete malların serbest dolaşımı için yeterli olmadığından, anılan OKK'nin 8 inci maddesi uyarınca AB'nin teknik mevzuat olarak bilinen ürün mevzuatı ile bunların uygulanmasını sağlayan mevzuatının da ülkemizde iç yasal düzenlemelerine dâhil edilmesi öngörülmüştür. Bu şekilde ticarete teknik engeller de ortadan kaldırılmış olacaktır.

Ticarete teknik engellerin kaldırılması konusundaki Topluluk araçları 2/97 sayılı OKK eki liste ile belirlenmiştir. Uyum sağlanacak ürün grupları temelde sanayi ve işlenmiş tarım ürünleridir. Normal koşullarda Anlaşma gereğince söz konusu uyumun 5 yıl içerisinde tamamlanması öngörülmüş ise de listede yer alan mevzuatın AB tarafından güncellenmesi, yürürlükten kaldırılması gibi nedenlerle günümüzde bahse konu mevzuatın yaklaşık %80'i uyumlaştırılmıştır. Söz konusu uyumlaştırma çalışmaları konunun dinamik yapısı nedeniyle halen devam etmekte ve bahse konu liste güncellenmektedir.

Bu çerçevede, ülkemizde 2/97 sayılı OKK ekinde yer alan mevzuatın hangi kurumlarca uyumlaştırılacağı 97/9196 sayılı BKK ile tanımlanmıştır. Bu çalışmaların Yetkili Kuruluş ile Avrupa Komisyonu arasındaki iletişim ve koordinasyonu Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Bununla birlikte, teknik mevzuatın uyumlaştırılması kadar doğru ve etkin uygulanması da önem arz etmektedir. Bu kapsamda, uyumlaştırılan mevzuatın uygulanması için gerekli alt yapının da uyumlaştırılması gerekmektedir. Bu çerçevede imzalanan 1/2006 sayılı OKK ile, Türkiye tarafından AB'nin yeni yaklaşım mevzuatına uyum sağladığının Komisyonca teyidi ve sonrasında taraflarca bir beyan metni imzalanması hükme bağlanmış ve ülkemizde yerleşik onaylanmış kuruluşların atanması, diğer bir deyişle atanan kuruluşların yapacağı test ve belgelendirmelerin AB'de tanınması mümkün olmuştur.

Ülkemizce ürün mevzuatı uyumlaştırıldıkça, bu ürün mevzuatında öngörülen test ve belgelendirmeler Türkiye'de yerleşik imalatçılar ve uygunluk değerlendirme kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Uygunluk değerlendirme kuruluşlarımız da yine teknik mevzuat uyumu kapsamında kurulan ve Avrupa Akreditasyon Birliği (EA)'nin üyesi olan Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilmektedir. TÜRKAK tarafından akredite edilen Türk uygunluk değerlendirme kuruluşlarının verdiği belgeler AB üyesi ülkelerdeki uygunluk değerlendirme kuruluşlarının verdiği belgelere eşdeğer durumdadır.

Avrupa Birliği'nde ortak bir mevzuatın olmadığı "Düzenlenmemiş Alan"da ise bu alana dâhil olan ürünlerin uyması gereken gerek Türkiye'nin gerekse AB üyesi ülkelerin mevzuatı birbirlerine eş değer kabul edilmektedir. Bu sayede, düzenlenmemiş alanda yer alan ve ülkemizde yasal olarak üretilen ürünlerin AB üyesi ülkelerde teknik düzenlemelere tabi tutulmaması sağlanmakta, ihracatçılarımızın pazara girişi kolaylaştırılmaktadır.

Düzenlenmemiş alan kapsamına giren ürünlere ilişkin teknik mevzuat "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" kapsamında Avrupa Birliği'ne bildirilmekte ve bu mevzuata ilişkin AB'den gelen soru veya görüşler ilgili yetkili kuruluşlara iletilmektedir. Benzer şekilde, Avrupa Birliği üyesi ülkelerden intikal eden taslak mevzuat da ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımıza iletilmekte ve görüşleri istenmektedir.

Teknik mevzuatın uyumu Gümrük Birliği Kararı'ndan kaynaklanan yükümlülüğümüz olmakla birlikte, ülkemizde üretilen ürünlerin standart ve kalitelerinin gelişmiş ülkeler düzeyinde olması bir yandan toplumumuzun daha güvenli ve kaliteli ürün kullanma ve tüketmesini diğer yandan ülkemizin teknik engellerle karşılaşmadan başta AB olmak üzere ihracat pazarlarına daha kolay girmesini sağlamaktadır.

c. İkili Anlaşmalar: STA ve Teknik İşbirliği Anlaşmalarında (TİA) Teknik Engeller Faslı

Bugüne kadar, ülkemizce 38 STA imzalanmış ve bunlardan Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleriyle akdedilmiş olan 11 STA, bu ülkelerin AB üyelikleri nedeniyle feshedilmiştir. Geriye kalanlardan 22 STA (EFTA, İsrail, Makedonya, Bosna ve Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ, Sırbistan, Şili, Morityus, Güney Kore, Malezya, Moldova, Faroe Adaları, Singapur, Kosova, Venezuela ve Birleşik Krallık) hâlihazırda yürürlüktedir. Lübnan, Sudan ve Katar STA'ları iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir.

Günümüzde STA'ların muhtevasının giderek değiştiği gözlemlenmektedir. Eski nesil STA'lar mal ticareti temelinde pazara giriş, ticarette teknik engeller, ticaret politikası önlemleri ve gümrük ve ticaretin kolaylaştırılması gibi alanları kapsamaktaydı. Yeni nesil STA'lar ise bu bileşenlerin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, yatırımlar, fikri mülkiyet hakları, anlaşmazlıkların halli ve kurumsal bazı hükümleri de içermektedir.

Bu çerçevede, ticarette teknik engeller (TTE) faslı, özellikle yeni dönem STA'larında önemli ve zorlu müzakerelerin yürütüldüğü bir alan olmuştur. Günümüz ticaretinde ülkelerin tarifeler yoluyla ticaret üzerinde etki etmeye yönelik politikalarının önemi görece olarak azalmıştır. Genellikle, ticaretin kolaylaştırılmasını teminen akdedilen tercihli ticaret anlaşmaları sayesinde özellikle bölgeler arası ticarette tarifelerin asgari seviyelere indirildiği görülmektedir. Dolayısıyla, ticarette teknik engeller, ülkeler tarafından pazara girişin zorlaştırılması veya kolaylaştırılmasını teminen kullanılabilecek önemli bir araç olarak ön plana çıkmıştır.

STA kapsamında TTE müzakerelerinde genel olarak uygunluk değerlendirmesi, standardizasyon, teknik düzenlemeler, şeffaflık, işaretleme ve etiketleme ile imza sonrası anlaşmanın uygulanmasına yönelik kurumsal işbirliği konuları ele alınmaktadır. Ayrıca, yeni dönem STA'larda ülkelerin ticaretinde önem arz eden sektörlerde ticareti kolaylaştırmak üzere bir takım sektörel ekler de hazırlanmaktadır. Daha önce imzalanan anlaşmalar TTE bakımından madde veya bölüm açısından çok sınırlı olup genel olarak DTÖ TTE Anlaşması kapsamındaki hak ve yükümlülüklerin tekrarına dayanmaktadır. Yeni STA'larda ise taraflar arasındaki ticarete etki etme potansiyeline sahip, aynı zamanda TTE Anlaşmasında öngörülen hak ve yükümlülüklerin ötesine geçen piyasa gözetimi, etiketleme ve işaretleme gibi hususların da yer aldığı (TTE+) hükümlere de sıklıkla yer verilmektedir. Bu bağlamda, TTE+ hükümleri; piyasa gözetimi ve denetimi, işaretleme/etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi sertifikalarının karşılıklı tanınmasına ilişkin hususları içermektedir. Dolayısıyla bu husus TTE müzakerelerinin önemini daha da arttırmaktadır.

Öte yandan, uygulanmakta olan teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri hakkında bilgi ve deneyim değişimini sağlamak, ticarette karşılaşılan teknik engel niteliğindeki uygulamaların çözümünü kolaylaştırmak, aynı zamanda tarafların standardizasyon, metroloji ve akreditasyon kuruluşları arasında teknik işbirliği geliştirilmesi

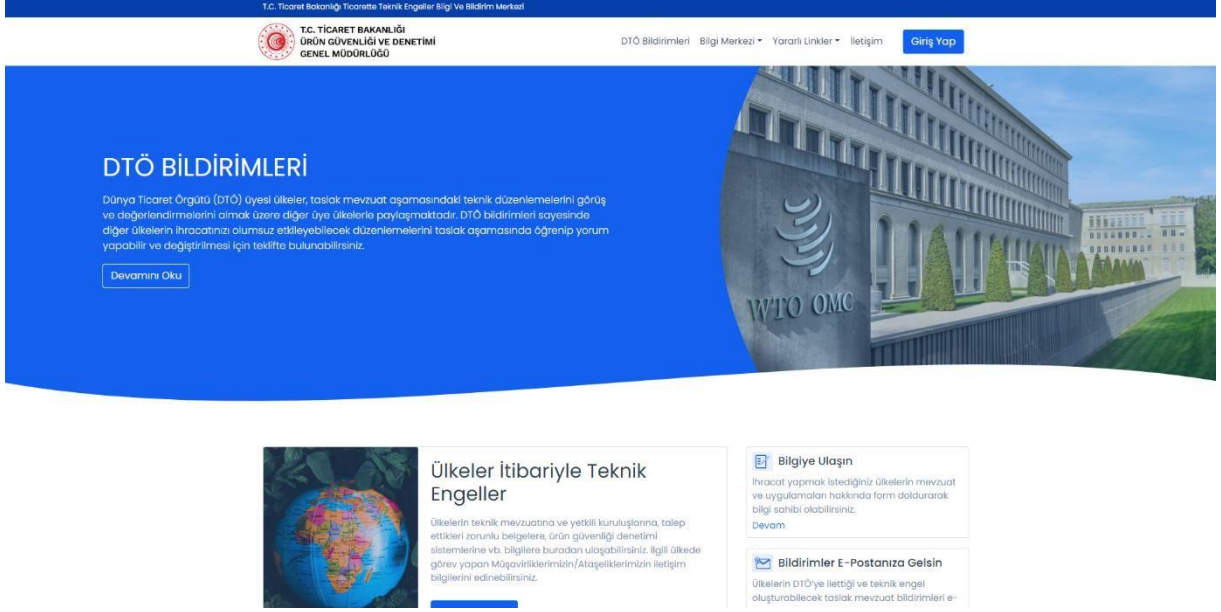
suretiyle kalite altyapılarını yaklaştırarak ticarete teknik engellerin kaldırılmasına zemin oluşturmak üzere Bakanlığımızca Teknik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmaktadır. Bugüne kadar ülkemiz tarafından Çin Halk Cumhuriyeti, Ukrayna, İsrail, Bulgaristan, Lübnan, İran, Azerbaycan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kırgız Cumhuriyeti ile Teknik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmış bulunmaktadır.

Ticarete teknik engellerin önlenmesinde kullanılan bir diğer enstrüman karşılıklı tanıma anlaşmaları (KTA)'lardır. KTA'lar, anlaşma kapsamı ürünün ticaretinde, belirlenen/atanan yabancı uygunluk değerlendirme kuruluşunun test raporunu veya sertifikasını karşılıklı olarak tanıyarak, test süresini ve maliyetlerini azaltmayı amaçlamaktadır. Sertifikalandırma sistemi ülkeler arasındaki siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve teknik farklılıklara dayanmakta, bu kapsamda her ülkenin farklı prosedür ve yöntemlerle oluşturduğu kendi sertifikalandırma sistemi bulunmaktadır. Sertifikasyon sistemlerindeki bu tür farklılıklar, ülkeler arası ticarete önemli bir ticaret engeli olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun üstesinden gelmek için, KTA'lar TTE Anlaşmasında da teşvik edilmiştir.

KTA'lar, Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği çerçevesinde gerçekleştirdiği teknik mevzuat uyumu yerine, iki veya daha fazla ülkenin kalite altyapısının denk olduğu durumlarda birbirlerinin uygunluk değerlendirme sonuçlarına güvenmesi ve bir Anlaşma yoluyla uygunluk belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına dayanmaktadır. Türkiye'nin EFTA ile olan KTA'sı harici halihazırda TTE Anlaşması kapsamına giren bir KTA'sı bulunmamaktadır.

C. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi-Teknik Engelleri Aşmada Birincil Rehberiniz

Bakanlığımız, ihracatçılarımızın hedef ülke pazarlarına girişinin kolaylaştırılması, karşılaştıkları engellerin çözümüne yönelik gerek DTÖ gerekse bölgesel ve ikili alanda sonuç alınmasını kolaylaştırılacak mekanizmaların tesisi ve ihracatçılarımızın, ticarete teknik engellerle ilgili bilgilendirmelerini sağlayacak platformlar oluşturmak amacıyla; Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesini gerek sistem ve teknik altyapı gerekse ara yüz olarak revize ederek Aralık 2015 tarihinde www.teknikengel.gov.tr adresinden erişime açmıştır. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır.

Bu çerçevede, ihracat yapılmak istenilen ülkenin ticarette teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte, ihracatta karşılaşılan ticarette teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin ihracatımızı olumsuz etkileyebilecek taslak düzenlemeler kullanıcıların e-postalarına günlük olarak gönderilmektedir. Böylelikle ihracatçılarımız ihracatlarını etkileyebilecek teknik düzenlemeleri daha taslak aşamasında öğrenmekte, yorumlarını BBM aracılığıyla ilgili ülkeye iletebilmekte ve hatta değiştirilmesine yönelik çalışmaları başlatabilmektedir. Bu kapsamda, 2021 yılında 3849 tane bildirim web sitemizde yayınlanmıştır.

Diğer taraftan, 2016 yılından bu yana ihracatçılarımıza çeşitli illerde TTE Sitesi'ne yönelik bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilmektedir.

ÜLKE UYGULAMALARI

ABD

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

ABD Genel Bilgiler

Resmi Adı	Amerika Birleşik Devletleri
Nüfus	333,39 milyon
Dil	İngilizce
Yüzölçümü	9.161.923 km2
Başkent	Vaşington
Başlıca Şehirleri	New York (19,8), Los Angeles (13,0), Chicago (9,5), Dallas-Forth Worth (7,8), Houston (7,2), Philadelphia (6,2), Washington DC (6,4), Miami (6,1)
Yönetim Şekli	Federal Cumhuriyet
Para Birimi	ABD Doları (\$)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	20893,75	22997,5	25346,81	26695,15	27745,53	28790,4	29855,87
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar %)	-3,4	5,7	3,7	2,3	1,4	1,7	1,7
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	63078	69231	76027	79710	82434	85110	87818
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	1,2	4,7	7,7	2,9	2,3	2	2

Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-2,9	-3,5	-3,5	-3,2	-2,8	-2,5	-2,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	8,1	5,4	3,5	3,5	3,9	4	4
Nüfus (milyon)	331,23	332,18	333,39	334,91	336,58	338,27	339,97

Kaynak: IMF *: Tahmin

2021 yılında cari fiyatlara göre, 22,9 trilyon dolar olan GSYİH'nın 2022 yılında 25,3 trilyon dolar olması beklenmektedir. ABD, cari fiyatlara göre, 2022 yılı itibarıyla 196 ülke arasında dünyanın 1. büyük ekonomisidir. 2022 yılında sabit fiyatlara göre %3,7 oranında artması beklenen GSYİH'nın, 2023 yılında %2,3 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

ABD'nin Dış Ticareti

ABD, 2021 yılı itibarıyla toplam 2,9 trilyon dolar ithalat ile dünyanın en büyük mal ithalatçısı ve 1,7 trilyon dolar ihracat ile Çin'den sonra 2. en büyük mal ihracatçısı konumundadır. Hizmetler ticaretinde dünyanın en büyük ihracatçısı ve ithalatçısı olan ABD, toplam ihracat ve ithalatta da (hizmetler ve mal ticareti toplamı) lider konumdadır.

2021 yılında ABD'nin ihracatı %23 artarak 1,7 trilyon dolar olmuştur. 2021 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler; ham petrol, petrol ve petrol yağları, petrol gazları, otomobiller, elektronik entegre devreler, serum ve aşılar, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, telefon cihazları, medikal cihazlar, dozlandırılmış ilaçlar ve altındır.

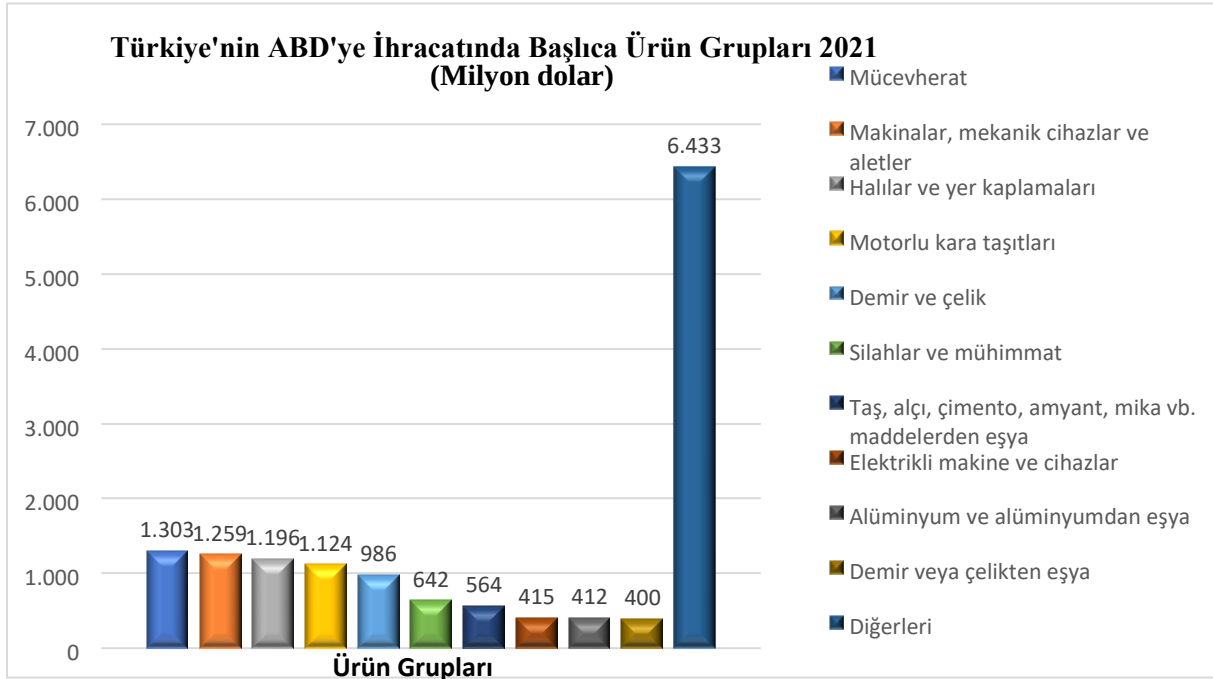
2021 yılında ABD'nin ithalatı %22 artarak 2,9 trilyon dolar olmuştur. ABD'nin, 2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler; otomobiller, ham petrol, bilgisayarlar, telefon cihazları, dozlandırılmış ilaçlar, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, petrol yağları, serum ve aşılar, elektronik entegre devreler ve diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçalarıdır.

ABD'nin Türkiye ile Ticareti

2021 yılında ABD'ye ihracatımız 14.719 milyon dolar ve ithalatımız 13.148 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Mücevherat, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, halılar ve yer kaplamaları, motorlu kara taşıtları, demir ve çelik, silahlar ve mühimmat, Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. maddelerden eşya, elektrikli makina ve cihazlardır. Ülkemizin ABD'den yaptığı ithalatta öne çıkan ürünler: Demir ve çelik, makinalar, mekanik

cihazlar ve aletler, hava taşıtları, mineral yakıtlar, yağlar, organik kimyasallar, plastikler ve mamulleri, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucattır.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

ABD’de standartları geliştirmeye yönelik asıl çalışmalar, standart geliştirme organizasyonları (SDO’lar) tarafından üstlenilmektedir. Özel ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olan Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü (ANSI) (<https://www.ansi.org>), ABD’de standartların oluşturulması sistemini koordine eder ve yönetir.

ABD’de standartların geliştirilmesi merkezi hükümetin doğrudan müdahil olduğu bir alan değildir. Özel sektör, standartların geliştirilmesine öncülük etmektedir. Özel sektör tarafından geliştirilen standartlar hükümet ve tüketicilerin ihtiyaçlarına göre oluşturulmaktadır.

ANSI, Uluslararası Standardizasyon Örgütü’nün (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu’nun (IEC) ABD’deki tek üye kuruluşudur.

Öte yandan, yaklaşık 240 ANSI onaylı standart geliştiricisi (ASD), Amerikan Ulusal Standartlarını (ANS’ler) hazırlar. Mevcut durumda, ASD’ler 11.000’den fazla ANS’ye sponsorluk yapmaktadır. ASD’ler, akreditasyonlarını sürdürmek için ANS’lerin hazırlanması, onaylanması, revize edilmesi, yeniden onaylanması veya geri çekilmesi için ANSI tarafından belirlenen gerekli gereksinimlere uymakla yükümlüdür. Bu kapsamda standart geliştiren kuruluşlar ANSI’nin sitesinden (https://www.standardsportal.org/usa_en/resources/sdo.aspx) görülebilmektedir.

ABD'nin ilgili Federal yasası, herhangi bir devlet kurumunun, Amerika Birleşik Devletleri'nin dış ticaretine gereksiz engeller oluşturan standartlarla ilgili herhangi bir faaliyette bulunmasını özellikle yasaklar. Federal kurumlar, standartlarla ilgili faaliyetlerin uygulanmasında ithal edilen mallara yerli ürünler gibi muamele edilmesini sağlamakla yükümlüdür.

Standartlar konusunda ABD düzenleme ve uygulamaları şeffaflık arz etmektedir. Bu bağlamda, DTÖ bildirimleri dışında ihracatçılarımızın, ABD tarafından uygulanan standartlara ilişkin ayrıntılı bilgilere IBR Standartlar Portalı (<http://ibr.ansi.org/>), ANSI Amerikan Ulusal Standartlar sayfası (<http://publicaa.ansi.org/sites/apdl/Lists/American%20National%20Standards/AllItems.aspx>), ve CPSC web sayfasından (<http://www.cpsc.gov/en/Regulations-Laws--Standards/>) ulaşmaları mümkün bulunmaktadır.

ANSI tarafından özellikle ISO platformunda uluslararası standartlara uyum amacıyla yapılan çalışmalar mevcut olmakla birlikte, ABD teknik düzenleme ve standartları genel itibarı ile AB ve uluslararası standart, rehber ve dokümanlarından farklılık arz etmektedir.

AB ile ABD arasında standart ve teknik düzenlemelerin uyumlaştırılması Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması'nın ana müzakere başlıklarından birini teşkil etmektedir. Söz konusu farklılığın en önemli nedeni ABD ölçü birimlerinin metrik sistemden farklı olmasıdır. Diğer taraftan, ABD'de kullanılan elektrik altyapısının voltaj itibarı ile AB genelinden farklılık göstermesi (110V), otoyol ve araç güvenlik standartlarının farklılığı ve diğer pek çok alanda kullanılan ölçüm sistemindeki farklılıklar gibi örnekler ABD'de uygulanan standartların genel itibarıyla AB ve diğer uluslararası standartlardan farklılaşmasına neden olmaktadır.

ABD'de, Federal kuruluşlar tarafından oluşturulmuş 44 bin adet teknik düzenleme bulunurken 600 özel sektör kuruluşunun geliştirdiği 50 bine yakın standart uygulanmaktadır.

Ulusal Standartlar ve Teknoloji Enstitüsü (NIST), ölçüm bilimi, standartlar ve standartların teknolojisinden sorumlu düzenleyici olmayan bir federal kurumdur. NIST'in Standartlar Koordinasyon Ofisi (SCO), DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması kapsamında Amerika Birleşik Devletleri'nin bilgi ve bildirim merkezi (BBM) olarak hizmet vermektedir.

Bununla birlikte, ürünün özelliğine göre birçok federal birimin teknik düzenleme ve uygunluk değerlendirme alanında yetkisi bulunmaktadır. Bu kapsamda, motorlu taşıtlar ve araç lastikleri konusunda Ulusal Otoyol Trafik Güvenliği Yönetimi; tekneler için Birleşik Devletler Sahil Güvenliği; gıda, ilaç, kozmetik ve tıbbi cihazlar için Gıda ve İlaç Yönetimi (FDA); diğer kurumların görev alanına girmeyen her türlü tüketici ürünü için Tüketici Ürün Güvenliği Kurumu (CPSC); Çevre Koruma Ajansı (EPA) gibi kuruluşlar bulunmaktadır.

Diğer yandan, ABD sektörlerine bağlı olarak, uygunluk değerlendirmesine yönelik geniş bir alanda farklı yaklaşımlara sahiptir. Bu yaklaşımlar üreticinin uygunluk beyanı, üçüncü tarafa test ettirme ve üçüncü tarafça belgelendirme gibi hususları kapsamaktadır. ABD'de akreditasyon faaliyetleri hükümet ve özel sektör tarafından yürütülmektedir. Bununla birlikte,

uygulama genellikle özel sektör uygunluk değerlendirme kuruluşları/organizasyonları tarafından yürütülmektedir. Düzenleyici kuruluş tarafından belirlenen kriterleri karşılayan yerli veya yabancı yerleşik kuruluşlar, uygunluk değerlendirme faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere akredite edilmiştir.

ABD Gıda ve İlaç Dairesi'nin (FDA) sorumlulukları arasında; ABD Tarım Bakanlığı (USDA) tarafından düzenlenen et, kümes hayvanları ve işlenmiş yumurtalar dışındaki gıdaların düzenlenmesi ve gıda katkı maddeleri, insan ve veteriner ilaçları, kozmetik ürünleri ve diyet takviyeleri ürünlerinin düzenlenmesi bulunmaktadır.

ABD FDA 4 Ocak 2011'de gıda güvenliği ve hayvan yemi güvenliği konusunda Gıda Güvenliği Modernizasyon Mevzuatı (FSMA)'nı yayımlamıştır. Bahse konu mevzuat yabancı tedarikçilerin doğrulanması, gıdaların hızlı bir şekilde kontrolü, akredite bir üçüncü tarafça denetimi, gıda güvenliği riski olan gıda maddelerinin sertifikalandırılması gibi birtakım yenilikleri içermektedir.

ABD Tarım Bakanlığı Gıda Güvenliği ve Denetimi Servisi (FSIS) diğer görevlerinin yanı sıra, ithalat dahil et, kümes hayvanları ve işlenmiş yumurta ürünlerinin güvenliğini ve doğru şekilde etiketlenmesini sağlamaktan sorumludur. Ayrıca FSIS, yabancı uygunluk değerlendirme kuruluşlarının ABD'dekine eşdeğer güvenlik düzeyi sağlanmasında yetkilidir.

Tarım Bakanlığı Hayvan ve Bitki Sağlığı Denetleme Servisi (APHIS), bitki ve hayvan hastalıkları ve zararlılarının girişine karşı koruma sağlamak için gerekli düzenlemelerden sorumludur.

ABD'de Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının akreditasyon prosedürleri, belirli bir standarda veya teknik düzenlemeye göre değişiklik gösterir. ABD gereklilikleri genellikle ISO Uygunluk Değerlendirmesi Konseyi Komitesi (CASCO) standartlarına uygundur. ABD'nin akredite edilmiş uygunluk değerlendirme kuruluşlarına ilgili internet bağlantısı (https://www.standardsportal.org/usa_en/resources/USaccreditation_bodies.aspx) üzerinden ulaşılabilmektedir.

ABD Tüketici Ürün Güvenliği Kurumu (CPSC) Amerika Birleşik Devletleri'nin bağımsız bir kurumudur. 1972'de Tüketici Ürün Güvenliği Kanununa istinaden kurulmuştur. CPSC federal hükümette diğer bir bakanlığın veya kurumun parçası değildir ve doğrudan Kongre'ye ve Başkan'a hesap vermektedir. Tüketici ürününün kullanımıyla bağlantılı makul olmayan yaralanma veya ölüm risklerinden halkı korumakla görevlidir.

ABD'nin İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

ABD'ye ihraç edilen ürünlerin ilgili güvenlik şartlarına uyup uymadığına ilişkin denetimler hem ithalat aşamasında hem de ürün piyasada iken yapılmaktadır. İthalat aşamasında yapılan güvenlik denetimleri daha ziyade ABD Gümrük ve Sınır Koruma İdaresi (Customs and Border Protection-CBP) tarafından yapılmakla birlikte, FDA tarafından kurulan bölge ofislerince de söz konusu denetimler yapılabilmektedir. Bu bağlamda, CBP tarafından ithalat

aşamasında gerek CBP bölge ofisleri yolu ile ihracatçı ülkede gerekse ABD gümrüklerinde kargo güvenliği denetimleri yapılmakta ve Terörizme Karşı Gümrük-Ticaret Ortaklığı (Customs-Trade Partnership Against Terrorism-CTPAT) Programı kapsamında muayeneler yapılmaktadır.

Bu çerçevede, ABD’de bazı ürünlerin tabi olduğu ilgili teknik mevzuatı gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Belirli Ürün Gruplarında Teknik Düzenlemeler Tablosu

Ürün	İlgili Teknik Mevzuat https://www.cbp.gov/sites/default/files/documents/Importing%20into%20the%20U.S.pdf
Sanat malzemeleri	Tehlikeli sanat malzemelerinin etiketlenmesine ilişkin mevzuata uygun olmalıdır.
Bisikletler ve Bisiklet kaskları	Bisikletler Federal tehlikeli maddeler mevzuatına uygun olmalıdır. Kasklar Tüketici Ürün Güvenliği Kurumu'nun (CPSC) güvenlik standartlarına uygun olmalıdır.
Biyolojik ilaçlar	Bu tür ürünlerin üretilmesi ve ithal edilmesi için kurulacak tesisler gerekli ABD lisansını almalıdır.
Biyolojik materyaller ve vektörler	ABD Sağlık ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından verilmiş bu tür üretimler için verilen bir ABD lisansına sahip bir kuruluştaki hazırlanmadıkları veya çoğaltılmadıkları durumda yasaktır.
Peynir, süt ve süt ürünleri	ABD Tarım Bakanlığı Gıda ve İlaç Dairesi gereksinimlerine uygun olmalıdır.
Sigara çakmakları ve çok amaçlı çakmaklar	Çocuk güvenlik standartlarına uygun olmalıdır.
Ticari ve endüstriyel ekipmanlar	Karşılama gereken enerji performans standartlarına uygun olmalıdır.
Taklit ürünler	ABD'ye veya herhangi bir yabancı ülkeye ait madeni paraların veya menkul kıymetlerin tıpkıbasımlarını veya kopyalarını taşıyan ürünler ithal edilemez.
Kedi ya da köpek kürkü	Köpek kürkü, kedi kürkü veya her ikisinden oluşan herhangi bir ürünün ithalatı, ihracatı, nakliyesi, dağıtımı veya satışı yasaktır.
Havai fişek	Etiket gereksinimlerine ve karşılaması gereken teknik özelliklere uygun olmalıdır.
Yanıcı kumaşlar	Yanıcı Kumaşlar Mevzuatı kapsamında geçerli yanıcılık standardına uygun olmalıdır.
Gıdalar, kozmetik, vb.	Tağış veya yanıltıcı nesneler ile kusurlu, güvensiz veya sağlıksız koşullarda üretilen ürünlerin ithalatı yasaklanmıştır.
Gıdalar, ilaçlar, kozmetik ve medikal cihazlar	2002 tarihli Halk Sağlığı Güvenliği ve Biyoterörizme Hazırlık ve Müdahale Yasasının gerekliliklerine tabidir.

Meyveler, sebzeler ve kuruyemişler	Boyut, kalite, sınıf ve olgunluk ile ilgili ithalat gereksinimlerini taşımalıdır.
Kürk	Etiketlenmeli, damgalanmalı, ya da belirli bilgilerle açıkça işaretlenmelidir.
Altın ve gümüş	Altın içeriği belirtilen inceliğin yarım karat sapma altındaysa, altından veya alaşımlarından yapılmış eşyaların ABD'ye ithal edilmesi yasaktır.
Tehlikeli maddeler	Maddeler ABD'ye evde kullanıma uygun ambalajlarda gönderilmelidir.
Ev aletleri	Enerji standartlarını karşılamalıdır ve beklenen enerji tüketimini veya enerji verimliliğini gösterir şekilde etiketlenmelidir.
Ekili ürünlere zarar veren canlı durumdaki böcekler ve bu tür böceklerin yumurtaları, pupaları veya larvaları	ABD Tarım Bakanlığı tarafından belirlenen yönetmelikler uyarınca bilimsel amaçlar dışında ithalatı yasaklanmıştır.
Kurşun bazlı boya	Kurutulmuş bitki filminin ağırlığına göre %0,06'dan fazla kurşun içeriyorsa yasaklanmıştır.
Hayvanlar ve çiftlik hayvanları	Hayvan ve Bitki Sağlığı Denetim Hizmeti (APHIS)'nin denetim ve karantina gereksinimlerine uygun olmalıdır.
Kibritler, havai fişekler, bıçaklar	Bazı kibrit, havai fişek ve bıçak çeşitleri yasaklanmıştır
Et, kümes hayvanları, yumurta ürünleri, ve (1 Mart 2016'dan beri) yayıngiller (siluriformes) balık ve balık ürünleri	ABD Tarım Bakanlığı düzenlemelerine tabidir ve Gıda Güvenliği ve Denetim Servisi (FSIS) tarafından denetlenmektedir.
Parasal araçlar	Eğer bir kişi bir defada 10,000 Amerikan dolarını ABD dışından alırsa veya getirirse Amerikan Gümrük ve Sınır muhafaza birimine nakliye raporu (FINCEN 105 raporu) sunmalıdır.
Müstehcen, ahlak dışı konular ve piyango biletleri	Bazı kitaplar, yazılar, reklamlar, sirküler veya yasaklı içeriğe sahip resimler yasaklanmıştır.

Tarım ilaçları	İlgili mevzuat, ithalatçıların, ithal ürün ABD'ye varmadan önce EPA'nın gözden geçirdiği ve onayladığı bir EPA Varış Bildirimini ABD Gümrük ve Sınır Muhafaza birimine göndermelerini gerektirir.
Hükümlüler veya zorla çalıştırma vasıtasıyla üretilen ürünler	Cezai müeyyideler kapsamında hükümlü çalıştırma, zorla çalıştırma veya ödünç işçi çalıştırma yoluyla tamamen veya kısmen üretilen malların ithalatı yasaktır.
Radyasyon- ve sonik radyasyon-üreten ürünler	Radyasyon performans standartlarına uygun olmalıdır.
Radyo frekans cihazları	Radyasyon performans standartlarına tabidir.
Soğutucular	ABD Çevre Koruma Ajansı ozon tabakasına zarar veren ürünlerin ithalatını düzenler.
Tohumlar	1939 tarihli Federal Tohum Yasası hükümleri ve Tarımsal Pazarlama Hizmeti Mevzuatı, ABD'ye yapılan ithalatı düzenler.
Tekstil ürünleri	Damgalanmalı, etiketlenmeli veya belirli bilgilerle işaretlenmelidir.
Toksik maddeler	ABD Gümrük ve Sınır Muhafaza birimine ithalatın TSCA gerekliliklerine "uyduğunu" veya "tabi olmadığını" belirten uygun sertifika sunulmadıkça, ithalatlar ABD Gümrük ve Sınır Muhafaza birimleri gözetiminden serbest bırakılmamaktadır.
Oyuncaklar ve çocuk ürünleri	Federal tehlikeli maddeler mevzuatı altında bildirilmiş geçerli düzenlemelere uygun olmalıdır.
Ahşap ambalaj malzemeleri	Ahşap ambalaj malzemeleri için gerekli ithalat düzenlenmeleri dikkate alınmalı ve işaretlenmelidir.
Yün (hayvanlardan elde edilen tekstil fiber)	Etiketlenmeli, damgalanmalı, ya da belirli bilgilerle açıkça işaretlenmelidir.

Ürün piyasada iken yapılan denetimler ise genel itibarı ile tüketiciler tarafından iletilen şikayetlere bağlı olarak yukarıda mezkur diğer otoriteler tarafından yapılmaktadır.

Öte yandan, ABD Tarım Bakanlığı Hayvan ve Bitki Sağlığı İnceleme Biriminin (Animal and Health Inspection Service-APHIS) meyve ve sebze ithalatına ilişkin istediği ülke ve ürün spesifik bilgi edinilebilen “favr” isimli veri tabanına ilgili linkten (<https://epermits.aphis.usda.gov/manual/index.cfm?action=pubHome>) ulaşmak mümkündür.

ABD federal yasaları bütün çocuk ürünlerinin yasalara güvenlik ve standartlara uygunluğunun, nesnel tarafsız ve (Consumer Product Safety Commission) CPSC tarafından

onaylanmış bir üçüncü taraf laboratuvarı tarafından test edilmesini şart koşturmaktadır. CPSC dünya çapında 400'den fazla laboratuvarı çocuk ürünleri ve diğer çeşitli gereksinimler için test yapmak üzere yetkilendirmiştir.

İthal çocuk ürünlerinin üçüncü tarafça test edilmesinden ithalatçı sorumludur. Öte taraftan, yerli çocuk ürünlerinin üçüncü tarafça test edilmesinden ABD'li yerel üretici sorumludur.

İlk sertifikasyon testi, CPSC tarafından onaylanmış bir laboratuvar tarafından yapılan test sonucunda “Çocuk Ürünleri Sertifikası” hangi çocuk ürünleri güvenliği testlerinin yapıldığı bilgisini içerecek şekilde İngilizce olarak düzenlenir.

Söz konusu çocuk ürününde veya çocuk ürününün bileşen bölümünde daha sonra önemli bir değişiklik yapılırsa, bileşen parçasının veya tüm ürünün üçüncü bir taraf CPSC tarafından kabul edilen bir laboratuvarı ve yeni bir Çocuk Ürün Sertifikası gereksinimlerini karşılayacak şekilde yeniden test edilmesi ve yeni bir sertifika düzenlenmesi gerekir. Bu sertifikaya “materyal değişikliği testi sertifikası” denir.

İlk testi yapıldıktan sonra üretimine herhangi bir materyal değişikliği yapılmadan devam edilen ürünler için 1-2 veya 3 yıllık aralıklarla “periyodik testlerin” yapılması gereklidir.

ABD Federal yasaları çocuk ürünü olmayan veya genel kullanım amaçlı ürünlerin ürün güvenliği kurallarına uygunluğunun test edilmesi ve sertifikalandırılması için makul bir test programına tabi tutulmasını gerekli kılabilir.

CPSC'nin İthalat Gözetim Dairesi (EXIS), tüketici ürünlerinin ithal sevkiyatlarını tanımlamak ve incelemek için ABD Gümrük ve Sınır Koruması (CBP) ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Bu çabanın bir parçası olarak EXIS, giriş limanlarında CBP personeli ile yan yana çalışan araştırmacılara sahiptir. EXIS ayrıca ithalatçıları, üreticileri ve Gümrük komisyoncularını CPSC'nin standartları ve prosedürleri konusunda eğitmek için çalışmaktadır.

ABD'nin ilgili mevzuatı bir ithalatçının belirli ithal gıdaların sevkiyatlarını önceden bildirmesini gerektirir.

Bu amaçla, Hayvan ve Bitki Sağlığı Denetim Hizmetleri Birimi (APHIS); (<https://www.aphis.usda.gov/aphis/home/>) canlı bitki, tahıl, yağlı tohum, bahçe ürünleri, canlı hayvanlar, hayvansal ürünler, araştırma ve sergi hayvanlarının ithalatını düzenler. APHIS tarafından düzenlenen bir dizi ürün Gıda Güvenliği ve Denetimi Hizmetleri Birimi (FSIS) (<https://www.fsis.usda.gov/>) tarafından da düzenlenir; bu durumlarda ithalat hem APHIS hem de FSIS gerekliliklerine uygun olmalıdır. Örneğin, belirli hayvansal ürünler, hastalık riskleri nedeniyle, APHIS tarafından ithalat kısıtlamalarına tabi olabilir ve bu riskler hafifletildikten sonra ürünler FSIS gerekliliklerine tabi olabilir.

Çevre Koruma Ajansı (EPA), diğer sorumluluklarının yanı sıra, ABD'de kullanım için pestisitlerin (herbisitler ve mantar öldürücüler dahil) kayıt altına alınmasından ve ABD'de "tolerans" olarak bilinen, gıda üzerindeki pestisitler için maksimum kalıntı limitlerinin

belirlenmesinden sorumludur. EPA'nın, bir pestisit ABD pazarına girmeden önce potansiyel sağlık ve ekolojik etkilerini incelemek için bir risk değerlendirmesi yapması gerekmektedir.

BREZİLYA

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Brezilya Genel Bilgiler

Resmi Adı	Brezilya Federal Cumhuriyeti
Nüfus	213,91 milyon (2022 tahmin)
Dil	Resmi dil Portekizce'dir. İş dünyasında İspanyolca ve İngilizce de kullanılmaktadır.
Yüzölçümü	8.547.400 km ²
Başkent	Brazilya
Başlıca Şehirleri	Brazilya (2,6), Sao Paulo (11,4), Rio de Janeiro (6,4), Salvador (2,7), Fortaleza (2,5), Belo Horizonte (2,4).
Yönetim Şekli	Federal Cumhuriyet (26 eyalet) ve 1 Federal Bölge
Para Birimi	Real

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	1448,55	1608,08	1833,27	1980,48	2124,99	2228,79	2328,67
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-3,9	4,6	0,8	1,4	2,2	2	2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	6 841	7 564	8 570	9 205	9 822	10 248	10 652
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,2	8,3	8,2	5,1	3,3	3,3	2,8
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-1,7	-1,7	-1,5	-1,6	-1,8	-1,9	-2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	13,8	14,2	13,7	12,9	12,4	11,8	11,1
Nüfus (milyon)	211,76	212,61	213,91	215,16	216,35	217,48	218,62

Kaynak: IMF *: Tahmin

2022 yılında cari fiyatlara göre, 1,3 trilyon dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2023 yılında 1,98 trilyon dolar olması beklenmektedir. Brezilya, cari fiyatlara göre, 2022 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 10. büyük ekonomisidir.

Brezilya'nın Dış Ticareti

2021 yılında Brezilya'nın ihracatı %34 artarak 281 milyar dolar, ithalatı %38 artarak 219 milyar dolar olmuştur. 2021 yılında ihracatta dünyada %1.3 pay ile 24. sırada olan Brezilya, ithalatta dünyada %1 pay ile 26. sıradadır.

Brezilya'nın 2021 yılı ihracatında başlıca ürünler arasında; demir cevherleri ve konsantreleri, soya fasulyesi, ham petrol, şeker kamışı şekeri ve kimyaca saf sakkaroz, soya küspesi, petrol yağları, sığır eti (dondurulmuş), tavuk eti (dondurulmuş), sodalı ve sülfatlı kimyasal odun hamuru ve kahve ilk sıralarda yer almaktadır.

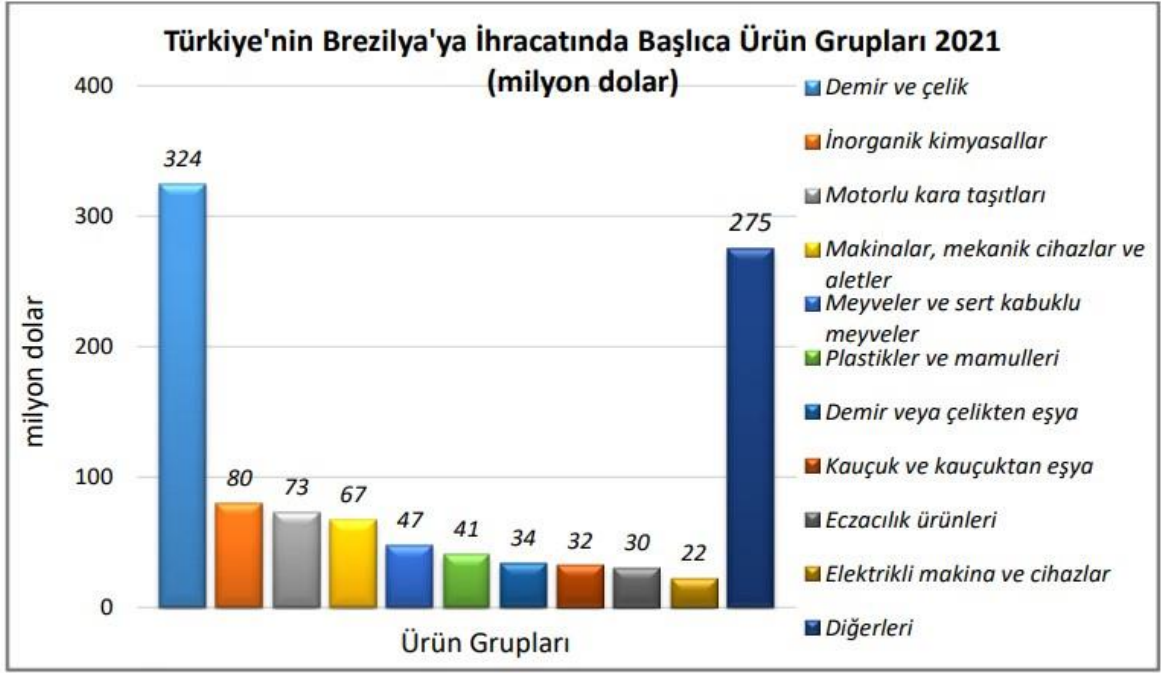
Brezilya'nın 2021 yılında ithal ettiği ürünler arasında; petrol yağları, karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, serum ve aşılar, kimyasal gübreler, elektronik devreler, telefon cihazları ve turbo jetler, turbo propeller ve diğer gaz türbinleri ilk sıralarda yer almaktadır.

Brezilya'nın Türkiye ile Ticareti

2021 yılında Brezilya'ya ihracatımız 1,02 milyar dolar, ithalatımız ise 3,82 milyar dolar olmuştur.

Ülkeye ihracatımızda öne çıkan ürünler: Demir ve çelik, inorganik kimyasallar, motorlu kara taşıtları, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, meyveler ve sert kabuklu meyveler, plastikler ve mamulleri, demir veya çelikten eşyalardır.

Ülkemizin Brezilya'dan yaptığı ithalatta öne çıkan ürünler: Yağlı tohum ve meyveler, saman ve kaba yem, metal cevherleri, cüruf ve kül, pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat, odun veya diğer lifli selülozik mad. hamurları, kağıt veya karton, Demir ve çelik, Kahve, çay ve baharat Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddelerdir.

Kalite Altyapısı

Brezilya Teknik Standartlar Birliği (ABNT), Brezilya'nın ulusal standardizasyon kuruluşudur, ürün standartlarını ve teknik düzenlemeleri oluşturmaktadır. ABNT büyük ölçüde ISO ve IEC standartlarına uyumlu olarak standart oluşturmaktadır.

Ulusal Metroloji, Kalite ve Teknoloji Enstitüsü (INMETRO) Brezilya'nın ana akreditasyon kuruluşudur. INMETRO, akreditasyon, kalite ve metroloji ile ilgili ulusal politikaların uygulanmasından sorumludur. INMETRO, diğer görevlerin yanı sıra ürünlerin, hizmetlerin ve test laboratuvarlarının sertifikalandırmaktadır. Öte yandan INMETRO Brezilya'yı çeşitli uluslararası kuruluşlarda temsil etmektedir. Bu kapsamda, INMETRO, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon İşbirliğinin (ILAC) Karşılıklı Tanıma Düzenlemesinin (KTA) imzacısıdır.

Brezilya'nın Güney Amerika Ortak Pazarı (MERCOSUR) yükümlülükleri çerçevesinde MERCOSUR üyesi dört ülke arasında ticari ilişkileri geliştirmek amacıyla teknik düzenlemelerin uyumlaştırılmasına yönelik çalışmaları Brezilya'da ulusal düzeyde INMETRO koordine etmektedir.

Brezilya, Arjantin, Bolivya, Şili, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Paraguay, Peru ve Venezuela arasında Ticarete Teknik Engellerin Kaldırılarak Ticaretin Geliştirilmesine Yönelik Çerçeve Anlaşması'na taraftır. Öte yandan, Brezilya'nın diğer ülkelerle teknik engeller konusunda imzalanmış başka herhangi bir ikili veya çok taraflı anlaşması bulunmamaktadır.

Mart 2017 itibariyle, Brezilya'da yürürlükte olan 7.815 standart vardır. Ocak 2013 ile Ocak 2017 arasında, Brezilya 2.557 yeni standart kabul etmiştir ve bunların yaklaşık %33'ü uluslararası standartlar ile uyumludur.

Brezilya'nın denklik verme/karşılıklı tanıma yaklaşımı, yabancı teknik düzenlemelerin açık bir şekilde tanınması olmaksızın, yabancı test kuruluşlarının test sonuçlarının kabulüne dayanmaktadır.

Halihazırda Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ile Brezilya Teknik Standartlar Birliği (ABNT) arasında ve TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) ile Brezilya Metroloji, Kalite ve Teknoloji Ulusal Enstitüsü (INMETRO) arasında iş birliği anlaşmaları bulunmaktadır.

Brezilya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Menşe ülkelerinde onaylanmış ve Brezilya'da herhangi bir özel düzenlemeye tabi olmayan ürünleri yeniden test etme uygulaması Brezilya'da bulunmamaktadır.

Tüm ihtiyari standartlarda olduğu gibi, özel bir düzenlemeye tabi olmayan sektörlerde gerekli olabilecek herhangi bir sertifika, alıcı ve satıcı arasında kararlaştırılacak özel sözleşmelerin konusudur.

Öte taraftan, Brezilya'ya ihraç edilmek istenen bir ürün ABD veya Avrupa'da sertifikalandırılmışsa, yeniden sertifikalandırılması genellikle talep edilmez.

Brezilya'da sertifika talep edilen ürünler (hem zorunlu hem de gönüllü) ve bunlara ilişkin detaylı bilgilere yönelik bir arama motoru mevcuttur. Bahse konu arama motoruna ilgili web sitesi (<https://www.gov.br/inmetro/pt-br>) üzerinden ulaşılabilir.

Brezilya'ya mal göndermek isteyen tüm ihracatçılar, Brezilya Dış Ticaret Birimi'nin (SECEX) SISCOMEX (<http://www.siscomex.gov.br>) adlı bilgisayarlı dokümantasyon sistemine kaydolmalıdır. SISCOMEX'e kayıt minimum sermaye gereksinimi içermektedir.

Brezilya'nın hem otomatik hem de otomatik olmayan ithalat lisansı gereksinimleri vardır. Brezilya'nın otomatik olmayan ithalat lisanslama sistemi, belirli bakanlık veya kurumlardan izin alınması gereken ürünlerin ithalatını kapsar. İzin alınması gereken bazı Bakanlık ve Kurumlar aşağıdadır:

- Tarımsal emtia ve içecekler için Tarım, Hayvancılık ve Tedarik Bakanlığı (MAPA),
- İlaçlar için Ulusal Sağlık Düzenleme Kurumu (ANVISA)
- Silah ve mühimmat için Ulusal Savunma Bakanlığı

Öte yandan, otomatik olmayan ithalat lisanslama prosedürlerine tabi ürünlerin bir listesi SISCOMEX (<http://www.siscomex.gov.br>) sisteminde mevcuttur.

6 Ağustos 2020 tarihinde INMETRO tarafından ürün kayıt yaklaşımını güncelleyen 258 sayılı Yönetmelik yayınlamıştır. Anılan yönetmeliğe göre INMETRO ürünler için kayıt

numarası vermektedir. INMETRO'nun belgeleri ve ürünü incelemesinin ardından üretici kayıt numarası verilmektedir. Ürün uygun değilse, kayıt askıya alınabilir veya iptal edilebilir.

Nisan 2020 tarihli 715 sayılı Karar uyarınca, Brezilya Ulusal Telekomünikasyon Kurumu (ANATEL) telekomünikasyon ürünleri ve ekipmanları için test gerekliliklerini uygulamaktadır.

INMETRO, oyuncaklar için test ve uygunluk değerlendirmesi gerekliliklerini sağlayan ve önceki oyuncak düzenlemelerini konsolide eden 563/2017 sayılı Yönetmelik, 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 563 sayılı Yönetmelik ayrıca her oyuncağın ayrı ayrı tescil edilmesini gerektirir. Oyuncak etiketleri, her ürün grubu için ithalattan önce yeni bir kayıt numarası taşımaktadır.

31 Aralık 2019'da Brezilya, "İçecekler, Sirkeler, Şaraplar ve Şarap ve Üzüm Yan Ürünleri için Konsolide Düzenlemeler" başlıklı 75 Sayılı Yönetmeliği yayınlamıştır. Düzenleme hem ihracatçı ülkede hem de Brezilya'da sertifikasyon gerektirmektedir.

Ayrıca, Brezilya'da etiketler Portekizce olmak zorundadır.

Diğer Önemli Hususlar

Brezilya, son yıllarda dışa açılmaya yönelik politikalar izlemeye başlamış olmakla birlikte, yerel sanayisini korumaya yönelik politikalar da izlemektedir. Bu doğrultuda, tarifelerin yanı sıra, teknik düzenlemeler başta olmak üzere çeşitli tarife dışı engeller ülkenin ticaret politikasında kullandığı başlıca araçlar olmaktadır.

Söz konusu lisans ve sertifikasyon uygulamalarının yerine getirilmesi belirli ürün gruplarında çok uzun süreler alabilmekte, ayrıca genel olarak ihracatçılar için yüksek maliyetler ortaya çıkarmaktadır.

Özellikle Brezilya'ya tarımsal ve hayvansal ürün ihracatının yapılabilmesi için her ürün bazındaki ihracat talebinin önce Türkiye Tarım ve Ormancılık Bakanlığı tarafından yapılacak resmi talep mektubuyla Brezilya Tarım Bakanlığı'na iletilmesinin gerekmesi, ülkeler arasında yürütülmesi gereken süreçlerin oldukça uzun sürmesi, bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili prosedürlerinin de yine uzun zaman alması, söz konusu ürünlerin Brezilya'ya ihracatını zorlaştırmaktadır. Halihazırda Brezilya'ya herhangi bir hayvansal ürün ihracatı izni bulunmamakta, ancak gerekli prosedürler başlatılmış olup süreç devam etmektedir.

Öte yandan, Brezilya'ya yapılan ihracatta ürünlerin Avrupa Birliği'nin (AB) CE standartlarına uyumluluğuna dair herhangi bir zorunluluk yoktur. Ülkede uygulanan standartlar ile AB standartları arasındaki uyumluluk sadece bazı ana şartların yerine getirilmesi ile sağlanabilmektedir. CE standartlarına uygun ürün ihracı ihracatçı firmanın takdirinde olmakla birlikte, CE standartlarına uyulması ülkeye ihracı kolaylaştırmaktadır.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Çin Genel Bilgiler

Resmi Adı	Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC)
Nüfus	1.412.547.000 (Nisan 2022, IMF)
Dil	Mandarin (Pekin Lehçesi)
Yüzölçümü	9.561.000 km ²
Başkenti	Pekin
Başlıca Şehirleri	Şanghay (22 milyon), Pekin (18,1 milyon), Guanco (10 milyon), Shenzhen (11 milyon)
Yönetim Şekli	Tek parti yönetimi
Devlet Başkanı	Xi Jinping (14 Mart 2013'ten beri)
Para Birimi	Yuan (Renminbi)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar- milyar \$)	14862,56	17458,04	19911,59	21865,48	23617,43	25353,05	27171,94
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	2,2	8,1	4,4	5,1	5,1	5	4,9
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	10 525	12 359	14 096	15 486	16 740	17 991	19 312
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,4	0,9	2,1	1,8	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ye Oranı (%)	1,7	1,8	1,1	1	0,9	0,7	0,5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4,2	4	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6
Nüfus (milyon)	1412,12	1412,6	1412,55	1411,96	1410,84	1409,19	1407,01

Kaynak: IMF *: Tahmin

2022 yılında Çin'in cari GSYİH'sinin 19,9 trilyon Amerikan doları olması beklenmektedir. Bu değerle ABD'nin ardından dünyanın en büyük 2. ekonomisi konumundadır. Ekonomide 2022 yılı için %4,4 büyüme beklenmektedir.

Çin'in Dış Ticareti

Çin 2021 yılında dünya ihracatında 1. sırada (%14,1 pay), ithalatında 2. sıradadır (%11,1 pay). Ayrıca en çok dış ticaret fazlası veren ülkedir. 2015-2019 yılları arasında ülkenin ihracatı yıllık ortalama %4, ithalatı yıllık ortalama %7 artış kaydetmiştir.

2021 yılında ülkenin ihracatı 3 trilyon dolar, ithalatı 2,43 trilyon dolar olmuştur. Dış ticaretinde 2021 yılında 587 milyar dolar fazla vermiştir.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla: elektrikli makina ve cihazlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, mobilyalar ve aydınlatma cihazları, plastikler ve plastikten mamul eşyalar, motorlu kara taşıtları ve aksamıdır.

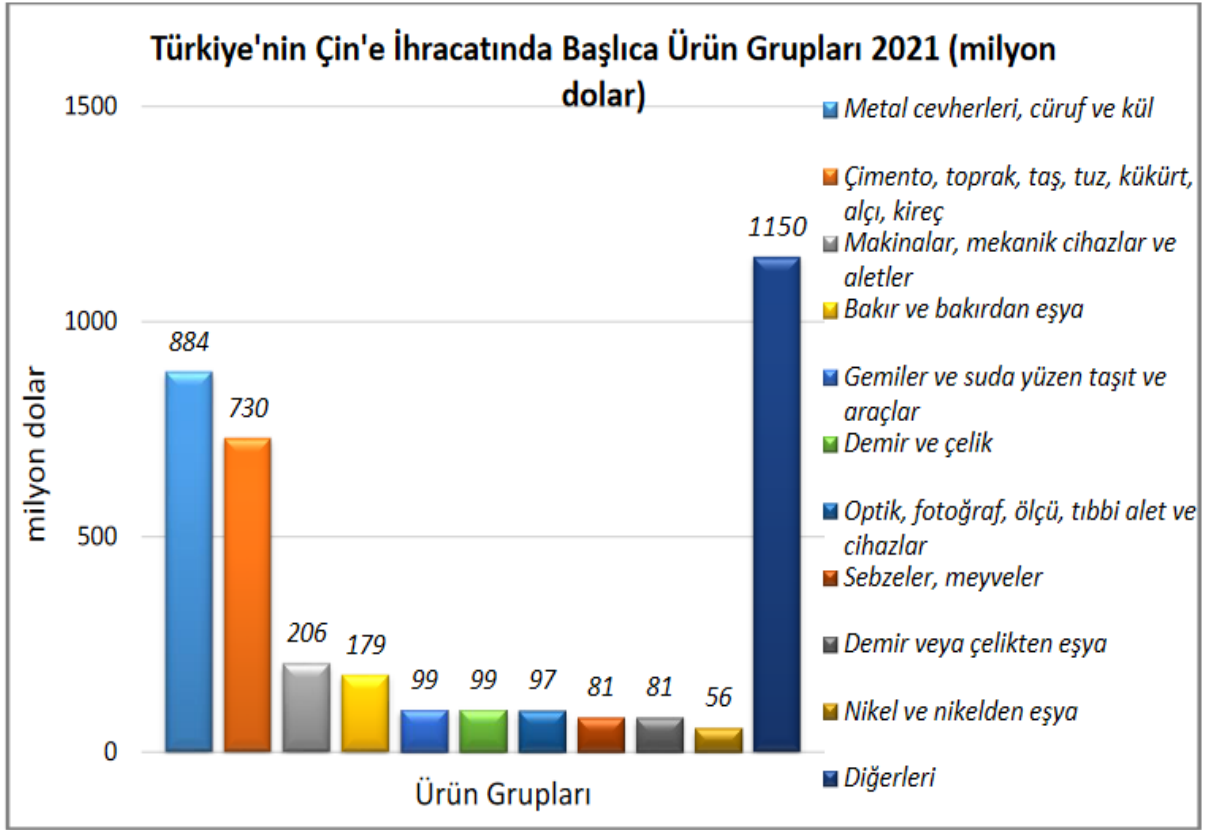
Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla elektrikli makina ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar, mekanik cihazlar ve aletlerdir.

Çin'in Türkiye ile Ticareti

Türkiye-Çin arasındaki ticaret değerleri incelendiğinde 2021 yılında ülkeye ihracatımız 3,7 milyar dolar, ithalatımız 32,2 milyar dolar seviyesindedir. Çin ihracat yaptığımız ülkeler arasında 15. sıradadır ve ülkemiz ihracatındaki payı %1,7'dir. İthalat yaptığımız ülkeler arasında Çin 1. sırada yer almaktadır ve toplam ithalatımızdaki payı %10,5 düzeyindedir.

Ülkeye ihracatımızda öne çıkan ürünler: mermer ve traverten, metal cevherleri ve konsantreleri, rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları, kurşun cevherleri ve konsantreleri, krom cevherleri ve konsantreleri, bakır cevherleri ve konsantreleri, demir cevherleri ve konsantreleri ile tıpta kullanılan alet ve cihazlardır.

Ülkemizin Çin'den yaptığı ithalatta öne çıkan ürünler: Telefonlar, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar: Otomatik bilgi işlem makineleri manyetik veya optik okuyucular vb.: 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar, Sentetik filament iplikleri; Hava veya vakum pompaları, hava veya gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlardır.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

2018 yılına kadar kalite alt yapısı alanında Çin'de ulusal düzeyde faaliyet gösteren Kurumlar; Çin Ulusal Metroloji Enstitüsü (NIM), Çin Ulusal Sertifikasyon ve Akreditasyon İdaresi (CNCA), Çin Standardizasyon İdaresi (SAC) Çin Kalite Belgelendirme Merkezi (CQC) ve Kalite Denetimi, Teftiş ve Karantina Genel İdaresi (AQSIQ) idi. Bununla birlikte, 2018 yılında kurulan Piyasa Düzenlemesi Devlet İdaresi (SAMR) kalite, ölçüm, belgelendirme, akreditasyon ve standardizasyon konularının da içerisinde yer aldığı birçok alanda ulusal düzeyde görev yapmak üzere kurulmuş ve bu kapsamda bahse konu kurumların yerini almıştır.

Çin Ulusal Sertifikasyon ve Akreditasyon İdaresi (CNCA) ve Çin Standardizasyon İdaresi (SAC) artık mevcut olmasa da SAMR, bahse konu Kurumların adlarını kullanarak görevlerini ifa etmektedir. Buna ilave olarak, SAMR'ın kurulması ile paralel olarak Kalite Denetimi, Teftiş ve Karantina Genel İdaresi (AQSIQ) de kapatılmış ve yetkileri SAMR'a devredilmiştir.

Bu çerçevede, halihazırda Çin'in kalite altyapısı sistemi SAMR tarafından yönetilmektedir. SAMR Standart Teknik Yönetimi Departmanı, SAC adı altında, ulusal standartları hazırlamakta ve yayınlamaktadır. Ayrıca, SAMR, piyasa gözetimi ve denetiminin kapsamlı bir şekilde uygulanmasından da sorumludur.

Diğer taraftan Çin Gümrük Genel İdaresi (GACC) de Çin’de ürün güvenliği ve denetimi alanında önemli görevler üstlenmiştir. GACC kalite güvenliğinin denetimi ve idaresi, gıda ve kozmetik ithalatının denetimi ve karantinası alanlarında faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte, Çin’in Ticarete Teknik Engeller (TTE) Bilgi ve Bildirim Merkezi (BBM) görevini de GACC üstlenmiştir.

Öte yandan, Çin’de yerel düzeyde, yerel yönetimler tarafından metroloji, standartlar, denetim ve test alanlarında kurumlar kurulabilmektedir.

2020 sonu itibariyle, Çin’de 2.133’ü teknik düzenleme olmak üzere 39.460 ulusal standart bulunmaktadır. 2020 yılı itibariyle, teknik düzenlemelerin %92.4’ü ve standartların %91.4’ü uluslararası standartlar ile uyumludur. Hafif sanayi ve tekstil sektöründe uluslararası standartların benimsenme oranları sırasıyla %86 ve %94’e karşılık gelmektedir. Bununla birlikte, Çin’de 558 adet sertifika veren kuruluş bulunmaktadır.

Ocak 2018’de Çin’in Standardizasyon Yasası yürürlüğe girmiştir. Anılan kanun teknik düzenlemelerin oluşturulma prosedürlerini düzenlemektedir. Bahse konu Standardizasyon Yasası, Çin’in standartlarını ulusal, sektörel, yerel, birlik ve işletme standartları olarak beş ana kategoride sınıflandırmaktadır. Ulusal standartlar hem standartları hem de teknik düzenlemeleri içermektedir. Sektörel standartlar ve yerel standartlar isteğe bağlıdır. Anılan yasaya göre; farklı kanunlarda, idarî düzenlemelerde ve yargı kararlarında standartlara ilişkin hükümler bulunması halinde ulusal teknik düzenlemelerin hükümleri esas alınmalıdır. Öte yandan, Çin Devlet Konseyi tarafından yayınlanan Standardizasyon Reformunun Derinleştirilmesi Planına göre; mevcut sektörel ve yerel standartların kademeli olarak teknik düzenlemelere entegre edilmesi planlanmaktadır.

Ekim 2021’de Çin Devlet Konseyi, Ulusal Standardizasyon Geliştirme Stratejisi (USGS) adı altında bir belge yayınlamıştır. Çin’in standardizasyon alanındaki gelecek on yıldaki hedeflerini detaylandıran ilk resmi belge olarak USGS yüksek teknoloji inovasyonunu teşvik eden ve aynı zamanda yüksek kaliteli gelişmeye öncülük eden standardizasyon sistemini hedeflemektedir.

Çin, standardizasyon alanında ABD ve Avrupa’dan çok daha fazla devlet merkezli bir yaklaşıma sahiptir. Ancak, Pekin’in yeni stratejisi, standartların geliştirilmesinde endüstri aktörlerine daha büyük bir rol verilmesi yönündedir. Bu kapsamda, Çin yönetimi standartlar alanında bir dizi reform başlatmıştır. Bu reformlar, ABD ve Avrupa’da yaygın olan endüstri güdümlü standart oluşturma yöntemlerine ağırlık verilmesini hedeflemektedir. Bu reform süreci, ülkenin standardizasyon çalışmasına ilişkin çok yıllık bir araştırma projesi olan *China Standards 2035* bayrağı altında devam etmektedir. Ancak, bu strateji Çin bürokrasisinde, standart belirleme güçlerinden mahrum bırakan diğer bakanlıklar ve yerel standardizasyon kurumları tarafından eleştirilmektedir.

Çin Devlet Konseyi’nin bahse konu stratejisi, merkezi hükümetin Çin Standardizasyon İdaresi’ne ve diğer ilgili kurumlara rehberlik sağlama girişimi olarak görülebilir. Bahse konu strateji endüstri kesiminin standart belirlemedeki rolünü yükseltmeyi ve piyasa aktörleri tarafından geliştirilen standartların oranını artırmayı hedeflemektedir. Çinli şirketlerin, özellikle

teknoloji şirketlerinin, yeni standartlar stratejisi ile uluslararası standart oluşturma çalışmalarında ağırlıklarını artırmaları beklenmektedir.

Çin'in İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Çin Zorunlu Sertifikasyon (CCC) işareti, Çin'in ulusal güvenlik ve kalite işaretidir. Elektrikli sigortalardan tost makinesi fırınlarına, otomobil parçalarına ve bilgi teknolojisi ekipmanlarına kadar 130 çeşit ürün için anılan işaret gerekmektedir.

Ürününüzün bir CCC işareti gerektirip gerektirmediğinin tespiti için Çin'in CCC katalogları mevcuttur. Bir ihracatçının ürünü CCC işaret listesindeyse, CCC kaydı alınana ve işaret fiziksel olarak ürünlere bir baskı veya etiket olarak uygulanana kadar Çin'e giremez. Yerli ürünlere de tescil alınmadan ve anılan işaret uygulanmadan Çin'de satılamaz.

CCC işaretinin alınması, yetkili Çin belgelendirme kuruluşlarına başvuru sürecini içerir. Mevcut durumda, CCC işareti kapsamında altı yabancı test kuruluşu görevlendirilmiştir. Başvuru süreci birkaç ay veya daha fazla sürebilir ve denetmenlerin seyahat masraflarına ek olarak 4,500 dolardan fazla ücrete mal olabilir.

Bu kapsamda; CCC işaretinin alınma süreci aşağıdaki adımları içerir:

- Ürünlerin Çin laboratuvarında güvenlik ve/elektrik standartlarını karşıladığından emin olmak için ürünlerin güvenlik testleri,
- Ürün hattının Çin'de test edilen numunelerle eşleşip eşleşmediğini belirlemek için başvuru sahibinin fabrikasının incelenmesi,
- Çin test yetkilileri tarafından başvuranın ürünleri üzerindeki CCC logosunun tasarımının ve uygulamasının onaylanması,

Bazı şirketler, özellikle Çin'de faaliyet gösteren ve özel bir sertifikasyon/standart personeli olan şirketler, başvuru sürecini kendi firmaları içinde yönetebilmektedir.

İhracatçılar, başvuru sürecinin tüm aşamalarını takip eden danışmanlık şirketlerinden yararlanabilir.

CCC işareti, Çin'in en yaygın olarak istenen ürün belgelendirme işareti olmasına rağmen, diğer ürün belgelendirme gereksinimleri de mevcut olabilmektedir. Öte yandan, Çin'de uygunsuzluk raporlarının başlıca nedenlerinden biri etiketlemelerdir. Çin'de satılan tüm ürünler Çince olarak işaretlenmelidir.

Çin; şeker, şarap, kuruyemiş, konserve ve peynir gibi ithal ve ihraç edilen gıda maddelerinin, mallar ithal veya ihraç edilmeden önce etiketlerin doğrulanmasını ve ürünlerin kalite açısından test edilmesini şart koşmaktadır.

Çin Gıda Etiketleme Standartlarına (GB7718-2011) göre, ithal edilen gıdalar, ülkede kayıtlı genel distribütörün adı ve adresinin yanı sıra menşe ülkeyi gösteren açık işaretlere sahip olmalıdır. Çin'in 2015 Gıda Güvenliği Yasası uyarınca önceden paketlenmiş gıdalar etiketlenmeli ürünün; isim, spesifikasyon, net içerik ve üretim tarihi içindekiler ve formülasyon

tablosu, üretici adı, adresi ve iletişim bilgileri, raf ömrü ürünün standartlarının kodu, depolama gereksinimleri, kullanılan gıda katkı maddelerinin adları, üretim Lisans Numarası ürün üzerinde yer almalıdır.

Gıda ve gıda katkı maddelerinin paketlerinin Çin pazarına girmesinin ön koşulu Çince etikete sahip olmalarıdır. Ayrıca, kullanım kılavuzları da Çince olmalıdır. Bu tür etiketler ve kullanım kılavuzları, ürünün menşei ve gıdayı ithal eden yerli acentenin adını, adresini ve iletişim bilgilerini belirtmek zorundadır. Etiketler ve kullanım kılavuzları Gıda Güvenliği Kanunu ve ilgili diğer kanun ve idari mevzuat hükümlerine uygun olmalıdır. Çince etiket ve/veya talimat içermeyen veya etiket veya talimatları anılan Kanun'un hükümlerine uygun olmayan paketlenmiş gıdalar Çin'e ithal edilememektedir.

Diğer taraftan, üreticiler ve distribütörler, genetiği değiştirilmiş gıdaları Çin pazarına sokmak için daha belirgin işaretler/etiketler kullanmak zorundadırlar.

1 Ocak 2021'den bu yana, tüm katı atık ürünlerinin ithalatı yasaklanmış ve belirli atıkların lisans koşulları altında ithalatına izin veren önceki rejim sona ermiştir. Bunla birlikte, pirinç, demir-çelik malzemeleri, bakır ve alüminyum döküm alaşımları için kullanılan hurda malzemeleri, gerekli standartları karşılamaları halinde ithal edilebilmektedir.

Yukarıda mezkur konulara ilişkin detaylı bilgiye aşağıda yer alan internet siteleri aracılığı ile ulaşılabilir:

a) **Standartlar:** [http://english.www.gov.cn/archive/lawsregulations/;](http://english.www.gov.cn/archive/lawsregulations/)

<http://www.gov.cn/fuwu/bzxxcx/bzh.htm>

b) **Teknik Düzenlemeler:** <http://www.miit.gov.cn/n1146295/n1652858/index.html;>

<http://www.gov.cn/fuwu/bzxxcx/bzh.htm>

c) **Akreditasyon:** <http://www.cnca.gov.cn/zw/>

d) **Ürün güvenliği / güvenilirliği:** <http://www.customs.gov.cn/customs/302249/index.html>

e) **İthalat Denetimi** (teknik düzenlemelere ilişkin, sürece ilişkin, yetkili birimler hakkında):

<http://www.customs.gov.cn/customs/302249/index.html>

f) **Piyasa Gözetimi Denetimi** (teknik düzenlemeler, süreç, birimler hakkında):

<http://www.samr.gov.cn/zw/>

Bildirimi yapılan ürünler fasıl bazında incelendiğinde en fazla bildirimin 87 adet bildirim sayısı ile “Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makineler, Mekanik Cihazlar ve Aletler; Bunların Aksam ve Parçaları”nın yer aldığı 84 numaralı fasılda olduğu görülmektedir. Onu 70 adet bildirim ile 87 numaralı fasıl ve 53 adet bildirim ile 90 numaralı fasıl takip etmektedir.

Diğer Önemli Hususlar

ÇHC'nin tarım ürünleri ithalatına (işlenmiş tarım ürünleri hariç) ilişkin uygulamasında her bir ürün için ayrı ayrı gereken ve çok uzun zaman alabilen başvuru prosedürünün teknik engel kapsamında düşünülebileceği değerlendirilmektedir.

Sanayi ürünlerinde ise ÇHC'nin konuyla ilgili uygulamalarının temelde ilgili ulusal ve uluslararası gereklilikleri içermesi ve yerli-yabancı ayrımı gözetmemesi nedeniyle özel olarak Türk ihracatçıları açısından teknik bir engel yaratmadığı değerlendirilmektedir.

Tarım ürünleri açısından; daha önce ithalat izni verilmiş ülkelerin ihracatçılarının (söz konusu prosedürleri tamamlamış ülkelerin) Türk ihracatçılarına göre daha avantajlı bir konumda olduğunu belirtmek mümkündür.

Sanayi ürünleri açısından ise; tarım ürünlerine ilişkin uygulamaların aksine genel uygulamalar yürütüldüğünden başka ülke ihracatçılarına avantaj sağlayan herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)

2019 yılında Çin, DTÖ'ye, Sevk Öncesi İncelemeye ilişkin ulusal yasa ve yönetmeliklerini bildirmiştir. Bunlar, İthalat ve İhracat Mal Denetimi Yasası, İthalat ve İhracat Mal Denetimi Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, İthal Edilen Eski Mekanik ve Elektrikli Ürünlerin Muayenesi, Denetlenmesi ve Yönetimine İlişkin Tedbirler ve Hammadde Olarak Kullanılabilecek İthal Katı Atıkların Denetimi ve Karantinaya Alınmasına İlişkin Tedbirler'e ilişkin idari düzenlemelerdir. Bu kapsamda, bazı hurda mekanik ve elektrikli ürünler zorunlu sevk öncesi inceleme uygulamasına tabidir.

ENDONEZYA

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Endonezya Genel Bilgiler

Resmi Adı	Endonezya Cumhuriyeti
Başkenti	Nusantara
Yüzölçümü	1.904.443 km2
Nüfus	274 Milyon (2022 tahmini)
Başlıca Şehirler	Cakarta, Medan, Bandung, Palembang Semarang, Surabaya,
Para Birimi	Rupiah

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	1059,9	1186,07	1289,3	1410,75	1518,45	1628,94	1745,18
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-2,1	3,7	5,4	6	5,8	5,4	5,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	3,923	4,357	4,691	5,085	5,424	5,767	6,126
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2	1,6	3,3	3,3	3	2,9	2,9
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-0,4	0,3	4,5	0,5	-1,1	-1,2	-1,4
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	7,1	6,5	6	5,6	5,4	5,3	5,2
Nüfus (milyon)	270,2	272,25	274,86	277,43	279,97	282,46	284,9

Kaynak: IMF *:Tahmin

Endonezya'nın ekonomisi Güneydoğu Asya'nın en büyüğüdür. İmalat sektörü, büyük ölçüde ülkenin ihracat potansiyeline hakim olan yerli kaynaklı ürünlerin üretimine ve işlenmesine dayanmaktadır.

Endonezya, cari fiyatlara göre, 2022 yılı itibarıyla 196 ülke arasında dünyanın 17'inci büyük ekonomisidir. (IMF-2022)

2021 yılında cari fiyatlara göre, 1,2 trilyon dolar olduğu tahmin edilen GSYİH'nın 2022 yılında 1,3 trilyon dolar olması beklenmektedir. (IMF-2022)

Endonezya'nın Dış Ticareti

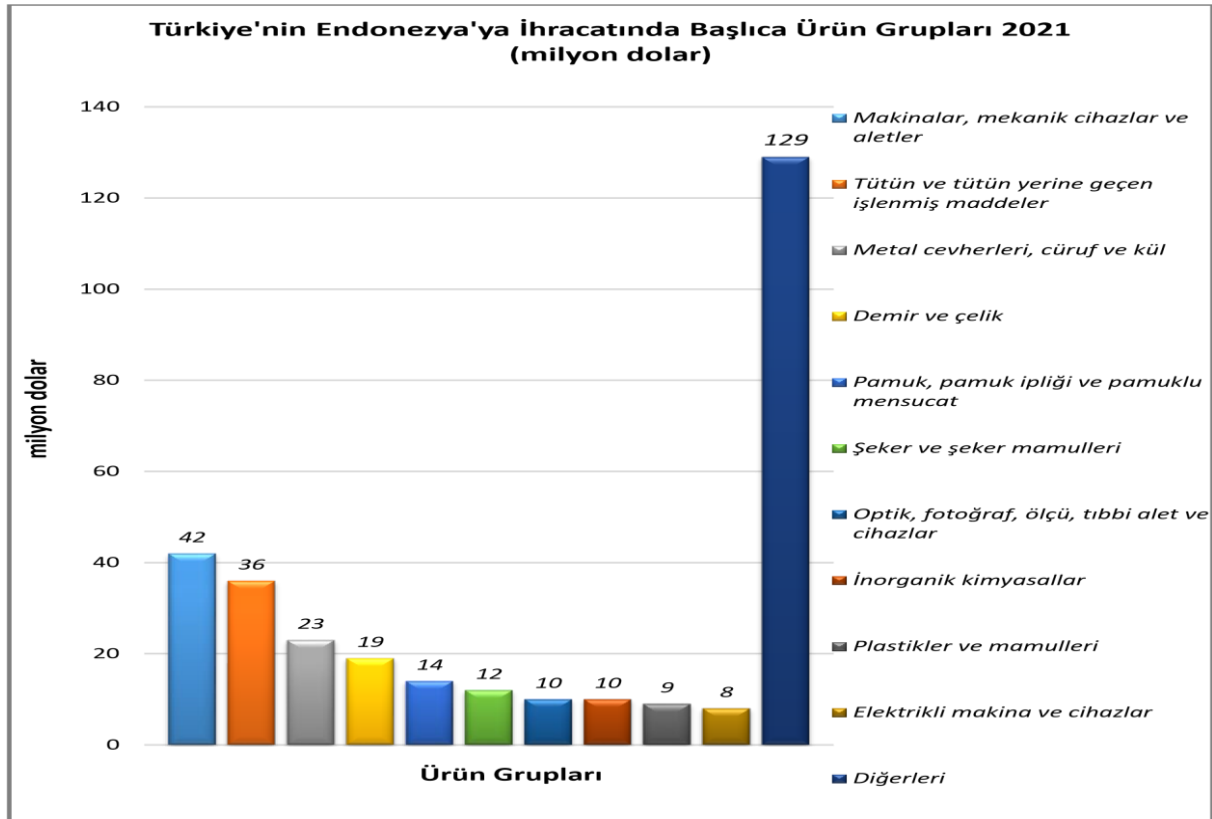
2021 yılında Endonezya'nın 33 milyar dolarlık dış ticaret fazlası mevcuttur. İhracatı 228 milyar dolar, ithalatı 196 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Endonezya'nın Türkiye ile Ticareti

Türkiye-Endonezya arasındaki ticaret değerleri incelendiğinde 2021 yılında Endonezya'ya ihracatımız 313 milyon dolar, Endonezya'dan ithalatımız 1,8 milyar dolar seviyesindedir.

Ülkeye ihracatımızda öne çıkan ürünler: Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler, metal cevherleri, cüruf ve kül, demir ve çelik, pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucatıdır.

Ülkemizin Endonezya'dan yaptığı ithalatta öne çıkan ürünler: Demir ve çelik, sentetik ve suni devamsız lifler, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, kauçuk ve kauçuktan eşya, elektrikli makina ve cihazlar, kalay ve kalaydan eşya, muhtelif kimyasal maddeler ve ayakkabılardır.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

Endonezya Ulusal Standardizasyon Kurumu (Badan Standardisasi Nasional (BSN) Endonezya'daki standardizasyon ve uygunluk değerlendirmesiyle ilgili tüm faaliyetlerin koordinasyonundan sorumlu Kurumdur. BSN aynı zamanda uluslararası standart belirleme kuruluşlarıyla iş birliği ve DTÖ TTE Komitesinde, ulusal bilgi ve bildirim merkezidir. Standart Geliştirme Politikası Komitesi (KKPS) (eski adıyla MTPS), Ulusal Standart Geliştirme Programına ilişkin öneriler de dahil olmak üzere, onaylaması için BSN Başkanına standart geliştirme politikası önerileri sunmaktan sorumludur. KKPS, hükümet temsilcileri ile tüketici ve üretici birliklerinden uzmanlar ve temsilcilerden oluşmaktadır.

Öte yandan, bağımsız, kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşu olan Endonezya Standardizasyon Derneği (Masyarakat Standardisasi Endonezya (MASTAN) iş dünyası, tüketici grupları, akademi ve hükümet dahil olmak üzere standardizasyonla ilgili paydaşları temsil eder ve eğitim faaliyetleri yürütür.

Bununla birlikte, Endonezya'da standart belirleme ve diğer ilgili faaliyetleri düzenleyen yasa, 2014 tarihli Standardizasyon ve Uygunluk Değerlendirmesi Yasası'dır. Ayrıca, anılan yasanın kapsamına metroloji faaliyetleri de girmektedir.

Ulusal standartların geliştirilmesi için uygulanan politika, "2015-2025 Standardizasyon

Stratejisine İlişkin Ulusal Politika"dır. Bahse konu politika belgesi; teknik düzenlemelerin geliştirilmesi, ürünlere ve küresel pazarlara erişimde kamu güvenini artırmak amacıyla standartların güçlendirilmesi ve ulusal üretimin verimliliğinin güçlendirilmesi alanlarını kapsamaktadır.

Öte yandan, bazı bakanlıklar bünyesindeki teknik komiteler kendi yetki alanları dahilinde standartlar hazırlamaktan sorumludur. Bununla birlikte, teknik komite başkanları ve sekreterlikleri BSN tarafından atanmaktadır.

2020 yılı Mayıs ayı itibariyle, Endonezya'da toplam 10.858 ulusal standart vardır. Bahse konu ulusal standartların yaklaşık %18'i uluslararası standartlarla uyumludur. Standartların en fazla mevcut olduğu sektörler malzeme teknolojisi, tarım ve gıda alanlardır. Endonezya'da, elektronik, bilgi ve iletişim teknolojisi sektörlerindeki hemen hemen tüm standartlar uluslararası standartlara (yani ISO, IEC ve/veya ITU standartları) uyumludur.

Endonezya Hükümeti, ilgili teknik kurumları aracılığıyla, ulusal güvenlik, emniyet, güvenlik, halk sağlığı, çevre koruma veya ekonomik nedenlerle teknik düzenleme yayınlamaktadır. Bu kapsamda, Şubat 2020 itibariyle, çoğu Sanayi Bakanlığı tarafından çıkarılan 205 teknik düzenleme yürürlükte. Ayrıca anılan teknik düzenlemelere çevrimiçi ortamda ulaşmak mümkündür.

Endonezya'da Ulusal Akreditasyon Kurumu (KAN) laboratuvarlar, muayene kuruluşları ve belgelendirme kuruluşları dahil olmak üzere uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmekten sorumlu kurumdur. Endonezya'da Nisan 2020 itibariyle, 1.402 akredite laboratuvar (314 kalibrasyon laboratuvarı, 71 tıbbi laboratuvar ve 24 yeterlilik testi sağlayıcısı), 162 akredite muayene kuruluşu, 74 akredite ürün belgelendirme kuruluşu, 50 akredite kalite yönetimi belgelendirme kuruluşu, 22 akredite çevre yönetimi belgelendirme kuruluşu, 10 akredite rüşvetle mücadele belgelendirme kuruluşu, 10 akredite bilgi güvenliği yönetimi belgelendirme kuruluşu, 3 akredite enerji yönetimi belgelendirme kuruluşu ve 8 gıda güvenliği yönetimi belgelendirme kuruluşu mevcuttur.

KAN, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon İş birliği (ILAC) ve Asya-Pasifik Laboratuvar Akreditasyon İş birliği (APLAC) karşılıklı tanıma anlaşmalarının (KTA'lar) ve Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF) ve Pasifik Akreditasyon İşbirliği (PAC) çok taraflı tanıma anlaşmalarının imzacısıdır.

İç piyasada mal ve hizmetlerin piyasa gözetimi/denetiminin ulusal düzeyde koordinasyonu Mal ve Hizmetlerin Gözetimi Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Ancak teknik düzenlemeler için piyasa gözetimi, ilgili teknik düzenlemeyi çıkaran kuruluşun sorumluluğundadır.

Endonezya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Endonezya Sağlık Bakanlığı'nın ilgili yönetmeliğine göre; işlenmiş ve hazır gıdaların etiketlerine şeker, tuz ve yağ içeriği bilgilerinin dahil edilmesini gerektirmektedir. İçerik bilgisi,

akredite bir laboratuvar tarafından yürütülen test raporlarına dayanmalıdır. Öte yandan, Endonezya, etiketlemenin zorunlu olduğu işlenmiş gıda kategorilerini henüz belirlememiştir. 2014 Helal Ürün Güvencesi Kanunu ve onun 31/2019 sayılı uygulama yönetmeliği uyarınca Endonezya pazarında satılan tüm helal ürünlerin, Endonezya Diyanet İşleri Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Helal Ürünler Sertifikasyon Ajansı'ndan (BPJPH) sertifika alması gerekmektedir.

2018 yılında, daha önceki birçok yönetmelikte yer alan gıda etiketleme kurallarının yerini alan ve birleştiren yeni bir gıda etiketleme yönetmeliği yayınlanmıştır. Domuz eti ve alkol içeren işlenmiş gıdaların etiketlerinde helal olmadığına ilişkin bilginin yer alması gerekmektedir. Endonezya'da; helal ürünler için zorunlu etiketleme ve sertifikasyon söz konusudur. Zorunlu etiketleme yiyecek ve içecekler; geleneksel ilaçlar ve sağlık takviyeleri, tıbbi ürünler; makyaj malzemeleri, kimyasal ürünler; genetiğiyle değiştirilmiş ürünler, giyim, ve aksesuarlar; ev aletleri, kırtasiye ve ofis ekipmanları ve bazı tıbbi cihazları kapsamaktadır.

BPJPH ile işbirliği yapan yabancı helal sertifika kuruluşları tarafından verilen tüm helal sertifikaları kabul edilmektedir. Ayrıca, ithalatçıların BPJPH'ye helal sertifikalarını kaydettirmeleri ve ürün Endonezya'da dağıtılmadan önce kayıt numarasını pakete koymaları gerekmektedir. Endonezya'daki etiketler, ürün üzerine kabartma olarak basılmak veya yapıştırılmak yerine malın ve/veya paketin üzerine damgalanabilir veya içine yerleştirilebilir. İthalatçıların ayrıca etiketleme için ayrı bir lisans almasına gerek yoktur. Etiketler Endonezya ulusal standartlarının gereksinimlerini karşılamalıdır.

Endonezya Sağlık Bakanlığı'nın İlgili Yönetmeliği, yabancı ilaç şirketlerinin ya yerel olarak üretim yapmasını ya da Endonezya'da halihazırda üretici olarak kayıtlı olan başka bir şirketi kendi adına ilaç onayları ve ithalat izinleri alması için görevlendirmesini zorunlu kılmıştır.

Endonezya Ulusal İlaç ve Gıda Kontrol Ajansı (BPOM), gıda, ilaç ve kozmetik ürünlerinde ağır metallerin test edilmesini zorunlu kılmıştır. Uygulamada Endonezya gümrükleri, her sevkiyatta ilgili sertifikaya ek olarak ayrıca ağır metaller alanında teste tabii tutulmasını şart koşturmaktadır.

Standartlar, teknik düzenlemeler, akreditasyon, ürün güvenliği/güvenilirliği, ithalat denetimi (teknik düzenlemelere ilişkin, sürece ilişkin, yetkili birimler hakkında), piyasa gözetimi denetimi (teknik düzenlemeler, süreç, birimler hakkında) konularındaki mevzuat ve mevzuata ulaşılabilir internet adresleri (DTÖ bildirimleri dışında) aşağıda yer almaktadır.

a) Standartlar

- Milli Standardizasyon Ajansı (BSN): <http://sispk.bsn.go.id/RegulasiTeknis/SniWajib>

b) Teknik Düzenlemeler

- Milli Standardizasyon Ajansı (BSN): <http://sispk.bsn.go.id/RegulasiTeknis/DaftarList>

- Endonezya Milli Ticaret Veri Kaynağı: <http://eservice.insw.go.id>

- Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Tüketim Vergileri Genel Müdürlüğü:

<https://www.beacukai.go.id/arsip/lip/regulasi.html>

- Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Ticaretin Organizasyonu Genel Müdürlüğü:

<http://ditjenpkn.kemendag.go.id>

c) Akreditasyon: <http://www.kan.or.id>

d) Ürün güvenliği / güvenilirliği

- Gıda ve İlaç Kontrol Milli Ajansı (BPOM): <http://jdih.pom.go.id>

e) Piyasa Gözetimi Denetimi (teknik düzenlemeler, süreç, birimler hakkında)

- Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Ticaretin Organizasyonu Genel Müdürlüğü:

<http://ditjenpkn.kemendag.go.id>

- Gıda ve İlaç Kontrol Milli Ajansı (BPOM): <http://www.pom.go.id>

- Sağlık Bakanlığı: <http://infoalkes.kemkes.go.id/>

- Sanayi Bakanlığı:

<http://bsi.kemenperin.go.id/>;

http://pustan.kemenperin.go.id/List_LSPro

Diğer Önemli Hususlar

Endonezya, uygulamalarını ülke ayrımı gözetmeden gerçekleştirmektedir. Bununla birlikte, ithalatta gerçekleştirdiği bazı uygulamalar (örneğin son dönemde tekstil ve halı, seccade, yer kaplamaları dahil tekstil ürünlerinde uygulamaya konulan yeni mevzuatın yol açtığı engeller veya tarım ürünlerinde Tarım Bakanlığı ithalat izni anlamına gelen tavsiye mektuplarının geciktirilmesi ve/veya fiili olarak askıya alınması) ithalatı kısıtlayıcı hatta yasaklayıcı etkiler yaratabilmektedir.

Endonezya yetkili kurum ve kuruluşlarınca yürütülen ve ticareti kısıtlayıcı uygulamalar genel itibarıyla tüm ülkelere aynı şekilde uygulanıyor olsa da bazı alanlarda zaman zaman istisnalar yaşanabilmektedir. Örneğin son dönemde, tarım ürünleri ithalatında “ithalat ön izni” anlamına gelen tavsiye mektuplarının düzenlenmesi esnasında farklı ülke menşeli ürünler için farklı uygulamalar yapılmıştır. Tarım Bakanlığı tavsiye mektuplarının düzenlenmesini (Türkiye dahil) bazı ülke ürünleri için geciktirirken ve/veya fiili olarak askıya alırken, bazı ülkeler menşeli ürünlerde ise düzenlemeye devam etmiştir. Daha önceki yıllarda rastlanmayan bu duruma gerekçe olarak ise, iki ülke arasında tarım ürünleri ithalatı açısından kurulmuş ilişkinin statüsü gösterilmiştir. Esasen, tarım ürünlerinde menşe ülke ürünlerinin karşı karşıya kaldıkları ithalat işlemlerinin işleyişi, bu alanda kurulmuş ikili ilişkinin “ülke tanınması” veya “laboratuvar tanınması” bazında olmasına göre değişmektedir. Diğer taraftan önceleri bu tür bir

ayırma sebep olmayan statü farklılığı nedeniyle, 2020 yılında farklı uygulamalar yapılabilmektedir.

Helal belgelendirmesi alanında Endonezya’da tesis edilmekte olan yeni “Helal Belgelendirmesi Sistemi” çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması önem taşımaktadır. Söz konusu sistem, (ileride tekrar değiştirilmediği takdirde) helal belgelendirmesinde menşe ülke kuruluşlarının belgelerinin tanınmasına yönelik hedefler de içermektedir. Diğer taraftan, bu tür bir işleyişin tesis edilebilmesi öncelikle iki ülke yetkili kamu kurum ve kuruluşları arasında protokol yapılmasına bağlıdır. Söz konusu işbirliğinin başlatılması Türkiye’de verilen helal belgelerinin ileride Endonezya’da tanınmasının sağlanması açısından önem taşımaktadır.

Endonezya’nın SMIIC üyeliğinin gerçekleşmesinin ardından SMIIC bünyesinde de iki ülke ilgili kurum ve kuruluşları arasında işbirliği yapılabilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu bağlamda, helal konusunda akreditasyon ve karşılıklı tanıma alanında işbirliğini sağlama görevi ülkemizde Helal Akreditasyon Kurumu’nda (HAK) olup, HAK ile Endonezya Helal Ürün Güvencesi Düzenleme Kurumu (BPJPH) ve Endonezya Milli Akreditasyon Komitesi (KAN) arasında iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla girişimlerde bulunulmuştur. Bu çerçevede, HAK ile BPJPH arasında mutabakat zaptı imzalama süreci devam etmektedir.

Endonezya pazarına girişte ihracatçı firmalarımızın sorun yaşamamaları için ülkenin mevzuat ve uygulamalarına hızlı bir şekilde uyum sağlamaya çalışmaları kilit öneme haizdir. Halihazırda Endonezya ekonomisinin ve ticaretinin her alanında; her ürün grubunda söz konusu uyum süreçlerini uzun zaman önce başlatmış ve tamamlamış, gerekliliklerine uyum sağlamış, Endonezya firmaları ile ticari ilişkilerinde belli bir aşamaya gelerek önemli ticaret hacimlerine ulaşmış, başta komşu ve çevre ülke firmaları olmak üzere, önemli sayıda firma faaliyet göstermektedir. Bu nedenle 270 milyonluk bu büyük pazarda tedarikçi firmalar açısından oldukça yüksek bir rekabet yaşanmaktadır.

FİLİPİNLER

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Filipinler Genel Bilgiler

Resmi Adı	Filipinler Cumhuriyeti
Nüfus	111.743.000 (Nisan 2022, IMF)
Dil	Filipince
Yüzölçümü	300.179 km2
Başkent	Manila
Başlıca Şehirleri	Quezon, Manila, Davao, Caloocan, Cebu, Zamboanga, Taguig
Yönetim Şekli	Başkanlık
Para Birimi	Peso (P)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	361,49	393,61	411,98	445,83	483,29	523,53	567,21
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-9,6	5,6	6,5	6,3	6,5	6,5	6,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	3323	3572	3687	3935	4206	4494	4801
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort., %)	2,4	3,9	4,3	3,7	3	3	3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ye Oranı (%)	3,2	-1,8	-2,7	-2,2	-1,8	-1,8	-1,8
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	10,4	7,8	5,8	5,4	5,1	5,1	5,1
Nüfus (Milyon)	108,8	110,46	112,15	113,86	115,6	117,36	119,15

Kaynak: IMF *: Tahmin

Filipinler, cari fiyatlara göre, 2021 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 37. büyük ekonomisidir. (IMF-2021)

2022 yılı itibariyle Filipinler'in GSYİH'i 412 milyar dolardır. (IMF-2022)

Filipinler'in Dış Ticareti

Filipinler dış ticarete açık veren bir ülkedir. 10 – 15 milyar dolar civarında seyreden dış ticaret açığı 2016 yılından itibaren 30 milyar doları aşmıştır. 2021 itibarıyla 50 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir.

Filipinler'in en önemli ihraç ürünü elektrikli makina ve cihazlardır. Bunu makine ve mekanik cihazlar, meyve, optik kablolar ile metal cevheri izlemektedir.

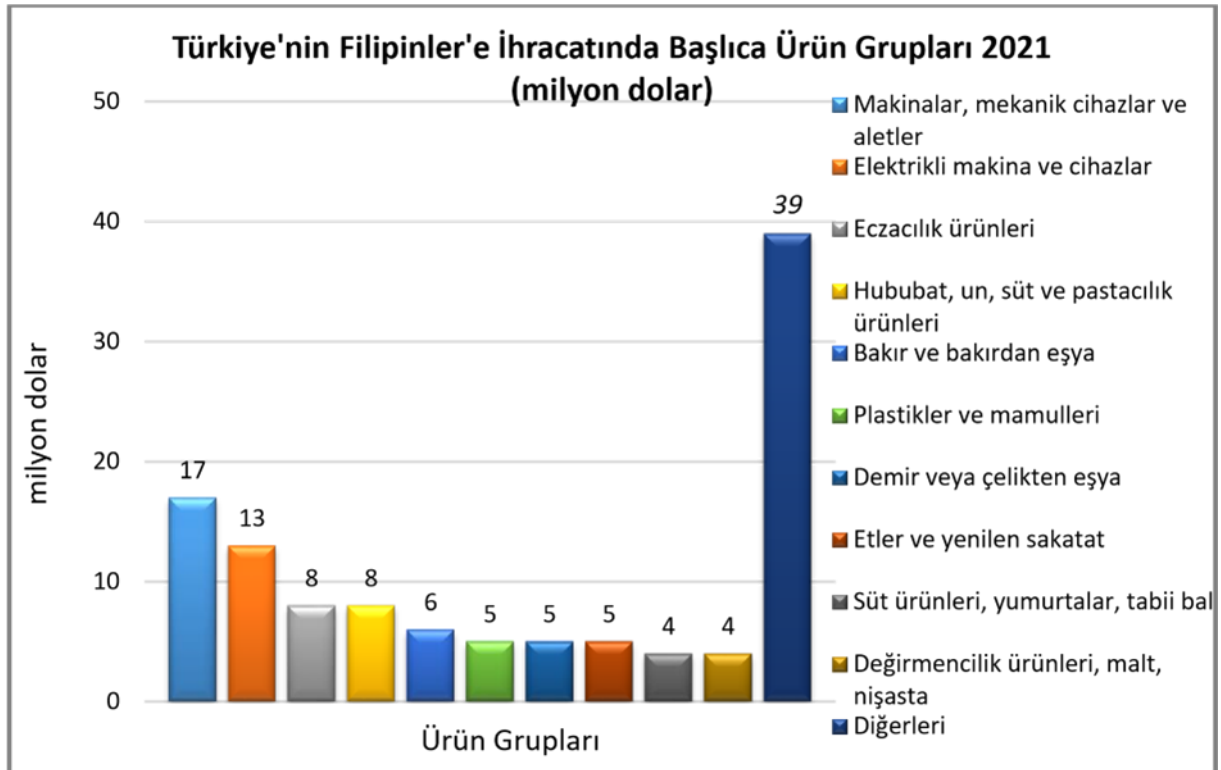
Filipinler'in en çok ithal ettiği ürünler ise elektrikli makina ve cihazlar, makine ve mekanik cihazlar, yakıt, motorlu taşıtlar, demir ve çelik, plastik ürünleri ve hububattır.

Filipinler'in Türkiye ile Ticareti

Türkiye'nin Filipinler'e ihracatı 177 milyon dolarla 2018 yılında en üst seviyesine ulaşmıştır. 2021 itibarıyla da 112 milyon dolar civarında ihracatımız, 158 milyon dolar civarında ithalatımız gerçekleşmiştir.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makina ve cihazlar, eczacılık ürünleri, hububat, un, süt ve pastacılık ürünleri, etler ve yenilen sakatatlardır.

Ülkemizin Filipinler'den yaptığı ithalatta önde gelen ürünler: Elektrikli makina ve cihazlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, meyveler ve sert kabuklu meyveler, Optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, lak, sakız, reçine ve diğer bitkisel özsu ve hülasalar, tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler, saatler ve bunların aksam ve parçaları, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlardır.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

Filipinler Ticaret ve Sanayi (DTI) Bakanlığı'na (<https://www.dti.gov.ph/>) bağlı Filipin Standartları Bürosu (BPS), Filipinler'de standardizasyon alanından sorumlu ulusal kuruluştur.

BPS Standartlar Yasası'nın yetkisi altında oluşturulmuştur ve Filipinler'deki tüm ürünler için standartlar geliştirmek, yayımlamak ve uygulamakla görevlidir. Ayrıca, kaliteli ürünlerin imalatını, üretimini ve dağıtımını sağlamak ve Filipinli tüketicileri korumak için standardizasyon faaliyetlerini teşvik etmekle yükümlüdür. BPS'de mevcut durumda standartların geliştirilmesi, benimsenmesi ve gözden geçirilmesi için 49 aktif Teknik Komite (TC) ve 13 Alt Komite ve Çalışma Grubu bulunmaktadır.

BPS bünyesinde, standartlar geliştiren ve Filipin Ulusal Standartlarını (PNS) ISO, IEC, ITU ve CODEX Alimentarius standartlarına uyumlu hale getiren Teknik Komiteler bulunmaktadır. Filipinler, ISO'nun üyesidir. ISO kapsamında, BPS, 33 Teknik Komiteye (TC), 12 Alt Komiteye (SC) üyedir. Benzer şekilde, BPS, elektrik, elektronik ve ilgili teknolojiler için standartlar hazırlayan ve yayınlayan Uluslararası Elektroteknik Komitesi'ne de üyedir.

Filipin Akreditasyon Bürosu (PAB) (<https://www.dti.gov.ph/pab>) daha önceki adı ile Filipin Akreditasyon Ofisi, Filipinler'de uygunluk değerlendirme kuruluşlarının akreditasyonundan sorumludur. Ayrıca, PAB ILAC ve IAF üyesidir.

Filipinler Gıda ve İlaç İdaresi (FDA), gıda, ilaçlar, kozmetikler, cihazlar, biyolojik ürünler, aşılar, in-vitro diagnostik reaktifler, radyasyon yayan cihazlar veya ekipmanlar, pestisitler ve oyuncaklar da dahil olmak üzere tehlikeli maddeler veya sağlık üzerinde etkisi

olabilecek ve FDA tarafından belirlenen özel düzenlemeleri gerektiren tüketici ürünleri için denetim yapmaktadır.

Hayvan Sanayi Bürosu (BAI) (<https://www.bai.gov.ph/>), ülkedeki hayvancılık, kümes hayvanları, et ürünleri, süt ürünleri ve hayvan yemleri ve veterinerlik malzemelerinin üretimi, ithalatı, etiketlenmesi, reklamı, dağıtımı ve satışı için kalite standartlarında yetkilidir. BAI ayrıca, ülkedeki hayvanların ve hayvansal ürünlerin akışını düzenleyerek bulaşıcı hayvan hastalıklarını önlemek, kontrol etmek ve ortadan kaldırmakla da yükümlüdür.

Ulusal Et Teftiş Komisyonu (NMIC) (<https://nmis.gov.ph/>), hem yerel olarak üretilen hem de ithal edilen hayvancılık, et ve et ürünlerinin üretim sonrası akışını düzenleyen politika ve prosedürleri uygulamaktadır.

Bitki Endüstrisi Bürosu (BPI) (www.buplant.da.gov.ph) meyve ve sebze gibi ithal ve ihraç edilebilir bitki ürünleri üzerindeki denetim, belgelendirme ve arıtma faaliyetlerinden sorumludur.

Su Ürünleri ve Su Kaynakları Bürosu idari sorumluluğu balık ve diğer deniz ürünlerinin kontrol edilmesidir. BFAR'ın Balıkçılık Hasat Sonrası Teknoloji Bölümü (FPHTD), emtia izinlerini (yani ithalat izinleri) ve balık ve balıkçılık ürünlerinin ithalatı için diğer şartları yayınlamaktadır.

Çevre Yönetim Bürosu (EMB) (<https://emb.gov.ph>) yeni bir kimyasalın zararlı maddelerini Filipinler piyasasına girmeden önce tarama ve insan sağlığı ve çevre için risk oluşturacak yeni kimyasalların üretilmesinin veya ülkeye ithal edilmesinin engellenmesini sağlamakla görevlendirilmiştir.

Ulusal Gıda Otoritesi (NFA) (<https://nfa.gov.ph/>) pirinç ithalatını düzenleyen kurallar ve düzenlemeler belirlemektedir.

Filipin Ulusal Polisi (PNP) (<https://pnp.gov.ph/>) Ateşli Silahlar ve Patlayıcılar Bürosu, ateşli silahların, mühimmatın veya parçaların mülkiyetini, bulundurulmasını, taşınmasını, üretilmesini, ele alınmasını ve ithalatını düzenleyen ve ihlalleri için daha sert cezaların uygulanmasında yetkilidir.

Gübre ve Pestisit Otoritesi (FPA) (<https://fpa.da.gov.ph/NW/index.php>) bitkisel gübre ve pestisit konularında belirlenmiş ulusal otoritedir. FPA, pestisit dağıtıcılarına ve bayilerine lisans ve ithalat sertifikaları verir. Ürünlerin kötüye kullanılması veya işleyicilerin düzenlemeleri ihlal etmesi durumunda kayıt askıya alınabilir veya iptal edilebilir. Tarım ilacı işleyicilerinin ve tarımsal tıbbi görevlilerin eğitimi ve sertifikasyonu da FPA'nın önemli faaliyetleridir. Yeni ve toksik pestisitlerin kaydedilmesi, risk ve faydalar için FPA'nın değerlendirmesini gerektirmektedir.

Filipinler'in İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Filipinler'de standartlar ve teknik düzenlemeler uygulanmaktadır. BPS, mekanik, inşaat, elektrik ve elektronik ürünler, kimyasal ve diğer tüketici ürün gruplarında 87 ürün için zorunlu ürün belgelendirme uygulamaktadır. BPS, bu ürünleri, gerekli Filipin Standardı (PS) ve İthalat Emtia Gümrükleme (ICC) işaretleriyle Filipin pazarında dağıtım ve satış öncesinde zorunlu sertifikasyon için kendi PNS listesi altında inceleme ve testlere tabi tutmaktadır (<http://www.bps.dti.gov.ph/>). BPS, Gümrük Bürosu'na (BOC) gelen ürünler için zorunlu BPS ürün sertifikası kapsamındaki ürünlerin listesini belirlemektedir. Zorunlu belgelendirmeye tabi ürünlerin detaylı listesine ilgili web sitesi (<http://www.bps.dti.gov.ph/index.php/product-certification/list-of-products-under-mandatory-certification>) üzerinden ulaşılabilir.

Bu kapsamda, ister yerel olarak üretilmiş ister ithal edilmiş olsun, zorunlu sertifikasyon kapsamındaki ürünlerin, gerekli PS veya ICC işaretleri olmadan Filipin pazarına dağıtılmasına izin verilmez.

PS Lisansı, fabrikası ve ürünü ilgili PNS ve ISO 9001 standartlarının/şartlarının gerekliliklerini başarıyla yerine getiren yerli veya yabancı üreticilere verilmektedir. ICC Sertifikası ise BSP tarafından tanınan test laboratuvarlarınca muayene, doğrulama ve ürün testi yoluyla ilgili standartlara uygunluk gösteren ithalatçıya verilmektedir.

Ürünlere yapıştırılan PS işareti ve ICC etiketi, ürünlerin tüketici nezdinde prestijini artırmaktadır.

PS Sertifikasyon Programı kapsamında, bir üretici, ürününün belirli bir PNS gereksinimleriyle tutarlı bir şekilde uyumlu olduğunu göstermek için Filipin Standardı (PS) işaretini kullanmak için bir lisans almalıdır. Bu kapsamda, BPS, bir üreticinin üretim süreçlerini ve ürününü değerlendirmektedir. BPS, Bölge ve İl Müdürlükleri aracılığıyla, ithalat gönderilerini numune alma ve test prosedürlerine ve değerlendirmeye tabi tutmaktadır.

BPS tarafından ithalatçılar başvurularında dört gruba ayrılmıştır ve başvurular bu gruplandırmaya göre değerlendirilmektedirler. İthalatçı grupları aşağıda sunulmaktadır;

- (1)Ürün Test Raporu olmayan ancak ISO 9001:2000 kapsamında Kalite Yönetim Sistemi'ne (KYS) sahip ithalatçılar,
- (2)ISO 9001:2000 kapsamında KYS ve Ürün Test Raporuna sahip ithalatçılar,
- (3)Ürün Test Raporu ve KYS'si olmayan ithalatçılar,
- (4)Yabancı bir tedarikçiden Filipin Standardı (PS) lisansına sahip ithalatçılar,

Öte yandan, Filipinler'e ithal edilecek mallar için alınacak ithal lisansları ve izinler, ürünler ihraç edilen ülkeden gönderilmeden önce, ilgili düzenleyici kurumdan alınmalıdır. Veterinerlik Karantina Sertifikaları (VQC) ithalat öncesinde Bitki Endüstrisi Bürosu'ndan (BPI); İthalat İzin Belgeleri (IP) Hayvan Endüstrisi Bürosundan (BAE) edinilmelidir. Her yıl

yenilenebilen bir Ürün Kayıt Sertifikası (CPR) ilk ithalden önce Filipinler Dışışleri Bakanlığından (FDA) temin edilmelidir.

GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Güney Afrika Cumhuriyeti Genel Bilgiler

Devlet Adı	Güney Afrika Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Başkanlık Sistemi (Federal Devlet)
Başkent	Pretoria (İdari) Cape Town (Yasama) Bloomfontein (Yargı)
Devlet Başkanı	Cyril Ramaphosa
Yüzölçümü	1.219.090 km ² (Dünya Bankası)
Nüfusu (2021)	59.308.690 (Dünya Bankası)
Ticaret/İş Merkezi	Johannesburg
Resmi Dil	İngilizce
Eyaletler	Western Cape, Eastern Cape, Northern Cape, KwaZulu-Natal, Free State, North West, Gauteng, Mupumalanga, Limpopo

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar- milyar \$)	335	418	426	447	468	486	505
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-6,4	4,9	1,9	1,4	1,4	1,4	1,4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	5.625	6.950	6.979	7.222	7.436	7.616	7.785
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,3	4,5	5,7	4,6	4,5	4,5	4,5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	29	34	35	37	38	38	39
Toplam Kamu Borcu / GSYİH (%)	69	69	70	73	76	80	83

Cari İşlemler Dengesi / GSYİH (%)	1,9	3,6	1,2	-1	-1,5	-1,6	-1,8
-----------------------------------	-----	-----	-----	----	------	------	------

Kaynak: IMF:*Tahmin

Serbest piyasa ekonomisine sahip Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC), gelişmekte olan ekonomi konumundadır. GAC'nin dünya ekonomisiyle bütünleşmesi 1994 yılında demokrasiye geçişiyle birlikte gerçekleşmiştir. Kurumsal altyapısı, gelişmiş ve çeşitlendirilmiş sanayii altyapısı, esnek döviz kuru politikası, istikrarlı enflasyon oranları, esaslı olarak yerel para birimi üzerinden borçlanmaya imkân veren derinliği, yüksek yurtiçi sermaye piyasaları gibi güçlü yanlarına rağmen; GAC'nin borçluluk oranı yüksektir.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Dış Ticareti

GAC'ın bölge ülkeleri ile olan ticari ilişkilerinin son yıllarda geliştiği gözlenmektedir. Kıtada siyasi ve ticari alanda önemli uluslararası örgütlenmeler de hız kazanmış olup, GAC'ın bu alanlarda önemli yeri ve rolü bulunmaktadır.

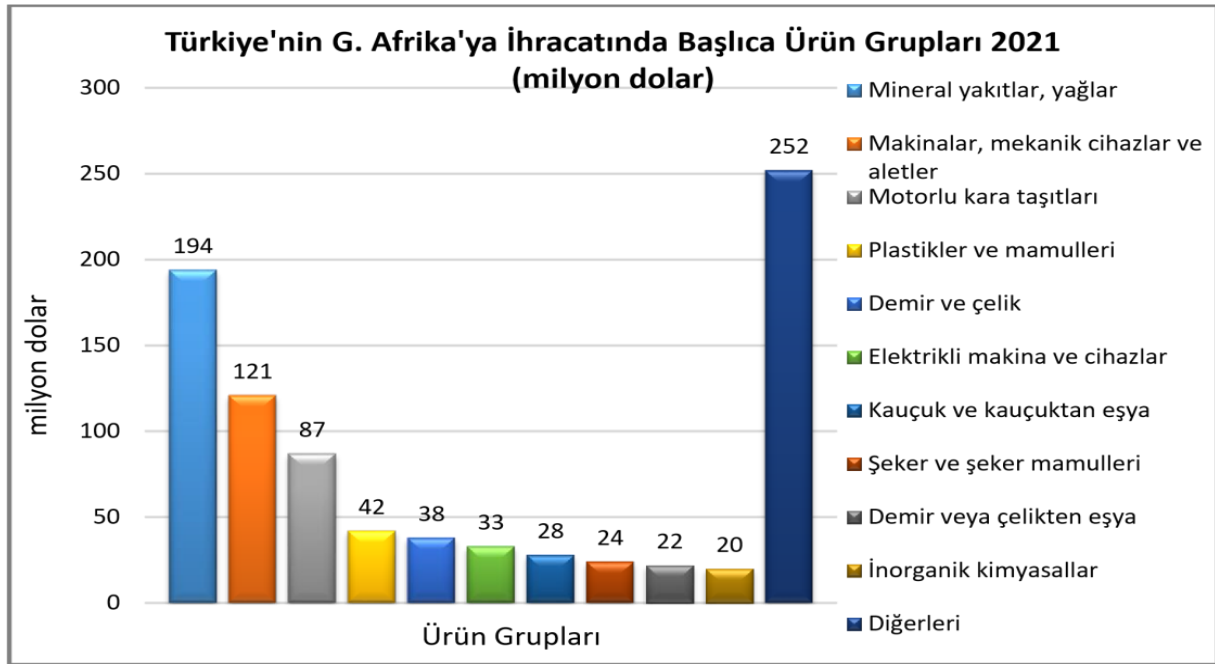
2021 yılı için ülkenin ihracatı 124 milyar dolar civarında gerçekleşirken ithalatı 94 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Türkiye ile Ticareti

2021 yılı itibarıyla Güney Afrika Cumhuriyeti'ne ihracatımız 861 milyon dolar olup, ülkeden ithalatımız ise 1,2 milyar dolar civarında olmuştur.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Mineral yakıtlar, yağlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, motorlu kara taşıtları, plastikler ve mamulleri, demir ve çelik, elektrikli makina ve cihazlar, kauçuk ve kauçuktan eşyalardır.

Ülkemizin Güney Afrika Cumhuriyeti'nden yaptığı ithalatta önde gelen ürünler: Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, mücevherat, motorlu kara taşıtları, metal cevherleri, cüruf ve kül, muhtelif kimyasal maddeler, demir ve çelik, mineral yakıtlar, yağlardır.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

Güney Afrika, gelişmiş kalite alt yapısına sahip bir ülkedir. Güney Afrika Standartlar Bürosu (SABS), mallar ve hizmetler ile ilgili standartların geliştirilmesi ve kalitenin teşvik edilmesinden ve sürdürülmesinden sorumlu kuruluştur. SABS Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na bağlı olarak görevini sürdürmektedir. Ulusal standartların yayınlanması, ürün ve hizmetlerin standartlara göre test edilmesi ve sertifikalandırılması, teknik düzenlemelerin geliştirilmesi yasal metroloji mevzuatının uygulanması anılan kuruluşun görevleri arasındadır. SABS, hem Uluslararası Standardizasyon Örgütü'ne (ISO) hem de Uluslararası Elektroteknik Komisyonu'na (IEC) üyedir. Bu kapsamda, SABS, ISO, IEC ve Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) standartlarını takip etmektedir.

Çevre Yönetim Sistemi kapsamında SABS tarafından yayınlanan standartlar, tüm ithalat ve ihracat işlemlerinde kullanılmaktadır. Güney Afrika'da faaliyet gösteren tüm yabancı şirketlerin Çevre Yönetim Sistemi (EMS) sertifikasına sahip olmaları gerekmektedir. Şirketin Güney Afrika standartlarına uyduğundan emin olmak için bu sertifikanın her yıl güncellenmesi gerekmektedir.

Güney Afrika Cumhuriyeti Tüketici Ürünleri Standartlar Yasası, SABS'ye tüketicinin korunmasına ilişkin düzenlemeleri yapma yetkisi vermektedir. Bu kapsamda, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde standartlar ve teknik düzenlemeler mevcuttur. Bu kapsamda, SABS'nin yaklaşık 5.000 standardından 53'ü zorunludur ve bu kapsamda teknik düzenleme hükmündedirler. Ancak yasalara bağlı olarak başka standartlar da (elektrik standartları gibi) zorunlu kabul edilebilir ve teknik düzenlemeye dönüşebilir. SABS tüketicinin korunmasıyla ilgili teknik düzenlemeleri ihlal eden şirketlere karşı sert bir tavır takınmaktadır.

Güney Afrika Ulusal Akreditasyon Sistemi (SANAS) ulusal akreditasyon Kurumudur ve Hollanda merkezli Raad voor Accreditatie (RvA) tarafından uluslararası olarak tanınmaktadır.

Ulusal Teknik Düzenlemeler Kurumu (National Regulator for Compulsory Specifications (NRCS), teknik düzenlemelerin kamuoyunun sağlık, güvenlik (safety), çevrenin korunması ve yanıltıcı uygulamalara karşı korunmasına yönelik hakları gözetilerek geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumludur (NRCS internet sitesi: <https://www.nrccs.org.za>).

Güney Afrika Ulusal Metroloji Enstitüsü (National Metrology Institute of South Africa (NMISA)) ulusal ölçüm standartlarının geliştirilmesi, izlenmesi ve yaygınlaştırılmasından sorumludur (NMISA internet sitesi: <https://www.nmisa.org>).

Öte yandan ülkede teknik mevzuat ve ulusal standartların geliştirilmesinde, öncelikle ISO (International Standards Organization), IEC (International Electrotechnical Commission), ETSI (European Telecommunications Standards Institute), Codex Alimentarius ve Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) gibi kuruluşların geliştirdiği uluslararası standartlar dikkate alınmakta; bunlar, mümkün olduğu ölçüde ulusal mevzuata yansıtılmaktadır. Ancak iklim, coğrafi özellikler vb. ülke koşullarının gerektirdiği durumlarda uluslararası standartlar bire bir alınmak yerine, iş çevrelerine gereksiz maliyet yaratmama ilkesi de gözetilerek, ülkeye uyarlanmaktadır. Geliştirilen tüm standartların benimsenmesi, söz konusu standartlar ulusal düzenleyici otoritelerce kamu sağlığı ve emniyeti, çevrenin korunması gibi amaçlarla özel mevzuata aktarılarak teknik düzenleme haline getirilmediği müddetçe ihtiyaridir.

Ulusal Tarım Bakanlığı (<http://www.nda.agric.za>) bünyesindeki Bitki Sağlığı ve Kalite Müdürlüğü, belirli tarım ve tarımla ilgili ürünler için standartların belirlenmesinden sorumludur. Bu standartlar; kalite, paketleme, pazarlama ve etiketleme gibi konuların yanı sıra fiziksel, fizyolojik, kimyasal ve mikrobiyolojik analizleri kapsar.

Güney Afrika'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde ithalatı ve ihracatı kontrole tabi ürünlerin toplu listesi GAC Gelir İdaresi (SARS) tarafından aşağıdaki web sayfasında yayımlanmakta ve söz konusu liste, gerektiğinde güncellenmektedir. Bu kapsamda ürün bazında gerekli belgelendirme ve lisans şartlarına da dikkat çekilmektedir. (www.sars.gov.za/AllDocs/Documents/Prohibited%20Goods/Prohibited%20and%20Restricted%20Imports%20and%20Exports%20list%20-%2009%20July%202020.zip) Bu çerçevede, Gıda Ürünleri, Kozmetikler ve Dezenfektanlar Yasası; Tarımsal Standartlar Yasası; Hayvan Hastalıkları Yasası; Alkollü İçkiler Yasası; Ticaret Ölçüleri Yasası (Trade Metrology Act); Çevrenin Korunması Yasası; Patlayıcı Maddeler Yasası; Kitle İmha Silahlarının Yayılımının Önlenmesi Yasası; Silahlar ve Mühimmat Yasası gibi mevzuat uyarınca belirli ürünlerin ithalatı yasak veya kontrol ve belgelendirme şartlarına tabidir.

NRCS tarafından, yetkili olduğu alanlar itibariyle, teknik düzenlemelere uygunluğu tespit eden “Letter of Authority (LOA)” belgeleri düzenlenmekte olup; özellikle elektrikli aletler-elektronik ürünler sektöründe belgelendirme süreçlerinin 120 iş gününe kadar uzadığı ve ithalatçı firmaların piyasaya ürün arzında sıkıntı yaşadığı bilinmektedir.

Güney Afrika'ya yapılan ithalat, ilgili ürünün standartlarına uygun olmalıdır. Bu kapsamda, SABS, ürünlerin ithalatında karşılaması gereken standartlara ilişkin belgelerinin yayınlanmasından sorumludur. İthal edilen bir ürünün kalite şartları ve ilgili standarda uygunluk işareti bulunmasından ithalatçı sorumludur.

Güney Afrika Cumhuriyeti’nde; tedarikçilerin ithal edilen malların İngilizce dilinde güvenlik talimatları veya diğer kullanıcı kılavuzlarını taşıması konusunda ısrar etmesi yaygın bir uygulamadır.

2011 Güney Afrika Tüketiciyi Koruma Yasası (CPA), tüketicilere güvensiz ürüne ilişkin tazminat talep etme imkânı sağlamaktadır. Kanun, distribütörlerine ek olarak yabancı üreticilere de sorumluluk yüklemekte ve tazminat davası açılması durumunda, tüketiciye değil, üreticiye daha fazla ispat yükü yüklemektedir. Bu çerçevede, üretici ve ithalatçıların daha özenli olması önemlidir.

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Sektör	İlgili Kurum/Mevzuat/Açıklama
Gıda Ürünleri, Kozmetikler ve Dezenfektanlar	Tarımsal Standartlar Yasası; Hayvan Hastalıkları Yasası, Alkollü İçkiler Yasası; Ticaret Ölçüleri Yasası, Çevrenin Korunması Yasası; Patlayıcı Maddeler Yasası; Kitle İmha Silahlarının Yayılımının Önlenmesi Yasası; Silahlar ve Mühimmat Yasası gibi mevzuat uyarınca bu ürünlerin ithalatı kontrol ve belgelendirme şartlarına tabidir
Elektrikli Ürünler	Elektromanyetik Girişim (EMI) sertifikası almaları gerekli
İlaçlar, takviyeler ve tamamlayıcı ilaçlar dahil tüm ilaçlar ile tıbbi cihazlar	Güney Afrika Sağlık Ürünleri Düzenleme Kurumu (SAHPRA) tarafından ithalat öncesinde zorunlu teste tabii tutulmakta ve kayıt altına alınmaktadır. Anılan uygulamanın detaylarına ve kapsamına ilgili web sayfası (https://www.sars.gov.za/) üzerinden erişim sağlanabilir.
Kimyasallar elektro-teknik yemek ve sağlık, mekanik ve malzemeler, madencilik ve mineraller, hizmetler ve toplu taşıma	SABS, etiketleme ve işaretleme gerekliliklerini denetlemektedir. Anılan gerekliliklerin ayrıntılı bir listesi ilgili web adresinde (http://www.sabs.co.za/) yer almaktadır.

Tekstil, ayakkabı ve çantalar	Etiketleme ve işaretleme gereklilikleri arasında üreticiyi ve menşe ülkeyi tanımlayan kalıcı bir etiketin gösterilmesi yer almaktadır. Bu süreç, özel bir şirket olan Uluslararası Ticaret Yönetim Komisyonu (ITAC) tarafından yönetilmektedir.
Zararlı kimyasallar, ilaçlar, bakteriyolojik, nükleer/radyoaktif ve tehlikeli/uçucu maddeler	Ön ithalat onayına tabidir.

Diğer Önemli Hususlar

Uygulamada, test, analiz ve sertifikasyon hizmetlerinin zaman aldığı, elektronik ve elektrik sektörlerinde NRCS'nin Yetki Belgesi (Letter of Authority) süreçlerinin piyasaya girişi zorlaştırdığı yönündeki kaygılar özel sektörümüz tarafından zaman zaman gündeme getirilmektedir. Bu hususta, TSE tarafından yapılan talep üzerine, NRCS'nin ülkemiz tarafından düzenlenen uygunluk değerlendirme belgelerini tek taraflı tanıma imkanının bulunup bulunmadığına yönelik olarak Müşavirliğimizce NRCS yetkilileri ile 13 Mart 2020 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede ülkenin LOA belgelerinin muadili diğer ülke belgelerini tanıma uygulamasının olmadığı öğrenilmiştir.

Uygulamada ülkeler arasında farklı muamele yapıldığına dair bir ibare bulunmamaktadır. Elektrik-elektronik sektöründeki şikayetlerin de AB ve diğer ülke firmaları tarafından gündeme getirildiği görülmektedir. Bu kapsamda, Arçelik A.Ş.'nin sahip olduğu DEFY şirketi tarafından da sürecin uzunluğuna yönelik şikayetler tüm endüstri ile birlikte gündeme getirilmekle birlikte, ülkedeki ana beyaz eşya ve ev elektroniği üreticisi olan firmanın, ilgili gereklilikleri karşıladığı için piyasaya girişte sorun yaşamadığı ama rakiplerinin piyasaya girişte karşılaştığı zorluklar nedeniyle süreçten nispeten fayda gördüğü anlaşılmaktadır.

GAC'de teknik düzenleme ve standartlara yönelik gelişmiş bir mevzuat ve kurumsallaşma bulunmakla birlikte, uygulamada farklı gerekçelerle ithalata güçlük teşkil eden uygulamaların bulunduğu müşahade edilmektedir.

GÜNEY KORE

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Güney Kore Genel Bilgiler

Resmi Adı	Güney Kore Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet, başkanlık sistemi
Resmi Dili	Korece
Başkenti	Seul
Yüzölçümü	99.601 km2
Nüfusu (2020)	51,7 Milyon
Başlıca Şehirleri	Seul (9,9 milyon), Busan (3,7 milyon), Incheon (2,5 milyon), Daegu (2,5 milyon), Daejeon (1,4 milyon), Gwangju (1,4 milyon)
Para Birimi	Won

Kaynak: IMF

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar- milyar \$)	1638,26	1798,54	1804,68	1919,56	2014,93	2111,22	2205,32
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-0,9	4	2,5	2,9	2,6	2,5	2,4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	31 638	34 801	34 994	37 272	39 170	41 082	42 954
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,5	2,5	4	2,4	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,6	4,9	2,2	3,2	3,8	4,2	4,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,9	3,7	3,6	3,5	3,5	3,5	3,6
Nüfus (milyon)	51,78	51,68	51,57	51,5	51,44	51,39	51,34

Kaynak: IMF *: Tahmin

Cari fiyatlara göre G. Kore, 2022 yılında 34.994 dolarlık kişi başına düşen milli geliri ile dünyada 32. sırada yer almaktadır. (IMF-2022). 2022 yılında %4 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2023 yılında %2,4 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2022)

2022 yılında %2 oranında gerçekleşeceği tahmin edilen cari işlemler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2023 yılında da %3 oranında olması beklenmektedir. (IMF-2022)

Güney Kore'nin Dış Ticareti

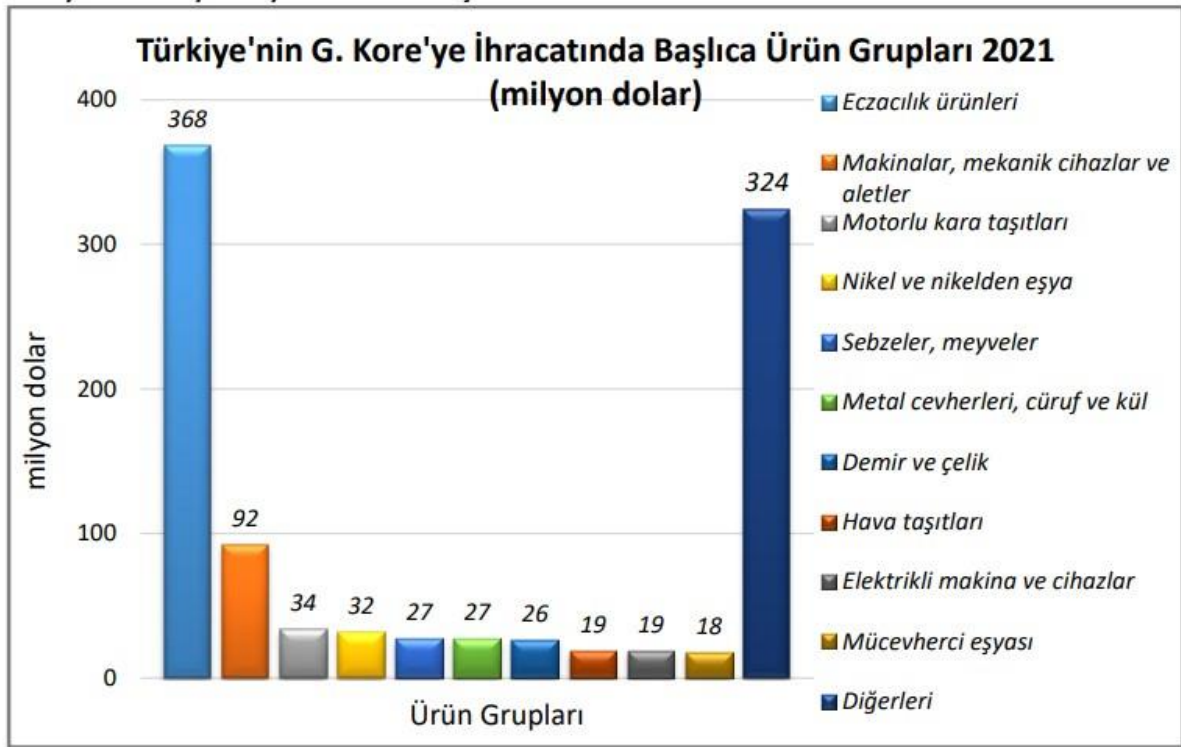
Mal ticaretinin yönü; son yıllarda eski Doğu Avrupa ülkeleri ile gelişmekte olan ülkelerin dünya pazarlarının genişlemesine yol açmış olması nedeniyle, önemli ölçüde değişmiştir. Bu değişimlerin en büyük etkisi Güney Kore'nin Çin ile ticaret bağlarının gelişmesinde gözlenmiştir. Güney Kore toplam dış ticaret hacmi 2020 yılında 980 milyar dolar olup; 2021 yılında ise 1.259 milyar dolar olmuştur. 2015 yılından itibaren Çin, Güney Kore'nin en önemli pazarı konumuna gelmiş olup, 2021 yılında da hem Güney Kore'nin ihracatında hem ithalatında ilk sırada yer almıştır.

Güney Kore'nin Türkiye ile Ticareti

2021 yılında ülkeye ihracatımız 987 milyon dolar olurken, ülkemizin Güney Kore'den yaptığı ithalat 7,6 milyar dolar civarında olmuştur.

Ülkeye ihracatımızda öne çıkan ürünler: Eczacılık ürünleri, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, motorlu kara taşıtları, nikel ve nikelden eşya, sebzeler, meyveler, metal cevherleri, cüruf ve kül, demir ve çeliktir.

Ülkemizin Güney Kore'den yaptığı ithalatı öne çıkan ürünler: Plastikler ve mamulleri, demir ve çelik, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, organik kimyasallar, motorlu kara taşıtları, elektrikli makina ve cihazlar, eczacılık ürünleridir.

Kaynak: Trademap

Mevcut STA, TTA, TİA Hakkında Bilgi

Ülkemizle Güney Kore arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA) kapsamında mal ticaretinin kademeli olarak serbestleştirilmesine ilişkin “Çerçeve Anlaşma” ve “Mal Ticareti Anlaşması” 1 Mayıs 2013 tarihinde “Hizmet Ticareti Anlaşması” ve “Yatırım Anlaşması” ise 1 Ağustos 2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu anlaşma kapsamında, Taraflar karşılıklı olarak tüm tarife cetvelinin %90’ını 1 Ocak 2023 tarihine kadar sıfırlamayı taahhüt etmişlerdir. Taraflar, tüm sanayi ürünlerinde azami yedi yılın sonunda; tarım ürünlerinde, hassasiyet arz edenler hariç olmak üzere, azami on yılın sonunda gümrük vergilerini sıfırlamayı taahhüt etmektedir.

Anlaşmanın yürürlüğe girişiyle ülkemiz tarife cetvelinin %65’inde, Kore tarafı %80’inde gümrük vergilerini sıfırlamıştır.

“Hizmet Ticareti Anlaşması” Hizmet Ticareti, Elektronik Ticaret ve Nihai Hükümler başlıklı üç fasıl ile Gerçek Kişilerin Hizmet Sunumu Amaçlı Geçici Dolaşımı, Telekomünikasyon Hizmetleri, Mali Hizmetler ile Tarafların taahhüt listelerine ilişkin olmak üzere dört adet ekten oluşmaktadır.

“Yatırım Anlaşması” ile iki ülke arasındaki yatırım ortamının daha da iyileştirilmesi amacıyla karşılıklı pazara giriş imkânlarının geliştirilmesini öngören hukuki altyapı oluşturulmuştur.

Mezkur STA'nın Beşinci Fasl başlığı Ticarete Teknik Engeller'i konu edinmektedir. TTE bölümünde Taraflar, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşmasından kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini teyit etmiştir. Taraflar, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirme prosedürleri alanlarında işbirliğini güçlendireceklerdir. Anlaşma kapsamında, Teknik düzenlemeler, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi ve akreditasyon ve piyasa gözetimi ve denetimi alanlarındaki yükümlülükler, işbirlikleri ve bilgi değişimine ilişkin hükümler yer almaktadır. Anlaşma kapsamında TTE faslının uygulanmasına yönelik taraflar bir koordinasyon mekanizması işletmekte olup, TTE koordinatörü Türkiye için Ticaret Bakanlığı, Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü veya halefi; Kore için ise Kore Teknoloji ve Standartlar Ajansı veya halefidir.

Kalite Altyapısı

Kore Teknoloji ve Standartlar Ajansı (KATS) (<https://www.kats.go.kr/en/main.do>), Ulusal Standartlar Çerçeve Yasası ve Endüstriyel Standardizasyon Yasası temelinde, Bilim Bakanlığı, Çevre Bakanlığı ve Okyanuslar ve Balıkçılık Bakanlığı gibi Bakanlıklar olmak üzere dokuz bakanlıkla koordinasyon içerisinde Kore'de Standardizasyon alanında görevli Kurumdur. KATS Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığına (MOTIE) bağlı bir Kurum olarak görevini sürdürmektedir. Ayrıca, Ticarete Teknik Engellere İlişkin DTÖ Anlaşması (TTE Anlaşması) kapsamında BBM görevini de KATS ifa etmektedir. Bununla birlikte, Kore Tarım Gıda ve Köy İşleri Bakanlığı SPS konusunda BBM görevini üstlenmiştir.

Öte taraftan, kamu ve özel sektör ortaklığı ile kurulmuş olan Kore Standartlar Birliği de (KSA) (<http://www.ksa.or.kr/eng/>) Kore'de standardizasyon alanında söz sahibi bir kuruluş olup, standartların oluşturulması alanında faaliyet göstermektedir. KSA aynı zamanda, KATS'ın da üyesi olup KATS'a çalışmalarında yardım etmektedir.

Metroloji alanında; Kore Standartlar ve Bilim Araştırma Enstitüsü (KRISS) (<https://www.kriss.re.kr/eng/>) sorumlu kuruluştur. Anılan kuruluş, Ulusal Bilim ve Teknoloji Araştırma Konseyi altında faaliyetlerini sürdürmektedir.

G. Kore'de telekomünikasyon alanına önem verilmekte olup, anılan alanda standart belirleme faaliyetlerinde öncü ülke olma çabaları mevcuttur. Bu kapsamda, Telekomünikasyon Teknolojisi Derneği (TTA) anılan alanda standart oluşturma ve bunları tüm dünyaya tanıtmakla sorumludur.

G. Kore'de standardizasyon ülkenin endüstri alanındaki politikalarından ayrı düşünülemez. Bu çerçevede, standardizasyon alanı G. Kore Devleti tarafından titizlikle yönetilen bir alandır. 2016 yılında Güney Kore 4. Ulusal Standard Planını (2016-2020) yayınlamıştır. Anılan plan günlük yaşayışı kolaylaştıran endüstriyel gelişimi sağlamayı ve gereksiz sertifika sistemini ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Ayrıca Plan, ulusal standartlar sistemini ilerletmeyi, standart teknoloji altyapısını güçlendirmeyi, uluslararası standardizasyon faaliyetlerine aktif katılımı teşvik etmeyi ve özel sektöre standart geliştirme kapasitesini artırmada yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, Dördüncü Sanayi Devrimine paralel

olarak akıllı fabrikalar, akıllı şehirler, Nesnelerin İnterneti (IoT) ve büyük veri gibi Dördüncü Sanayi Devrimi alanlarına yönelik Kore Standartlarının oluşturulması amaçlanmaktadır.

Öte taraftan, G. Kore’de standardizasyon sistemi, bakanlıklar ve devlet kurumları tarafından geliştirilen teknik düzenlemelerin yanı sıra standartlardan oluşur. KATS, her sektördeki standartların geliştirilmesi ve işletilmesinde ilgili bakanlık ile işbirliği içinde genel yönetim ve koordinasyon rolünü yerine getirmektedir.

2020 yılı itibarıyla, G. Kore’de geçerli olan 20.916 standart bulunmaktadır. Bu standartların dağılımı; kimyasallar, tekstiller ve seramikler (4.564, %21,8); makine (3,206, %15,3); elektrik (3,733, %17,8); metal, madencilik ve inşaat (2.310, %11); ulaşım makineleri, gemi yapımı ve havacılık endüstrisi (1,456, %7); bilgi teknolojileri (1,811, %8,7); ve gıda, çevre (1,339, %6,4) şeklindedir.

Standartların yaklaşık %3’ü uluslararası standartlara herhangi bir atıfta bulunmamaktadır. Diğer bir ifade ile G. Kore standartlarının %97’ye (20.280 standart) karşılık gelen oranı uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmiştir. Uyumlaştırılmamış standartlar, ya G. Kore’ye özgü olanlar ya da hiçbir uluslararası normu olmayanlardır.

2020 yılı itibarıyla G. Kore, küresel standardizasyon faaliyetlerinde karşılıklı işbirliği, standartlar ve uygunluk değerlendirmesi ile ilgili teknik bilgi alışverişi alanlarında 41 ülkeden 76 Kurumla ikili Mutabakat Muhtırasına sahiptir.

KATS, standart oluşturma faaliyetlerinin yanı sıra endüstriyel ürünlerin uygunluk değerlendirmesi, belgelendirmesi, kaydı ve testinden sorumlu kurumdur. Aynı zamanda KATS test, kalibrasyon ve tıbbi test laboratuvarlarını akredite eden Kore Laboratuvar Akreditasyon Planı (KOLAS) ve ayrıca ürün belgelendirme kuruluşlarını akredite eden Kore Akreditasyon Sistemini (KAS) yürütmektedir.

G. Kore’de akreditasyon sistemi uluslararası standartlarla uyumludur. 2021 Mart sonu itibarıyla 613 test laboratuvarı 260 kalibrasyon laboratuvarı KOLAS tarafından akredite edilmiştir. Ayrıca, akredite 12 tıbbi test laboratuvarı ve KAS tarafından akredite edilmiş 23 ürün belgelendirme kuruluşu bulunmaktadır.

G. Kore, Ocak 2011’den bu yana uygulanmakta olan tek bir ulusal entegre sertifika işareti olan Korea Certification (KC) işaretine sahiptir. KC işareti ve ilgili KC sertifikası, otomotiv parçaları, makineler ve daha pek çok ürün gibi 730 farklı ürün için geçerlidir. Anılan uygunluk değerlendirme işareti, ürünün Kore Standartlarına uygun olduğunu ve asgari güvenlik şartlarını karşıladığını onaylamaktadır.

KOLAS, test, kalibrasyon ve tıbbi testler için Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon İşbirliği (ILAC) Çok Taraflı Tanıma Anlaşmasının (KTA) imzacısıdır. Ayrıca, KAS, ürün sertifikasyonu için Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF) KTA’sının imzacısıdır. Kore Akreditasyon Kurulu (KAB), kişilerin yönetim sistemleri sertifikasyonuna ilişkin IAF KTA’sının imzacısıdır. Öte yandan, KOLAS, KAS ve KAB, Asya Pasifik Akreditasyon İşbirliği (APAC) KTA’sının imzacılarıdır. G. Kore aynı zamanda Asya-Pasifik Ekonomik

İşbirliği (APEC) Telekomünikasyon Ekipmanlarının Uygunluk Değerlendirmesine ilişkin KTA'nın Aşama I ve II'sine taraftır.

Diğer yandan G. Kore'de Yeni Mükemmel Ürün (NEP) belgelendirme sistemi adı altında işleyen bir sistem söz konusudur. Anılan sistem Kore'de geliştirilen ve yeni teknolojilerle üretilen ürünleri kapsamaktadır. NEP sertifikalı ürünler, satış kanallarını genişletmek ve teknoloji geliştirmeyi hızlandırmak için devlet desteği alır. NEP sertifikalı ürünlerin, kamu kuruluşları tarafından alınması teşvik edilmektedir.

Güney Kore'de İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Sektör	Mevzuat/ İlgili Kurum/Açıklamalar
İlaç ve Gıda	Kore İlaç ve Gıda Güvenliği Bakanlığı (MFDS) (www.mfds.go.kr/eng/index.do), ihracatçı ülkelerde yetkilendirdiği denetim kurumları ve test laboratuvarları aracılığı ile gıda ithalatını takip etmektedir. Diğer bir ifade ile yetkilendirilmiş yabancı kurumlar tarafından verilen test sonuçları MFDS tarafından tanınmakta ve ithalat aşamasında ilave testlerden muaf olmaktadır. Öte yandan, Kore, Gıda ve Gıda Ürünlerinin Uygunluk Değerlendirmesine ilişkin APEC KTA'sına taraf değildir.
Gıda	MFDS, bölge ofisleri marifetiyle ithal edilen gıda ürünlerini iç piyasada da denetlemekte ve etiketleme gerekliliklerini takip etmektedir. Ayrıca yerel yönetimlerin yetkilileri de yerli ve ithal malların etiketlerini denetleme yetkisine sahiptir. Bu çerçevede, tüm ithal gıda ürünlerinin okunaklı olarak Korece etiketler taşıması gerekmektedir. Etiketleme gereklilikleri arasında besin değeri etiketlemesi, gönüllü renk kodlu etiketleme, sıvı ürünler için yüksek kafein içeriği etiketlemesi, fonksiyonel gıda etiketlemesi, likör etiketlemesi, menşe ülke etiketlemesi işlenmemiş ve işlenmiş gıda tarım ürünleri için genetiği değiştirilmiş ürün etiketlemeleri yer almaktadır.

Organik Ürünler	Çevre Dostu Tarım/Balıkçılık ve Organik Gıdaların Teşvikine Yönelik Yönetim ve Destek Yasası 2 Haziran 2013 tarihinden itibaren organik ürünlerin sertifikasyonunu zorunlu kılmıştır. Tüm yerli ve ithal organik taze (işlenmemiş) ve işlenmiş ürün ve hayvancılık ürünlerinin Ulusal Tarım Ürünleri Kalite Yönetim Hizmeti (NAQS) (https://www.naqs.go.kr/eng/main/main.do) tarafından sertifikalandırılması gerekmektedir. Bu kapsamda, Kore, organik ürünlerde biyoteknoloji içeriğinin bulunmasına karşı sıfır tolerans politikası uygulamaktadır. Genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO) tespit edilen herhangi bir ürün organik ürün olarak adlandırılmamaktadır.
-----------------	---

Güney Kore Gümrük İdaresi nezdinde yapılan araştırmada, Kore ürünlerinin ihracat pazarlarında imajının korunmasına yönelik ibrazı zorunlu belgelerin bulunmadığı bildirilmiştir. Kore Gümrük İdaresi'nce ihracata yönelik yapılan denetim ve kontrollere ilişkin detaylı bilgilere ilgili web sitesi üzerinden ulaşılabilir (<https://www.customs.go.kr/english/cm/cntnts/cntntsView.do?mi=8056&cntntsId=2732>).

Diğer Önemli Hususlar

Güney Kore, insan, hayvan ve çevre sağlığı ve güvenliği açısından ürünlere yönelik çeşitli standartlar ve teknik düzenlemeler uygulamaktadır. Bu düzenlemelerde belirtilen standartların, özelliklerin, şartların sağlanması ithalat süresince ilave maliyet ve zaman gerektirmektedir. Ancak bu düzenlemeler hem yerli üretim hem de ithal ürünler için uygulandığından, ithal ürünler için engel olarak uygulandığı sonucuna varmak mümkün bulunmamaktadır.

Söz konusu düzenlemeler ile ortaya konulan uygulamalar, eşyanın menşei veya çıkış ülkesine bakılmaksızın uygulandığı için bazı ülke ihracatçıları için avantaj yaratmadığı söylenebilir.

Türk malı imajının korunmasını teminen standartlara uygun ihracat yapılması ve yaşanan sorunlar karşısında ihracatçı firmanın gerekli tüm tedbirleri alması ticaretimizin sorunsuz işleyişini sağlayacaktır.

HİNDİSTAN

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Hindistan Genel Bilgiler

Resmi Adı	Hindistan Cumhuriyeti (Bharat Ganrajya)
Nüfus	1.405.221.000 (2022, IMF Tahmin)
Dil	Hintçe
Yüzölçümü	3.287.263 km ²
Başkent	Yeni Delhi
Başlıca Şehirleri	Mumbai, Kolkata, Chennai, Bengaluru, Haydarabad
Yönetim Şekli	Federal Parlamenter Anayasal Cumhuriyet
Para Birimi	Hint Rupisi (INR)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	2667,7	3042,0	3291,4	3583,2	3892,4	4228,7	4568,7
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-6,6	8,9	8,2	6,9	7,0	7,0	6,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	1 935	2 185	2 342	2 527	2 720	2 929	3 138
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,2	5,5	6,1	4,8	4,3	4,1	4,0
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	0,9	-1,6	-3,1	-2,7	-2,7	-2,6	-2,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	1378,6	1392,0	1405,2	1418,2	1431,0	1443,6	1455,9

Kaynak: IMF*: Tahmin

Hindistan'ın son 3 yıl itibariyle yıllık reel büyüme verilerine bakıldığında; ülke ekonomisinin 2017'de %7,0, 2018'de %6,1 ve 2019'da ise %4,2 oranında büyüdüğü

görülmektedir. 2020 yılında ise, COVID-19 salgının sert etkileri nedeniyle, ülke ekonomisi %7,3 oranında küçülmüştür. 2021’de yaşanan hızlı toparlanma neticesinde GSYİH’nın %9,5 oranında büyümesi beklenmektedir.

Hindistan’ın Dış Ticareti

Hindistan’ın ihracatı 2021 yılında 394 milyar dolar olmuştur. Aynı yıl ülkenin ithalatı ise 570 milyar dolar olmuştur. Ülkenin dış ticaret açığı ise 2021 yılı için 175 milyar dolar civarında olmuştur.

Ülkenin ihracatındaki başlıca ürünler: İşlenmiş petrol ürünleri, ilaçlar, elmaslar, pirinç, mücevherat, binek araçlar, otomotiv aksam ve parçaları, telefon cihazları, işlenmemiş alüminyum, kabuklu hayvanlar, demir cevheri ve ziraî ilaçlar olmuştur.

Ülkenin ithalatındaki başlıca ürünler: Ham petrol, işlenmemiş altın, elmaslar, petrol gazları, telefon cihazları, otomatik bilgi işlem makineleri, işlenmiş petrol ürünleri ve palm yağı ve fraksiyonlarıdır.

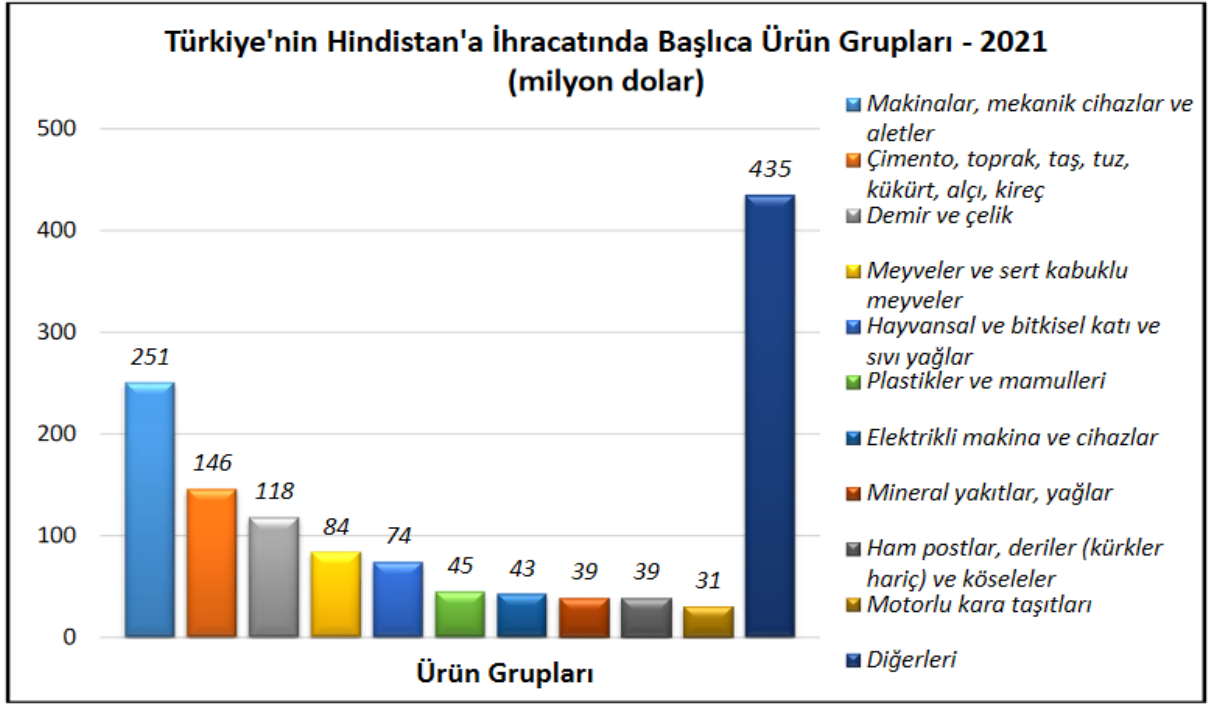
Hindistan’ın Türkiye ile Ticareti

Hindistan, Bakanlık Makamınca 2020-2021 dönemi Hedef Ülkelerinden biri olarak belirlenmiştir.

İki ülke arasında en yüksek ticaret hacmine 2018 yılı içerisinde ulaşılmıştır. 2021 yılında Hindistan’a ihracatımız 1,3 milyar dolar olmuştur. Hindistan’dan ithalatımız 2021 yılında 8 milyar dolar civarında olmuştur.

Ülkeye ihracatımızda öne çıkan ürünler: Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler Çimento, toprak, taş, tuz, kükürt, alçı, kireç, demir ve çelik, elektrikli makina ve cihazlar, meyveler ve sert kabuklu meyveler, plastikler ve mamulleri, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, gübrelerdir.

Ülkemizin Hindistan’dan yaptığı ithalatta öne çıkan ürünler: Mineral yakıtlar, yağlar, organik kimyasallar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, mücevherat, elektrikli makina ve cihazlar, motorlu kara taşıtları, sentetik ve suni filamentler, boyalardır.

Kalite Altyapısı

Hindistan, ulusal standartlarını uluslararası standartlar ile uyumlu hale getirmek için çalışmaktadır. Bu çerçevede, Hindistan standartlarının çoğunu Uluslararası Standartlar Organizasyonu (ISO) standartlarıyla uyumlu hale getirmiştir.

Hindistan Standartları Bürosu (BIS) (<https://www.bis.gov.in/>) 'Bir Ulus Tek Standart' misyonu kapsamında Hindistan'da standardizasyon alanında faaliyet gösteren ulusal Kurumdur.

Hindistan'da standartlar yalnızca BIS tarafından geliştirilmektedir. BIS, ilk olarak 1986 Hindistan Standartları Bürosu Yasası kapsamında kurulmuştur ve standartların geliştirilmesinden ve formüle edilmesinden sorumludur.

BIS ayrıca ürün sertifikasyonu, kalite sistem sertifikaları, testleri ve tüketici güvenliği ile ilgili diğer alanlarda da faaliyetlerde bulunmaktadır.

Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (MOCI), DTÖ'nün Ticarete Teknik Engeller Anlaşmasına ilişkin yükümlülüklerine uygun olarak BIS'i Ulusal DTÖ-TTE Bilgi ve Bildirim Merkezi olarak belirlemiştir.

BIS, Hindistan'da ilgili Yasa uyarınca kalite belgelendirme faaliyetlerini yürütmeye yetkili tek resmi kuruluştur.

Hindistan Gıda Güvenliği ve Standartları Kurumu (FSSAI), gıda standartlarını uygulamak ve düzenlemek üzere 2006 yılında Gıda Güvenliği ve Standartları Yasası kapsamında kurulmuştur.

Hindistan'da akreditasyon konusunda yetkili tek kuruluş (Test ve Kalibrasyon Laboratuvarları Ulusal Akreditasyon Kurulu) NABL'dir. NABL, 1985 yılında kurulmuş olan ve Bilim ve Teknoloji Bakanlığı ile koordinasyon halinde faaliyet gösteren özerk bir kamu kurumu konumundadır.

NABL, DTÖ TTE düzenlemeleri ile uyumlu şekilde, laboratuvar test sonuçlarının uluslararası düzeyde karşılıklı tanınırlığının sağlanabilmesi için, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyonu Kuruluşu (ILAC) ve Asya-Pasifik Laboratuvar Akreditasyonu Kuruluşu (APLAC) ile “tam üye” statüsü altında ilişki ve iş birliği içindedir. NABL, ILAC ve APLAC tarafından yapılan Karşılıklı Tanıma Anlaşmalarını da (KTA) imzalamıştır.

NABL bugüne kadar 6100'den fazla test ve kalibrasyon laboratuvarını akredite etmiştir.

Hindistan'da ISO 9000 ve ISO 14000 akreditasyonuna sahip tesislerin sayısı mevcut durumda binlerle ifade edilmektedir.

Hindistan'ın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Hindistan'da ithalata ilişkin denetimler gümrük otoritesi tarafından yürütülmektedir. Hindistan gümrüklerinde Risk Management System (RMS) ve Electronic Data Interchange (EDI) Sistemleri uygulanmaktadır. Gümrükte beklemelerin önüne geçilmesi bakımından malın gümrüğe varışından önceki 30 günden daha erken olmamak üzere beyanname ve diğer belgelerin hazırlanmaya başlanması tavsiye edilmektedir.

Hindistan tarafından ticaretin kolaylaştırılması amacıyla uygulanmaya başlayan RMS sisteminde sadece orta ve yüksek risk dereceli ürünler incelemeye tabi tutulmaktadır. EDI sistemiyle ise ithalatçılar gümrük beyannamelerini elektronik ortamda hazırlayıp iletebilmektedir. Ayrıca, Onaylanmış Müşteri Programı (Accredited Client's Programme – ACP) çerçevesinde geçmiş performansı iyi olan ve gerekli koşulları sağlayan firmalar için özel gümrük muayene usulleri uygulanmaktadır.

Hindistan, 2000 yılında ithalat üzerindeki nicel kısıtlamaların kaldırılması sonrasında, belirli sektörlerdeki yerli üreticilere koruma sağlamak için, belirli ürünlerin ithalatının aşağıdaki kıstaslara tabi olduğunu dikte eden yönetmelikleri yayınlamıştır. Mezkûr kıstaslar şunlardır;

- İlgili Hint kalite standartlarına zorunlu uyum,
- Belirli ihracatçıların/üreticilerin bazı malları Hindistan'a ihraç etmeden önce Hindistan Standartları Bürosu'na kaydolmaları ve oradan sertifika almaları,

Bu kapsamda, BIS yönergelerine göre, zorunlu sertifikasyon altındaki ürünler üç şemaya ayrılmaktadır. Bahse konu şemalar; İşaretleme Planı, Uygunluk Belgesi Verme Programı ve Kayıt Planı olarak sınıflandırılmaktadır.

Diğer taraftan, zorunlu sertifikasyon kapsamındaki ürünlere ilişkin detaylı bilgiye BIS web sitesinden (<http://crsbis.in/BIS/products.do>) ulaşılabilmektedir.

Zorunlu sertifikasyon kapsamındaki ürünler Hindistan'da BIS tarafından test edilmeli ve sertifikalandırılmalıdır. BIS, yabancı şirketlerin Hindistan'da üretilmeyen ürünler için otomatik sertifika almalarına yönelik bir sisteme sahiptir. Sistem, yabancı bir üreticinin ilgili Hindistan Standardına uygunluğunu beyan ettikten sonra ürün üzerine ilgili standart işaretini uygulamasına izin veren üretici beyanına dayanmaktadır.

BIS denetçileri, masrafları yabancı üreticiye ait olmak üzere, üreticinin ülkesine giderek şirkete ve üretim sistemine ön sertifika vermek için üretim tesisini teftiş eder ve ardından şirketin belirtilen standartları sağladığından emin olmak için bağımsız bir denetçi tarafından müteakip izleme ve uygunluk denetimi sürecini başlatmaktadır. BIS Ürün Belgelendirme Planı başvuru prosedürüne ilişkin detaylı bilgilere BIS web sitesinden ulaşılabilir (Email: info@bis.org.in), (Web Sitesi: <http://www.bis.org.in>).

Yabancı Üreticiler Sertifikasyon Programı (FMCS) kapsamındaki ihracatçıların/üreticilerin Hindistan'da fiziki olarak var olmaları gerekmektedir. Yabancı üretici, BIS ile arasında bir anlaşma imzalayarak BIS hükümlerine uyulmasını denetleyen yetkili bir Hindistanlı temsilci (AIR) tayin ederse bu gereklilik uygulanmamaktadır.

Etiketleme, Hindistan'a ihracat yapmak için önemli bir husustur. İngilizce etiketleme için tercih edilen dildir. Hindistan Gümrükleri ithal edilen ürünlerin yasal olarak gerekli etiketleme bilgilerini içermesini denetlemektedir.

Hindistan'a ithal edilen doğrudan perakende satışa yönelik önceden paketlenmiş tüm malların etiketleri üzerinde aşağıdaki bilgiler yer almalıdır;

- İthalatçının adı ve adresi
- Malın genel adı,
- Standart ağırlık ve ölçü birimi cinsinden net miktar,
- Emtianın üretildiği, paketlenildiği veya ithal edildiği ambalajın ayı ve yılı,
- Malın nihai tüketiciye satılabileceği maksimum perakende satış fiyatı,

Öte yandan, tüm ağırlık ve ölçü birimleri metrik olmalıdır. İthal edilen paketin net miktarı başka bir birimde verilmişse, bunun standart birimlerdeki karşılığı ithalatçı tarafından beyan edilmelidir.

Gıda Tağışını Önleme (PFA) Kuralları paketlenmiş gıda etiketlerinin aşağıdaki bilgileri içermesini gerektirilmektedir;

- Malın adı, ticari adı veya açıklaması,
- Üründe kullanılan bileşenlerin adı,

- İthal edilen gıdanın üreticisi/paketleyicisi, ithalatçısı ve menşe ülkesinin adı ve tam adresi (gıda ürünü Hindistan dışında üretilmiş ancak Hindistan'da paketlenmişse),
- İçeriğin net ağırlığı, sayısı veya hacmi,
- Ayırt edici parti, lot veya kod numarası,
- Üretim ve paketlenme ayı ve yılı,
- Ürünün tavsiye edilen tüketim ay ve yılı,
- Maksimum perakende fiyatı,
- Isıl işleme tabi gıdaların ısıtılma tabi tutulma amacı ve lisans numarası,
- Renklendirme malzemesi ilavesi bilgisi

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Sektör	Mevzuat/ İlgili Kurum/Açıklamalar
Gıda	Gıda ürünlerinin ithalatı ile ilgili tüm kontrol ve teknik düzenlemeler “FSSAI-Food Safety and Standards Authority of India” (www.fssai.gov.in/) tarafından yürütülmekte olup, gıda ürünlerinin ithalatındaki gözetime ilişkin hususlar da bu kurum tarafından düzenlenmektedir.
Tarım Ürünleri	Bitki sağlığı konusunda Hindistan Tarım Bakanlığı Bitki Karantina yetkilileri Denetimleri gerçekleştirmektedir (www.plantquarantineindia.nic.in/).
Gaz silindirleri, derin kuyu pompaları ve valfler	BIS tarafından her bir parti ürününün denetlenerek sertifikalandırılması gereklidir.
Vejetaryen Ürünler	Hindistan’da kültürel ve inançsal sebeplerden dolayı vejetaryen ürünlere ilişkin etiketleme bilgisi önem taşımaktadır. Bu kapsamda, Vejetaryen olmayan yiyecekler (herhangi bir hayvanın tamamını veya bir kısmını içeren herhangi bir yiyecek), kahverengi renkte bir sembole sahip olmalıdır. Diğer yandan, vejetaryen yiyecekler yeşil renkli benzer bir sembole sahip olmalıdır.

Diğer Önemli Hususlar

Hindistan, rekabetin çok yoğun olduğu ve gelir düzeyine bağlı olarak tüketici tercihlerinde fiyatın belirleyici olduğu bir pazardır. Bu nedenle, yüksek gümrük vergileri ticaretimizi olumsuz yönde etkilemektedir. Uygulanan yüksek gümrük vergileri, Türk ihracatçılarının özellikle ülkemizin rekabetçi konumunda olduğu gıda, tekstil, makine ve otomotiv yedek parça sektörü gibi alanlarda rekabet gücünü azaltmaktadır. Zaman zaman gümrüklerde ithalatçı veya liman hizmetleri idarecilerinden kaynaklı sorun ve gecikmeler de yaşanmaktadır. Ürünlerin ulusal standartlara uygunluğu konusunda gümrüklerde sıkı uygulamalar ve incelemeler olduğu ifade edilmektedir.

Diğer taraftan 2018-2019 yıllarına damgasını vuran Çin-ABD ve Hindistan'ın dahil olduğu tarife savaşları ile tarifelerin daha da yükseltilmesi sonucunda bu ülkeye olan ihracatımız zorlaşmıştır. Öte yandan 2020 yılının başlarından itibaren Covid19 salgınının da etkisiyle dünya ekonomileri içlerine daha da kapanmış, ardı sıra yapmış oldukları açıklamalar ve ekonomik programlar ile ilerleyen zamanlarda yerli üretim ve tedarike önem verileceği dışa bağımlılığın azaltılacağı sinyalleri verilmiştir. Hindistan Başbakanı Narendra Modi, 12 Mayıs 2020 tarihinde yapmış olduğu ekonomik program tanıtım konuşmasında "Zaman bize 'yerli' hayatımızın önemini hatırlatmaktadır. Bugün hayatımızdaki bütün küresel markalar da bir zamanlar yerliydi, ancak insanlar onları desteklemeye başladığında zamanla küreselleştiler. Yerli olan halkımız içindir" diyerek, halkı yerel ürünleri ve markaları satın almaya ve tanıtmaya davet etmiştir. Bu açıklamaları, Hindistan'ın önümüzdeki dönem ithalatını azaltıcı veya kısıtlayıcı birçok tarife içi ve tarife dışı önlem alacağına bir işaret olarak da değerlendirmek mümkündür.

Diğer taraftan, ürün güvenliği, standartlar, uygunluk değerlendirmesi gibi konular son yıllarda Hindistan'da hızlı gelişme gösteren alanlar arasında bulunmaktadır. Hint standartlarının pek çoğu Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO)'nün standartları ile uyumlu hale getirilmiştir.

Hindistan, Tercihli Ticaret veya Serbest Ticaret Anlaşması akdettiği ülkelerle daha imtiyazlı bir ticaret ilişkisine sahiptir. Buna ilave olarak, bölgesel ve tarihsel işbirliği entegrasyonu içinde olduğu bazı Asya ve özelinde Güney Asya ülkeleri de mevcuttur. (Güney Kore ve Japonya gibi) Son olarak mücavir bölgesinde hamilik yaptığı Nepal, Sri Lanka, Butan, Bangladeş ve Maldivler Cumhuriyeti gibi ülkelerle de yakın ilişkileri mevcuttur. Ancak, Hindistan dış ticaretinde herhangi bir ülkeye ticarete istisna ve öncelik sağlamamaktadır. Standartlar ve bürokrasisi tüm ülkeler için tektir. İthal ürünlerin ulusal sisteme kayıt işlemindeki düzenleyici doküman ve diğer ilgili belgeler incelendiğinde, ülkede ithalat sürecinde ayırım yapılmadan, tüm ülkelere aynı muamele yapıldığı anlaşılmaktadır.

TSE ve BIS arasında gerçekleşen Mutabakat Zaptı'nın süresi MoU 2004 yılında sona ermiş olup, şu ana kadar yenilenmediği bilinmektedir. Bu anlamda iki kurum arasında yapılacak işbirliğinin ihracatımızı kolaylaştıracağı değerlendirilmektedir.

Hindistan Tarım Bakanlığı Bitki Koruma ve Karantina Müdürlüğü tarafından yayınlanan ‘‘Bitki Koruma Tebliği’’ çerçevesinde yayınlanan listelerde ülke ve ürün bazında belirlenen bitki sağlık kuralları ve özel ithalat koşulları yer almaktadır. Bu listelerde belirtilen ürün ve ülkeler dışında yapılacak olan bitkisel ürünlerin ithalatında ilgili ihracatçı  lke Tarım Bakanlığı’nca ‘‘Pest Risk Analysis Request Form (PRA) dokümanında belirtilen gerekli bilgi ve belgeler ile birlikte, her bir ürün ile ilgili olarak Hindistan Tarım Bakanlığı’na başvurulması gerekmektedir.

Bu itibarla, ülkemiz açısından potansiyel arz eden ya  meyveler ile birlikte Türkiye Tarım Bakanlığı tarafından daha önce yapılan başvurular kapsamında elma ve narenciye  r nlerinde Türkiye’den ithalata izin verildiği görülmekte olup, bunlar dışındaki ya  meyve ürünleri için ihracat öncesi ayrıca başvuru yapılması gerekmektedir.

İhracatçılarımızın  r nlerini Hindistan piyasasına ilk tanıtıtları dönemde pazara giriş kayıt veya ürün tutundurma aşamaları sırasında ya amı  oldukları bürokratik süreçlerden dolayı pazardan uzakla ıtları ve bu ülke için planlarını revize ettikleri gözlemlenmektedir. Ülkemizin AB müktesebatı kapsamındaki edinimleri Hindistan tarafından ülkemizden ithal edilen ürünlerin ulusal sisteme kayıt süreçlerinde şüphesiz olumlu bir faktör niteliği taşımaktadır. Ancak, Hindistan nüfusu ve gün geçtikçe artan ihtiyaçları doğrultusunda gelişen medikal cihaz pazarının büyüklüğü de göz önünde bulunduğunda firmalarımızın, yerel temsilci şartı başta olmak üzere var olan bürokratik süreçleri de dikkate alarak yerel mevzuata uyum sa lamalarında fayda görülmektedir.

Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)

Sektör	Ürün Grubu/Yetkili Firma/Açıklama
Metal Döküntü ve Hurda	Metal döküntü ve hurdaların Hindistan’a ihracatında sevk öncesi gözetim belgesi alınması gerekmektedir. Gözetim şirketlerine ilişkin bilgiye Director General of Foreign Trade (DGF (https://www.dgft.gov.in/CP/) internet adresinden ulaşılabilir.
Basmati pirinci, balık ve balık ürünleri, süt ürünleri, tavuk ürünleri, bal, yumurta ürünleri, soğutulmuş ve dondurulmuş, meyve ve sebze, karabiber, et ve et ürünleri	“Export Inspection Council of India” (https://commerce.gov.in/aboutus/autonomous-bodies/export-inspectioncouncil-of-india-eic/ tarafından SÖİ denetimleri yapılmaktadır.) Söz konusu kurum basmati pirinci, balık ve balık ürünleri, süt ürünleri, tavuk ürünleri, bal, yumurta ürünleri, soğutulmuş ve dondurulmuş, meyve ve sebze, karabiber, et ve et ürünleri konularında Hindistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığı altında gözetim ve sertifikalandırma işlemlerini yürütmektedir.

JAPONYA

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Japonya Genel Bilgiler

	Japonya
Nüfus	125,59 milyon (Mayıs 2020)
Dil	Japonca
Yüzölçümü	377,899 km ²
Başkent	Tokyo
Başlıca Şehirler	Tokyo (37 milyon) Osaka (19 milyon) Nagoya (9,5 milyon)
Yönetim Şekli	Parlamber Monarşi
Para Birimi	Japon Yeni-JPY(2020 ortalama USDJPY kuru 107,82)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	5040,11	4937,42	4912,15	5291,35	5527,69	5,820	6063,32
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-4,5	1,6	2,4	2,3	0,8	0,7	0,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	40049	39340	39243	42459	44564	47152	49378
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)		-0,3	1	0,8	0,9	1	1
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	3	2,9	2,4	2,7	3	3,2	3,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2,8	2,8	2,6	2,4	2,4	2,4	2,4
Nüfus (milyon)	125,85	125,51	125,17	124,62	124,04	123,43	122,8

Kaynak: IMF *:Tahmin

2022 yılında cari fiyatlara göre, GSYİH'nın 5 trilyon dolar olması beklenmektedir. Bu kapsamda Japonya, 2022 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 3. büyük ekonomisi niteliğindedir.

Japonya'nın Dış Ticareti

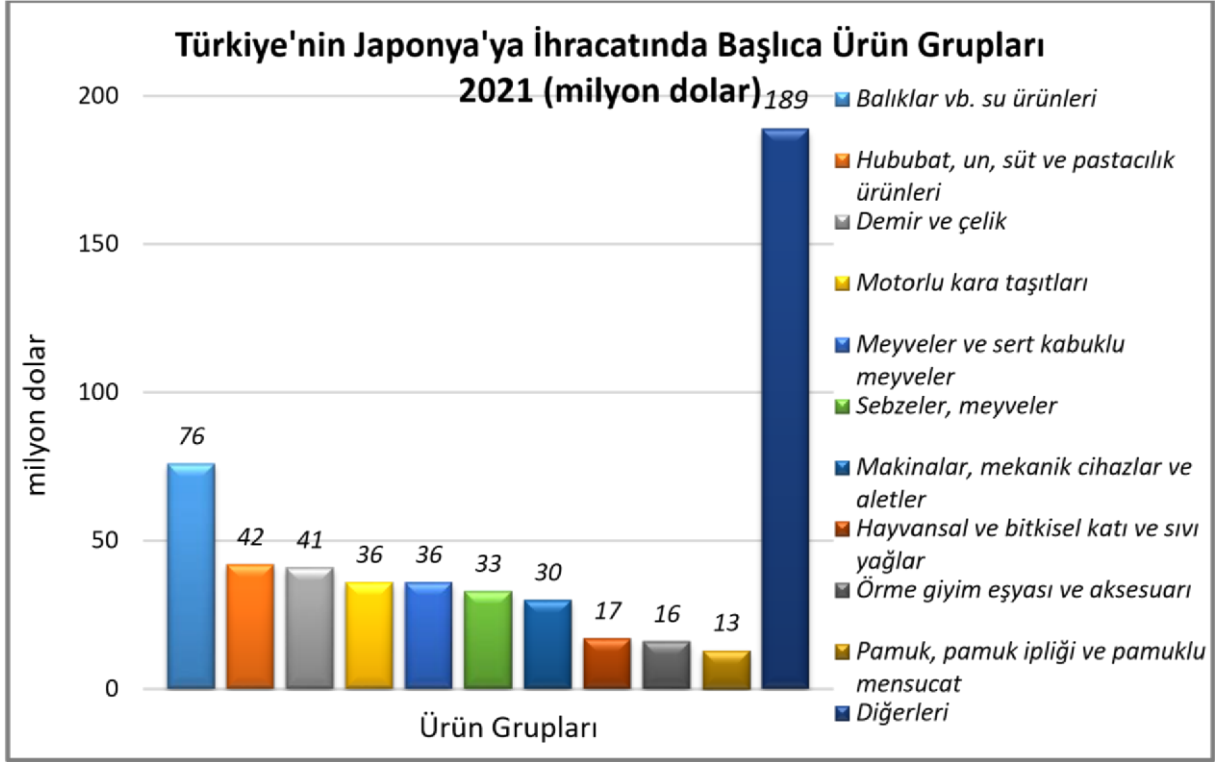
Japonya toplam dış ticaret hacmi 2020 yılında 1.276 milyar dolar olup; 2021 yılında ise 1.530 milyar dolar olmuştur. Japonya genel olarak hammadde ve ara mal ithal edip mamul ürün ihraç eden bir ekonomidir. Japonya'nın en büyük ticaret alanı Asya bölgesidir.

Japonya'nın Türkiye ile Ticareti

Ülkemizin yaklaşık 750 milyar dolarlık Japonya'nın ise 5 trilyon dolarlık ekonomik büyüklüğü göz önüne alındığında; iki ülke arasındaki ticaret hacminin potansiyelini yansıtmadığı görülmektedir. Diğer taraftan, son yirmi yılda ticaret hacmi sürekli artmaktadır. 2003 yılına kadar 2 milyar dolar düzeyinde kalan ticaret hacmi son yıllarda 4-4,5 milyar dolar düzeyine çıkmıştır. Son yıllarda Japonya'ya ihracatımız 450-500 milyon dolar arasında, Japonya'dan ithalatımız ise 3,54 milyar dolar civarında seyretmiştir. 2020 yılında Korona Krizi ile dünya ticaretinin küçülmesine rağmen iki ülke arasındaki ticaretin 150 milyon dolar artması dikkat çekmektedir. Bu gelişme, önümüzdeki süreçte iki ülke arasındaki ticaret hacminin daha da artacağıın işaretleri olabilir.

Ülkeye ihracatımızda öne çıkan ürünler: balıklar vb. su ürünleri, hububat, un, süt ve pastacılık ürünleri, demir ve çelik, motorlu kara taşıtları, meyveler ve sert kabuklu meyveler, sebzelerdir.

Ülkemizin Japonya'dan yaptığı ithalatıta öne çıkan ürünler: Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makina ve cihazlar, motorlu kara taşıtları, demir ve çelik, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, plastikler ve mamulleri, kauçuk ve kauçuktan eşyalardır.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

Japonya gelişmiş kalite alt yapısı sistemine sahip bir ülkedir. Japonya'da yerli üreticiler ve ithalatçılar sektöre veya ürün segmentine bağlı olarak çeşitli ürün güvenliği standartlarına tabidir. Japonya'nın ulusal standardizasyon kuruluşu, geniş bir ürün ve teknoloji yelpazesinde faaliyetlerde bulunan Japonya Endüstriyel Standartlar Komitesi'dir (JIS). JIS'in görevleri arasında aşağıdaki maddeler yer almaktadır.

- Japonya Endüstriyel Standartlarını (JIS) oluşturmak ve yayınlamak,
- Akreditasyon ve sertifikalandırma süreçlerini yönetmek,
- Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) bünyesinde uluslararası standart faaliyetlerine katılmak,
- Standardizasyon alanında teknik altyapı geliştirmek.

Mevcut JIS standartları her beş yılda bir gözden geçirilir ve revize edilir. Yeni veya gözden geçirilmiş bir JIS standardı taslağı hazırlandıktan sonra, JISC bu taslak standartları altmış günlük bir kamuoyu yorumu dönemi için yayınlar. Yeni yayınlanan JIS standartlarının bir listesi Japan Standards Association'ın (JSA) web sitesinde (<http://www.jsa.or.jp/en>) bulunabilir.

Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (METI) tarafından Japonya Endüstri Standartları (JIS) işareti, 743 farklı endüstriyel ürün kategorisine gönüllü olarak uygulanmaktadır ayrıca

10.773 standarttan oluşmaktadır. Anılan işaret, ürünlerin tüketici nezdindeki imajını olumlu etkilemektedir.

Japonya'da yarı resmi Ulusal Teknoloji ve Değerlendirme Enstitüsü ve Japonya Akreditasyon Kurulu Japonya'da akreditasyon alanında sorumlu kurumlardır. Japonya tarafından akredite edilmiş laboratuvarların bir listesi JAB web sitesinde (https://www.jab.or.jp/en/accredited_bodies/) mevcuttur.

Japonya Tarım Standartları (JAS), Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı (MAFF) tarafından oluşturulan, gönüllü ancak yaygın olarak kullanılan bir başka ürün standart sistemidir. Tüketiciler, üreticiler, ticari kullanıcılar ve akademik uzmanlardan oluşan Tarım ve Orman Standartları Konseyi, JAS standartlarını oluşturur. Mevcut JAS Standartları da her beş yılda bir gözden geçirilir.

JAS sertifikası, Kayıtlı Sertifika Kuruluşu (ROCB) tarafından onay alındıktan sonra edinilmektedir. Öte yandan, orman ürünleri için yalnızca dört, organik ürünler için ise üç onaylı ROCB vardır.

JAS sistemi hakkında daha fazla bilgi Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı internet adresinde (<https://www.maff.go.jp/e/policies/standard/jas/index.html>) bulunabilir.

Japonya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

JIS marka şeması kapsamında, Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (METI) tarafından akredite edilmiş ürün belgelendirme kuruluşları, ürünlerin JIS'e uygunluğunu doğrulamak için testler yapar ve ürünlerin üretildiği tesislerin kalite yönetim sistemini denetler. Böyle bir denetimden başarıyla geçen bir fabrikada üretilen tüm ürünlere JIS işaretini ilişirme yetkisi verilmektedir (<http://www.jsa.or.jp/en>).

Japonya'da helal belgelendirmesi zorunlu değildir ve denetim mekanizması bulunmamaktadır. TSE veya diğer kuruluşlarımız tarafından düzenlenen helal belgeleri de kabul edilmektedir. Helal belgelendirmeye dair standart veya düzenlemeler bulunmamaktadır.

İthalat denetimi ürünlere göre değişmekle birlikte tarım ve gıda ürünlerinde fiziki kontroller sıkı bir şekilde yapılmaktadır. Sanayi ürünlerinde genel olarak risk esaslı denetimler yapılmaktadır. Ülkeler arası yapılan müzakere ve anlaşmalara bağlı olmakla birlikte genel olarak diğer ülkeler tarafından düzenlenen belgeler kabul edilmektedir. Uluslararası belge düzenleme yetkisine sahip olan gözetim şirketlerinin sundukları hizmetlerden de yararlanılmaktadır (https://www.customs.go.jp/english/tariff/2020_6/data/import.htm).

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Teknik Düzenleme	İlgili Kurum	İletişim Bilgileri
Döviz ve Dış Ticaret Kanunu	Maliye Bakanlığı	http://www.mof.go.jp/english/index.htm (Japonca iletişim bilgileri) http://www.mof.go.jp/international_policy/gaitame_kawase/gaitame/ekonomik_sanctions/gaiyou.html
İthalat Ticaret Düzenlemesi	Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı	http://www.meti.go.jp/english/policy/external_economy/trade_control/index.html#contact
Yaban Hayatı Koruma ve Avcılıkla İlgili Kanun	Çevre Bakanlığı	http://www.env.go.jp/en/index.html (Japonca iletişim bilgileri) https://www.env.go.jp/nature/chou/effort/effort3/info.pdf
Ateşli Silahlar ve Kılıçlar İyelik Kontrolü Yasası	Ulusal Polis Teşkilatı	https://www.npa.go.jp/english/index.html
Gelir Damgaları ve Sahtecilik Kanunu	Ulusal Vergi Dairesi	http://www.nta.go.jp/english/index.htm
Esrar Kontrol Yasası	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/
Zehirli ve Zararlı Madde Kontrol Yasası	Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/
Uyarıcı İlaç Kontrol Yasası	Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/
Narkotik ve Psikotrop Kontrol Hukuku	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/ (Japonca iletişim bilgileri) http://www.ncd.mhlw.go.jp/shinsei.html
Afyon Yasası	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/
İlaçların, Tıbbi Cihazların, Rejeneratif ve Hücresel Tedavi Ürünlerinin, Gen Terapi Ürünlerinin ve Kozmetik Hukukunun Kalitesinin, Etkinliğinin ve Güvenliğinin Sağlanması Hakkında Kanun	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/policy/health-medical/pharmaceuticals/01.html http://www.maff.go.jp/e/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.maff.go.jp/j/syouan/tikusui/yakuzi/
Gübre Kontrol Yasası	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.maff.go.jp/e/index.html
Balıkçılık Kaynaklarının Korunması Kanunu	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.maff.go.jp/e/index.html

		(Japonca iletişim bilgileri) http://www.maff.go.jp/j/syouan/suisan/suisan_boueki/sui_boueki2.html
Şeker ve Nişasta Fiyat İstikrarına İlişkin Kanun	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.alic.go.jp/english/index.html (Japonca iletişim bilgileri) https://www.alic.go.jp/t-yunyu/tochousei02_000078.html
Hayvancılık Yönetiminin İstikrarına Dair Kanun	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.alic.go.jp/english/index.html (Japonca iletişim bilgileri) https://www.alic.go.jp/r-nyuseihin/raku01_000142.html
Temel Gıdanın Arz-Talebi ve Fiyatının İstikrarına İlişkin Kanun	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı,	http://www.maff.go.jp/e/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.maff.go.jp/kanto/syokuryou/syohui/todokede/yunyu2.html
Patlayıcılar Kontrol Yasası	Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı	http://www.meti.go.jp/english/index.html
Kimyasal Maddelerin Taranmasına İlişkin Kanun ve İmalatlarına İlişkin Yönetmelikler	Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı	http://www.meti.go.jp/policy/chemical_management/english/csc/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.meti.go.jp/policy/chemical_management/kasinhou/todoke/import.html
Posta Pulları ve Sahtecilik Kanununun Düzenlenmesi	Posta ve Telekomünikasyon, İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı	http://www.soumu.go.jp/english/soumu/address.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.soumu.go.jp/yusei/02ryutsu14_03000030.html
Alkol Ticareti Kanunu	Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı	http://www.meti.go.jp/english/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.meti.go.jp/policy/alc/ohol/manual.html
Benzin ve Diğer Yakıtların Kalite Kontrolü Kanunu	Doğal Kaynaklar ve Enerji Ajansı	http://www.enecho.meti.go.jp/en/
Tarımsal Kimyasalları Düzenleme Kanunu	Bitkisel Ürünler Güvenliği Birimi, Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.maff.go.jp/e/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.maff.go.jp/j/nouyaku/export_import.html

İstilacı Yabancı Türler Yasasının Uygulanması	Çevre Bakanlığı	http://www.env.go.jp/en/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.env.go.jp/nature/intro/1law/shiyou/yunyu.html
Enfeksiyonların Önlenmesine ve Enfekte Kişilerin Tıbbi Tedavisine İlişkin Kanunlar	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.mhlw.go.jp/stf/seisakunitsuite/bunya/kenkou_iryoku/kekaku-kansenshou17/03.html
	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.maff.go.jp/e/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.maff.go.jp/aqs/hou/57.html http://www.mhlw.go.jp/english/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.mhlw.go.jp/bunya/kenkou/kekaku-kansenshou12/02.html
Endüstriyel Güvenlik ve Sağlık Hukuku	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/
Gıda Sanitasyon Yasası	Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı	http://www.mhlw.go.jp/english/topics/importedfoods/index.html
Bitki Karantina Yasası	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı,	http://www.maff.go.jp/pps/j/introduction/english.html
Kuduz Önleme Yasası	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.maff.go.jp/aqs/english/animal/im_index.html
Evcil Hayvan Bulaşıcı Hastalık Kontrol Kanunu	Tarım, Orman ve Balıkçılık Bakanlığı	http://www.maff.go.jp/aqs/english/animal/im_index.html http://www.maff.go.jp/aqs/english/product/import.html
Yüksek Basıncılı Gaz Güvenliği Yasası	Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı	http://www.meti.go.jp/english/index.html (Japonca iletişim bilgileri) http://www.meti.go.jp/policy/safety_security/industrial_safety/safety/hipregas/index.html

Diğer Önemli Hususlar

Japonya'nın bilhassa tarım ürünlerinde devam eden karantina uygulamalarının Türk ihracatçıları açısından teknik engel yarattığı değerlendirilmektedir.

İkili ticari anlaşmalar ve diğer ikili münasebetler sebebiyle Japonya'nın uygulamalarının başka ülke ihracatçılarına daha avantajlı durum sağladığı gözlemlenmektedir. Bu çerçevede, karantina süreçlerinde bazı ülkelere belirli ürünlerde ülkemizden daha hızlı işletilmiş/işletilmekte olan süreçler olduğu bilinmektedir.

İlgili kurum ve kuruluşlarla teknik işbirliği sağlanmasına yönelik olarak Serbest Ticaret Anlaşması müzakereleri kapsamında uzun vadeli bir çözüm bulunabileceği değerlendirilmektedir.

İhracatçılarımızın Japonya'ya ihraç etmek istedikleri ürünler için Japon makamları tarafından istenilen belge ve sertifikalar hakkında bilgi edinilmesi ve ihracat öncesi bu belgelerin hazır edilmesi hususuna dikkat etmeleri tavsiye edilmektedir.

Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)

Sevk öncesi inceleme özellikle gıda ürünlerinde bulunmaktadır. Japon Sağlık, Çalışma ve Refah Bakanlığı tarafından Türkiye'de faaliyet gösteren ve düzenledikleri belgeler Japonya'da kabul edilen gözetim şirketleri listesi ilgili bağlantıda (<https://www.mhlw.go.jp/topics/yunyu/5/dl/t8.pdf>) yayınlanmaktadır.

- Elektrik ürünleri
- Kimyasallar için iyi laboratuvar uygulamaları (GLP)
- Tıbbi ürünler için iyi üretim uygulamaları (GMP)
- Telekomünikasyon ve radyo ekipmanı

KANADA

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Kanada Genel Bilgiler

Resmi Adı	Kanada
Nüfus	38,19 milyon (Ekim 2021, IMF tahmini)
Dil	İngilizce ve Fransızca (Resmi diller)
Yüzölçümü	9.984.670 km ²
Başkent	Ottava
Başlıca Şehirleri	Toronto, Montreal, Vancouver, Calgary, Edmonton, Quebec
Yönetim Şekli	Parlamentar demokrasiye dayalı Anayasal Monarşi, Federasyon
Para Birimi	Kanada Doları

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	1.645,42	1.990,76	2.221,22	2.362,32	2.470,16	2.576,07	2.686,02
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar- %)	-5,2	4,6	3,9	2,8	1,7	1,7	1,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	43.307	52.079	57.406	60.412	62.516	64.532	66.612
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,7	3,4	5,6	2,4	1,9	1,9	2,0

Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-1,8	0,1	1,1	-0,1	-0,6	-1,2	-1,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	9,6	7,4	5,9	5,0	4,9	5,0	5,0
Nüfus (milyon)	38,00	38,23	38,69	39,10	39,51	39,92	40,32

Kaynak: IMF *: Tahmin

IMF tahminlerine göre Kanada 2022 yılı itibarıyla 2,22 trilyon dolarlık GSYİH ile 196 ülke arasında dünyanın 8. büyük ekonomisidir. Kanada, 2022 yılında 57.406 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 14. sırada yer almaktadır. GSYİH, 2020 yılında sabit fiyatlara göre %5,2 oranında daralmıştır. GSYİH 2021 yılında yeniden toparlanma etkisi ile %4,6 oranında büyümüştür. 2022 yılında GSYİH'da %3,9 oranında büyüme beklenmektedir.

Kanada'nın Dış Ticareti

2021 yılında ihracatı 504 milyar dolar (%29 artış) olan Kanada, dünya ihracatında %2,3 pay ile 11. sıradadır. Ülkenin 2021 yılı ithalatı 490 milyar dolar (%20 artış) olmuştur. Ülke, dünya ithalatında % 2,2 pay ile 14. sıradadır. Dış ticaretinde 2021 yılında 14 milyar dolarlık fazla bulunmaktadır.

Ülkenin ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla mineral yakıtlar, yağlar, motorlu kara taşıtları, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, mücevherat, ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü, plastikler ve mamulleri, elektrikli makina ve cihazlar, metal cevherleri, cüruf ve kül, hava taşıtları, eczacılık ürünleridir.

Ülkenin ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla makineler, mekanik cihazlar ve aletler, motorlu kara taşıtları, elektrikli makina ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar, mücevherat, plastikler ve mamulleri, eczacılık ürünleri, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, demir veya çelikten eşya, mobilyalar aydınlatma cihazları, prefabrik yapılarıdır.

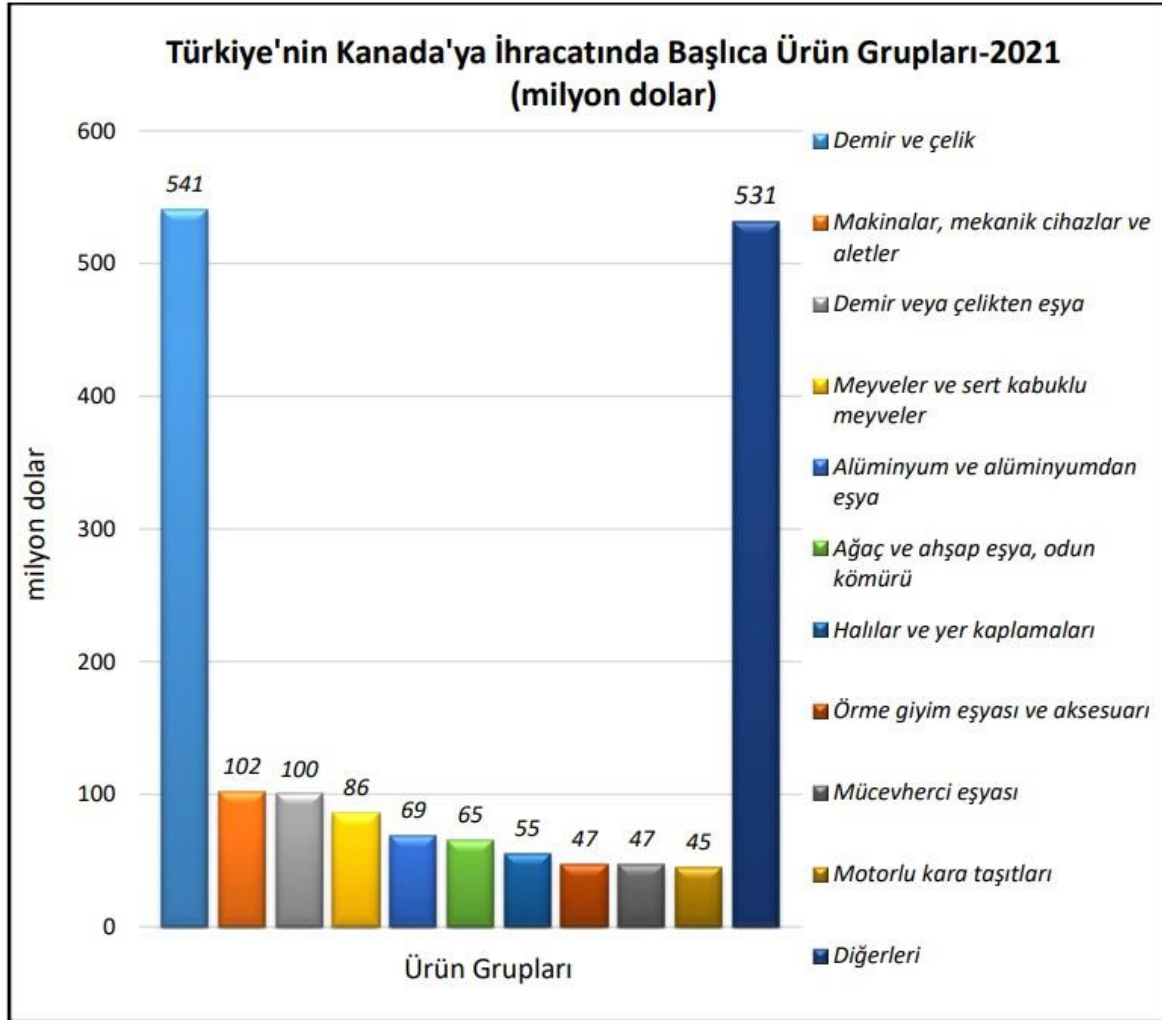
Kanada'nın Türkiye ile Ticareti

Türkiye'nin Kanada'ya ihracatı 2021 yılında önceki yıla göre % 67,8 artarken, ülkeden ithalatı ise aynı dönemde % 0,3 azalmıştır. Kanada'nın Türkiye'nin toplam ihracatındaki payı % 1'dir. 2021 yılı için Kanada'ya ihracatımız 1,7 milyar ABD doları civarında gerçekleşirken, ithalatımız 1,1 milyar ABD doları civarında gerçekleşmiştir.

Tarım ve gıda sanayi ürünleri ihracatımızda fındık, kuru üzüm, kuru kayısı, zeytinyağı ve kuru incir; sanayi ürünleri ihracatımızda ise otomotiv ana ve yan sanayi, gemi inşa sanayi,

inşaat malzemeleri (başta mermer, karolar olmak üzere), hazır giyim ve ev tekstili ürünleri ön plana çıkmaktadır.

Ülkemizin Kanada'dan yaptığı ithalatla öne çıkan ürünler: Sebzeler ve bazı kök ve yumrular, demir ve çelik, mineral yakıtlar, yağlar, hububat, makinalar, mekanik cihazlar ve aletlerdir.

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Kalite Altyapısı

Kanada gelişmiş bir kalite altyapısı sistemine sahiptir. Yetkisini Kanada Standartlar Konseyi Yasasından alan Kanada Standartlar Konseyi (SCC), Kanada'nın ulusal standardizasyon kuruluşudur. SCC, Kanada'da verimli ve etkili standardizasyonu hedeflemektedir (<https://www.scc.ca/en/contact-us>).

SCC, ulusal standartların geliştirilmesine yönelik politika ve prosedürleri belirler; Kanada'yı uluslararası standart faaliyetlerinde temsil eder ve hem standart geliştirme kuruluşları hem de uygunluk değerlendirme kuruluşları için akreditasyon hizmetleri sunar.

SCC, Kanada adına uluslararası standartlar komitelerinde yer alan 3.189 üye ile çeşitli kuruluşlardan oluşmaktadır. SCC standartlar geliştirmez, ancak sistemdeki çeşitli kurumları akredite etmekten sorumludur. SCC Küresel İlişkiler Teknik Engeller ve Düzenlemeler Bölümü, Kanada'nın TTE bilgi ve bildirim merkezi (BBM) görevini yerine getirir.

SCC'nin Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) ile ikili bir işbirliği anlaşması bulunmaktadır. SCC'nin ayrıca Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) ve Avrupa Standardizasyon Komitesi ile ortak bir işbirliği anlaşması da vardır.

SCC Elektroteknik Standardizasyon (CENELEC) ve CEN Companion Standardizasyon Kuruluşu üyeliğine sahiptir. SCC, Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF), Asya Pasifik Akreditasyon İş birliği (APAC) ve Uluslararası Akreditasyon Birliği (APAC) dahil olmak üzere bir dizi gönüllü akreditasyon anlaşmasının imzacısıdır.

SCC ve Kanada Ulusal Araştırma Konseyi (NRC), bir İş birliği Anlaşması aracılığıyla Kalibrasyon Laboratuvarı Değerlendirme Hizmeti (CLAS) programının sorumluluğunu paylaşmaktadır. NRC, akredite laboratuvarların gözetimi de dahil olmak üzere kalibrasyon laboratuvarı değerlendirmesinin tüm yönlerinden sorumludur, SCC ise akreditasyon kararından sorumludur ve SPS ve TTE BBM'dir.

Standartlar, ilgili paydaşlardan oluşan standart komiteleri tarafından fikir birliği ile geliştirilir. Anılan Komiteler endüstri ve hükümet yetkililerinden oluşmaktadır. Öte yandan bahse konu Komiteler Standart Geliştirme Örgütleri (SDO) tarafından organize edilir ve yönetilir.

Yeni bir standart geliştirildiğinde, Kanada Ulusal Standardı (NSC) kriterlerini karşılayıp karşılamadığının değerlendirildiği SCC'ye gönderilebilir. SCC standardı uygun görür ise anılan standart Kanada ulusal standardı olarak yayınlanır.

30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla SCC tarafından kabul edilmiş 3.096 standart bulunmaktadır. Standartların sektörlere göre dağılımı; bilgi teknolojisi (977); elektrik mühendisliği (345); çevre, sağlık koruma ve güvenlik (177); inşaat malzeme ve yapı (135); sağlık bakım teknolojisi (199); evsel ve ticari ekipman (121); metroloji ve ölçüm (27); enerji ve ısı transferi mühendisliği (127); ve telekomünikasyon, ses ve video mühendisliği (104) şeklindedir.

Kanada'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Kanada'da teknik düzenlemelere uygunluğu sağlamak için uygunluk belirlenen değerlendirme prosedürleri genellikle ilgili teknik düzenlemelerde belirtilmektedir. Kanada diğer ülkeler tarafından sağlanan uygunluk değerlendirmesi sonuçlarını kabul edebilir. Anılan kabul ürüne bağlı olarak değişmektedir. Ayrıca, bazı durumlarda, onaylayan yabancı kurumun

SCC tarafından akredite olması ya da ilgili ülke ile Kanada'nın bir Karşılıklı Tanınma Anlaşması bulunması gerekebilir.

Kanada, motorlu taşıtlar, elektromanyetik uyumluluk ve bazı telekomünikasyon ürünleri için tedarikçilerin uygunluk beyanını (SDoC) kullanır. Düzenleyici makamlar, belirli ürünler (örneğin farmasötik ürünler ve tıbbi cihazlar) için uygunluk değerlendirmesinden doğrudan sorumludur.

Kanada'da ülke ve ürün bazlı risk esaslı kontrol sistemi uygulanmakta olup, belirli ürün gruplarında ürün güvenliği ve kalite açısından zorunlu belgelendirme talep edilmektedir.

Gıda Güvenliği

Gıda ürünlerinin ithalatında hangi belgelere ihtiyaç duyulduğu, Otomatik İthalat Referans Sisteminden (AIRS) GTİP numarası ile sorgulama yapılarak öğrenilebilmektedir (https://airs-sari.inspection.gc.ca/airs_external/english/decisions-eng.aspx).

Ayrıca, tarım ürünlerinde zirai ilaç kalıntısı (pestisit) sınırlarının ilgili web sitesinden (<https://pr-rp.hc-sc.gc.ca/mrl-lrm/index-eng.php>) sorgulanması mümkün bulunmaktadır.

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Zorunlu belgelendirme talep edilen ürünler	Talep edilen belgenin mahiyeti (CE, helal sertifikası, diğer)	Söz konusu belgeleri veren/düzenleyen kurum/kuruluş	Kabul gören diğer ülkelere ait belgeler
Elektrikli aletler, makinalar, tıbbi cihazlar	CSA Belgesi	CSA Group	UL Belgesi (ABD ile Kanada arasındaki karşılıklı tanıma kapsamında)
Çiçek, çiçek tohumu bitki ve ağaçlar	Bitki Sağlık Sertifikası (Phytosanitary Certificate)	İhracatçı ülkenin yetkili ulusal kuruluşu	-
Su ürünleri	Veteriner Sağlık Sertifikası (Veterinary Health Certificate)	İhracatçı ülkenin yetkili ulusal kuruluşu	-
Canlı hayvanlar	Veteriner Sağlık Sertifikası (Veterinary Health Certificate)	Kanada ile canlı hayvanlarda veteriner sağlık sertifikası mutabakatımız bulunmamaktadır.	-

Yaş meyve ve sebzeler	Bitki Sağlık Sertifikası (Phytosanitary Certificate)	İhracatçı ülkenin yetkili ulusal kuruluşu	-
Patlayıcılar	Patlayıcı İthalat Lisansı (Explosives Import Permit)	Kanada Doğal Kaynaklar Bakanlığı	-
Helal Gıda	Helal Sertifikası	Herhangi bir kişi veya kuruluşun sertifikası kabul edilmektedir	-
Kozmetik ürünler	Kozmetik Bildirim Formu (Cosmetic Notification Form)	Üretici veya ithalatçı	-
Farmasötik ürünler (GMP koşullarını sağlayan tesislerde üretilenler)	Farmasötik Ürün Sertifikası (Certificate of Pharmaceutical Product)	Sağlık Ürünleri Uygunluk Müdürlüğü(Health Product Compliance Directorate)	-

Helal Belgelendirme

Kanada’ya ihraç edilen ürünlerin ambalajlarında “helal” işareti zorunluluğu bulunmamakla birlikte, ülkede yaşayan yaklaşık 1-1,5 milyon Müslümanı hedefleyen ürünlerde sertifikasız “helal” işareti kullanılması, Kanada Gıda Denetimi Kurumu (CFIA) tarafından 04/04/2016 tarihinden itibaren yasaklanmıştır. Bu minvalde, helal olduğu iddia edilen bir ürünün ambalajının üzerine, Latin veya Arap harfleriyle “helal” yazılmasına izin verilmemekte, söz konusu ürünün “helal” olduğunu belgelendiren kuruluşun veya kişinin bilgilerinin görülebileceği “helal işareti/damgası” aranmaktadır.

Kanada Gıda Denetimi Kurumu’nun 04/04/2016 tarihli düzenlemesinde veya 09/03/2019 tarihli güncellemesinde herhangi bir kuruluşa atıfta bulunulmadığından, herhangi bir kuruluşun helal sertifikası Kanada’da geçerlidir.

Kanada’da Müslüman nüfus, genellikle aşına olduğu veya bulunduğu toplumun/cemaatin yönlendirdiği “helal işareti/damgası” bulunan ürünlere ilgi göstermektedir. Aşağıdaki kuruluşların sertifikalandırdığı ürünlerin ülkede yaygın olduğu gözlemlenmektedir:

-Halal Certification Services (HCS):

<https://www.halalcs.org/en/>

-Halal Product Development Services:

<https://halalproductservices.com/>

-The Halal Monitoring Authority (HMA):

<https://hmacanada.org/overview/>

-ISNA Canada :

<http://www.isnahalal.ca/>

-Islamic Food and Nutrition Council of Canada (IFANCC):

<http://ifancc.org/> ;

TSE ve diğer kuruluşlarımız tarafından düzenlenen helal belgelerinin Kanada’da kabul edilmesinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Sektör	Mevzuat/İlgili Kurum/Açıklama
Beyaz ve Kırmızı Et	Beyaz ve kırmızı ette, Kanada makamlarıyla Sağlık Sertifikaları konusunda mutabakat sağlanmadığından ve ülkemizde Kanada Gıda Güvenliği Kurumu yetkililerince onaylanmış kesim tesisi bulunmadığından, Kanada’ya hâlihazırda beyaz veya kırmızı et ve mamulü ihraç edilmesi imkânı bulunmamaktadır. Kanada çok az sayıda ülkeden et ve et ürünü ithal etmektedir. İthal edilen ürünler lisanslı depolara alınmakta ve numunelerde mikrobiyolojik ve kimyasal kalıntı olup olmadığı analiz edilmektedir.
Bazı Tarım ve Gıda Ürünleri	Hayvan yemi, hayvan ve bitki patojeni, gübre, deniz mahsulleri, yaş meyve ve sebze, tahıllar, tohumlar, yemişler, canlı hayvanlar, bitki ve bitki ürünleri, işlenmiş meyve, sebze ve akçaağaç ürünleri, et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, bal, balmumu, propolis, yumurta, alkollü içecekler, hayvan derisi veya tüyü, ağaç ve ağaç ürünleri ithalatı kontrole tabidir(https://www.cbsa-asfc.gc.ca/publications/dm-md/d19/d19-1-1-eng.html). (Söz konusu ürünlerden bazıları için özel koşullar bulunmaktadır(https://www.inspection.gc.ca/importing-food-plants-or-animals/food-imports/food-specificrequirements/eng/1536170455757/1536170495320)).

Gıda	Kanada'ya ithal edilen tüm gıdalar, her bileşenin kalite standartlarını ve etiketleme koşullarını belirleyen Gıda ve İlaç Kanunu'na tabiidir. Etiketinde hastalıkların ve fiziksel bozuklukların tedavisine fayda sağladığı belirtilen ya da bu şekilde reklamı yapılan gıda ürünlerinin Kanada'ya ithal edilmesine ve Kanada'da satılmasına izin verilmemektedir. Gıda katkı maddeleri de Kanada'da çok sıkı şekilde kontrol edilmektedir.
Deniz Mahsulleri	Deniz mahsullerinin ithalatında, fiziki olarak etiket, sınıf ve kalite kontrolü yapılmakta, şüphe olmadığı sürece numune alınarak analize gönderilmemektedir.
Alkollü İçecekler	Alkollü içecek ihracatçılarından, HACCP (Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları) belgelendirmesi talep edilebilmektedir.
Yumurta	İthal yumurta sınıflandırılmaktadır. Ayrıca her partiden numune alınarak kontrol edilmektedir.
Bazı Yaş Meyve Sebzeler	Elma, soğan ve patates ithalinde, gerekli analizlerin gerçekleştirilmesi ve CFIA tarafından denetim sertifikası düzenlenmesi zorunludur. Ayrıca yaş meyve ve sebzede, mevzuatta belirtilen sınırın üzerinde pestisit kalıntısı ve çiğ tüketilen yaş meyve ve sebzede (üzüm hariç) sülfür bulunup bulunmadığı kontrol edilmektedir.
Bal	İthal edilen balda şeker gibi katkı maddeleri ile ilaç bulunup bulunmadığı denetlenmekte ve laboratuvar sonucu çıkmadan söz konusu ürünün satışına izin verilmemektedir.
Akçaağaç şurubu	Akçaağaç şurubu analiz edilerek kalitesine göre sınıflandırılmaktadır.
İlaç, doğal sağlık ürünleri, tıbbi cihazlar, oyuncaklar, çocuk bakım ürünleri, bebek yatağı ve beşiği, bebek arabası, tüketici kimyasalları, kozmetik ürünler, haşere ve böcek ilaçları	Gıda ve İlaç Kanunu gereğince, ithal edilen ilaç, doğal sağlık ürünleri, tıbbi cihazlar, oyuncaklar, çocuk bakım ürünleri, bebek yatağı ve beşiği, bebek arabası, tüketici kimyasalları, kozmetik ürünler, haşere ve böcek ilaçlarının insan sağlığına ve güvenliğine yönelik risk taşıyıp taşımadığının tespitinden Sağlık Bakanlığı sorumludur.
Patlayıcılar	Patlayıcılar Kanunu uyarınca, ithalat lisansı ile ithal edilebilen havai fişeklerin, onaylı patlayıcılardan imal edilip edilmediğinin kontrolünden Doğal Kaynaklar Bakanlığı sorumludur.
Motorlu Taşıtlar	Motorlu Taşıtlar Güvenlik Kanunu kapsamında, motorlu taşıtların, lastiklerin ve otomotiv yedek parçalarının ölüm veya yaralanmaya sebep olacak ya da mala veya çevreye zarar verecek risk barındırıp barındırmadığının tespitinden Ulaştırma Bakanlığı sorumludur.

Gübreler	Gübre Kanunu uyarınca, ithal gübre ve katkı maddelerinin insan, hayvan ve bitki sağlığına zarar verip vermeyeceği, amacına uygun nitelikte olup olmadığı ve düzgün etiketlenip etiketlenmediğinin kontrolünden Kanada Gıda Denetimi Kurumu sorumludur.
----------	--

Kanada’da ithalat aşamasında ürün güvenliği denetimlerinden Kanada Sınır Hizmetleri Kurumu (CBSA) sorumlu olup, ithal eşyanın türüne göre anılan kurum, Kanada Gıda Denetimi Kurumu (CFIA), Sağlık Bakanlığı, Doğal Kaynaklar Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı ile birlikte çalışmaktadır.

İthalat aşamasındaki denetimler; izin ve yetkilendirme kontrolü, yüksek riskli veya mevzuata uygun olmayan eşyanın tespiti, seçilen eşyanın muayenesi ve söz konusu eşyaya el koyulmasını kapsamaktadır. Kanada Gümrük Kanunu, herhangi bir eşyanın ithaline izin verilip verilmemesi konusunda CBSA’ya oldukça geniş yetki tanımaktadır. CBSA sınır memurları (gümrük memurları), mevzuata uygun olmayan ithal eşyayı muayene etmeye, alıkoymaya veya el koymaya yetkilidir. Ancak, sayısı yılda 10-15 milyonu bulan ithalat işlemine konu eşyanın tamamının kontrol edilmesi mümkün olmadığından, menşe, ihracatçı ülke, eşya türü, ithalatçı, miktar gibi kıstaslara göre risk seviyesi belirlenmekte ve çoğunlukla yüksek riskli olduğu değerlendirilen eşya denetlenmektedir. Belge üzerinden yapılan kontrollerde uygun olmadığından şüphelenilen eşyanın incelenmesi konusunda ilgili kurumdan destek alınmaktadır.

Kanada’ya İhracatta Çevrimiçi Sistemler

İthal edilecek eşya gümrüğe gelmeden önce veya geldiğinde, ithalatçı, gümrük müşaviri veya nakliyecinin, ACROSS isimli online sistem üzerinden eşya hakkında detaylı ve eksiksiz bilgi sunması zorunludur. İthalatçının işletme numarası veya eşyanın niteliğine göre TARGET olarak adlandırılan otomatik alarm bildirimi alınması halinde, CBSA yetkililerince ilgili belgelerin veya eşyanın fiziki olarak incelenmesi gerekmektedir. Fiziki muayenenin, CBSA yetkililerince veya ilgili kurumun denetmenlerince gerçekleştirilmesi mümkün olmakla birlikte, çoğunlukla bu görev CBSA yetkililerince yerine getirilmektedir. Fiziki muayene, gözle kontrolden laboratuvarla teste kadar muhtelif biçimlerde gerçekleştirilmektedir. Otomatik alarm bildirimi alınmadan da CBSA yetkililerince resen fiziki muayene yapılması mümkündür. Kanada’nın ithalat aşamasındaki ürün güvenliği denetimleriyle ilgili web adresinde yer alan teftiş raporunun faydalı olabileceği düşünülmektedir (https://www.oag-bvg.gc.ca/internet/English/parl_oag_201204_01_e_36465.html#hd5a).

Kanada Tüketici Ürün Güvenliği Kanununa veya ilgili diğer mevzuata aykırı olarak ithal edilen eşyanın, Kanada’dan çıkarılması ve maliyetinin ithalatçısı tarafından karşılanması gerekmektedir. Aksi halde, yetkililerce belirlenecek cezanın ödenmesi, eşyaya el koyulması veya imha edilmesi gibi yaptırımlarla karşılaşılması mümkün bulunmaktadır.

Yoğun ticari ilişkiler nedeniyle Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşmasına üye ABD menşeli ürünler, genellikle üçüncü ülkelere göre daha basitleştirilmiş süreçlere tabi tutulmaktadır.

İthalat aşamasındaki denetimlerde, gıda ürünleri için AIRS (Otomatik İthalat Referans Sistemi) olarak adlandırılan menşe temelli risk değerlendirme sistemi kullanılmaktadır (https://airs-sari.inspection.gc.ca/airs_external/english/decisions-eng.aspx). Kanadalı gıda ithalatçılarının CFIA'dan, Güvenli Gıda Ruhsatı ve İthalat Lisansı alması, önleyici koruma planına sahip olması ve satış sonrası izleme sisteminin bulunması zorunludur. Ayrıca, Kanada Gıda Güvenliği Yönetmeliğinde 2019 yılında yapılan değişiklik uyarınca, ithalatçıların, yabancı tedarikçilerinin de Kanadalı üreticilerin tabi olduğu gıda güvenliği mevzuatına uygun imalat yaptığını kanıtlaması istenilmektedir. Kanada'da yerleşik olmayan firmaların, Kanada'ya ithalat yapması mümkün bulunmakla birlikte, diğer Kanadalı ithalatçıları gibi Güvenli Gıda Ruhsatı sahibi olmaları zaruridir.

Etiketleme

Kanada'da, “ürünün tanımı, net miktarı, satıcının unvanı ve adresi”ne dair temel bilgilerin hem Fransızca hem de İngilizce olması gerekmektedir. Quebec'te, ürünle ilgili açıklamalar, tarifler vb. diğer ifadelerin de Fransızcasının etikette yer alması zorunludur. Gıda etiketleri ayrı bir düzenlemeye tabi olup, tüm paketlerin üzerinde besin değeri tablosu bulunmalıdır. Ayrıca, gıda ambalajlarında yerel ad, menşe ülkesi, üretim ve son kullanma tarihleri, saklama koşulları, satıcı unvanı ve adresi, içeriği, alerjen madde olup olmadığı, net miktar ve tatlandırıcı içerip içermediğine ilişkin bilgilerin hem Fransızca hem de İngilizce olması beklenmektedir. Gıda ürünlerinin etiketlenmesi konusundaki bilgilere ilgili web adresinden (<https://inspection.canada.ca/eng/1297964599443/1297965645317>) erişilebilmektedir.

Dolgu malzemesi kullanılan yastık, yorgan, votka vb. ürünlerde dolgu maddesi konusunda detaylı açıklama etiketi istenilmektedir. Etiketleme konusundaki detaylara ilgili web adresinden (<https://www.competitionbureau.gc.ca/eic/site/cb-bc.nsf/eng/01248.html>) erişilmesi mümkün bulunmaktadır.

Federal Hükümetin, tek kullanımlık plastik kullanımını kademeli olarak azaltma ve 2021 yılında tamamen yasaklama kararı sonrasında, 21/10/2019 tarihinden itibaren yaş meyve ve sebzelerde geri dönüştürülebilir plastik ambalaj kullanımı zorunlu hale gelmiştir.

Bir ürünün etiketinde belirtilen ‘çevre dostu’ olma iddiasının doğru ve yasalara uygun olması zorunludur. Ayrıca, belirgin olmayan, yanlış yönlendirici ve doğruluğu ispatlanmayan ifadelerin kullanılmaması gerekmektedir.

Diğer Önemli Hususlar

Ülkemiz Avrupa Birliği (AB) kalite altyapısı sistemini model alarak teknik mevzuat uyumunu sağlamakta, etkin ve işlevsel bir piyasa gözetimi sistemi uygulamaktadır. Oysa Kanada, ülkemizden ve geleneksel ihracat pazarlarımızdan farklı, ABD ile benzer standartlara sahip olup, AB standartlarına uygun belgelendirmeyi çoğunlukla kabul etmemektedir. Örneğin, “CE” işareti Kanada’da kabul görmemektedir. Bu itibarla, hâlihazırda ABD’ye ihracatı bulunmayan firmalarımız bakımından, Kanada’nın mevcut uygulamaları teknik engel niteliği taşımaktadır. Kaldı ki ABD’ye ihracat yapılmasının yeterli olmadığı haller de mevcut olup, CSA ile UL arasındaki karşılıklı tanıma kapsamına girmeyen ürünlerde ABD’ye uygun belgelendirmeye sahip ihracatçılarımızın, ayrıca Kanada’daki test ve sertifikasyon kuruluşlarından belge temin etmesi gerekmektedir.

Kanada ile ABD’nin altyapısı ve standartları yakın olduğundan ABD, Kanada pazarında diğer ülke ihracatçılarından daha avantajlıdır. Örneğin her iki ülkede de şebeke elektriği 120 V olduğundan, diğer ülke ihracatçıları Kanada altyapısına göre üretim bandında değişiklik yapmak zorunda kalırken, ABD’li ihracatçıların böyle bir zorunluluğu bulunmamaktadır.

Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)

Kanada’da sevk öncesi inceleme sistemi uygulaması bulunmamaktadır. SGS, TÜV Rheiland, Bureau Veritas gibi firmalarca, talep eden Kanadalı firmalara ihtiyari alanda özel hizmet verilebilmektedir.

MALEZYA

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Malezya Genel Bilgiler

Resmi Adı	Malezya Federasyonu
Nüfus	33,4 Milyon
Dil	Malayca (resmi dil), Çince, İngilizce, Tamil
Yüzölçümü	330 252 km²
Başkent	Kuala Lumpur
Başlıca Şehirleri	Subang Jaya, Klang, Johor Baharu, Ampang Jaya
Yönetim Şekli	Federatif Anayasal Monarşi
Para Birimi	Ringgit (RM) veya Malezya doları (M\$)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	337,28	372,75	439,37	481,99	517,72	556,18	594,44
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-5,6	3,1	5,6	5,5	4,9	4,4	4,4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	10 351	11 399	13 268	14 376	15 257	16 200	17 122
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-1,1	2,5	3	2,4	2,4	2,4	2,4
Cari İşlemler	4,2	3,5	3,9	3,9	3,8	3,7	3,7

Dengesinin GSYİH'ye Oranı (%)							
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4,5	4,7	4,5	4,3	4,2	4,2	4,2
Nüfus (milyon)	32,58	32,7	33,11	33,53	33,93	34,33	34,72

Kaynak: IMF *Tahmin

Malezya Ekonomisinin büyüme tahmini 2019 yılı için %4,4 iken 2020 yılında ekonomi %5,6 oranında daralmıştır. Bu düşüş Covid-19 salgınından kaynaklanmış olup, 2021 yılında %3,5 oranında büyüme kaydedilmiştir.

Malezya'nın Dış Ticareti

2021 yılında ülkenin ihracatı 299 milyar dolar, ithalatı 238 milyar dolar olmuştur. Dış ticaretinde 2021 yılında 60 milyar dolar fazla vermiştir.

Malezya'nın ihracatında elektrikli ve elektronik eşyalar önemli bir yer tutmaktadır. Onu ham petrol ve doğal gaz (LNG-Likid doğal gaz olarak satılmaktadır), makineler, mekanik cihazlar/aletler ile plastik mamuller, kauçuk, demir çelik ve palm yağı izlemektedir.

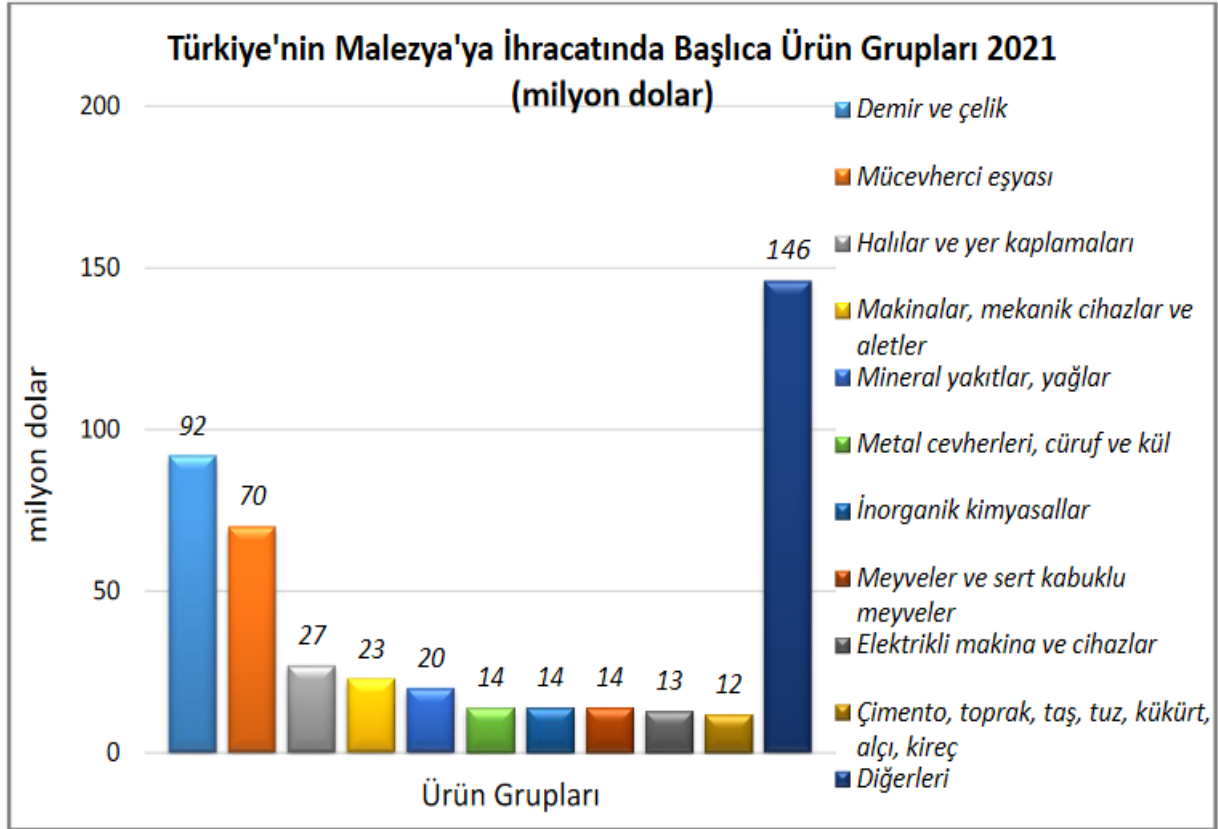
Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla elektrikli makine ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, demir ve çelik, motorlu kara taşıtları, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar ile mücevherattır.

Malezya'nın Türkiye ile Ticareti

2021 yılında ihracatımız 445 milyon dolar, ithalatımız yaklaşık 3 milyar dolar olmuş, dış ticaret hacmimiz ise 3,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Demir ve çelik, mücevherat, mineral yakıtlar, yağlar, inorganik kimyasallar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, halılar ve yer kaplamaları, motorlu kara taşıtlarıdır.

Ülkemizin Malezya'dan yaptığı ithalatta önde gelen ürünler ise hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, elektrikli makina ve cihazlar, kauçuk ve kauçuktan eşya, sentetik ve suni filamentler, plastikler ve mamulleri, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, temizlik maddeleri, kakao ve kakao müstahzarlarıdır.

Kaynak: Trademap

Mevcut STA, TTA, TİA Hakkında Bilgi

Malezya'nın Türkiye, Japonya, Pakistan, Hindistan, Yeni Zelanda, Şili, Avustralya ile ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları mevcuttur. Diğer taraftan Malezya, bölgesel ekonomik entegrasyonu ilerletmeyi amaçlayan ve Kuala Lumpur'da 21-22 Kasım 2015 tarihlerinde gerçekleştirilen 27. ASEAN Liderler Zirvesi akabinde hayata geçirilen ASEAN Ekonomik Topluluğunun (AEC) kurucu üyeleri arasındadır. ASEAN ülkeleri arasında imzalanmış olan Asean Trade In Goods Agreement (ATIGA) Anlaşması ile üyeler arası ticaret serbestleştirilmiş durumdadır. Ayrıca ASEAN'ın hali hazırda, Avustralya, Çin, Japonya, Güney Kore, Avustralya Yeni Zelanda ve Hindistan ile Serbest Ticaret Anlaşmaları mevcuttur. Malezya ayrıca, Şubat 2016'da, 12 ülkeden oluşan Trans-Pasifik Ortaklığı (TPP) serbest ticaret anlaşmasını imzalamıştır. 2017 yılında ABD'nin anlaşmadan çekilmesinin ardından, geriye kalan 11 ülke, 2018 yılı Mart ayında Kapsamlı ve Gelişen Trans-Pasifik Ortaklığı (CPTPP) Anlaşmasını imzalamıştır. Malezya, 7 ülkede (Avustralya, Kanada, Japonya, Meksika, Yeni Zelanda, Singapur ve Vietnam) yürürlüğe giren CPTPP anlaşmasının iç onay işlemlerini henüz tamamlamamıştır.

Türkiye ile Malezya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısı, 1977 yılında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması ile kurulmuştur. 16-17 Nisan 2014 tarihlerinde dönemin Malezya Başbakanı Najib Razak'ın ülkemizi ziyareti sırasında imzalanan Türkiye Malezya Serbest Ticaret Anlaşması, 1 Ağustos 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu

Anlaşma, ülkemiz ile ASEAN üyesi bir devlet arasında yürürlüğe giren ilk STA olma özelliğini taşımaktadır. Türkiye-Malezya STA'sı kapsamında taraflar, gümrük vergilerini azami 8 yıllık bir takvim çerçevesinde kademeli olarak sıfırlamayı öngörmüştür. Bu çerçevede; bir kısım üründe gümrük vergileri yürürlüğe girişle beraber, bir kısım üründe ise sırasıyla 1 Ocak 2018 ve 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla sıfırlanmış olup geriye kalan ürünlerde ise gümrük vergileri nihayetinde 1 Ocak 2023 tarihlerinde sıfırlanacaktır.

Mezkur STA'nın Yedinci Fasal başlığı Ticarete Teknik Engeller'i konu edinmektedir. TTE bölümünde taraflar, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşmasından kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini teyit etmiştir. Taraflar, uluslararası standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirme prosedürleri alanlarında işbirliğini güçlendireceklerdir. Anlaşma kapsamında, teknik düzenlemeler, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi ve akreditasyon alanlarındaki yükümlülükler, işbirlikleri ve bilgi değişimi, ayrıca ticaretin kolaylaştırılmasının temini için bu alanlarındaki işbirliğinin artırılması ile anlaşmanın hükümlerinin uygulanmasında şeffaflık ilkesinin önemine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Anlaşma kapsamında TTE faslının uygulanmasına yönelik bir alt komite tesis edilerek taraflar bir koordinasyon mekanizması işletmekte olup, TTE koordinatörü Türkiye için Ticaret Bakanlığı, Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü veya halefi; Malezya için ise Malezya Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, Malezya Standartlar Kurumu veya halefidir.

Kalite Altyapısı

Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığına (Malaysia Ministry of International Trade and Industry- MITI) bağlı bulunan Malezya Standartlar Kurumu (Department of Standards Malaysia), “Ulusal Standartlar Kurumu” ve “Ulusal Akreditasyon Kurulu” görevlerini üstlenmiş bulunmaktadır.

Malezya’da teknik düzeydeki uygulamalar konusunda yetkili birim, Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığına bağlı bir şirket statüsünde olan SIRIM Berhad’dır (önceki adı Malezya Standart ve Endüstri Araştırmaları Enstitüsü). SIRIM Berhad, Türk Standardları Enstitüsü’nün Malezya’daki muhatap kuruluşudur.

Malezya’da standartlar üreticilerin, tüketicilerin, hükümetin ve iş dünyasının ortak çalışması sonucunda DTÖ’nün Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması hükümlerine göre oluşturulmaktadır.

Malezya’da dış ticarete politika belirleme ve uygulama yetkisi Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığındadır (<http://www.miti.gov.my/>). Fiili uygulamadan sorumlu birim ise Malezya Kraliyet Gümrükleridir (Royal Malaysian Customs Department) (<http://www.customs.gov.my/en>).

30 Haziran 2017 itibariyle, yürürlükte olan Malezya Standartları (MS) sayısı 5.284'tür. Malezya Hükümeti, standartlarını uluslararası standartlarla uyumlu hale getirmek için çaba göstermeye devam etmektedir. MS'nin (<https://www.jsm.gov.my/home>) % 60'ı uluslararası standartlarla uyumludur. En yüksek uyum seviyeleri elektrikli ve elektronik ekipman ve aksesuarları, enerji üretimi, iletimi ve dağıtımı, tıbbi cihazlar ve kimyasallar ürün gruplarındadır.

2017 itibariyle, tüm Malezya Standartları'nın 510'u (%9,7'si) zorunlu uygulanmaktadır, bu kapsamda teknik düzenleme olarak değerlendirilmektedir. Bu kategoride yer alan ana ürün grupları arasında elektrikli ürünler, yapı ve inşaat malzemeleri yer almaktadır.

Malezya, Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu'nun (IEC) faaliyetlerine aktif olarak katılmaktadır. Malezya, Standartlar Kurumu aracılığıyla, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon İşbirliği, Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF), Asya Pasifik Laboratuvar Akreditasyon İşbirliği, Pasifik Akreditasyonu gibi çeşitli bölgesel ve uluslararası kuruluşun tarafıdır.

Malezya'da standartların, uluslararası kabul görmüş normlar ile aynı seviyede olması ve iş sektörünün ihtiyaçlarına cevap vermesi önem taşımaktadır.

Malezya Hükümeti, Malezya'yı helal gıda ürünleri için bir merkez haline getirmeyi amaçlamaktadır. Malezya'da yurtiçinde üretilen veya ithal edilen tüm et, işlenmiş et ürünleri, kümes hayvanları ve yumurta vb. ürünlerde helal olma şartı aranmaktadır.

Bu çerçevede, Malezya İslami Kalkınma Kurumundan (JAKIM) veya ithalat ve dağıtımdan önce JAKIM tarafından tanınan herhangi bir yabancı helal belgelendirme kuruluşundan sertifika alınması zorunludur. Domuz dışındaki hayvanların kesimi ve Malezya'ya ihraç edilecek hayvansal bazlı ürünlerin üretimi helal şartlarına göre yapılmalıdır.

Malezya Veterinerlik Hizmetleri Departmanı (DVS), JAKIM ile işbirliği içinde, Malezya'nın ithalat gereksinimlerine uygunluğu sağlamak için yabancı ülkelerdeki kesimhaneleri ve işleme tesislerini periyodik olarak denetlemektedir.

Yabancı ihracatçıların, yerli üreticilerin uyması gereken standartlara uyması gerekmektedir.

Malezya'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

İthal ürünlerin güvenliğinden ithalatçı veya distribütör firma sorumlu tutulmakta olup, konu hakkında yetkili Bakanlık, Malezya İç Ticaret ve Tüketici İşleri Bakanlığı (Ministry of Domestic Trade And Consumer Affairs) 'dır. Oyuncaklar, elektrikli sigara, pil ve akülere ilişkin ürün güvenliği düzenlemeleri ilgili web sayfasında (<https://mysafe.kpdnhep.gov.my/portal/post/5>) yayımlanmaktadır.

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Sektör	İlgili Kurum/ Mevzuat/Açıklama
Oyuncaklar	İthal oyuncaklar için “Malezya Uygunluk İşareti (Malaysian Conformity mark- MC)” şartı bulunmaktadır.
Tıbbi ilaçlar, medikal malzemeler, zirai ilaçlar, elektrikli aletler ve otomobiller	Yüksek risk grubunda tanımlanan tıbbi ilaçlar, medikal malzemeler, zirai ilaçlar, elektrikli aletler ve otomobillere ilişkin olarak ise yetkili kılınan kurumların farklı düzenlemeleri mevcuttur. İlgili düzenlemelere ilgili web adresinden (https://mysafe.kpdnhep.gov.my/portal/post/2) ulaşılabilmektedir.
Gıda, canlı hayvan, et ve süt ürünleri	Canlı hayvan, et ve süt ürünleri güvenliği konularında DVS (Department of Veterinary Services (http://www.dvs.gov.my/) yetkilendirilirken, gıda ürünlerinde Sağlık Bakanlığı (http://www.moh.gov.my/english.php) bünyesinde “Food Safety and Quality Division (http://fsq.moh.gov.my/v6/xs/index.php) yetkilendirilmiştir.
Medikal Ürünler	Medikal aletler için piyasa gözetimi Sağlık Bakanlığına bağlı Medical Device Authority (https://portal.mda.gov.my/) tarafından gerçekleştirilmekte olup, konuya ilişkin faydalı linkler aşağıda yer almaktadır: https://portal.mda.gov.my/documents/regulation/1313-medical-device-regulations-duties-and-obligationsof-establishments-2019/file.html https://portal.mda.gov.my/documents/guidance-documents/1436-field-corrective-action-gdac-29june2020syedited/file.html
İlaçlar, gıda takviyeleri ve kozmetik ürünler	İlaçlar, gıda takviyeleri ve kozmetik ürünler için piyasa denetimi Malezya Sağlık Bakanlığına bağlı olan National Pharmaceutical Regulatory Agency (NPRA) tarafından gerçekleştirilmektedir: https://www.npra.gov.my/index.php/en/component/content/article/138-guidelines-central/guidelinesgeneral/1587-post-marketing-activities?Itemid=437 https://www.npra.gov.my/index.php/my/component/content/article/147english/guidelines-cosmetic/1597-4post-market-surveillance-programme.html?Itemid=1392
Sığır, domuz kuzu ve kümes hayvanı ürünleri,	Malezya’ya İthal edilen tüm sığır, kuzu ve kümes hayvanı ürünleri, Malezya tarafından onaylanmış tesislerden gelmelidir. Domuz eti ve domuz ürünleri Malezya'ya ancak Malezya Veterinerlik Hizmetleri Departmanı'nın (DVS) ithalatına izin veren bir izin vermesi halinde ithal edilebilir. Domuz eti ve

	domuz eti ürünlerinin her sevkiyatı, Malezya Karantina ve Denetim Hizmetleri (MAQIS) tarafından verilmiş geçerli bir ithalat iznine sahip olmalıdır. İzinler duruma göre verilmekte ve açıklama yapılmadan reddedilebilmektedir.
Helal Belgeli Ürünler	Malezya helal gıda standardı (MS1500:2000) 2000 yılında yayınlanmış ve dört yıl sonra revize edilmiştir. Bu yeni standart, kesim tesislerinin özel helal tesisleri olmasını, ayrıca helal ve helal olmayan ürünler için ayrı nakliyeyi sağlamasını gerektirmektedir. Malezya Standartlar Kurumu, gönüllü bir sertifikasyon sistemi olan Helal İlaçlara ilişkin MS2424:2012 Genel Yönergelerini uygulamaktadır. Yönergeler, farmasötik ürün üreticilerinin helal sertifika başvurusunda bulunmasını ve üretim ve işleme için temel gereksinimleri belirlemesini şart koşturmaktadır. Et ve et ürünleri (kanatlılar dahil) için helal belgesi zorunludur. Süt ve süt ürünleri için yapılan denetimlerde helal konularında incelemede bulunmak üzere JAKIM'den bir yetkili hazır bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle süt ve süt ürünleri için helal belgesi yönetmelikler kapsamında zorunlu olmasa da uygulamada zorunlu hale getirilmektedir.
	Et ve et ürünleri haricinde zorunlu olmasa da genel olarak gıda, içecek ve kozmetik ürünlerinde helal belgesi alınması tavsiye olunmaktadır. Malezya İslam Kalkınma Departmanı (JAKIM) veya JAKIM'in yetkilendirdiği kuruluşlardan alınan sertifikalar geçerli kabul edilmektedir. JAKIM'in onayladığı kuruluşların listesine ilgili bağlantıdan ulaşmak mümkündür (http://www.halal.gov.my/v4/ckfinder/userfiles/files/cb2/LA%20TEST%20CB%20LIST%20%20AS%20OF%20FEBRUARY%2013TH%202019.pdf). TSE'nin düzenlediği belgeler kabul görmemekte, hatta gerek TSE gerekse başka kurumlar tarafından verilen bir belge ve helal logosunun ürün üzerinde bulunması halinde, tüketiciyi yanıltma gibi iddialarla konu hukuki takibe dahi götürülebilmektedir. Türkiye'de JAKIM tarafından GIMDES ve KASCERT INTERNATIONAL firmaları bu konuda yetkilendirilmiştir. JAKIM tarafından helal sertifikalandırma yetkisi almak için prosedürlere ilgili bağlantıdan ulaşmak mümkündür (http://www.halal.gov.my/v4/index.php?data=bW9kdWxlcY9jZXJ0aWZ5X2JvZGZ7Ozs7&utama=CB_PROC). Helal standartları konusunda Malezya tamamen kendi kriterlerini uygulamaktadır. Malezya, Helal gıda üretimi ve hazırlanması için MS1500: 2009 standardını geliştirmiştir

	http://www.halal.gov.my/v4/index.php?data=bW9kdWxlcY9uZXdzOzs7Ow==&utama=sijil&ids=s6). Malezya gıdanın ötesinde tıbbi cihazlar, ilaçlar ve kozmetik ürünler için de helal standartları geliştirmiştir. Lisansı ve gerekli izinleri haiz tüm ürünler helal sertifikası olmadan Malezya pazarına yerleştirilebilir ancak helal olduğu iddia edilen ürünlerin helal sertifikalandırılmadan önce düzenlemelerde belirtilen şartlara uyması gerekir.
İthalatı Yasak Ürünler	Güvenlik ve diğer nedenlerden ithalatı yasak olan veya ülkeye girmesi özel izne tabi olan bazı diğer ürün grupları için de kısıtlamalar söz konusudur http://www.customs.gov.my/en/tp/pages/tp_ie.aspx).

Malezya’da halihazırda uygulanmakta olan ithalat düzenlemeleri, diğer ASEAN ülkelerine kıyasla daha liberaldir. Çoğu ürünün “Genel Serbest Lisans” altında serbestçe ithalatı yapılabilmektedir. Ancak stratejik olarak belirlenmiş birtakım sektörlerde ithalat kısıtlamaları getirilmiştir. Bunların arasında demir ve çelik, çimento, otomotiv ve otomotiv parçaları, polietilen ve polipropilen ve bir takım tarım ürünleri yer almaktadır. Tarım ürünlerinde kısıtlamalar yerli üretimi teşvik edilen pirinç, et, meyve ve sebze gibi ürünlere gelmektedir. Öte yandan donmuş tavuk, yumurta, süt ve şeker gibi ülkenin talebini karşılayamayan mallarda yeterli yerli üretim sağlandığı takdirde bunların ithalatı da kısıtlanabilmektedir (<https://www.miti.gov.my/index.php/pages/view/3796>).

Malezya Standartlar Kurumunun Resmi internet sitesi:

<http://www.jsm.gov.my/>

Malaysian Standards Online:

<http://www.jsm.gov.my/web/msonline>

Malezya Standartları ve Akreditasyon Konseyi (MSAC) <http://www.jsm.gov.my/malaysian-standards-and-accreditation-council-msac->

Diğer Önemli Hususlar

Malezya helal konusuna hassasiyetle yaklaşmaktadır. Helal belgelendirmesi zorunluluğu et ve et ürünlerinde olmasına rağmen, süt ve süt ürünleri konusunda yetkili kuruluş olan DVS, belgelendirme konusunda JAKIM ile birlikte çalışarak, firmaları bir anlamda helal belgesi almaya zorlamaktadır.

Diğer taraftan gerek helal sertifikası gerek yapı malzemeleri ve diğer alanlarda TSE belgelerinin tanınmasına yönelik çalışmaların devam ettirilmesinde fayda görülmektedir.

Bununla birlikte, Malezya’ya yapılacak gıda ihracatı sırasında işlem yapmakta olan gümrük acentaları-nakliyecileri Helal sertifikası olmaması halinde gümrük işlemlerinin

uzayabileceğini/zorlaşabileceğini belirtmektedir. Esasen söz konusu belge yukarıda vurgulandığı üzere sadece et ve et ürünleri için zorunlu olup, diğer ürünlerde isteğe bağlı olarak alınan bir belgedir. Ancak Malezya'nın ağırlıklı Müslüman nüfusu dikkate alındığında firmalarımızın Malezya'ya gerçekleştirecekleri ihracat öncesinde JAKIM onaylı bir kuruluştan helal sertifikası almaları tavsiye olunmaktadır.

Diğer taraftan TSE tarafından onaylanan belgelerin Malezya tarafından doğrudan tanınmıyor olması ve yapı malzemeleri testlerinin SIRIM tarafından yeniden yapılması gerekliliği (Malezya Standartlarına uygunluk açısından) firmalarımız için zaman ve maliyet kaybına neden olmaktadır. Bu çerçevede TSE-SIRIM ve TSE-CIDB arasında karşılıklı tanıma ve işbirliği imkanları konularında görüşmeler devam etmektedir. 2019 yılında TSE'nin Malezya'ya gerçekleştirdiği çalışma ziyaretini müteakip, yangın sistemleri konusunda firmalarımızın TSE'den aldıkları belgelerin Malezya Yangın Güvenliği Kurumu (BOMBA) tarafından kabul edilmesi sağlanmıştır. Yapı malzemeleri konusunda ise görüşmeler devam etmektedir. İki ülke yetkili kurumlarının düzenlediği belgelerin karşılıklı tanınması hususunda çalışmalara ağırlık verilmesi önem arz etmektedir.

Sevk Öncesi İnceleme Uygulaması (SÖİ)

Malezya Gümrük İdaresinden alınan bilgide, sevk öncesi inceleme yapılmadığı ifade edilmekle birlikte, SIRIM QAS'ın sevk öncesi fabrikada inceleme yaparak sertifika vermesi mümkündür (<https://www.sirim-qas.com.my/faqs/product-certification-and-inspection/>).

MEKSİKA

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Meksika Genel Bilgiler

Resmi Adı	Birleşik Meksika Devletleri
Nüfus	128,97 milyon (2021)
Dil	İspanyolca
Yüzölçümü	1.964.375 km ²
Başkent	Meksiko
Başlıca Şehirleri	Meksiko (20,1), Guadalajara (4,4), Monterrey (4,1), Puebla (2,7)
Yönetim Şekli	Başkanlık (Anayasal Kongre Sistemi ile)
Para Birimi	Meksika Pesosu (Ps)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	1087,12	1294,83	1322,74	1379,73	1444,73	1509,07	1576,36
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-8,2	4,8	2	2,5	1,8	2	2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	8507	10040	10166	10514	10919	11316	11732
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,4	5,7	6,8	3,9	3,2	3,1	3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	2,4	-0,4	-0,6	-0,7	-0,8	-0,9	-1

İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4,4	4,1	4,1	3,9	3,7	3,6	3,5
Nüfus (milyon)	127,79	128,97	130,12	131,23	132,31	133,35	134,36

Kaynak: IMF *Tahmin

Latin Amerika'nın en güçlü ekonomilerinden birine sahip olan Meksika; Çin, Brezilya, Rusya ve Hindistan'dan sonra dünyanın 5. büyük gelişmekte olan ekonomisidir.

Meksika'nın Dış Ticareti

Latin Amerika ve Karayip ülkeleri arasında ithalat ve ihracat rakamlarıyla en yüksek paya sahip olan Meksika, bölge ihracatının ve ithalatının üçte birini gerçekleştirmektedir.

Meksika'nın 2021 yılında başlıca ihraç ürünleri; otomobiller, otomatik bilgi işlem makineleri (bilgisayarlar), eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar (kamyon-kamyonet), karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, ham petrol, monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları, izole edilmiş teller, telefon cihazları (cep telefonları), tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar ve traktörlerdir.

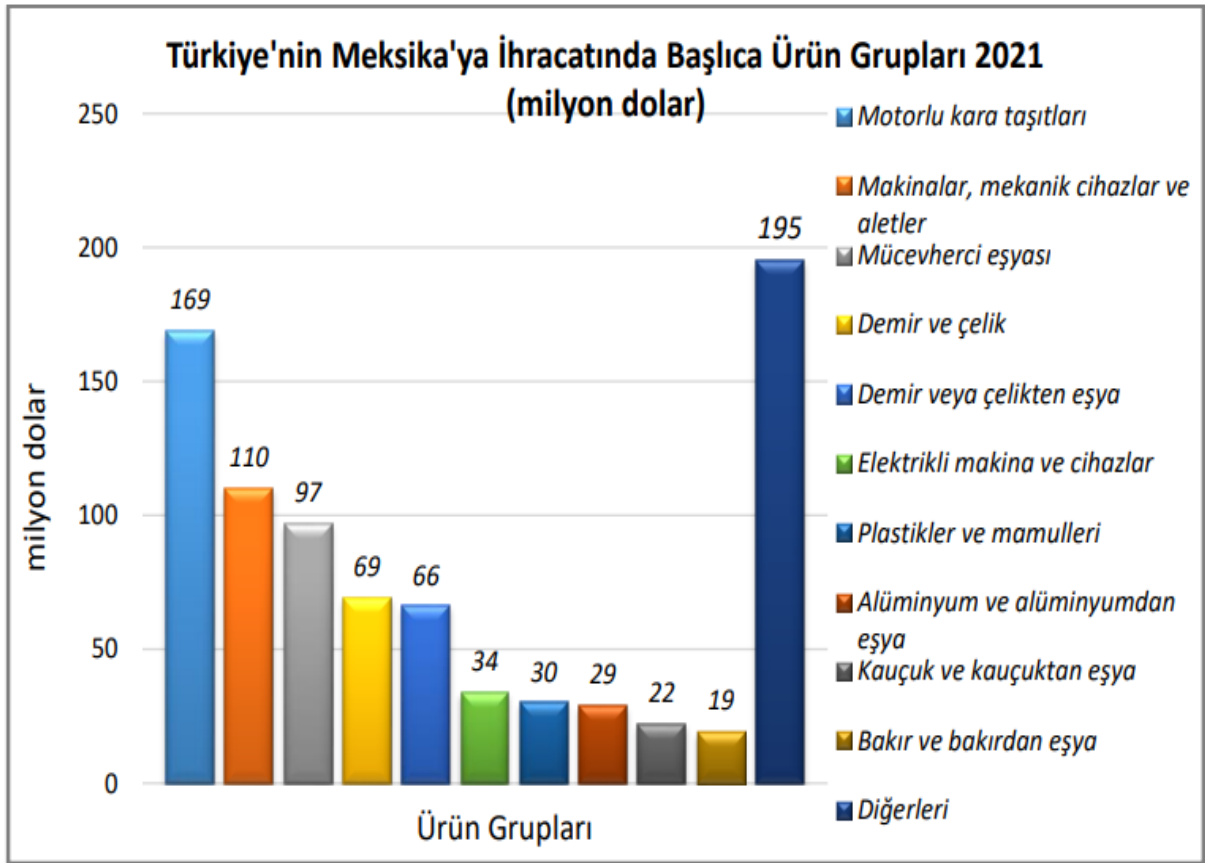
Meksika'nın 2021 yılı ithalatında başlıca ürünler; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, petrol yağları, elektronik entegre devreler, petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar, telefon cihazları, 84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.), otomatik bilgi işlem makineleri, sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler, gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.), otomobillerdir.

Meksika'nın Türkiye ile Ticareti

Türkiye ile Meksika arasındaki ticaret, coğrafi uzaklık, nakliye masraflarının yüksekliği, kolay bozulabilir ürünlerin taşınmasındaki zorluklar, iki ülkenin de benzer üretim ve ihracat yapılarına sahip olması ve Türkiye'nin AB pazarına, Meksika'nın ise ABD pazarına odaklanması nedeniyle düşük hacimde seyretmiştir. 2021 yılında Meksika'ya ihracatımız 840 milyon dolar, ithalatımız 953 milyondardır.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Motorlu kara taşıtları, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, mücevherat, demir ve çelik, demir veya çelikten eşya, elektrikli makina ve cihazlar, plastikler ve mamulleri, alüminyum ve alüminyumdan eşyalardır.

Ülkemizin Meksika'dan yaptığı ithalatı önde gelen ürünler ise elektrikli makina ve cihazlar, motorlu kara taşıtları, plastikler ve mamulleri, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, boyalar, pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat, vb. olarak sayılabilir.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

Meksika Genel Standartlar Bürosu (Dirección General de Normas veya DGN) aracılığıyla Ekonomi Sekreterliği (Secretaría de Economía veya SE), Meksika'da standardizasyon alanında yetkili resmi kuruluştur.

Meksika'nın yeni Kalite Altyapı Yasası (QIL), 1 Temmuz 2020'de Meksika Resmi Gazetesi'nde yayımlanmış ve 31 Ağustos 2020'de yürürlüğe girmiştir. Meksika Hükümeti anılan yasanın bütünlük, şeffaflık, verimlilik, uluslararası iyi uygulamalar, kalite ve izlenebilirlik ilkelerine dayandığını belirtmektedir.

Yasa, Meksika'daki standardizasyon, akreditasyon, uygunluk değerlendirmesi ve metroloji faaliyetlerini düzenlemektedir.

Resmi Meksika Standartları (Normas Oficiales Mexicanas veya NOM'ler) devlet kurumları ve sekreteriyalar tarafından yayınlanan, etiketleme gereklilikleri de dahil olmak üzere teknik düzenlemelerdir. NOM'lara uyum zorunludur. Herhangi bir büro, kişi veya konsey NOM'nin oluşturulmasını veya değiştirilmesini önerebilir. Öte yandan, Meksika Standartları (Normas Mexicanas veya NMX'ler) ulusal standartlar oluşturan kuruluşlar tarafından yayınlanan standartlardır.

Ayrıca, Meksika Ekonomi Bakanlığı başkanlığındaki Ulusal Kalite Altyapısı Komisyonu; standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi ve metroloji alanlarındaki faaliyetlerin koordine edilmesinden sorumlu organdır. Ulusal Kalite Altyapısı Komisyonu, ilgili Bakanlık temsilcileri ve Kurum temsilcilerinden oluşmaktadır. Ayrıca, Ulusal Bilim ve Teknoloji Konseyi (CONACYT) Genel Müdürlüğü, Ulusal Metroloji Merkezi (CENAM) Genel Müdürlüğü, Metroloji Enstitüleri, Sanayi ve Ticaret Odaları ile Konfederasyonlar, devlete ait ve özel akademik kurumların temsilcileri, standardizasyon ve uygunluk değerlendirmesi alanındaki uzmanlar ve bilim adamları, Ulusal Standardizasyon Kuruluşları ve Akreditasyon Kuruluşları anılan Komisyon'da görev almaktadır.

Meksika Ekonomi Bakanlığı bünyesinde yer alan Standartlar Genel Bürosu teknik düzenlemelerin oluşturulması ve Test Laboratuvarları İçin Ulusal Akreditasyon Sisteminin ve Ulusal Kalibrasyon Sisteminin koordine edilmesinden ve denetlenmesinden sorumlu birimdir.

Diğer taraftan, Ulusal Metroloji Merkezi (CENAM) ölçümler için ulusal referans laboratuvarıdır. CENAM; kalibrasyon, referans malzemelerin belgelendirilmesi ve geliştirilmesi, metroloji, yeterlilik testi ve danışmanlık gibi metrolojik hizmetler sunmaktan sorumludur.

Meksika Akreditasyon Kurumu (EMA); test laboratuvarları, kalibrasyon laboratuvarları, klinik laboratuvarlar, doğrulama üniteleri (muayene kurumları) ve sertifikasyon kuruluşları gibi Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının akreditasyonu ile, Yeterlilik Testi Sağlayıcıları ve Sera Gazı Emisyonu Doğrulayıcı/Doğrulayıcıları (OVV GEI), Referans Malzeme Üreticileri ve İyi Laboratuvar Uygulamalarının yetkilendirilmesinden sorumlu olan ulusal yetkili kurumdur. EMA tarafından akredite edilen Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları güvenilir ve teknik açıdan yetkin sayılmaktadır.

EMA; Uluslararası Laboratuvar Akreditasyonu Birliği (ILAC), Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF) ve Inter-Amerikan Akreditasyon Birliği (IAAC) gibi uluslararası kuruluşlara üyedir. Anılan kurumun internet sitesinde (<http://200.57.73.228:75/NuevoOC/Principal.aspx>) Akredite Sertifikasyon Kuruluşları sektör, yer ve isme göre aratılabilmektedir.

Meksika Ekonomi Bakanlığı, malların hem ihracatı hem de ithalatı için önceden alınması gerekli olan izinleri belirleyebilmektedir. Ekonomi Bakanlığı bünyesindeki Dış Ticaret Müsteşarlığı, mal alışverişini düzenleyen uluslararası ticaret kurallarının yönetiminden sorumlu birimdir.

Federal Tüketici Savcılığı (PROFECO), ürünleri analiz eden ve tüketim için güvenli olduğunu kanıtlayan resmi bir kurumdur. Sağlık Risklerine Karşı Koruma Federal Komisyonu (COFEPRIS), Sağlık Bakanlığı'nın merkezi olmayan bir organı olup; insan sağlığı için riskleri tanımlayan ve değerlendiren, sağlık tesislerindeki sağlık risklerine karşı koruma için ulusal politikalar öneren, kontrol ve sıhhi gözetim uygulayan, yaptırımlar ve güvenlik önlemleri uygulayan kurumdur. Ulusal Sağlık, Güvenlik ve Tarım-Gıda Kalitesi Hizmeti (SENASICA) ise, ülkedeki zararlıların ve hastalıkların yayılmasını önlemek için dış ticarete konu malların ülkeye giriş noktalarında bitki sağlığı denetim süreçlerinin yürütülmesinden sorumlu kurumdur.

Meksika'nın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Meksika'da ithalatçılar, Maliye ve Kamu Kredisi Sekreterliği (Secretaría de Hacienda y Crédito Público veya SHCP) tarafından tutulan Resmi İthalatçılar Kaydı'na (Padrón de Importadores) kaydolmalı ve listelenmelidir. 400'den fazla farklı kalemi (tarım ürünleri, tekstil, kimyasallar, elektronik ve otomobil parçaları dahil) ithal etmeye uygun olmak için, ithalatçıların bu sektör kayıtlarında listelenmek üzere SHCP'ye başvurmaları gerekir.

Yurt içi mal ve hizmetlerin yanı sıra, Meksika'ya ithal edilen ürünlerin de teknik düzenlemelere uyması zorunludur. Meksika Ekonomi Bakanlığı bünyesindeki Standartlar Genel Müdürlüğü (DGN) tarafından denetlenen ve koordine edilen teknik düzenlemelere ilgili bağlantıdan (<http://www.economia-noms.gob.mx/noms/inicio.do>), standartlara ise ilgili bağlantıdan (<http://www.economia-nmx.gob.mx/normasmx/index.nmx>) İspanyolca dilinde arama yapılarak ulaşılabilmektedir.

Ayrıca Standartlar ve Uygunluk Değerlendirmesi Bilgi Sistemi (<https://www.sinec.gob.mx/SINEC>) üzerinden ve Meksika Ekonomi Bakanlığı internet adresinden (<https://www.gob.mx/se/acciones-y-programas/competitividad-y-normatividadnormalizacion?state=published>) konu ile ilgili tüm mevzuata ve standartlar kataloğuna ulaşılabilmektedir.

Teknik düzenlemeler (Normas Oficiales Mexicanas, NOMs): Genellikle ürün güvenliği, sağlık, çevre, telekomünikasyon, kullanıcıya yönelik bilgi ve enerji verimliliği alanlarında uygulanan uyulması zorunlu düzenlemeler olup; teknik düzenlemeleri ve etiketleme gerekliliklerini içermektedir. İthal edilecek mallardan teknik düzenlemeye tabi olanların, ilgili düzenlemeye uygunluğunun yetkili devlet kurumları veya akredite özel sertifikasyon kuruluşları tarafından uygunluk değerlendirmesine tabi tutulması, denetlenmesi ve belgelendirilmesi gerekmektedir. Herhangi bir kişi ve kurum, ilgili komiteye yeni standart oluşturulması veya mevcut standartta değişiklik yapılmasını talep edebilmektedir.

Standartlar (Normas Mexicanas, NMXs): Mal ve hizmetlerin kalitesini geliştirmek ve bilgi vermek amacıyla kullanılmakta olup, ulusal standardizasyon kuruluşları tarafından denetlenmektedir. Bu standartlara uyum, yalnızca bir ürünün bu standartları karşılaması talep edildiğinde, kamu alımlarında belirtildiğinde veya bir NOM ile uyumu belirlendiğinde zorunludur ve NOM Uygunluk Sertifikası ile kanıtlanır.

Referans Standartlar (Normas de Referencia): Kamu İhale Kanunu'nun 67'nci maddesi uyarınca mevcut Meksika Standartları veya Uluslararası Standartlar, ihale gerekliliklerini karşılayamadığında kamu kurumlarının oluşturduğu standartlardır.

İthal bir ürünün Meksika standartlarını karşıladığını gösteren ve gümrük işlemlerinde gerekli olabilen NOM Uygunluk Sertifikası (Certificado de Cumplimiento con Norma Oficial Mexicana), ithalatçı tarafından akredite belgelendirme şirketlerinden veya Meksika Ekonomi

Bakanlığı Standartlar Genel Müdürlüğünden İspanyolca dilinde yapılacak bir başvuru ile 15 iş günü içinde temin edilebilmektedir. Ekonomi Bakanlığı her ürün kategorisi başına anılan belgenin düzenlenmesi için 2.086 Meksika pesosu + KDV değerinde; özel belgelendirme kuruluşları ise 2.000-3.000 Meksika pesosu arasında işlem ücreti tahsil etmektedir. Standartta aksi hüküm bulunmadığı sürece belge 1 yıl geçerlidir.

Bunun dışında ilgili sektöre göre Ulusal Sağlık, Güvenlik ve Tarım-Gıda Kalitesi Servisi (SENASICA), Çevre ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı (SEMARNAT) ve Sağlık Bakanlığı gibi kurumlar tarafından düzenlenen ihracatta zorunlu belgeler de mevcuttur.

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

<u>Zorunlu Belgelendirme Talep Edilen Ürünler</u>	<u>Talep Edilen Belgenin Mahiyeti (CE, Helal Sertifikası, diğer)</u>	<u>Söz Konusu Belgeleri Veren/ Düzenleyen Kurum/Kuruluş</u>	<u>Kabul Gören Diğer Ülkelere Ait Belgeler</u>
Gıda Sektörü			
Hayvanlar, türevleri, biyolojik, farmasötik veya gıda ürünleri	Hayvan Sağlığı Sertifikası	Ulusal Sağlık, Güvenlik ve Tarım-Gıda Kalitesi Servisi (SENASICA)	-
Organik ürünler	Orgánico SAGARPA México Mührü	SENASICA	-
Su Ürünleri	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Sağlık Sertifikası	SENASICA	-
Tarım ürünleri	Bitki Sağlığı Sertifikası	SENASICA	-
Çelik Sektörü			
7202 ile 7305- 7317 tarife bölümlerinde sınıflandırılan ürünler	Mill Test Raporu ve Kalite Belgesi	Çelik şirketleri ve üreticileri	-
Çevre			
Orman ürünleri ve yan ürünleri	Bitki Sağlığı Sertifikası	Çevre ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı (SEMARNAT)	-
Diğer			
Narkotik ilaçlar, psikotropik ve prekürsör maddeler	Kontrollü maddelerin İthalat Sertifikası	Sağlık Bakanlığı	-

Nihai bir ürünün teknik düzenlemeye (NOM) uygunluk belgesi; tüm parçalar ve parça/bileşenler ilgili tarife fraksiyonlarıyla birlikte sertifikada listelendiği veya tüm parçalar ve parça/bileşenler sertifika ile aynı NOM'a karşılık geldiği takdirde aynı malın parçalarını,

parçalarını veya bileşenlerini kapsayabilmektedir. Nihai ürüne ait parçalar ve parça/bileşenler, yalnızca belgelendirme kuruluşu NOM sertifikasında listelenen tarife kalemlerinin her biri için ilgili bilgileri ilettiğinde, gümrükleme işleminde ayrı olarak sunulabilmektedir.

Ülkeye giriş noktasında, teknik düzenlemeye (NOM) uyumunun kanıtlanması gereken malların belgelendirme kuruluşu tarafından belgelendirilemediği durumlarda, ithalatçının Meksika Ekonomi Bakanlığı Standartlar Genel Müdürlüğü'ne (dgce.nom@economia.gob.mx) aşağıdaki bilgi ve belgeleri sunması gerekmektedir:

- Malın belirli bir NOM kapsamında sertifikasyon için uygun olmadığının nedenlerini belirten yazılı talep
- İthal edilecek malın fiziksel ve/veya elektrik özelliklerinin belirtildiği talimatlar ve teknik sayfa
- İlgili mallar için geçerli olan tarife kodu
- Fotoğraflar ve/veya örnekler
- Ürünün menşe ülkedeki teknik kurallara veya düzenlemelere uygun olarak laboratuvar testlerine tabi tutulduğunu gösteren destekleyici belgeler
- Meksika'da sertifikasyon kuruluşunun laboratuvar görüşü alması veya malların bireysel olarak sertifikalandırılmayacağını belirleyen kararı olması durumu
- İsteğe bağlı olarak görsel inceleme veya uygun olduğunda bir test laboratuvarına gönderim için numuneler

Anılan hususlarda daha detaylı bilgi edinmek isteyen firmalarımızın, Dış Ticaret Ulusal Bilgi Hizmeti (<https://www.snice.gob.mx/cs/avi/snice/noms.inicio.html>) internet adresini incelemesi tavsiye edilmektedir.

Sürdürülebilir Enerji Kullanımı Kanunu ile 28.10.2008 ve 11.09.2009 tarihli Uygulama Yönetmelikleri uyarınca, Meksika pazarında satılacak olan ve enerji tüketen elektrikli ekipman ve diğer cihazların, ilgili cihazın enerji tüketimini gösteren bir etiket taşıması gerekmektedir. Ayrıca üreticilerin, ithalatçıların ve distribütörlerin, cihazların enerji tüketimi konusunda Federal Tüketici Savcılığı'nı (PROFECO) ve Ulusal Verimli Enerji Kullanımı Komisyonu'nu (CONUEE) (www.gob.mx/conuee) bilgilendirmesi gerekmektedir.

Karantina İşlemleri

Meksika'ya taze sebze ve meyve ithalatında soğuk işlem, sevk öncesi inceleme, ön onay gibi zorlu idari prosedürler ve ithalat protokolleri gibi tarife dışı engeller bulunmaktadır. Anılan tedbirler Serbest Ticaret Anlaşması bulunan Avrupa Birliği ülkelerinden dahi meyve ihracatına engel olmaktadır. Narenciye, elma, armut, kivi ve şeftali için karantina zararlıları ile mücadele önlemleri listesi oldukça katıdır. Meksika'nın sabit bir haşere karantina listesi bulunmamaktadır. Bu sebeple bir ürünün Meksika'ya girişine izin verilebilmesi için özel bir

sürece tabi tutulması gerekmektedir. Ayrıca tarım ürünleri ve hayvancılık mamullerinin ithalatı öncesi Meksikalı denetmenler tarafından yapılacak yerinde inceleme ve ön onay talep edilmektedir. Denetim maliyetleri ise ihracatçı tarafından ödenmektedir. İlaç ve tarım kimyasallarının pazarlama süreci üç aşamalı ve birkaç muhatap kurumu içermekte olup, izin ve onaylar fazladır ve uzun sürmektedir.

Etiketleme

Meksika'da etiketleme gereklilikleri de oldukça karmaşık olup, yurt içinde perakende satışa yönelik tüm ürünlerin ithalattan önce İspanyolca olarak etiketlenmesi ve ticari ve/veya sıhhi teknik düzenlemelere uyması gerekmektedir. Anılan prosedürler, ilave zaman ve maliyet kaybına sebep olmaktadır. Söz konusu düzenlemelerden en fazla etkilenen sektörler tekstil ürünleri ve seramik karolardır. Tekstil ürünlerinin etiketlerinde beden, marka, üreticinin adı ve ithalatçının bilgilerinin belirtilmesi; seramik karolarda ise sevkiyat başına değil, her paket için ithalatçının vergi numarasını da içeren bilgiler ile etiketleme yapılması gerekmektedir. Kimyasallar, tarım kimyasalları ve medikal sektörlerinde de onay süreci uzun ve zordur.

Meksika Federal Resmi Gazetesi'nde 27/03/2020 tarihinde yayımlanan NOM-051SCFI/SSA1-2010 - Gıda Ürünleri ve Alkolsüz İçecekler Zorunlu Etiket Standardı kapsamında yüksek oranda kalori, şeker, doymuş yağ, trans yağ ve/veya sodyum içeren ve Meksika pazarında satışa sunulan yerli ve yabancı gıda ürünlerinin ve alkolsüz içeceklerin ambalajlarında buna ilişkin uyarılar ile kafein ve/veya tatlandırıcı içeren ürünlerin ambalajlarında anılan ürünlerin çocuklara önerilmediğine ilişkin uyarı yazılarının yer alması zorunlu hale getirilmiştir. Bununla birlikte, bahsi geçen Kararname'de belirtilen baharatlar, fermente sirke, doğal maden suyu, bitkisel çay, kahve özütü gibi ürünler haricindeki önceden paketlenmiş ürünlerin etiketlerinde ürünün enerji değerinin yanı sıra protein, karbonhidrat, lif, sodyum, yağ içeriği ve diğer besin bilgilerinin yer alması zorunlu hale getirilmektedir. Ayrıca, önceden paketlenmiş ürünlerin üzerinde çizgi film karakteri, animasyon, oyun gibi etkileşimli öğeler ile hayvan, sporcu ve ünlü kişi resimlerine yer verilemeyeceği ifade edilmektedir.

Uluslararası Bitki Sağlığı Konvansiyonu (IPPC) tarafından, bitki sağlığı önlemleri için belirlenen, zararlı organizmaların ihracatta kullanılan ahşap ambalaj malzemeleri ile taşınması ve yayılmasını önlemek üzere, uluslararası ticarete konu ahşap ambalaj malzemeler hakkındaki "ISPM-15 Ahşap Ambalaj Malzemeleri Hakkında Uluslararası Standartlar" kapsamında ahşap ambalaj malzemesinin ISPM 15 işaretlemesi, Meksika tarafından sıkı bir şekilde takip edilmektedir. Meksika Çevre ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı (SEMARNAT) tarafından uygulanan söz konusu standarda göre, ithal edilen tüm kesilmiş ahşabın tamamen kabuksuz olması gerekmekte olup, mekanik soyma sonrası kalıntıların tamamının çıkarılması ise önemli bir maliyet yaratmaktadır. Ahşap ambalaj malzemelerinin açıkça görülebilen bir işaret aracılığıyla belirtilen standartlara uygunluğu gösterilmelidir. Gümrük görevlileri görünür bir kontrol yapacak ve gönderilerin denetlenip denetlenmeyeceğini belirleyecektir. Konuyla ilgili daha detaylı bilgi Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Uluslararası Bitki Koruma Konseyi (IPPC) internet adresinde (<https://www.ippc.int/en/countries/mexico/implementationispm/>) mevcuttur.

Bitki Sağlığı Önlemleri

Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı'nın merkezi olmayan bir organı olan Ulusal Sağlık, Güvenlik ve Tarım-Gıda Kalitesi Servisi (SENASICA) Bitki Sağlığı Önlemleri İthalat Birimi'nden edinilen bilgiye göre, Meksika'ya ithal edilecek tüm bitkisel ve hayvansal ürünler için uygulanan sıhhi muayene süreci menş e ülkeye veya ithal edileceği ülkeye bakılmaksızın tüm ülkeler için aynı şekilde uygulanmaktadır.

Gümrüklere sunulması gereken Bitki Sağlığı Sertifikaları, ithal edilecek ürüne ve tarife koduna göre değişiklik göstermektedir. Tüm bitkisel ve hayvansal ürünler, SENASICA tarafından zararlıların bulaşma riski açısından sıkı bir şekilde incelenmekte ve inceleme ülkeler arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması olup olmadığına bakılmaksızın değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, Serbest Ticaret Anlaşmaları tarife oranlarını ve miktar kısıtlamalarını azaltarak veya sıfırlayarak iki ülke arasındaki tarım ürünleri ticaretini kolaylaştırmakta, sağlık denetimleri açısından fark yaratmamaktadır. Ancak Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (<https://www.fas.usda.gov/regions/mexico>) kapsamında uygulandığı üzere, taraf ülkeler hastalıkları ve zararlıları yok etmek, araştırmalar yürütmek ve ilişkileri geliştirmek için bilimsel bağları güçlendiren ortak bilimsel çalışmalar yapabilmektedir.

Helal Belgeli Ürünler

Meksika'da Helal Sertifikasyonu bir ürünün İslami şartların gereklerini karşıladığını gösteren bir belgelendirme süreci olup; gönüllü bir teknik-dini sertifikadır. Helal sertifikasının bir şirket tarafından temin edilmesi, ürünlerin ve/veya hizmetlerin İslam Hukuku hükümlerine uygun olarak hazırlandığını ve/veya sunulduğunu garanti etmektedir.

Ulusal Sağlık, Güvenlik ve Tarım-Gıda Kalitesi Servisi (SENASICA) Hayvan Sağlığı Genel Müdürlüğü ile Bitki ve Hayvan Genel Müdürlüğü'nden edinilen bilgiye göre, helal hayvansal ürünler Sağlık Sertifikaları kapsamında düzenlenmelidir. Meksika makamları tarafından Helal Sertifikası alınması gerekli değildir.

Meksika'da, Müslüman pazarına hizmet vermeye yönelik kalite standartlarının uygulanmasında faaliyet gösteren şirketleri belirleyen Helal Meksika Mührü uygulanmakta olup, anılan mühür Meksika'daki oteller, seyahat acenteleri, restoranlar ve turist rehberleri tarafından edinilebilmektedir.

Zorunlu Olmayan Helal Gıda Standardında belirtilen, Helal mühürü ile etiketlenen ve Müslüman topluluklar tarafından tüketime uygun gıdaları üreten şirketlerin denetimi ve gözetiminin yanı sıra, anılan mühürle etiketlenmiş ürünlerin sertifikasyonu Meksika Akreditasyon Kurumu (EMA) tarafından akredite edilmiş sertifikasyon kuruluşlarının gözetimine tabidir.

Helal ürünler, ürünün menşe ülkesinde doğruluğunu kanıtlayan sertifikalar aracılığıyla Ulusal Sağlık, Güvenlik ve Tarım-Gıda Kalitesi Hizmeti (SENASICA) tarafından kontrol edilmektedir.

Ulusal Sağlık, Güvenlik ve Tarım-Gıda Kalitesi Servisi (SENASICA) Hayvan Sağlığı Genel Müdürlüğü ile Bitki ve Hayvan Genel Müdürlüğü'nden edinilen bilgiye göre, gerekli özellikleri kanıtlayan ürünler için menşe ülkeden alınan sertifikalar Meksika'da geçerlidir. Bitkisel ve hayvansal ürünler için, menşe ülke tarafından düzenlenen ve ürünün Helal olduğunu gösteren bir sertifika yeterli olmakla birlikte; SENASICA uygun gördüğü takdirde ürünü inceleme veya denetim yapma yetkisine haizdir.

Meksika'da ürün sertifikaları tarife kodlarına göre düzenlenmektedir. Helal ürünler söz konusu olduğunda ise, ürünün menşe ülkesinde düzenlenen Helal Sertifikası'nın sunulması yeterlidir. Hayvansal veya bitkisel ürünler için, SENASICA tarafından talep edilen Sağlık Sertifikaları ve Bitki Sağlığı Sertifikaları da sunulmalıdır.

Diğer Önemli Hususlar

Meksika'nın gümrük mevzuatı ve teknik gereklilikleri oldukça karmaşık olup, ithalat için gerekli olan çok sayıda belgenin hazırlığı ve gerekli izinlerin alınması uzun sürmekte ve Meksika'ya ihracatımızın artırılması açısından tarife dışı engel oluşturmaktadır. Hatalı veya eksik belgelendirme; İspanyolca dilinde etiketlendirme zorunluluğuna uyulmaması, tarım ve gıda ürünlerinin ithalatında bitki sağlığı şartlarına, hayvansal ürünlerin ve kimyasalların ithalatında sağlık sertifikası ve izin şartlarına uyulmaması; ürünün gümrük tarife kodunun veya isminin hatalı beyan edilmesi gibi durumlarda yüksek para cezaları veya Meksika Devleti tarafından mala el koyulması söz konusu olabilmektedir.

Geçmiş yıllarda Meksika gümrüklerindeki işlemlerin gümrük komisyoncuları tarafından gerçekleştirilmesine ilişkin zorunluluk halihazırda bulunmamakta olup; ithalatçı firmalar tarafından gümrük işlemlerinin yürütülmesi mümkün hale gelmiştir. Ancak Meksika'da standartlara ilişkin düzenlemelerin çok karmaşık ve değişken olması (hemen hemen her gün Federal Resmi Gazete'de yayımlanan düzenlemeler ile değişiklikler yapılması) sebebiyle, ithalat işlemlerinin hızlı bir şekilde tamamlanmasını ve özel gerekliliklerin karşılanmasını teminen gümrük komisyoncuları ile çalışılması tavsiye edilmektedir.

ŞİLİ

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Şili Genel Bilgiler

Resmi Adı	ŞİLİ
Yüzölçümü	756,096 km2
Nüfusu	19,7 milyon (2021)
Başkenti	Santiago
Eyaletler	Aisen del General Carlos Ibanez del Campo, Antofagasta, Araucania, Arica y Parinacota, Atacama, Biobio, Coquimbo, Libertador General Bernardo O'Higgins, Los Lagos, Los Rios, Magallanes y de la Antartica Chilena, Maule, Region Metropolitana (Santiago), Tarapaca ve Valparaiso
Yönetimi	Başkanlık Sistemi
Dili	İspanyolca
Para Birimi	Şili Pezosu (CLP)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	252,5	316,86	317,59	351,04	378,97	405,89	431,4
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar %)	-6,1	11,7	1,5	0,5	1,7	2,2	2,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	12977	16070	15941	17453	18671	19817	20871
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3	4,5	7,5	4,5	3,3	3	3

Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-1,9	-6,7	-4,5	-3,4	-2,9	-2,7	-2,5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	10,8	8,9	7	6,9	6,8	6,8	6,8
Nüfus (milyon)	19,46	19,72	19,92	20,11	20,3	20,48	20,67

Kaynak: IMF *:Tahmin

Ticaret serbestisi, kişi başı milli gelir, yaşam standardı, şeffaflık ve rekabetçilik açısından Latin Amerika'nın önde gelen ekonomilerinden olan Şili'nin finans sistemi de oldukça gelişmiştir. Şili, Latin Amerika'da kredi notunu 25 yıldır A'da tutmayı başarabilen tek ülkedir.

Şili'nin Dış Ticareti

Şili ekonomisi büyük ölçüde dış ticarete dayalı bir yapı arz etmektedir. Halihazırda, dünyanın en çok Serbest Ticaret Anlaşmasına sahip olan Şili, dünya ticaretine, farklı kapsam ve özellikteki ikili ve çoklu tercihli ticaret düzenlemeleri yoluyla entegre olmuştur. Dünya üzerinde 4.3 Milyarlık tüketiciye erişim imkanı sunan bir ticari üs niteliğindedir. Dünya gayri safi hasılasının %86,3'ünü, dünya nüfusunun %63'ünü temsil eden 64 ülke ile 26 Serbest Ticaret Anlaşması yürürlükte olan Şili, dış ticaretinin %60'ını temsil eden Serbest Ticaret Anlaşmalarının yeniden müzakere edilmesi yönündeki çalışmalarını 2017 yılından itibaren hızlandırmıştır.

Ülkenin ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla metal cevherleri, bakır ve bakırdan eşya, su ürünleri, meyveler, kâğıt ürünleri, ahşap eşya, kimyasal ürünler, alkolsüz içeceklerdir.

Ülkenin ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla makine ve aksamı, mineral yakıtlar, elektrikli makineler, motorlu kara taşıtları, plastik mamulleri, eczacılık ürünleri, et ürünleri, demir çelik ve demir çelikten eşya, medikal cihazlardır.

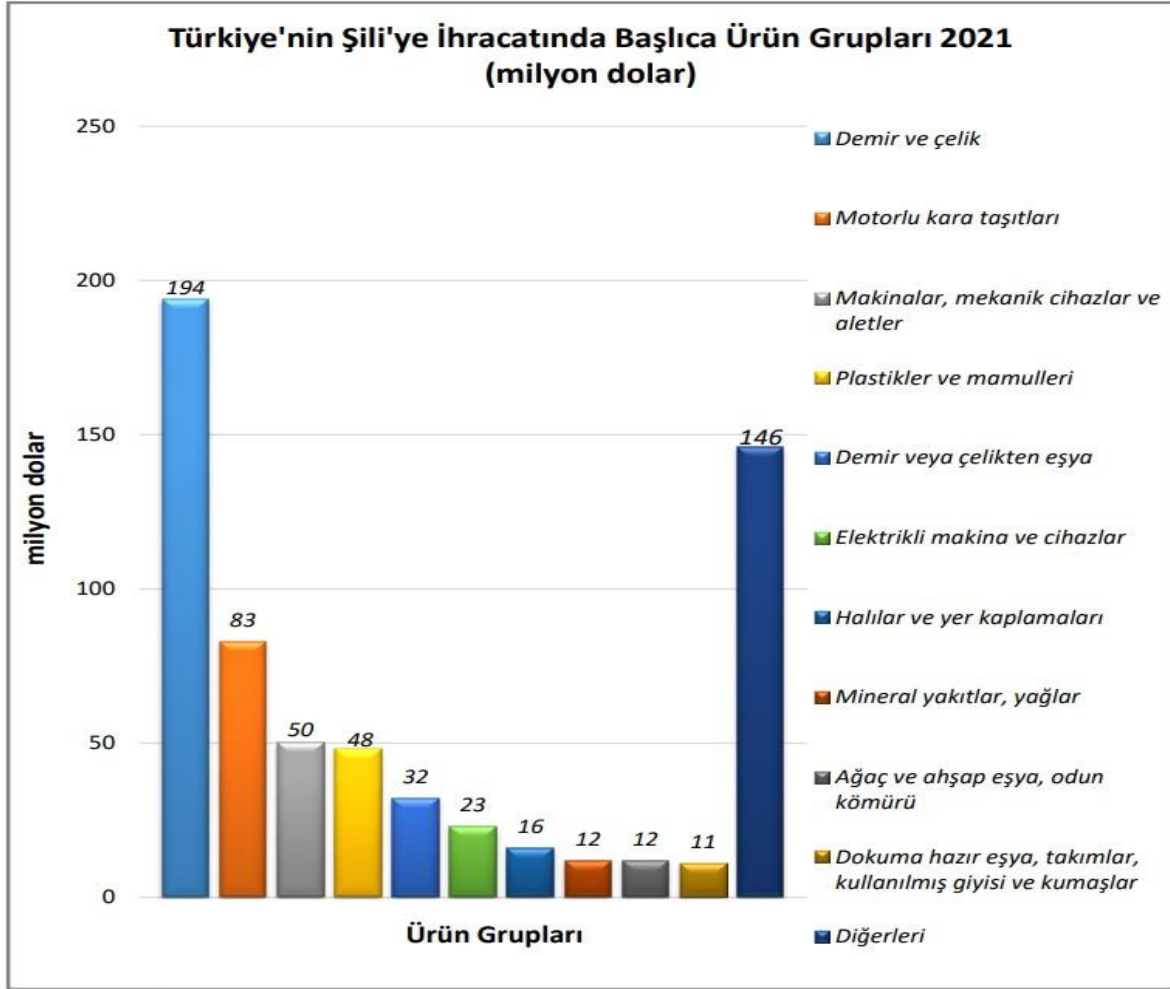
Şili'nin Türkiye ile Ticareti

2021 yılında Şili'ye olan ihracatımız %123 artarak 627 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizin Şili'den yaptığı ithalat 351 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ticaret hacmi de bir önceki yıla göre %70 artarak 978 milyon dolar olmuştur.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Demir ve çelik, motorlu kara taşıtları, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, plastikler ve mamulleri, demir veya çelikten eşya elektrikli makina ve cihazlardır.

Türkiye'nin Şili'den ithalatında başlıca ürünler ise bakır ve bakırdan eşya, metal cevherleri, cüruf ve kül, meyveler ve sert kabuklu meyveler, inorganik kimyasallar, hayvansal

ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yağlı tohum ve meyveler, saman ve kaba yem, kâğıt ve karton ve bunlardan eşya, hububat, vb. olarak sayılabilir.

Kaynak: Trademap

Mevcut STA Hakkında Bilgi

14 Temmuz 2009 tarihinde Santiago'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti arasında Serbest Ticaret Anlaşması'nın onaylanması Bakanlar Kurulu'nca 14/12/2010 tarihinde kararlaştırılmış olup, söz konusu Karar 31.12.2010 tarihli ve 27802 (4. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Anılan Anlaşma 1 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anlaşma Kapsamı

- Mal ticaretinde tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması
- Hayvan ve bitki sağlığı önlemleri
- Fikri, sınai ve ticari mülkiyet hakları
- Menşe kuralları
- Vergilendirme
- Anti-damping
- Korunma önlemleri
- Ödemeler dengesi önlemleri

STA ile sanayi ürünlerinin neredeyse tamamında gümrük vergileri sıfırlanmıştır.

Mezkur STA'nın İkinci Fası başlığı Teknik Düzenlemeler, Standartlar ve Uygunluk Değerlendirmesi başlığı ile Ticarete Teknik Engelleri konu edinmektedir. TTE bölümünde Taraflar, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşmasından kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini teyit etmiştir. Taraflar, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirme prosedürleri alanlarında işbirliğini güçlendirecek ve bu prosedürlerin denkliliğini veya uyumunu araştıracaklardır. Anlaşma kapsamında, teknik düzenlemeler, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi ve akreditasyon alanlarındaki yükümlülükler, işbirlikleri ve bilgi değişimi, ayrıca ticaretin kolaylaştırılmasının temini için bu alanlarındaki işbirliğinin artırılması ile anlaşmanın hükümlerinin uygulanmasında şeffaflık ilkesinin önemine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Anlaşma kapsamında TTE faslının uygulanmasına yönelik taraflar bir koordinasyon mekanizması işletmekte olup, bir alt komite kurulmuştur.

Kalite Altyapısı

Şili'de INN (www.inn.cl) (Instituto Nacional de Normalizacion), standartların (Normas Chilenas-NCHs), teknik düzenlemelerin (normativo tecnico) geliştirilmesi ve uygulanması, uygunluk değerlendirmesi, akreditasyon ve metroloji alanlarında faaliyet göstermektedir. INN tarafından geliştirilen 4000'in üzerinde standart olup, INN tarafından geliştirilen tüm standartlara INN'nin sayfasından (<https://www.inn.cl/nch-aprobadas>) ulaşmak mümkündür.

INN'nin uzun vadeli planı, Şili'nin bakır, ormancılık, tarım ürünleri ve şarabı içeren başlıca ihracat sektörleriyle uyumlu standartlar geliştirmektir.

Şili'de madencilik ve sanayi ile ilgili sektörler genel olarak teknik düzenlemelere tabidir.

Rekabetçi bir pazara sahip olan Şili'de, çoğu sektörde standartlar zorunlu uygulanmamaktadır fakat şirketler standartlara uyma eğilimdedirler. Zira, standartlara uyum şirketlere prestij sağlamaktadır. ISO 14000 ve ISO 9000 standartlarına uyum konusunda INN'nin de teşvik edici bir tutum aldığı görülmektedir.

Öte yandan, inşaat, gıda ürünleri gibi farklı ürün gruplarında geliştirilmiş çok sayıda standardın bulunduğu Şili'de, standart geliştirilmesi süreci doğrudan INN inisiyatifi ile

olabileceği gibi, bu hususta, kamu ya da özel sektör tarafından INN'ye yapılan başvuru ile de başlatılabilmektedir. Standart geliştirilmesi sürecinde, eğer ilgili alanda geliştirilmiş bir uluslararası standart var ise, bu büyük ölçüde esas alınmakta, mevcut değilse, bölgesel ve ulusal standartlar esas alınmaktadır.

Şili, standardizasyon alanında çeşitli uluslararası kuruluşların üyesidir: Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO), Amerikalılar Arası Metroloji Sistemi (SIM), Panamerikan Standartlar Komisyonu (COPANT), Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF), Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon İş birliği (ILAC), Amerika Kıtası Akreditasyon İş birliği (IAAC), Uluslararası Ağırlıklar ve Ölçüler Bürosu (BIPM) ve Codex Alimentarius bunların arasındadır.

Teknik düzenlemeler, Merkezi Yönetim düzeyinde kanunlar, kararnameler veya kararlar şeklinde yayınlanmaktadır. Kanun şeklindeki bu teknik düzenlemelerin Şili Kongresi tarafından onaylanması gerekmektedir. Onaylandıktan sonra teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirme prosedürleri Resmi Gazete'de ve yetkili düzenleyici kurumların web sitelerinde yayınlanır. Tüm yerli ve ithal mallar ilgili teknik düzenlemelere uygun olmalıdır.

Şili'nin İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumlar

Şili'ye ithal edilebilecek malların türleri veya miktarları üzerinde hemen hemen hiçbir kısıtlama yoktur. Öte yandan, resmi döviz piyasasını kullanmak için bazı düzenlemeler vardır. Bu çerçevede, ithalatçı ve ihracatçıların işlemlerini Şili Merkez Bankası'na raporlaması gerekmektedir.

And Dağları, Pasifik Okyanusu ve Atakama Çölü'nün yarattığı doğal bariyerin ülkeye zararlıların gelmesini önlemesi nedeniyle, meyve ve sebze yetiştiriciliği anlamında son derece avantajlı koşullara sahip olan Şili'de, bu özelliğin devamlılığını sağlayacak şekilde zararlıların ülkeye girişine karşı Tarım Bakanlığı'na bağlı Hayvansal ve Tarımsal Koruma Genel Müdürlüğü (SAG) (<http://www.sag.cl/>) tarafından ithalatta çok sıkı kontroller uygulamaktadır.

Bu çerçevede, canlı hayvan, hayvansal ve bitkisel ürünlerin ithalatında ve transitinde SAG denetimi sıkı bir şekilde uygulanmakta olup tüm hayvansal ve bitkisel ürünlerin ithalatında, menşe ülkesi tarafından düzenlenmiş geçerli hayvan ve bitki sağlığı sertifikalarının mevcudiyeti aranmaktadır. SAG, gerekli sağlık kontrollerini/denetimlerini yerine getirmek üzere CPE (giriş sonrası karantina tedbiri) de uygulamakta, bitki ve tohumların ithalatındaki denetimler IPPC (Uluslararası Bitki Koruma Konvansiyonu) uyarınca yerine getirilmektedir. Ayrıca, alkollü ve alkolsüz içkiler, gübreler ve tarımsal ilaçlar için SAG'dan ithalat öncesinde onay alınması gerekmektedir. Bu onay sırasında ihracatçı ülkenin ilgili otoriteleri tarafından onaylanmış orijinal belgelerin tasdikli İspanyolca tercümelerinin sunulması gerekmektedir. Taze meyve ve sebze, ahşap ve deriden mamul eşyalar salgın hastalık ve tarım zararlılarının tespiti amacıyla SAG tarafından her sevkiyatta kontrol edilmektedir. Herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılması durumunda SAG, ürünlerin gazla ilaçlanmasına (fumigasyon), reddine, hatta imhasına karar verebilmektedir.

Şili Tarım Bakanlığına bağlı ACHIPIA (Agencia Chilena para la Inocuidad y Calidad Alimentaria (<http://www.achipia.cl>), gıda güvenliği, gıda hijyeni ve kalitesinden sorumlu olup bu amaçla, gıda etiketlenmesine ilişkin zorunluluklar getirebilmekte, risk esaslı piyasa denetimlerinde bulunabilmektedir.

SERNAPESCA (Servicio Nacional de Pesca y Acuicultura (<http://www.sernapesca.cl>) yine Tarım Bakanlığı bünyesinde bir kurum olup 29 Aralık 1978 tarih ve 2442 sayılı KHK çerçevesinde, ihraç edilenler dahil, balıkçılık ve su ürünlerinin kalite ve güvenliğinden sorumludur.

Ecza, gıda, kozmetik ve ilaçların Şili Sağlık Bakanlığı'na bağlı Instituto de Salud Pública, ISP (Kamu Sağlığı Enstitüsü (<http://www.ispch.cl/>) tarafından incelenmesi ve onay verilmesi gerekmektedir. Tahlil ve onay süreci ürünün tipine bağlı olarak 3 ila 12 ay arasında sürebilmektedir.

Ayrıca ilaç ithalatı hususunda Sağlık Bakanlığına bağlı Kamu Sağlığı Enstitüsü (Instituto de Salud Publica de Chile-ISP) tarafından geliştirilen kuralların geçerli olduğunun not edilmesinde fayda görülmektedir.

Öte yandan, Şili'de bazı ürünlere yönelik ithalat izni uygulaması mevcuttur. İhracatçılarımızın Şili'ye ürünlerini sevk etmeden önce ithalat izne tabii ürünlerin listesini incelemesinde yarar görülmektedir. Bu kapsamda ithalat iznine tabi ürünlere ilişkin detaylı bilginin ilgili adresten görüntülenmesi mümkündür. (https://www.aduana.cl/importaciones-de-productos/aduana/2007-02-28/161116.html#vtxt_cuerpo_T0)

İthalat yasakları çevre, insan, hayvan ve bitki sağlığına bağlı olarak uygulanmakta olup, mesela kullanılmış lastik ithaline ilişkin yasak yetkililerce, kullanılmış lastiklerde üremesi yaygın ve sarıhumma gibi hastalıkların yayılmasına sebep olabilen “aedes albopictus” türü sivrisineklere dayandırılmaktadır.

İthalat prosedürlerine ilişkin sürecin Şili Gümrük İdaresinin aşağıdaki web sitesinden incelenmesi yararlı olacaktır. (<https://www.aduana.cl/preguntas-frecuentes-importaciones/aduana/2007-02-28/161116.html>)

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Zorunlu belgelendirme talep edilen ürünler	Talep edilen belgenin mahiyeti	Söz konusu belgeleri veren/düzenleyen kurum/kuruluş	Kabul gören diğer ülkelere ait belgeler
Eczacılık ürünleri	Kayıt/İzin Belgesi	Kamu Sağlığı Enst.-ISP	Sağlık alanında Şili’de ABD’nin Food and Drug Administration , FDA (Gıda ve İlaç Yönetimi) standardlarının uygulanması sebebiyle FDA’dan alınmış bir ruhsatın varlığı inceleme süresini önemli ölçüde kısaltsa da tamamen ortadan kaldırmamaktadır.
Gıda Ürünleri	Zorunlu Etiketleme	Şili Tarım Bakanlığı/Şili Sağlık Bakanlığı	
Kozmetik Ürünleri	Kayıt/İzin Belgesi	Kamu Sağlığı Enst.-ISP	
Medikal Ürünler	Kayıt/İzin Belgesi	Kamu Sağlığı Enst.-ISP	

Diğer Önemli Hususlar

Teknik mevzuat; inşaat, gıda ürünleri gibi farklı ürün gruplarında sağlık, güvenlik ve kalitenin temini mülahazalarıyla uygulanmakta olup ülke bazında bir ayrımcılık Şili’nin uluslararası mükellefiyetleriyle de çelişen bir durum olacaktır. Bu anlamda ülke bazında bir ayrımcılık ya da ticarete teknik engel olarak nitelenebilecek bir uygulamaları bulunmadığı söylenebilir.

Özetle, ticarete açık bir yapı arz eden Şili pazarına girişte, keyfi-ayrımcı nitelikte “teknik engel” olarak nitelenebilecek bir uygulamalara görece az rastlanılmaktadır. İthal malın türüne göre, insan, hayvan ve bitki sağlığı, çevre mülahazaları veya teknik mevzuat gereği uygulanan tüm önlemler uluslararası mükellefiyetler çerçevesinde ele alınmaktadır.

TAYLAND

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Tayland Genel Bilgiler

Resmi Adı	Tayland Krallığı
Nüfus	69,8 milyon
Dil	Tayca
Yüzölçümü	513.115 km2
Başkent	Bangkok
Başlıca Şehirleri (Nüfus)	Bangkok (Metropolitan; başkent) 5,66 milyon kişi, Nakhon Ratchasima 2,55 milyon kişi, Ubon Ratchathani 1,77 milyon kişi, Chiang Mai 1,65 milyon kişi, Udon Thani 1,52 milyon kişi, Nakorn Srithammarat 1,50 milyon kişi (diğer şehirlerinden 12'sinin daha nüfusu 1 milyonun üzerinde).
Yönetim Şekli	Parlamentar Monarşi
Para Birimi	Baht (Bt)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	500,29	513,17	522,01	556,37	599,88	632,45	667,12
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar %)	-6,2	1,6	3,3	4,3	3,8	3,3	3,2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	7 168	7 336	7 449	7 927	8 537	8 993	9 480
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-0,8	1,2	3,5	2,8	2,5	2,2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,2	-2,1	-0,1	2	3,7	3,2	3,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2	1,5	1	1	1	1	1
Nüfus (milyon)	69,8	69,95	70,08	70,18	70,27	70,33	70,37

Kaynak: IMF *Tahmin

Tayland, dünyanın en büyük 24'üncü ekonomisine sahip olup, Endonezya'dan sonra ASEAN'ın en büyük 2. ekonomisidir. Son kırk yılda güçlü kesintisiz büyüme gerçekleştirmiştir.

Tayland'ın Dış Ticareti

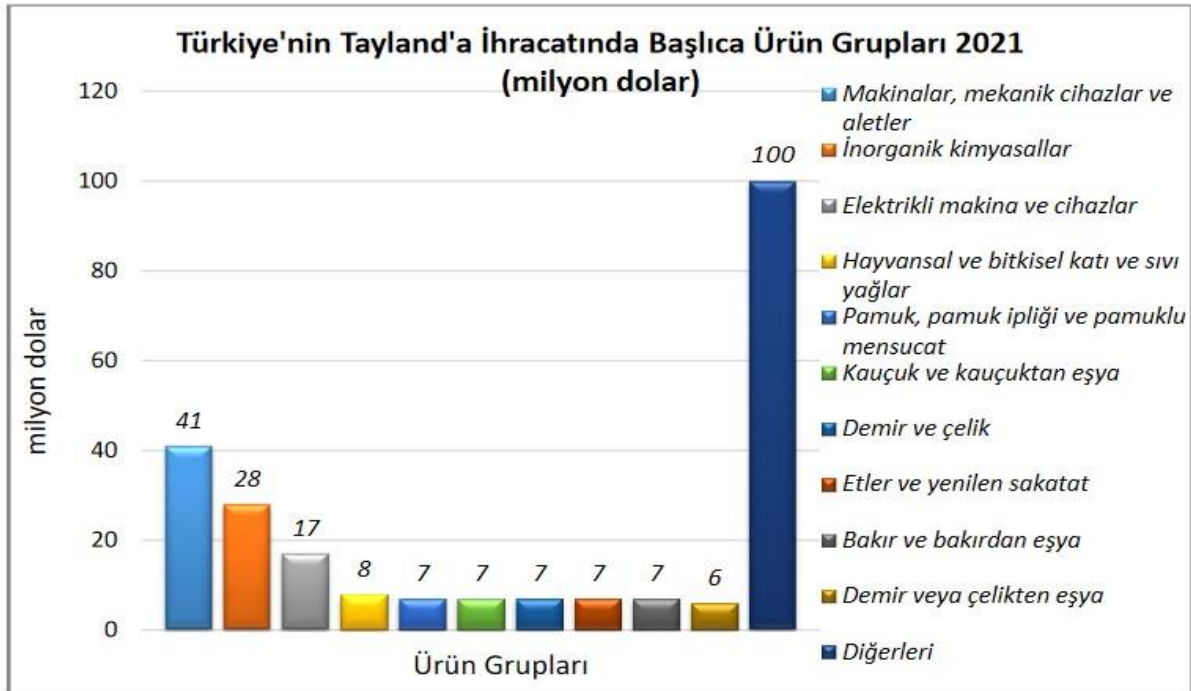
2021 yılında 267 milyar dolarlık ihracatla dünyada %1,2 pay ile 26. Sırada, 269 milyar dolarlık ithalatla dünyada %1,2 pay ile 23'üncü sırada yer almaktadır.

Tayland'ın Türkiye ile Ticareti

2021 yılında ülkeye ihracatımız 236 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %0,1 olup 97. sıradadır. 2021 yılı için Tayland'dan yaptığımız ithalat 1,6 milyar dolar civarındadır.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler İnorganik kimyasallar, elektrikli makina ve cihazlar, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat, kauçuk ve kauçuktan eşya, demir ve çelik, etler ve yenilen sakatatlardır.

Ülkemizin Tayland'dan yaptığı ithalatla önde gelen ürünler ise motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, kauçuk ve kauçuktan eşya, elektrikli makina ve cihazlar, plastikler ve mamulleri, sentetik ve suni devamsız lifler, kahve, çay, maya, sos, mama, vb. olarak sıralanmaktadır.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

Tayland'da standartları geliştiren ana kuruluş, Sanayi Bakanlığı'na bağlı Tayland Endüstriyel Standartlar Enstitüsü'dür (TISI). TISI, Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) üyesidir. TISI ayrıca Uluslararası Akreditasyon Forumu'na (IAF) ve Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon İşbirliğine (ILAC) de üyedir.

Güneydoğu Asya'da TISI, ASEAN Standartlar ve Kalite Danışma Komitesi'nin (ACCSQ) bir üyesidir. TISI ayrıca Asya Pasifik Ekonomik İş birliği (APEC) organizasyonu altındaki Standartlar ve Uygunluk Alt Komitesinin (SCSC) bir üyesidir ve Tayland'ı Pasifik Alanı Standartları Kongresi'nde (PASC) temsil etmektedir. Tayland, standartları ticaret ortaklarıyla senkronize etmek için ISO yönergelerini takip etmektedir.

Tayland Ulusal Standartlar Enstitüsü'nün Avustralya, Yeni Zelanda ve ASEAN ile Serbest Ticaret Anlaşmaları kapsamında standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürlerine ilişkin anlaşmaları bulunmaktadır. İlgili bilgiye ilgili web adresinden ulaşılabilir. (<https://www.tisi.go.th/index.php>)

TISI, ülkenin sanayi, ticaret ve ekonomisinin ihtiyaçlarına ve büyümesine uyacak şekilde Tay Sanayi Standartları (TIS'ler) geliştirmektedir.

Tayland Ulusal Standardizasyon Konseyi Ofisi (ONSC), Tayland'ın resmi akreditasyon kurumudur.

ONSC, belgelendirme kuruluşları, denetim kuruluşları ve laboratuvar akreditasyonu dahil olmak üzere akreditasyon faaliyetlerinin tarafsızlığından sorumlu olan TISI'nın bir parçasıdır. Ayrıca, bir uygunluk değerlendirme kuruluşunun ilgili uluslararası gerekliliklere göre belirli işlevleri yerine getirmeye yetkili olup olmadığına karar vermektedir.

TISI, Tay standartlarına göre ürün sertifikaları verir ve Tayland'da ISO ve Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları (HACCP) sertifikaları için akredite bir kuruluştur.

Tayland Standartları, tüketicinin korunması, Tayland ulusal endüstrisinin dünya pazarında rekabet edebilmesi, çevrenin korunması ve doğal kaynakların korunması konularındaki hükümet politikalarına göre şekillenmektedir.

Tayland'da TISI sertifikasına sahip endüstriyel ürünler genellikle yüksek standartlarda ve kaliteli olarak kabul edilir.

Tayland'ın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumlar

Ürün güvenliği denetimlerinin büyük bir çoğunluğu, ürün grubu bazında Tayland Gıda ve İlaç İdaresi (Thai FDA), Tayland Kamu Sağlığı Bakanlığı-Tıbbi Bilimler Genel Müdürlüğü (Ministry of Public Health-the Medical Sciences Department), Tayland Gümrük Departmanı (the Customs Department), Tayland Ticaret Bakanlığı, (Ministry of Commerce), Tayland Sanayi Bakanlığı (Ministry of Industry), Tayland Tarım ve Tarım Kooperatifleri Bakanlığı (Ministry of Agriculture and Agricultural Cooperatives) tarafından gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan, ürün bazında talep edilen ilave belgeler değişebilmekte ve bazı ürünler için ithalat öncesinde ilgili Bakanlık ya da kurumdan izin ya da ithal lisansı alınması gerekmektedir. Bu kapsamda, ürün bazında daha ayrıntılı bilgiye Tayland Ticaret Bakanlığı'nın ilgili web sitesinden (<http://www.dft.go.th>) (Tayca) ulaşılabilir.

İlaveten, ihracatta bazı gıda ve kozmetik ve tıbbi ürünlere ilişkin istenen belgeler ve süreçlerine de FDA'in sitesinden(http://www.fda.moph.go.th/sites/FDA_EN/Pages/Main.aspx) ulaşılabilir.

Etiketleme

Tayland'a ithal edilen gıda ürünlerinin etiketlenmesinde gıdanın adı, seri numarası, üretici, paketleyici veya ithalatçının adı ve adresi gıdaların içerikleri, ana bileşenlerin ağırlıkça yüzdesi; alerjen uyarı metni, gıda katkı maddelerinin fonksiyonel sınıf başlığı, tatlandırıcı ajanın beyan edilen metni; son kullanma tarihi uyarı beyanı (varsa), depolama talimatı (varsa), pişirme talimatı (varsa) yer almalıdır.

21 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, TISI sertifikalı ürün üreticilerinin ve ithalatçıların hem gönüllü hem de zorunlu sertifikasyon işaretlerini QR Kodu ile yapıştırmasını şart koşturmuştur.

Etiketleme izni başvuruları hakkında daha fazla ayrıntı Tay dilinde yayınlanmıştır (http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/E/102/T_0003.PDF).

Helal Belgeli Ürünler

Tayland'da helal ürünlerinin sertifikasyonu, Merkezi İslam Konseyi tarafından yapılmaktadır (<https://www.halal.or.th/en/>).

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler Tablosu

Sektör	Mevzuat/İlgili Kurum/Açıklama
Teknik düzenlemelere tabi olan ana ürün kategorileri (inşaat ve inşaat malzemeleri; tüketici ürünleri; elektrik/elektronik ürünler)	Tayland'da teknik düzenlemelere tabi olan ana ürün kategorileri şu şekildedir: inşaat ve inşaat malzemeleri; tüketici ürünleri; elektrik/elektronik ürünler, akışkanlar,
Akışkanlar, yiyecekler/gıdalar, ısı transferi aletleri, tıbbi malzemeler, boyalar, vernikler, makineler ve kimyasallar)	Yiyecekler/gıdalar, ısı transferi aletleri, tıbbi malzemeler, boyalar, vernikler, makineler ve kimyasallar. Teknik düzenlemelere tabi ürünler, düzenlemeye uygun olmalı ve zorunlu belgelendirme işaretini göstermelidir. Üreticiler ve ithalatçıları, üretim veya ithalattan önce TISI'dan lisans almak zorundadır. TISI'de 19 Şubat 2018 tarihinde e-lisans sistemine geçilmiştir. Başvurular, kalite kontrol değerlendirme raporu ve ürün test raporu dahil ilgili belgelerle birlikte elektronik ortamda yapılır. TISI, kalite kontrol sistemini ve ürün testinin sonucunu değerlendirdikten sonra 15 iş günü içerisinde bir e-lisans vermektedir. Ayrıca, teknik düzenlemelerin talep edildiği ürünlere ve zorunlu uygunluk değerlendirmesi süreçlerine ilişkin detaylı bilgiye https://www.tisi.go.th/website/standardlist/comp_thai/en ulaşılabilir.
Gıda, ilaç, tıbbi cihazlar, kozmetik	Gıda, ilaç, tıbbi cihazlar, kozmetik vb. ürünlerin ürün güvenliği denetimi (gümrük yetkilileri ve ilgili diğer kurumlarla koordineli bir şekilde) Tayland Gıda ve İlaç İdaresi (Thai FDA) tarafından yapılmaktadır. Bu bağlamda, ilgili mevzuata, denetim süreçlerine ve talep edilen belgelere ilişkin bilgiye http://www.fda.moph.go.th/sites/FDA_EN/Pages/Main.aspx üzerinden ulaşılabilir. Gıda ve İlaç İdaresi tarafından yapılan kontroller, pazar öncesi, pazar sonrası, gıda gözetim uygulamaları olarak yapılmaktadır. Pazar öncesi kontroller, üretim lisansları, ithalat lisansları, ürün lisansları, etiket onayları ve reklam onayları aracılığıyla yapılmaktadır. Pazar sonrası kontroller, düzenli kontroller ve şüphelenilen ya da şikâyet konusu ürünler aracılığı ile yapılmaktadır.

Gıda	İthal gıdalar için, girişten önce bir Tayland etiketi uygulanmalı ve pazarlamadan önce gıda ürününün her birine yapıştırılmalıdır. Etiketin girişten önce uygulanmaması, ürüne el konulmasına yol açacaktır. Tayland Gıda ve İlaç Dairesi özel olarak kontrol edilen gıdalar için yalnızca önceden onaylanmış etiketler talep etmektedir. Özel olarak kontrol edilen gıdaların ithalatçısı, formüller, üretim yöntemi, gıda kalitesi analiz sonucu veya gıda standardı ve etiketleme ile ilgili diğer belgelerle birlikte Sor Bor 3/1 isimli Formunu doldurarak önceden onaylanmış etiketi kullanmak için izin talep etmelidir.
Alkollü İçecekler	Alkollü içeceklerin etiketleri, ithalatçı/distribütör adını ve adresini ve alkol içeriğinin yüzdesini gösterilmelidir. Ayrıca etikette devlet tarafından onaylanmış özel ifadelerle Tay dilinde basılmış bir sağlık uyarısı bulunmalıdır.

VIETNAM

GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Vietnam Genel Bilgiler

Resmi Adı	Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti
Resmi Dili	Vietnamca
Yönetim Biçimi	Tek Parti Yönetimi
Başkenti	Hanoi
Başlıca Şehirler	Ho Chi Minh City (8,445bin), Hanoi (7,420bin), Thanh Hoa: (3,544bin)
Yüzölçümü	331,051 km ²
Nüfusu	97,3 milyon
Para Birimi	Dong (VND)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	342,94	366,2	408,95	462,64	515,61	571,12	629,63
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar %)	2,9	2,6	6	7,2	7	6,9	6,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	3 521	3 725	4 122	4 622	5 107	5 612	6 140
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,2	1,9	3,8	3,2	3,5	3,5	3,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	4,4	-0,5	-0,1	0,8	0,6	0,3	0,1

İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,3	2,7	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3
Nüfus (milyon)	97,41	98,32	99,22	100,1	100,95	101,77	102,54

*Kaynak: IMF *Tahmin*

Vietnam, 1986 yılında Komünist Parti'nin 6. kongresinde kabul edilen ekonomik değişim (Doi Moi) politikası ile özel sektörün desteklenmesi kararı alınmış ve bu yönde politikalar geliştirilmiştir. Vietnam dünyada en yüksek büyüme oranına sahip ülkelerden biridir.

Vietnam'ın Dış Ticareti

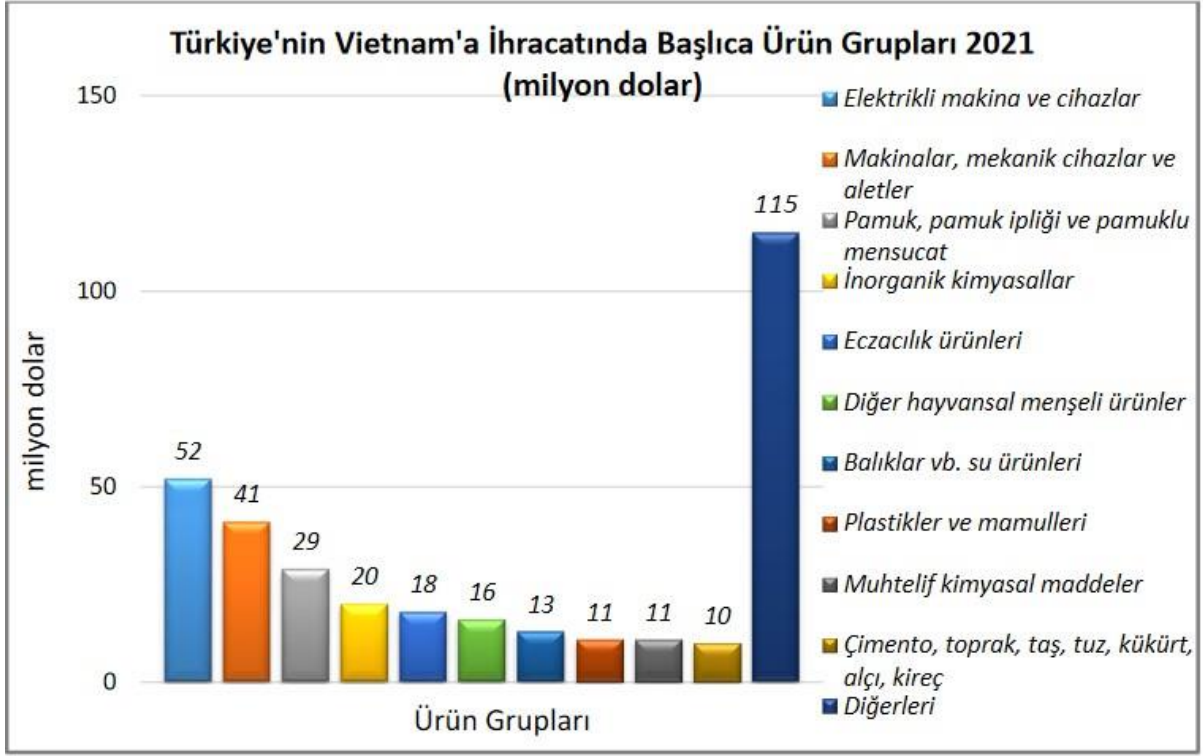
Vietnam, 2021 yılında toplam 407 milyar dolar ihracat ve 329 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiştir.

Vietnam'ın Türkiye ile Ticareti

2021 yılında ülkeye ihracatımız 337 milyon dolar olup, ithalatımız ise 1.573 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: Elektrikli makina ve cihazlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat, inorganik kimyasallar, eczacılık ürünleri, diğer hayvansal menşeli ürünler, balıklar vb. su ürünleri, plastikler ve mamulleridir.

Ülkemizin Vietnam'dan yaptığı ithalatı önde gelen ürünler ise elektrikli makina ve cihazlar, ayakkabılar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, sentetik ve suni filamentler, plastikler ve mamulleri, kauçuk ve kauçuktan eşya, alüminyum ve alüminyumdan eşya, vb. olarak sayılabilir.

Kaynak: Trademap

Kalite Altyapısı

Vietnam Bilim ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Standartlar, Metroloji ve Kalite Müdürlüğü (STAMEQ), Vietnam'ın ulusal standardizasyon kuruluşudur. STAMEQ'nun yan kuruluşları, uygunluk değerlendirmesi, kalite sistem belgelendirmesi, ürün belgelendirmesi, test ve kalibrasyon laboratuvarlarının akreditasyonu, mallar için kalite gereksinimlerinin denetimi ve standartlar ve teknik düzenlemelerle ilgili diğer konulardan sorumludur. Ayrıca, bazı bakanlıklar da standartlar, teknik düzenlemeler, uygunluk değerlendirme prosedürleri ve teknik gerekliliklerle ilgili önlemlerden sorumludur. Bunların başında, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (MOST) ile Sanayi ve Ticaret, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Doğal Kaynaklar ve Çevre Ulaşım, Sağlık, gibi Bakanlıklar gelmektedir.

Vietnam Akreditasyon Bürosu (BoA), 1995 yılında MOST bünyesinde Standartlar, Metroloji ve Kalite Müdürlüğü (STAMEQ) altında kurulmuştur. BoA, test laboratuvarları, kalibrasyon laboratuvarları, tıbbi test laboratuvarları, belgelendirme kuruluşları, muayene kuruluşları ve diğer uygunluk değerlendirme kuruluşları için akreditasyon faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

Akreditasyon Bürosu, Vietnam Laboratuvar Akreditasyon Planını (VILAS), Vietnam Sertifikasyon Akreditasyon Planını (VICAS) ve Vietnam Denetim Planını (VIAS) yürütmekten sorumludur. 2020 yılına kadar VILAS kapsamında, 7'si yurtdışında olmak üzere 1300'den fazla laboratuvarı akredite edilmiştir. Ayrıca, VICAS kapsamında, 72 belgelendirme kuruluşu, VIAS kapsamında ise 84 denetim kuruluşu akredite edilmiştir.

STAMEQ bünyesindeki TTE Vietnam Ofisi, DTÖ TTE Komitesi'nin Vietnam'daki bilgi ve bildirim merkezi (BBM) görevini yapmaktadır. STAMEQ; ISO, IEC, OIML, PASC, CGPM, APMP, APLMF, APO, APQP, GS1, ASEAN/ACCSQ, APEC/SCSC, ASEM, WTO/TTE dahil olmak üzere 14 uluslararası ve bölgesel standardizasyon kuruluşuna üyedir.

Öte yandan, Vietnam'da iki tür standart vardır; ulusal standartlar (TCVN'ler) ve şirket/kuruluş standartlarıdır. (TCCS'ler) Ayrıca, iki tür teknik düzenleme mevcuttur: ulusal teknik düzenlemeler (QCVN'ler) ve yerel teknik düzenlemelerdir. (QCDP'ler)

Uluslararası, bölgesel ve yabancı standartlar Vietnam'ın coğrafyası, iklimi ile uyumlu olduğu veya Vietnam'ın ulusal çıkarlarını etkilemediği sürece Vietnam'da tercih edilmektedir.

Vietnam'da yürürlükte olan yaklaşık 12.888 TCVN vardır ve bunların %60'ı uluslararası, bölgesel veya yabancı standartlarla uyumludur.

Vietnam'da; Standartlar ve Teknik Düzenlemeler Kanunu standartlar ve teknik düzenlemeler için temel yasal dayanaktır. Anılan yasa ulusal standartların uluslararası standartlarla uyumlaştırılmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Diğer bir ifade ile Vietnam ulusal standartlarını uluslararası standartlar ile uyumlu hale getirmeye öncelik vermektedir. Yasa ayrıca, MOST'u ulusal standartların yayınlanmasından ve yönetilmesinden sorumlu kurum olarak tanımlarken, ilgili bakanlıkları ulusal teknik düzenlemeleri yayınlamaktan sorumlu tutmaktadır. Bu minvalde, MOST, yıllık olarak yeni teknik düzenlemeleri katalog olarak yayınlamaktadır.

Vietnam'ın İthalat Denetimleri ve İlgili Kurumları

Üretici ve ithalatçıların ürünlerini piyasaya arz etmeden önce uygunluk değerlendirmesine ilişkin gereklilikleri yerine getirmeleri gerekmektedir. Ayrıca, yerli üretim ve ithal ürünler için önlemler benzerdir.

Uygunluk değerlendirmesi sonuçları, yasal olarak tescilli belgelendirme kuruluşları tarafından verilen sertifikalar kullanılarak beyan edilmelidir.

İthalatçılar, uygunluk beyanı yöntemine göre, belirli bir form kullanarak muayene için kayıt yaptırmalı ve tescili ile ilgili tasdikli kopyaları ve diğer belgeleri ibraz etmelidir. Laboratuvar testi, uygunluk belgesi veya muayene belgesi gerekiyorsa, ithalatçılar bu belgeleri gümrükten çekme tarihinden itibaren 15 iş günü içinde muayene makamına ibraz etmelidir.

Yabancı laboratuvarların sonuçları ve yabancı sertifikalar, Vietnam'daki uygunluk değerlendirme prosedürleri için kullanılabilir; ancak, bu bilgiler her bakanlık tarafından ayrı ayrı ele alındığından, tanınmış yabancı laboratuvarların ve sertifikaların birleşik bir listesi mevcut değildir.

STAMEQ kapsamında dört ürün belgelendirme kuruluşu bulunmaktadır: Bunlar; QUATEST1, QUATEST2, QUATEST3 ve QUACERT (Vietnam Sertifikasyon Merkezi)'dir.

QUACERT, STAMEQ'in Sertifikasyon Kuruluşudur. QUACERT, uluslararası kabul görmüş standartlara veya diğer teknik şartnamelere uygun hizmet sunmaktadır (<https://tcvn.gov.vn/?lang=en>).

Öte yandan, Vietnam'da helal belgesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Gıda, kozmetik, hammadde ve hizmetleri, yarı-mamul veya tatlandırıcı-aroma vericiler için helal belgesi düzenlenmektedir. Yabancı kuruluşlar tarafından, TSE veya diğer kuruluşlarımız tarafından verilen helal belgelerin hepsi kabul edilmektedir.

Diğer Önemli Hususlar

Özellikle süt ürünleri, deniz ürünleri ve meyve-sebze ihracatında ilgili bakanlıklarca talep edilen bazı verilerin çokluğu ve karmaşıklığı başvuru ve izin süreçlerini zorlaştırmaktadır. Öte yandan, bu sürece dair son dönemde yaşanan problemlere şu örnek verilebilir: Meyvelere ilişkin Türk Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanan PRA raporlarının Vietnamlı ilgililere gönderilmesini müteakip, gelen cevapta mezkur belgelerin öncelik sırasına konularak kendilerine gönderilmesi gerektiği yolunda Büyükelçiliğimize geri dönüş yapılmıştır.

AB ile imzalanan ve 1 Ağustos 2020'de yürürlüğe giren STA ile AB menşeli firmaların STA'dan kaynaklı olarak Vietnam pazarına girme hususunda daha avantajlı bir konumda oldukları görülmektedir. Dolayısıyla, ülkemiz ile Vietnam arasında başlatılacak olası STA görüşmelerinde, AB-Vietnam STA'sında yer alan koşulların iyice irdelenmesi ve ülkemiz ihracatçılarına da AB menşeli firmalara tanınan hakların tanınmasının sağlanması gerekli görülmektedir.

Her ne kadar Vietnamlı muhataplarımızın geçmiş dönemlerde ülkemiz ile farklı alanlarda iş birliğine sıcak baktığı görülse de; kültürel ve dilsel farklılıklar ile bürokratik sıkıntılar kaynaklı olarak zorluklar yaşanabilmektedir. Öte yandan, teknolojik konuları yakından takip eden, genç ve dinamik bir nüfusu olduğu göz önüne alındığında Vietnam'ın ikili ilişkilerin gelişimine açık olduğu mütalaa edilmektedir.

TİCARETTE TEKNİK ENGELLER ANKETİ

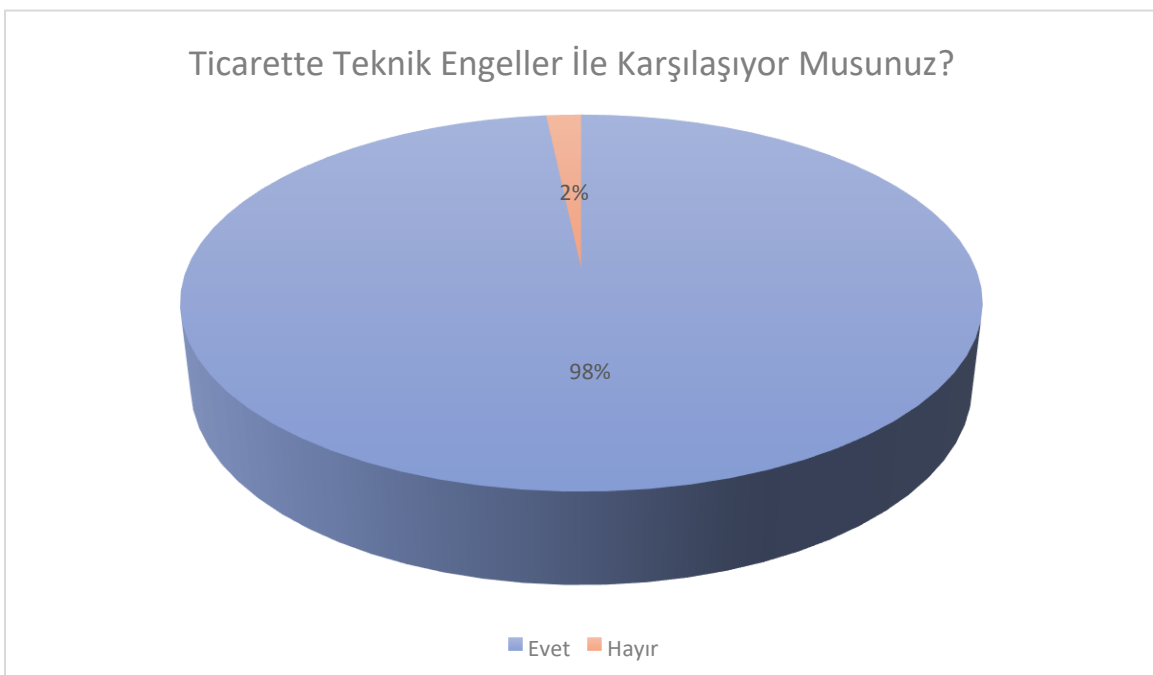
ÜGD Genel Müdürlüğü'nün temel amaçlarından biri ihracatçılarımızın hedef ülke pazarlarına girişinin kolaylaştırılması, karşılaştıkları engellerin çözümüne yönelik gerek DTÖ, gerekse bölgesel ve ikili alanda sonuç alınmasını kolaylaştırılacak mekanizmaların tesisi ve ihracatçılarımızın, ticaretle teknik engellerle ilgili bilgilendirmelerini sağlayacak platformların oluşturulmasıdır. Bu kapsamda; ihracatçılarımızın ticaretle teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı bir platform olan TTE Sitesi (www.teknikengel.gov.tr) Bakanlığımızca yapılandırılmıştır.

TTE İnternet Sitesi aracılığı ile; ihracat gerçekleştirmek istenilen ülkenin ticaretle teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte, ihracatta karşılaşılan ticaretle teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ayrıca, diğer ülkelerin ihracatımızı olumsuz etkileyebilecek düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip, düzenlemelerin değiştirilmeleri sağlanabilmektedir. Ticaretle Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler kullanıcıların e-postalarına günlük olarak gönderilmektedir.

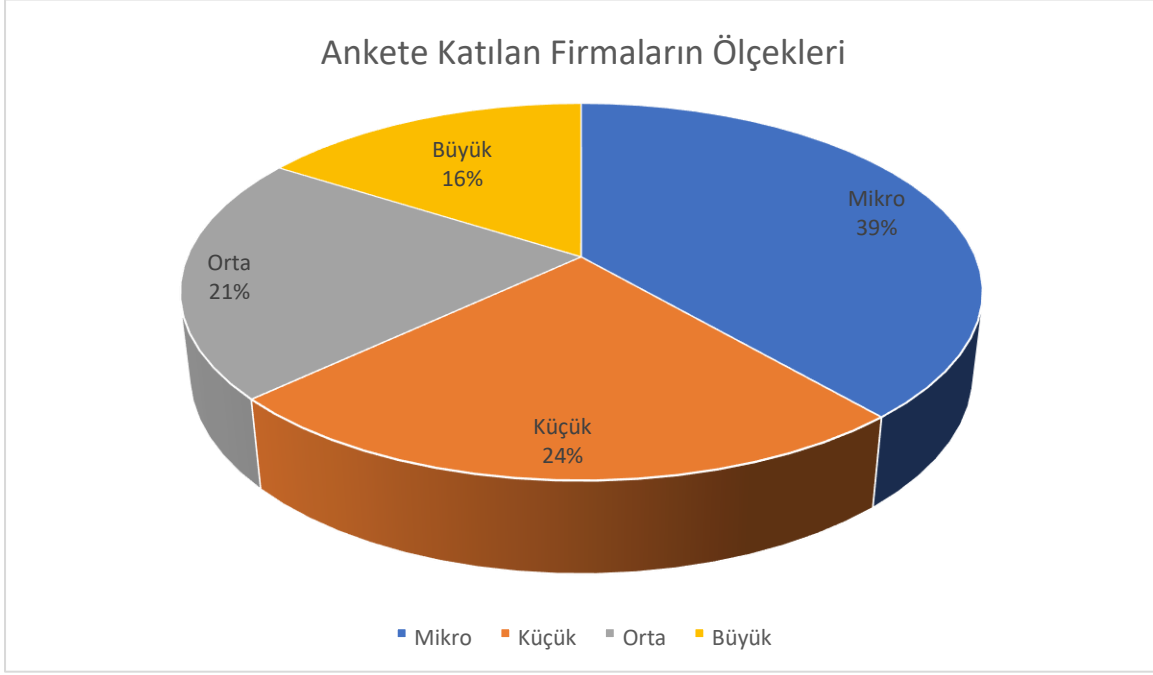
İhracatçılarımızın karşılaştıkları ticaretle teknik engellerin mahiyetinin anlaşılması ve bu engellerin aşılmasında faydalanılmak üzere; TTE İnternet Sitesi'nde ihracatçılarımıza yönelik "ticaretle teknik engeller anketi" gerçekleştirilmiştir.

Anılan anket, ihracatçılarımızın hangi ülkelerde hangi teknik engeller ile karşılaştıklarının verilerini ortaya koymaktadır. Ayrıca, teknik engeller ile karşılaşan firmalarımızın ölçeklerini ve bağımsız bir dış ticaret birimleri olup olmadığına ilişkin verileri de tespit etmektedir.

Bu çerçevede, anılan ankete katılım sağlayan firmaların neredeyse tamamının (%98'i) ihraç pazarlarına girişte ticaretle bir teknik engel ile karşılaştıkları tespit edilmiştir.

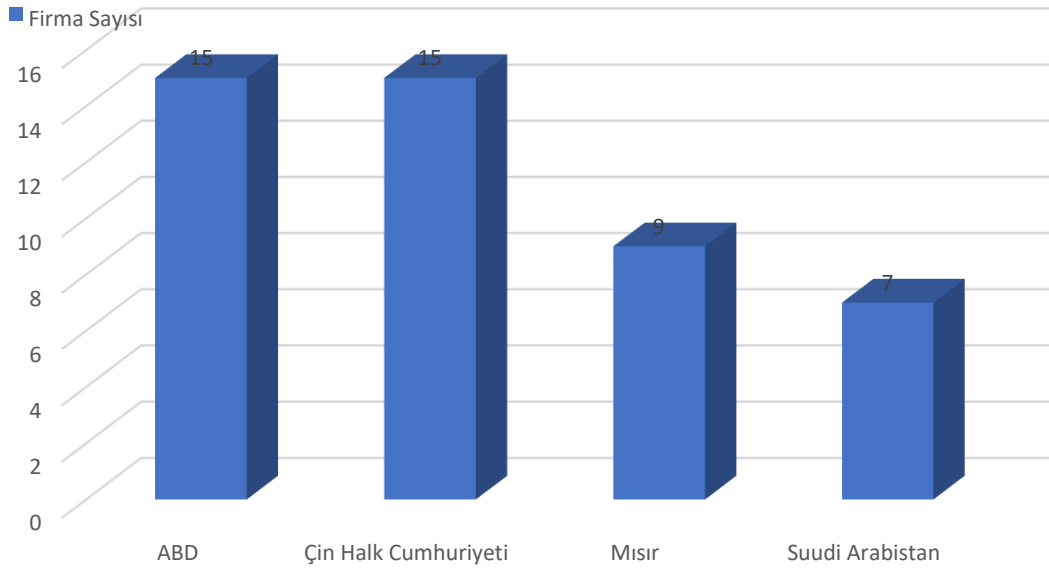
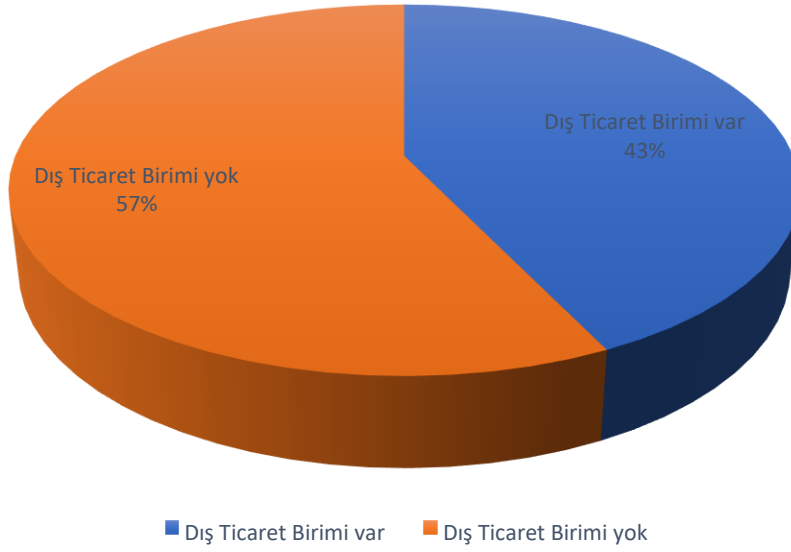

Öte yandan, ankete katılan firmaların önemli bir kısmının mikro ve küçük ölçekli firmalar olduğu anlaşılmaktadır.

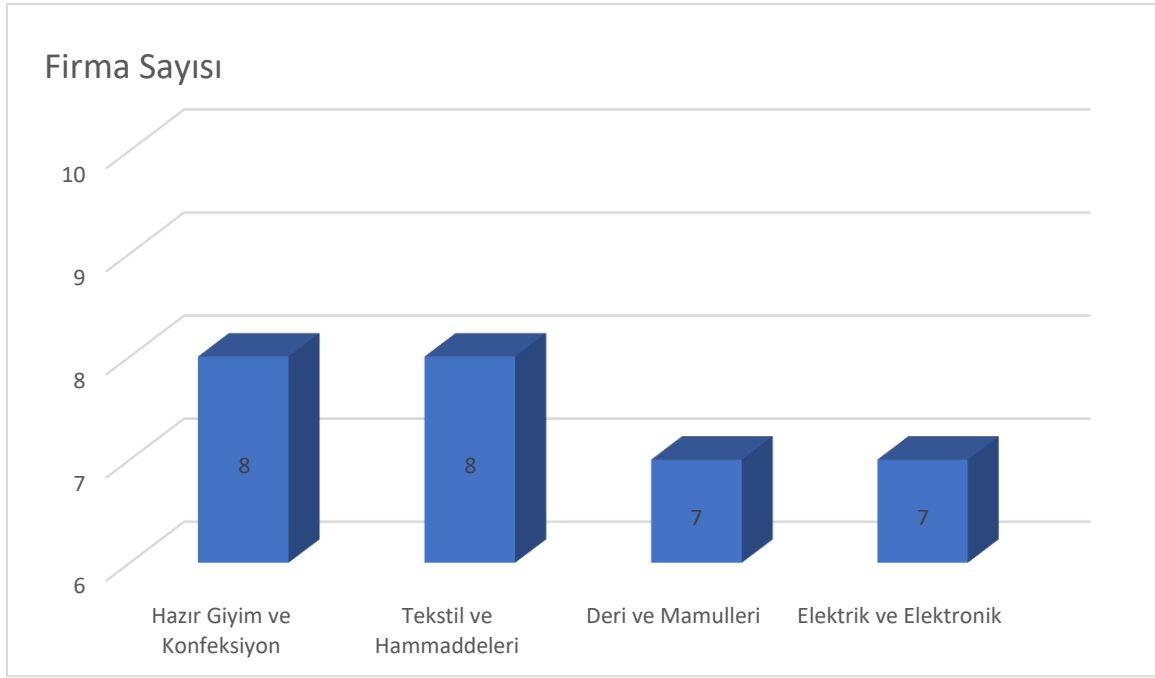

Ankete katılan firmaların %57'sinin bünyesinde ayrı bir dış ticaret birimi bulunmamaktadır. Bünyesinde ayrı bir dış ticaret birimi bulunmayan firmaların daha fazla ticaretle teknik engeller ile karşılaştıkları anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, ticaretle teknik engellerin aşılmasına yönelik firmalarımızın bünyesinde ayrı bir dış ticaret birimi kurmaları tavsiye edilmektedir.

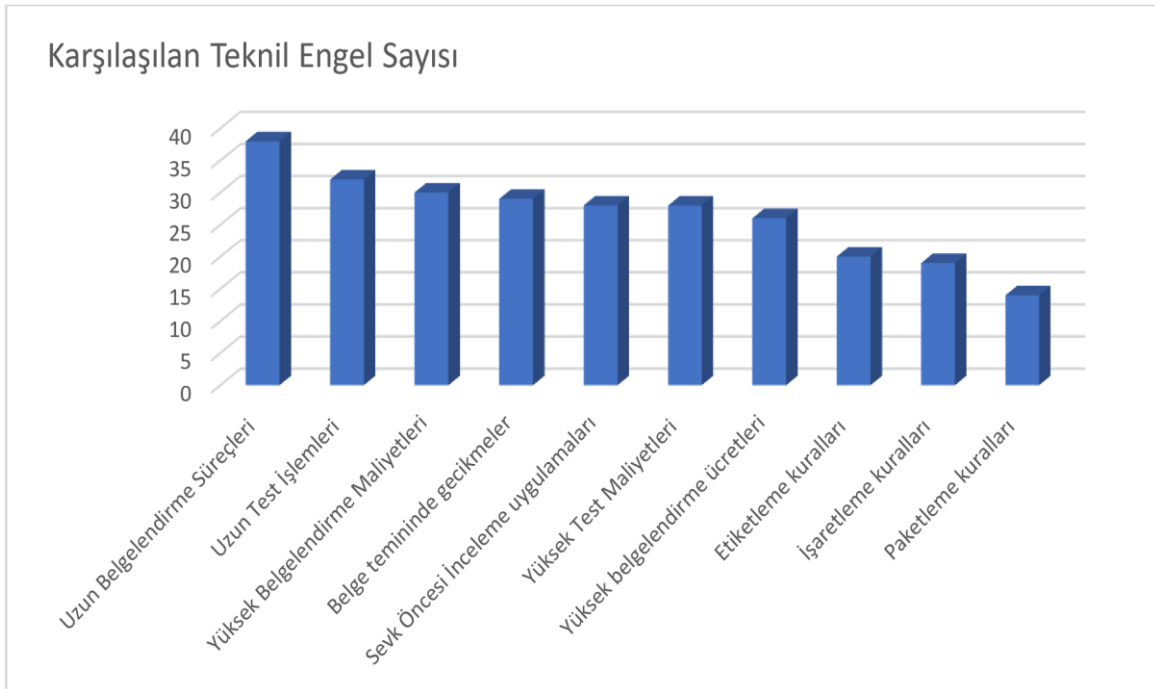
Dış Ticaret Birimi var/yok

Ankete katılan firmalarımız, en fazla ABD, Çin, Mısır ve Suudi Arabistan pazarlarında teknik engeller ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Diğer yandan, ankete katılan firmalarımız en fazla teknik engel ile; hazır giyim ve konfeksiyon, tekstil ve hammaddeleri, deri ve mamulleri ile elektrik ve elektronik sektörlerinde karşılaşmışlardır.

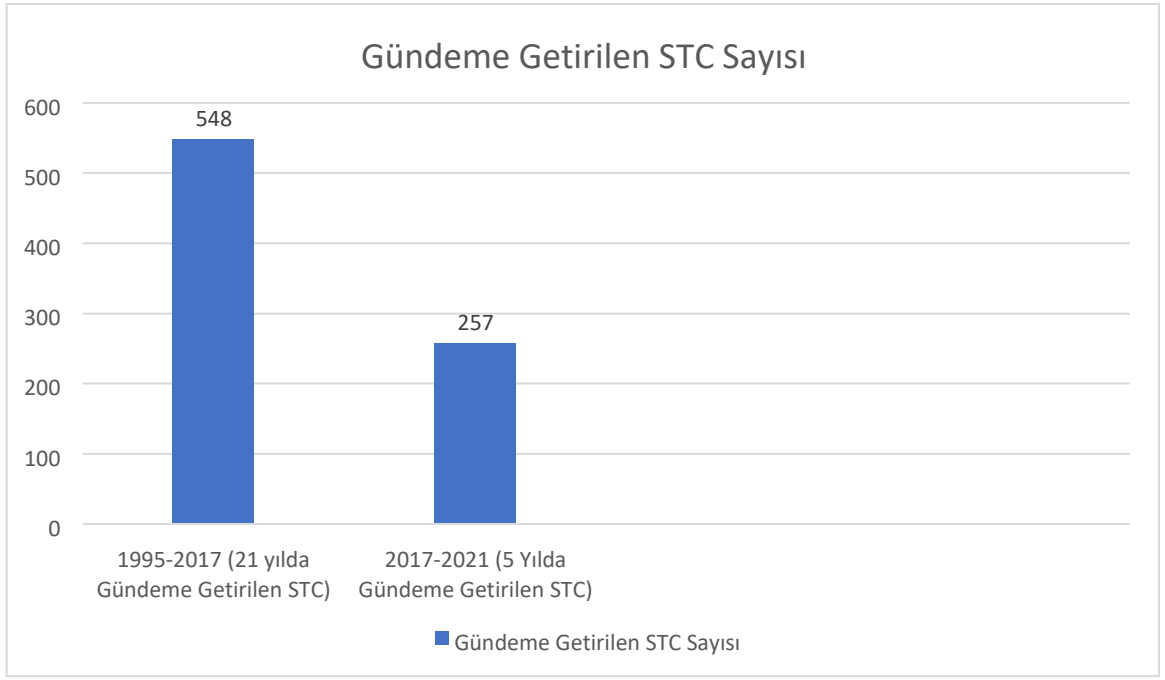
Ankete katılan firmalarımız en fazla; uzun belgelendirme süreçleri (belge başvuru tarihi ile sertifika alınması arası sürenin uzunluğu), uzun test işlemleri (ürünün teste gönderilmesi ve test sonucu arasındaki sürenin uzunluğu), yüksek belgelendirme maliyetleri (sertifika için talep edilen ücretin yüksekliği), sertifika temininde gecikmeler ve sevk öncesi inceleme uygulamalarının ticarete teknik engel yarattığını beyan etmişlerdir.

15 ÜLKEYE İLİŞKİN ÖZEL TİCARİ KAYGILAR, KARŞILIKLI TANIMA ANLAŞMALARI VE DTÖ BİLDİRİMLERİ

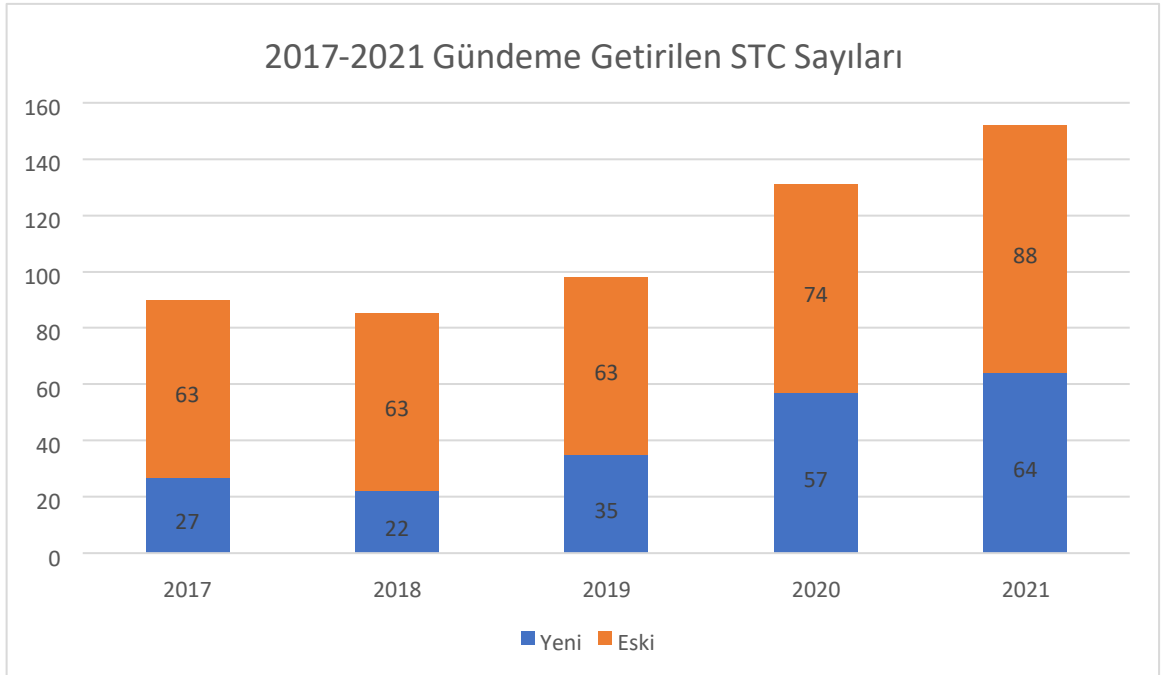
Rapor kapsamında ele alınan 15 Ülkeye ilişkin özel ticari kaygılar (STC), karşılıklı tanıma anlaşmaları ve DTÖ bildirimlerine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

ÖZEL TİCARİ KAYGILAR (SPECIAL TRADE CONCERNS-STCs)

DTÖ üyesi ülkeler, diğer üyelerin pazarına girişte karşılaştıkları teknik engelleri Cenevre’de yılda üç kez gerçekleştirilen Ticarete Teknik Engeller (TTE) Komite Toplantıları marjında önce ikili görüşmeler yoluyla çözmeye çalışmaktadır. Bu görüşmelerden sonuç alınamaması halinde konu TTE Komite Toplantılarının Özel Ticari Kaygılar (Specific Trade Concerns-STC) gündem başlığı altında gündeme getirilmektedir. STC’ler; hali hazırda uygulanan düzenlemelerle ilgili olabildiği gibi ülkelerin bildirimini yaptığı taslak düzenlemeye ilişkin bildirim yapan ülkeye karşı da; söz konusu düzenlemenin TTE Anlaşmasına aykırı hususlar içermesi halinde diğer üye ülkeler tarafından gündeme getirilmektedir. Gündeme getirilmek istenen STC’ler, TTE Komite Toplantıları öncesinde Sekretarya’ya bildirilmekte olup, toplantı esnasında üye bir ülkenin düzenlemesini eleştiri konusu eden ülke TTE Anlaşması hükümlerini referans göstererek ve düzenlemede yer alan hususları işaret ederek Anlaşmaya aykırı bulunan noktaları sıralamaktadır. Üye bir ülkenin düzenlemesi, birden fazla ülke tarafından da STC olarak gündeme getirilebilir. Bu durumda, Komite Toplantılarında söz konusu ülkeler Anlaşmaya aykırı bulunan noktalara ilişkin kendi açıklamalarını sırasıyla yapmaktadır. Son olarak STC’de ele alınan düzenlemenin sahibi ülke, söz konusu eleştirilere yönelik bir bilgilendirme yapmakta ve açıklamalarda bulunmaktadır. Ayrıca, Komite’de gündeme getirilen bir STC, düzenlemeye ilişkin eleştiride bulunulan hususların devam ettiğinin düşünülmesi halinde konu takip eden Komite Toplantılarında da gündemde kalmaya devam etmektedir. Komite Toplantılarında, öncelikle ilk kez gündeme getirilen düzenlemelere ilişkin STC’ler açıklanmakta, sonrasında daha önceki Komite Toplantılarında gündeme getirilen STC’lere geçilmektedir. Dünya genelinde artan korumacılık politikalarının bir tezahürü olarak son yıllarda hem yeni STC’lerin, hem de korumacı düzenlemeye giden ülkelerin mezkur düzenlemede TTE Anlaşmasına aykırı bulunan hususlara ilişkin geri adım atmamasının bir sonucu olarak eski STC’lerin sayısında ciddi bir artış yaşanmaktadır.

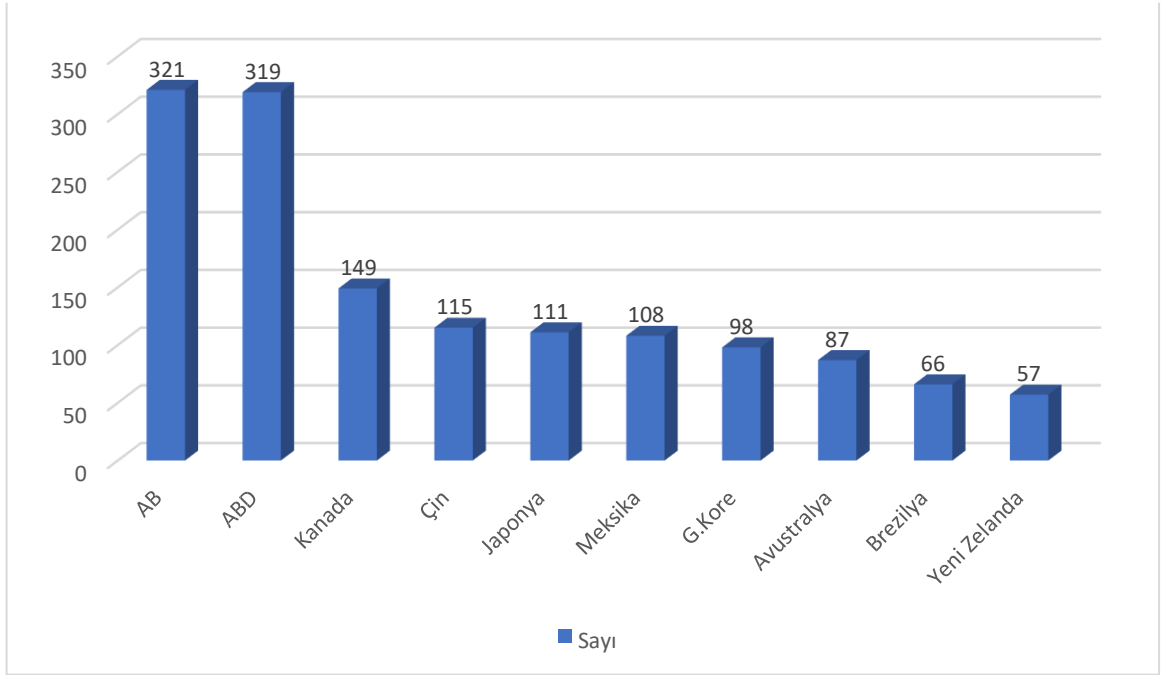

2017-2021 yılları arasında Komite’de toplam 257 adet STC gündeme getirilmiştir. 1995-2017 yılları arasındaki 21 yıllık sürede gündeme getirilen STC sayısı ise 548’dir.

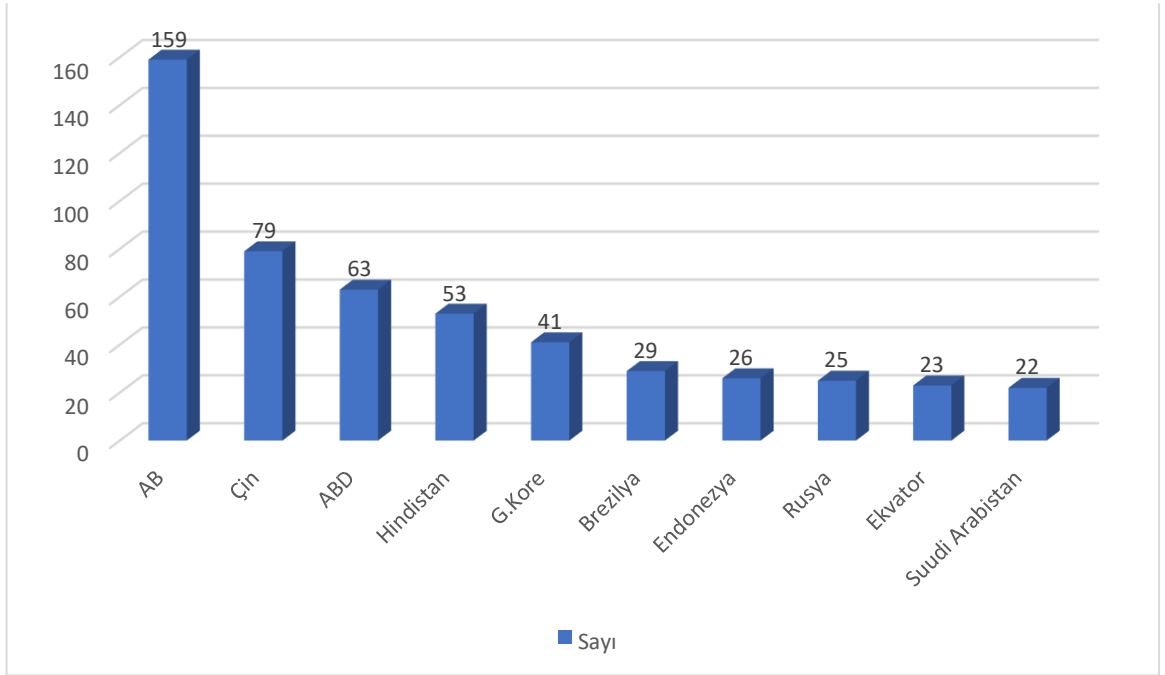

Karşılaşılan sorunların ikili görüşme sonuçları beklenmeden de Komite gündemine taşınabilmektedir. İhtilaf konusu TTE Komitesinde de çözüme kavuşmazsa DTÖ “Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması”na başvurulması mümkündür.

En Fazla STC Gündeme Getiren Ülkeler

Düzenlemeleri En Fazla STC'ye Konu Olan Ülkeler

KARŞILIKLI TANIMA ANLAŞMALARI

Ticarete teknik engellerin önlenmesinde kullanılan önemli enstrümanlardan biri karşılıklı tanıma anlaşmalarıdır (KTA). KTA'lar, anlaşma kapsamı ürünün ticaretinde, belirlenen/atanan yabancı uygunluk değerlendirme kuruluşunun test raporunu veya sertifikasını karşılıklı olarak tanıyarak, test süresini ve maliyetlerini azaltmayı amaçlamaktadır. Sertifikalandırma sistemleri ülkeler arasındaki siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve teknik farklılıklara dayanmaktadır ve bu kapsamda her ülkenin farklı prosedür ve yöntemlerle kendi sertifikalandırma sistemini oluşturduğu görülmektedir. Sertifikasyon sistemlerindeki farklılıklar, ülkeler arası ticaret için önemli bir ticaret engeline sebep olmaktadır. Bunun üstesinden gelmek için, “Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları” TTE Anlaşmasında da teşvik edilmektedir.

KTA'lar, Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği çerçevesinde gerçekleştirdiği teknik mevzuat uyumundan farklı olarak, iki veya daha fazla ülkenin kalite altyapısının denk olduğu durumlarda birbirlerinin uygunluk değerlendirme sonuçlarına güvenmesi ve bir Anlaşma yoluyla uygunluk belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına dayanmaktadır. Türkiye'nin EFTA ile gerçekleştirdiği haricinde halihazırda hiçbir ülke ile TTE Anlaşması kapsamına giren bir KTA'sı bulunmamaktadır.

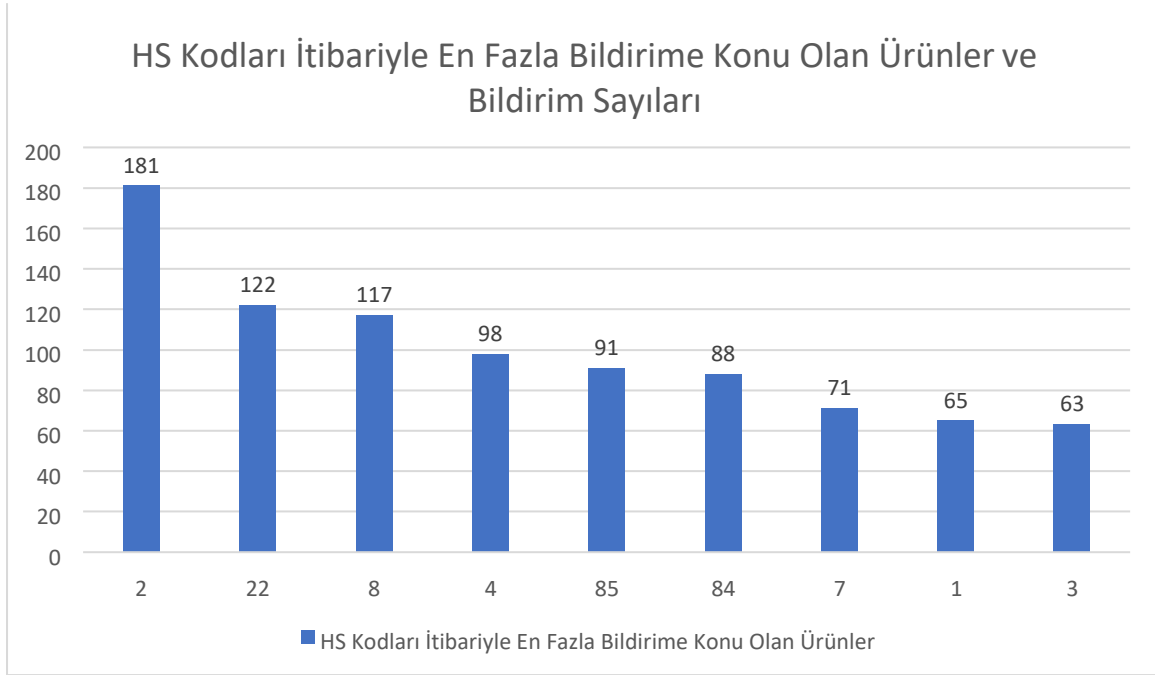
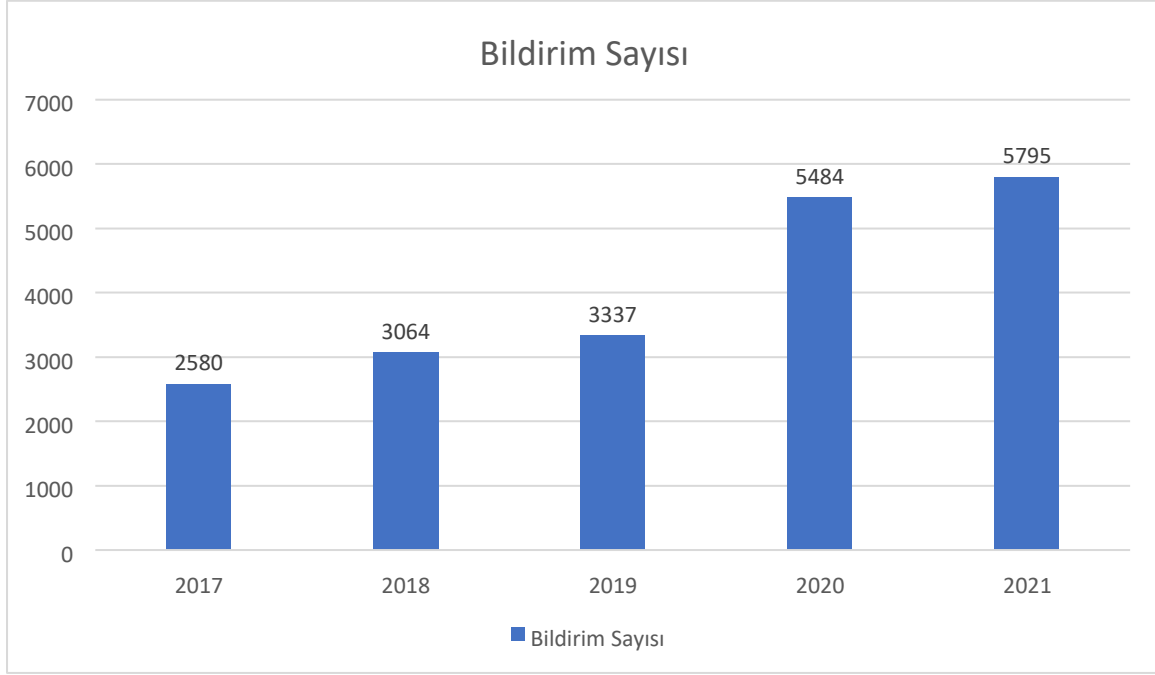
DTÖ BİLDİRİMLERİ

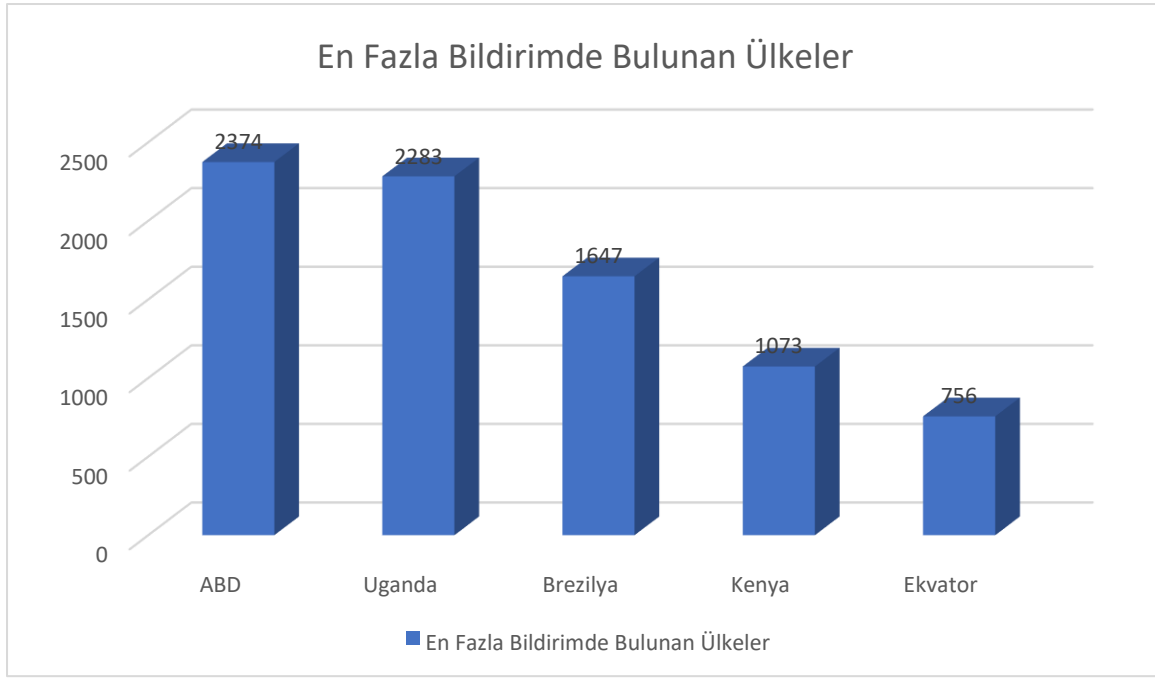
TTE Anlaşması kapsamındaki yükümlülüklerden biri “şeffaflık” ilkesi çerçevesinde ortaya çıkmaktadır. Buna göre, ülkeler ticarete teknik engel oluşturabilecek düzenlemeleri henüz taslak aşamasında diğer üye ülkelere DTÖ tarafından oluşturulan elektronik sistemleri kullanarak bildirmelidir. Bu sayede, ilgili tüm tarafların taslak düzenlemelere yorum yapabilmesine ve bu yorumların dikkate alınarak gerekli değişikliklerin yapılmasına imkan sağlanmaktadır.

Bildirimlere İlişkin Genel İstatistikler

2017-2021 yılları arasında üye ülkeler tarafından toplam 20.260 düzenlemeye ilişkin bildirim yapılmıştır. Mezkur yıllar arasında en az bildirim 2580 adet ile 2017 yılında yapılmışken; en fazla bildirimin yapıldığı yıl 5795 adet bildirimin yapıldığı 2021 yılı olmuştur. Bildirim sayısının giderek artan bir seyir izlediği görülmekte olup, özellikle pandemi dönemi olan 2020 ve 2021 yıllarındaki bildirimlerin 2019 yılında yapılan bildirim sayısı ile kıyaslandığında %70 oranlarında artış gösterdiği görülmektedir. DTÖ'nün kuruluş yılı olan 1995 yılından 2017 yılına kadar olan bildirim sayıları incelendiğinde, en fazla bildirimin 2240 adet ile 2014 yılında yapıldığı görülmektedir. Söz konusu rakam 2020 ve 2021 yıllarındaki bildirimin sayısının yarısından bile az olması son yıllardaki korumacılık politikalarında teknik engellerin nasıl etkin bir araç olarak kullanıldığını gözler önüne sermektedir. Bir diğer çarpıcı husus ise, 2020 yılı ilk ve son altı aylık bildirim rakamları incelendiğinde ortaya çıkmaktadır.

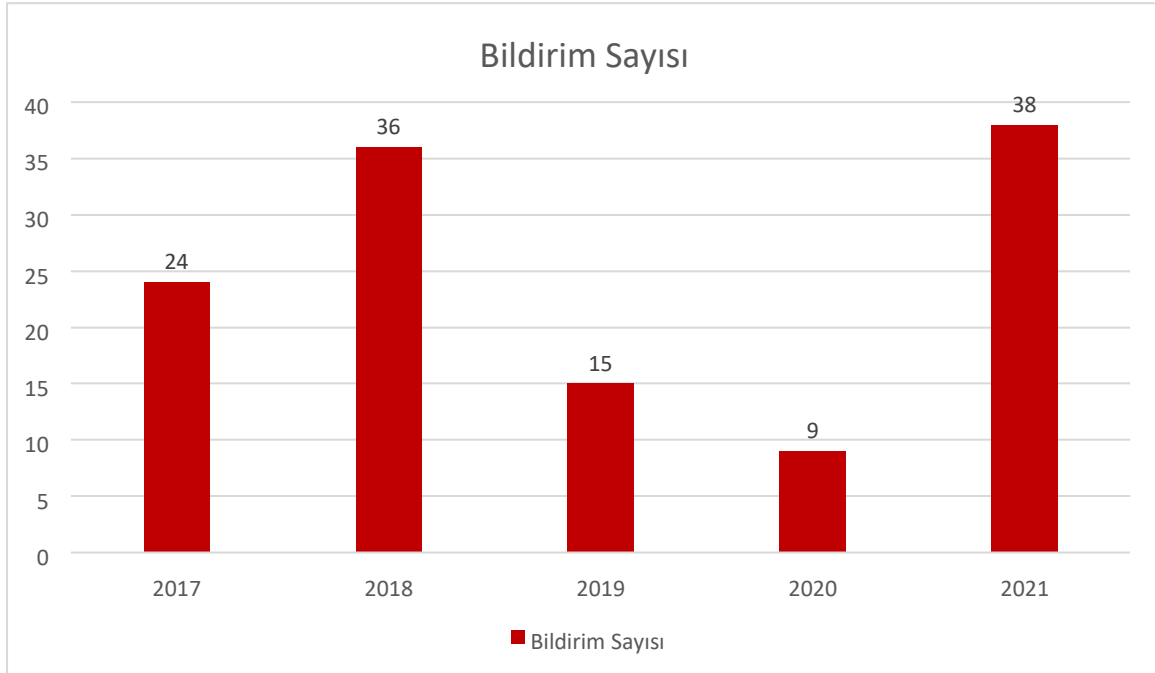
2020'nin ilk altı ayında 1694 adet bildirim yapılmışken son altı ayında 3790 adet bildirimin yapıldığı görülmektedir. 2022 yılının ilk dört ayı itibariyle yapılan bildirim sayısı ise 1861'dir.

Ülkemiz, 2017-2021 yılları arasında toplam 122 adet DTÖ bildirimi yapmıştır. Son beş yıl itibariyle en fazla bildirimin yapıldığı yıl 38 adet ile 2021 yılı olurken; en az bildirimin yapıldığı yıl 9 adet ile 2020 yılı olmuştur.

Türkiye'nin 2017-2021 Yılları Arasında DTÖ'ye Bildirim Sayısı

2017-2021 yılları arasında TTE Komitesinde Türkiye 2 adet STC gündeme getirmiş olup, bunlar; Suudi Arabistan'ın ülkemiz ürünlerine ilişkin ayrımcı uygunluk değerlendirmesi

uygulamaları ile Mısır'ın Üretici Kayıt Sistemi'ne ilişkindir. Söz konusu yıllar arasında ülkemizin 2 adet düzenlemesi DTÖ TTE Komitesinde eleştiri konusu edilmiştir. Bu düzenlemeler; Eko-Tasarım düzenlemeleri ile Kozmetik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'tir.

ABD

DTÖ'de ABD'ye Karşı Gündeme Getirilen Başlıca Özel Ticari Kaygılar

Teknik Düzenleme	Düzenlemenin içeriği	Gündeme Getiren Ülkeler	Eleştirilen Hususlar
Peynir kimlik standartları		Kanada	Yerli ve ithal ürünler arasında ayrımcılık yapılması ¹
Wisconsin Tereyağı Yasaları		Kanada	Wisconsin veya federal işaretleme gereksinimlerine uymayan ürünlere Wisconsin eyaleti tarafından satış yasağı getirilmesi ²
Güvenlik Tarama Ekipmanlarına İlişkin TSA Sertifikası	1975 tarihli Enerji Politikası ve Koruma Mevzuatı (EPCA), bazı değişikliklere tabi tutulmuştur. Bu değişiklikler ile: çeşitli tüketici ürünleri ve belirli ticari ve endüstriyel ekipmanlar için enerji koruma standartları belirlenmiştir. EPCA, ayrıca Enerji Bakanlığı (DOE)'na kompresörler dahil	Çin	Düzenlemenin kapsamının net olmaması Ayrımcılık yapılması ³

¹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=542&domainId=TBT>

² <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=543&domainId=TBT>

³ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=559&domainId=TBT>

	olmak üzere belirli diğer endüstriyel ekipman türleri için standartlar oluşturma yetkisi verir. Bu standartlar; teknolojik olarak uygulanabilir olmalı, ekonomik olarak gerekçelendirilmeli ve önemli miktarda enerji tasarrufu sağlamalıdır.		
Enerji Tasarrufu Programı: Kompresörler İçin Enerji Tasarrufu Standartları	1975 tarihli Enerji Politikası ve Koruma Mevzuatı (EPCA), bazı değişikliklere tabi tutulmuştur. Bu değişiklikler ile: çeşitli tüketici ürünleri ve belirli ticari ve endüstriyel ekipmanlar için enerji koruma standartlarını belirler. EPCA ayrıca Enerji Bakanlığı (DOE)'na kompresörler dahil olmak üzere belirli diğer endüstriyel ekipman türleri için standartlar oluşturma yetkisi verir. Bu standartlar; teknolojik olarak uygulanabilir olmalı ,ekonomik olarak gerekçelendirilmeli ve önemli miktarda enerji tasarrufu sağlamalıdır.	Çin	Yönetmelikte belirtilen gerekliliklerden bazılarının ilgili ISO standartlarıyla uyumsuz olması ⁴
Şarap, Damıtılmış İçki ve Malt İçeceklerine İlişkin Etiketleme ve Reklam	Alkol ve Tütün Vergisi ve Ticaret Bürosu (TTB) tarafından, şarap, damıtılmış alkollü	AB, Japonya	Etiketlemeye ilişkin yapılan düzenleme

⁴ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=560&domainId=TBT>

Yönetmeliklerinin Modernizasyonu	içkiler ve malt içeceklerinin etiketlenmesi ve reklamını düzenleyen yönetmeliklerini değiştirmek amacıyla hazırlanmıştır. TTB, düzenleyici standartları basitleştirmek ve netleştirmek, kılavuz belgeleri ve mevcut politikayı düzenlemelere dahil etmek ve mümkün olduğunda sektör üyeleri üzerindeki düzenleyici yükü azaltmak amacıyla ilgili mevzuatı yeniden düzenlemeyi amaçlamaktadır.		kapsamının net olmaması TRIPS Anlaşmasının 3. Bölümü kapsamında olabilecek coğrafi öneme sahip köken adlarına ilişkin endişeler Alkol içeriğinin etiketlenmesi için tolerans değerlerine ilişkin endişeler⁵
----------------------------------	--	--	---

⁵ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=601&domainId=TTB>

Çocuk Ürünlerindeki Zehirli Kimyasalların Düzenlenmesine İlişkin Çevre Koruma Kanununda Değişiklik Yasası (New York Eyaleti – Senato Kanunu 501b/Assembly 6296a)	Çocuk ürünlerinin üretiminde kullanılan önemli kimyasallar için açıklama programını ve gelecekteki düzenleyici eylemler için yüksek öncelikli ilgili kimyasalları gözden geçirme sürecini düzenler.	Çin; AB	İlgili mevzuat, federal ve Eyalet düzeylerinde halihazırda yürürlükte olan oyuncaklara ilişkin kuralların ötesinde ek bir düzenleme katmanı getirmektedir. Oyuncaklarla ilgili kuralların ve gereksinimlerin bu şekilde çoğalmasa, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki oyuncakların satış ve ithalatını daha kölüteli ve karmaşık hale getirmektedir. ⁶
Federal Uygunluk Değerlendirme Faaliyetleri Kılavuzu	Bu kılavuz, federal kurumların uygunluk değerlendirmesi konusunda kılavuz ihtiyacını karşılama amacıyla oluşturulmuştur.	AB	Kılavuzun dili, federal kurumların düzenleyici yetkilerini yerine getirirken Ulusal Standart ve Teknoloji Enstitüsü (NIST) Kılavuzundan sapabileceklerin in anlamını vermektedir. Kılavuz, "NIST'in Federal, Eyalet

⁶ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=610&domainId=TBT>

			ve özel sektör uygunluk değerlendirme faaliyetleri hakkında bilgi toplama ve yayma sorumluluğunu ortadan kaldırmaktadır. ⁷
Sprinkler Gövdeleri İçin Cihaz Verimliliği	Cihaz verimlilik düzenlemelerinde spreyl sprinkler gövdeleri için eyalet çapında performans standartları belirleyerek su tasarrufu sağlayan kuralları değiştirir.	Çin	Düzenlemenin kapsamının ürün grubu ve uygulama hususunda net olmaması ⁸
Hong Kong'da Üretilen Mallar İçin Revize Menşe İşaretleme Şartı		Hong Kong- Çin	Ayrımcılık yapma Uluslararası uygulamalardan sapma ⁹
Enerji Tasarrufu Programı: Konut Bulaşık Makineleri İçin Enerji Tasarrufu Standartları	Ev Tipi Bulaşık Makineleri İçin Yeni Ürün Sınıfının Oluşturulması amacıyla hazırlanmıştır.	Çin	Teknik düzenlemenin ve düzenlemeye tabi ürün gruplarının net olmaması Ticareti gereğinden fazla kısıtlaması ¹⁰
Enerji Tasarrufu Programı: Konut ve Ticari Kıyafet Yıkayıcıları İçin Test Prosedürleri	Konut ve ticari çamaşır makinelerine ilişkin test koşulları, cihaz özellikleri vb. prosedürleri	Çin	Düzenlemenin kapsamının ve kavramlarının net olmaması ¹¹

⁷ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=625&domainId=TBT>

⁸ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=653&domainId=TBT>

⁹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=664&domainId=TBT>

¹⁰ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=670&domainId=TBT>

¹¹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=709&domainId=TBT>

	değiştirmeyi amaçlamaktadır.		
Ekipman Yetkilendirme Programı Ve Rekabetçi İhale Programı İle İletişim Tedarik Zinciri Hususunda Ulusal Güvenlik Tehditlerine Karşı Korunma	İletişim ağlarını ulusal güvenlik riski oluşturan iletişim ekipmanı ve hizmetlerinden korumayı amaçlamaktadır.	Çin	Ayrımcılık yapılması Şeffaf olunmaması ¹²
Enerji Tasarrufu Programı: Metal Halide Lamba Armatürleri İçin Test Prosedürleri	Metal Halide Lamba Armatürleri (MHLF) için test prosedürlerini ilgili endüstri standartlarının en son sürümlerini referans alacak şekilde değiştirmek; test için kullanılan referans lambaların nasıl seçileceğini netleştirmek; daha iyi okunabilirlik ve netlik için test prosedürünün içeriğini yeniden düzenlemek ve MHLF'ler için bekleme modu test prosedürünü gözden geçirmeyi amaçlamaktadır.	Çin	Metal Halide Lambaları bekleme modu güç ölçümleri IEC 62301:2011'den IEC 63103:2020'ye değiştirilmelidir ¹³ .
Genel Kullanıma Yönelik Lambalar İçin Enerji Verimliliği Gereklikleri	Genel Kullanıma Yönelik Lambaların enerji verimliliği için minimum etkinlik standartları belirlenirken, bu etkinlik standartlarını karşılamayan ürünler için satış yasağı getirmeyi amaçlamaktadır.	Çin	Ürün gruplarının listesinin net olmaması Yeterli geçiş süresinin tanınmaması ¹⁴

¹² <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=714&domainId=TBT>

¹³ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=716&domainId=TBT>

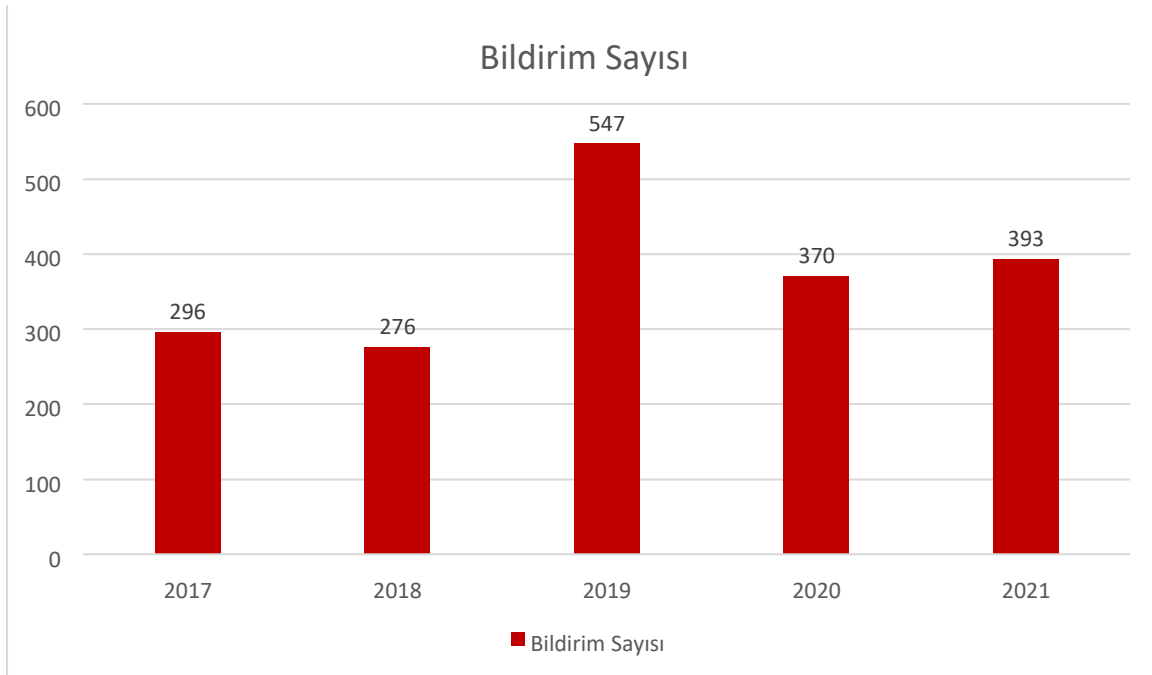
¹⁴ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=726&domainId=TBT>

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

ÜLKE	KAPSAM
AB	• Telekomünikasyon ekipmanı • Elektromanyetik uyumluluk • Deniz tekneleri
BK	• Telekomünikasyon ekipmanı • Farmasötiklerin iyi üretim uygulamaları (GMP) • Elektromanyetik uyumluluk (EMC)
EFTA	• Telekomünikasyon ekipmanı • Elektromanyetik uyumluluk (EMC) • Eğlence amaçlı tekneler

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

ABD, 2017-2021 yılları arasında toplam 1882 DTÖ bildirimi yapmıştır. Son beş yıl itibariyle, en fazla bildirimin yapıldığı yıl 547 adet ile 2019 yılı olurken; en az bildirim 276 adet bildirim ile 2018 yılında yapılmıştır.

BREZİLYA

DTÖ'de Brezilya'ya Karşı Gündeme Getirilen Başlıca Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Alkollü İçeceklerin Standardizasyonu, Sınıflandırılması, Kaydı, Denetimi, Üretimi ve Gözetimi	Damıtılmış alkollü içecekler için maksimum alkol içeriği ve limitinin belirlenmesi; viski tanımı, rom için olgunlaştırma ve tatlandırma gereklilikleri, votka, likörler, cin, 'Calvados' ve 'Konyak'ta coğrafi işaretlerin jenerik kullanımı için izin verilen bileşenlere ilişkin gereklilikler	AB	Ticaretin gereğinden fazla kısıtlanması ¹⁵
Şarap ile Üzüm ve Şarap Türevleri için Kalite Gereksinimleri	Şaraplar ile üzüm ve şarap türevleri için kimlik ve kalite standartları, etiketleme ve üretim sürecine ilişkin tamamlayıcı kurallar	AB, ABD, Yeni Zelanda	Uluslararası standartlardan sapma İhracatçılar için külfet yaratması ¹⁶

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

Brezilya'nın aşağıdaki çok taraflı kuruluşlarla tanıma anlaşmaları bulunmaktadır.

- Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC)
- Amerika Kıtası Akreditasyon İşbirliği (IAAC)
- Amerikan Havacılık Kalite Grubu (AAQG)
- Orman Sertifikasyon Planı Onay Programı (PEFC)
- İyi Tarım Uygulamaları Küresel Ortaklığı (Globalgap)
- Uluslararası Ağırlıklar ve Ölçüler Bürosu (BIPM)

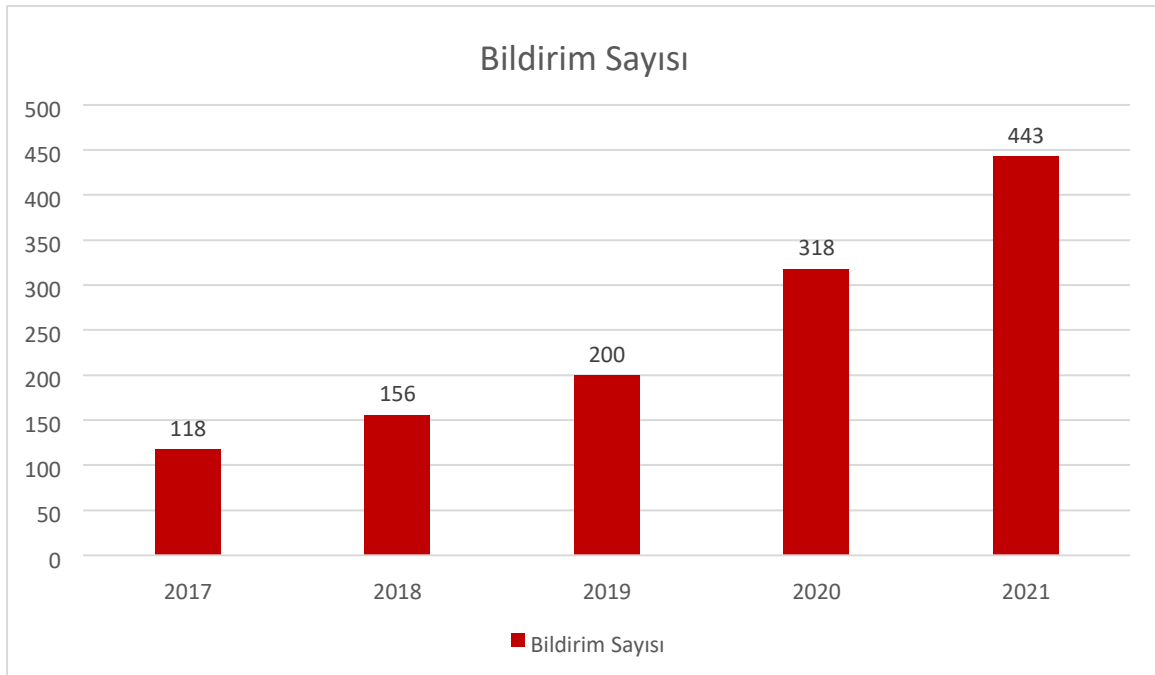
¹⁵ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=712&domainId=TBT>

¹⁶ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=568&domainId=TBT>

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Brezilya tarafından 2017-2021 yılları arasında 1235 bildirim yapılmıştır. En fazla bildirim 2021 yılında yapılırken en az bildirimin yapıldığı yıl 118 bildirim ile 2017 yılıdır.

2017-2021 yılları arasında Brezilya'ya karşı 30 STC gündeme getirilmiştir. En fazla eleştiri konusu edilen düzenlemeler ise 9 defa gündeme getirilen Şarap ve Üzüm ve Şarap Türevleri için Kalite Gereksinimleri ve 8 defa gündeme getirilen Kişisel Hijyen Ürünleri, Kozmetik ve Parfümlerin Etiketinde Kimyasal Bileşimin Portekizce Olarak Tanımlanması Gerekliliğine İlişkin Taslak Teknik Karar'dır.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

DTÖ'de Çin'e Karşı Gündeme Getirilen Başlıca Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Taşınabilir Elektronik Ekipmanlarda Kullanılan Lityum İyon Hücreler ve Bataryaların Ulusal Standardı-Teknik Güvenlik Spesifikasyonu	Taşınabilir elektronik ekipmanlarda kullanılan lityum iyon pillerin ve bataryaların güvenlik gereksinimlerine ilişkin standarttır. Mevcut standartta güncelleme yapılması amacıyla hazırlanmıştır.	G. Kore	Uluslararası standarttan sapma Etiketleme gerekliliklerini yerine getirmenin zor olması İhracatçı üzerinde mali külfet oluşturması ¹⁷
Devlet Ticari Kriptografi İdaresi Ofisi (OSCCA) Ticari Şifreleme Ürünleri ve Devam Eden Revizyonuna İlişkin Yönetmelik ve Çok Düzeyli Koruma Planı Dahil Olmak Üzere Bilgi Güvenliği Ürünleri İçin Gereksinimler	Ticari kriptografi için oluşturulan birleşik bir ulusal sertifikasyon planına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Teknolojik gelişme ve giderek karmaşılaşan siber güvenlik koşullarıyla birlikte, bilgi güvenliği çok düzeyli koruma şemasının iyileştirilmesi zorunluluğu çerçevesinde hazırlanmıştır.	Avustralya, Brezilya, Kanada, AB, Japonya, G. Kore ve ABD	Düzenlemenin kapsamının net olmaması Yabancı şirketlerin pazara erişiminin engellenmesi Gizli teknolojinin sızdırılmaması ihtimali Uluslararası standartlar ve uygulamaların dikkate alınmaması ¹⁸

¹⁷ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=706&domainId=TBT>

¹⁸ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=294&domainId=TBT>

Çin Siber Uzay İdaresi - Ağ Ürünleri ve Hizmetlerinin Siber Güvenlik İncelemesi için Taslak Uygulama Önlemleri	Ulusal güvenliği ve kamu çıkarlarını tehlikeye atabilecek ürün ve hizmetleri "güvenli ve kontrol edilebilir" hale getirmek amacıyla çıkarılmıştır. Kritik Bilgi Altyapısı (CII) operatörlerinin satın alma faaliyetlerine yöneliktir.	Avustralya, Kanada, AB, Japonya, G. Kore, ABD	Güvenlik incelemesinden sorumlu makamlara oldukça genel ve çok geniş takdir yetkileri tanınması Operatörlerin tedarikçisi veya alt tedarikçisi olan yabancı bilgi iletişim teknolojisi operatörleri için zorlayıcı olması ¹⁹
Ticari Kriptografi İdari Düzenlemeleri	"Toplumsal ve kamusal çıkarların" söz konusu olduğu durumlarda ticari kriptografinin tüm ithalat ve ihracatı için bir lisans planı oluşturulmasını içermektedir.	AB, ABD, Kanada	Uygulamanın net olmaması Ticari bilgi-iletişim teknolojisi uygulamalarında şifrelemeyi değerlendirmek için kullanılan küresel uygulamalardan sapılması Yasanın kapsamı ve kavramların net olmaması

¹⁹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=533&domainId=TBT>

			Prosedürlerin kesinliği Fikri mülkiyetin zorla evredilmesine sebep olunma ihtimali Test ve belgelendirme gereksinimlerinin külfetli olması Ek ulusal güvenlik incelemelerinin uygulanması Belirli teknolojilerin desteklenmesi Pazara erişimin sınırlandırılması²⁰
Kozmetik Gözetim ve İdaresi Yönetmeliği ve Özel Olmayan Kozmetik Ürünlerin Bildirimi Yönetmeliği	Kozmetik üründe kullanılan her bir bileşenin belirli kaynakları da dahil olmak üzere ayrıntılı ürün formüllerinin açıklanmasını şart koşturmaktadır. Tüm bileşenlerin kaynakları ve kalite verilerinin belirtilmesi gerekmektedir. Şirketler, bitmiş üründe kullanılan hammaddelerin tam listesini sunmalıdır. Hammadde tedarikçisi, üretim süreci de dahil olmak üzere hammadde hakkında ayrıntılı bilgi sunmalıdır. Üreticiler, kozmetik ürünün etkinliğini ortaya koyan ayrıntılı bir etkinlik değerlendirme özetini kamuya açıklamalıdır. İthal kozmetikler için ya ihracatçı ülke otoritesinden alınacak GMP	Avustralya, AB, Japonya, G. Kore, ABD, Brezilya, AB, Yeni Zelanda	Sıkı ve ticareti gereğinden fazla kısıtlayıcı piyasaya arz öncesi kayıt uygulamaları Ticari sırlar da dahil fikri mülkiyet haklarının korunmasının gözetilmemesi Uluslararası standartlardan sapma²¹

²⁰ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=644&domainId=TBT>

²¹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=576&domainId=TBT>

	sertifikası ya da zorunlu hayvan testi şart koşulmaktadır. Kozmetik ürün tescili için gerekli test sonuçlarının Çin Metroloji Akreditasyon Kurumundan (CMA) akredite test laboratuvarları tarafından verilmesi gerekmektedir. %0,1 veya daha yüksek konsantrasyondaki maddeler için içerik beyanı gerekmekte olup, % 0,1'den düşük konsantrasyondaki maddeler "küçük miktarlarda diğer bileşenler" olarak beyan edilebilecektir.		
Yabancı Gıda Üreticilerinin Kaydı	Belirlenmiş gıda ürünlerinin Çin'e ihracatı için, ihracatçı ülkenin gıda güvenliği yönetim sistemi ile gıda güvenliğinin Çin Makamlarınca yapılacak değerlendirme neticesinde uygun görülmesi halinde üretim tesislerinin kayıt yükümlülüğünün yerine getirilmesi gerekmektedir. Düzenleme uyarınca belirlenmiş hassas ürünler için firmaların kayıt başvurusu ihracatçı ülkelerin yetkili otoriteleri vasıtasıyla Çin Gümrükler Genel İdaresi (GACC)'ne; bu ürün grubunun dışında kalan gıda ürünlerinin üreticileri tarafından ise münferiden yapılacaktır.	Avustralya, Brezilya, Kanada, AB, Endonezya, Japonya, G. Kore, Meksika, Filipinler, İsviçre, Tayvan, ABD, Şili, Hindistan, Peru ve Türkiye	İhracatçı için çok külfetli olması Ticareti gereğinden fazla kısıtlaması Düzenlemeye tabi ürün gruplarının net olmaması Geniş bir ürün grubunu kapsaması Uygulamanın netleştirilmemiş olması Yeterli geçiş süresi tanınmaması²²

²² <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=611&domainId=TBT>

Tıbbi Cihazların Denetim ve Yönetimine İlişkin Yönetmelikler	Çin sınırları içinde tıbbi cihazların araştırma ve geliştirme, üretim, çalıştırma, kullanım, denetimi ve idaresi ile ilgilenen kişilere ilişkin hükümleri belirlemek amacıyla mevcut yönetmelikte değişiklik yapmak amacıyla hazırlanan bir yönetmeliktir. Tıbbi cihaz pazarlama lisansı sahibi sistemine daha fazla açıklık getirmektedir. Klinik araştırmaların onayını zımni lisanslama olarak değiştirmektedir. Şartlı onay ve genişletilmiş klinik gibi hükümler eklemektedir. Profesyonel denetçi sisteminin kurulmasına ilişkin irade ortaya koymaktadır. Deniz aşırı tıbbi cihaz pazarlama lisans sahibinin vekalet yönetimi ve kullanılmış tıbbi cihazların ithalatı ve satışının yasaklanması hususunu eklemektedir. Tip II tıbbi cihazların klinik değerlendirme, operasyon yönetimi ve yeniden muayene sistemlerini geliştirmiş ve kişiye özel ceza hükümleri eklemiştir	Avustralya, Kanada, AB, G. Kore ve ABD	Test laboratuvarlarının tanımının ve kapsamının net olmaması ²³
İlaç ve Tıbbi Cihaz Ürünleri Kayıt Ücretleri		Avustralya, Kanada, G. Kore, Malezya ve ABD	Yerli üreticiler ve ithalatçılar arasındaki ücret tutarsızlığı (Kayıt ücretleri konusunda eşit muamelede bulunulmaması) ²⁴

²³ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=428&domainId=TBT>

²⁴ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=466&domainId=TBT>

Siber Güvenlik Kanunu	Devlet yetkililerinin, ağ sağlayıcıların, kullanıcıların vb. sorumluluklarını ve yükümlülüklerini netleştirmektedir. Düzenleme ile yalnızca CII operatörleri değil, aynı zamanda herhangi bir veri işleme ekipmanı operatörünü de kapsayacak şekilde önlemlerin kapsamı genişletilmiş olup, önlemler artık çok çeşitli teknoloji endüstrilerindeki (örneğin bulut bilişim, sosyal medya, eğlence platformları, oyun firmaları) firmaları kapsayacaktır.	Avustralya, Kanada, AB, Japonya, G. Kore, Yeni Zelanda, Tayvan ve ABD	Nelerin kritik bilgi altyapısı olarak kabul edildiğinin net olmaması Düzenleme kapsamına giren sınır ötesi veri transferlerinin geniş kapsamlı olması Kritik bilgi altyapısının tanımının, birçok ticari faaliyeti ve ulusal güvenlikle bağlantısı olmayan sektörleri kapsamaması Önemli sayılan verilerin listesinin açık uçlu olması ²⁵
Devlet Ticari Kriptografi İdaresi Ofisi Tarafından Çin Halk Cumhuriyeti Şifreleme Yasası		Kanada, AB, Japonya, G. Kore ve ABD	İdari prosedürlerin ve bir dizi temel kavramın net olmaması Yasanın geniş kapsamlı olması Ayrımcılık yapılması, Belirli teknolojileri desteklenmesi Pazar erişiminin sınırlandırılması Fikri mülkiyet transferine sebep olma ihtimali ²⁶

²⁵ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=526&domainId=TBT>

²⁶ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=534&domainId=TBT>

Mobilya için Uçucu Organik Bileşiklerin Limitlerine İlişkin Ulusal Standartlar	Mobilyadaki Tehlikeli Maddelerin Sınırlarına ilişkin zorunlu ulusal standardın revize edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Standart, ahşap esaslı mobilyalar, döşemeli mobilya şilteleri, döşemeli mobilya kanepeleri, plastik mobilyalardan taş mobilyalara kadar çeşitli ürünleri kapsayacaktır. Düzenlemede belirtilen tehlikeli maddeler; formaldehit, uçucu organik bileşikler, ağır metaller, ayrışabilir aromatik amin, alev geciktirici, fitalat, radyoaktif elementler vb. maddelerdir.	AB	Mevcut ISO standartları (ISO 16000-9; -3; -6) ve BIFMA, EU Eco-flower, Blue Angel gibi bilinen ekoetiketlerle uyumlu olmaması Taslak standardın, ahşapta normal olarak bulunan doğal maddelerin etkisini olduğundan fazla, toksik maddelerin etkisini ise olduğundan daha az tahmin etmesine sebep olma ihtimali Yüzey alanı yaklaşımına karşı hacim yaklaşımının benimsenmesi²⁷
--	--	----	--

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

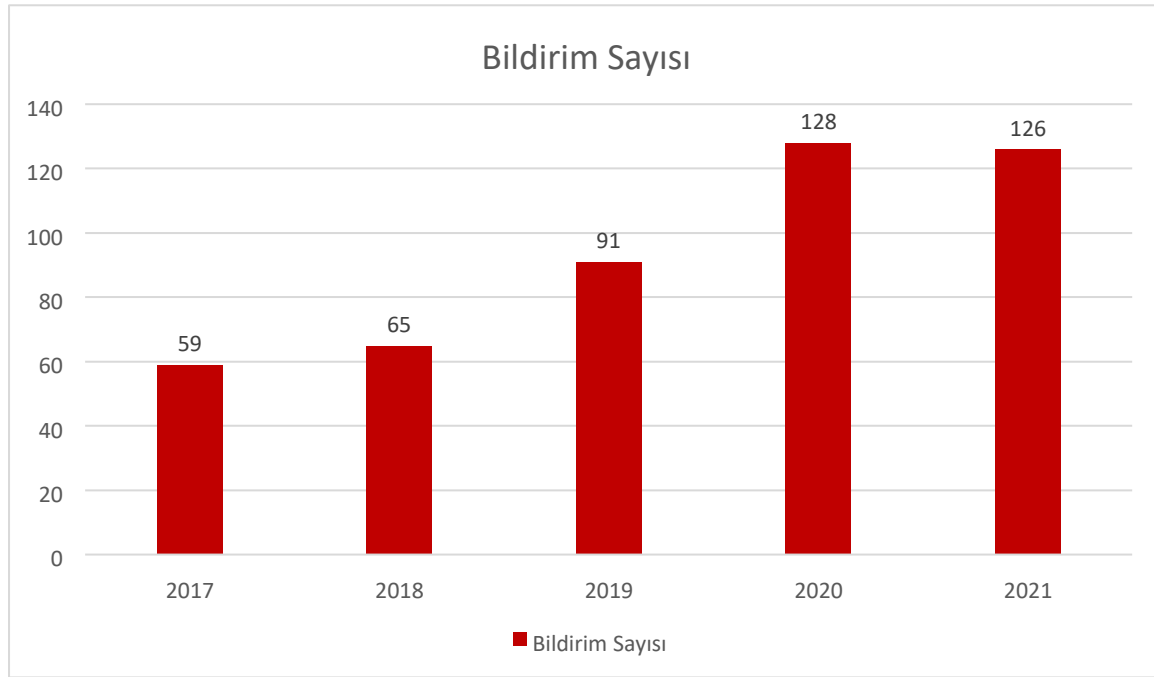
Ülke	Kapsam
Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC)	- Elektrikli ve Elektronik Ekipman - Telekomünikasyon Ekipmanlarının Uygunluk Değerlendirmesi
Yeni Zelanda	Elektrikli ve Elektronik Ekipman

Ayrıca, Çin'in Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC KTA) Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF MLA) ile çok taraflı tanıma anlaşmaları bulunmaktadır.

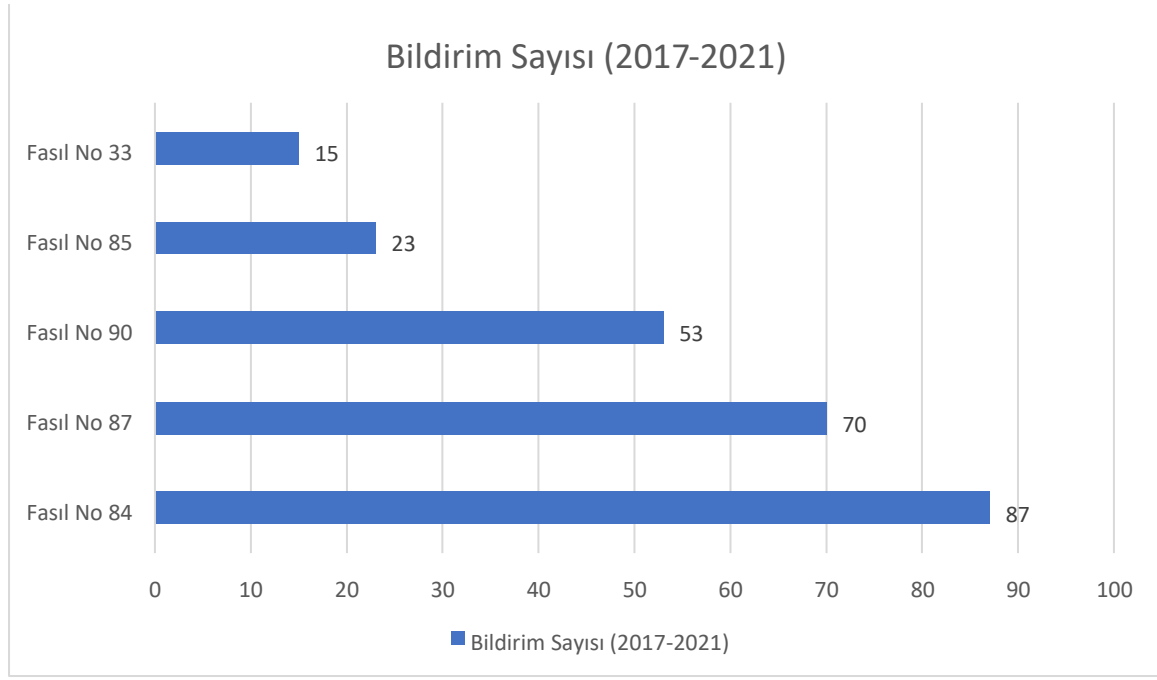
²⁷ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=509&domainId=TBT>

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Çin tarafından 2017-2021 yılları arasında toplam 469 adet bildirim yapılmış olup, en fazla bildirimin 128 adet ile 2020 yılında yapıldığı görülmektedir. Söz konusu tablo, DTÖ Anlaşmalarının yanı sıra serbest ticaret anlaşmaları mekanizmalarının yaygınlık göstermesi ile birlikte neredeyse ortadan kalkan tarifeler nedeniyle tarife-dışı engellerin korumacılığı sağlamada bir araç olarak görülmesinin bir sonucudur. 2019 yılında yapılan bildirim sayısı bir önceki yıla kıyasla %40 artmış olup, 2020 yılında yapılan bildirim sayısı ise Kovid-19 pandemisinin de etkisiyle bir önceki yıla göre %40,6 artmıştır.

Bildirimi yapılan ürünler fasıl bazında incelendiğinde en fazla bildirimin 87 adet bildirim sayısı ile “Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makineler, Mekanik Cihazlar ve Aletler; Bunların Aksam ve Parçaları”nın yer aldığı 84 numaralı fasılda olduğu görülmektedir. Onu 70 adet bildirim ile 87 numaralı fasıl ve 53 adet bildirim ile 90 numaralı fasıl takip etmektedir.

ENDONEZYA

Endonezya'ya Karşı DTÖ'de Gündeme Getirilen Başlıca Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
İş Yaratma Kanununa İlişkin Yönetmelik (İmalat/Sanayi Sektörü için)	2020 yılında çıkarılan İş Yaratma Torba Kanununun (Kanun 11/2020) uygulama yönetmeliklerinden birisidir. Endonezya'nın ulusal endüstrisinin rekabet gücünü artırmayı amaçlamakta ve temel olarak hammaddele ilgili önlemlerin ana hatlarını çizmektedir. Ürün belgelendirme kuruluşları (Lspros) ile ilgili yeni kurallar getirmektedir. Lspros'un üçüncü taraf test olanaklarını kullanmasına izin vermemektedir.	AB, ABD	Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının tüm uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin Endonezya'da ikamet eden Endonezya vatandaşları tarafından yapılmasının zorunlu kılınması Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının sertifikalandırılması gereken tüm ürünler için kendi test laboratuvarlarını işletmesini zorunlu kılması²⁸
İthalat kotası ve SNI Sertifikası gereksinimleri		Çin	Endonezya dışında bulunan SNI sertifika ve akreditasyon kurumlarının ve test laboratuvarlarının tanınmaması ²⁹

²⁸ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=724&domainId=TBT>

²⁹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=728&domainId=TBT>

Helal Ürün Garantisi Kanunu	Gıda maddeleri, içecekler, ilaçlar, kozmetikler, kimyasal ürünler, belirlenmiş tıbbi cihazlar, biyolojik ürünler, genetik olarak işlenmiş ürünler, giysiler, ev aletleri, kırtasiye ve ofis ekipmanları olmak üzere çok geniş bir ürün grubuna yönelik helal belgelendirmeyi düzenlemektedir. Endonezya'ya ithal edilen, serbest dolaşıma alınan veya ticarete konu tüm ürünler helal belgesine sahip olmalı ve “Helal” belgelendirmesi her bir ürüne iliştilen helal etiketi ile gösterilmelidir. Helal olmayan hammaddeler/ içerik kullanılarak üretilen ürünler ise “Helal Değildir” olarak etiketlenmeleri şartıyla helal belgelendirmesi şartından muaf tutulmaktadır. Kesim, işleme, depolama, paketleme, dağıtım, pazarlama ve satış aşamalarının tümünde “helal” ve “helal-olmayan” ürünlerin ayrı olması öngörülmektedir.	Avustralya, Brezilya, Kanada, AB, Yeni Zelanda, Tayvan, ABD, Şili, İsviçre	Alt mevzuatın DTÖ'ye bildiriminin yapılmaması Külfetli olması Çok geniş bir ürün grubunu kapsamaması Düzenlemeye konu ürün gamının net olmaması³⁰
-----------------------------	--	--	--

³⁰ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=502&domainId=TBT>

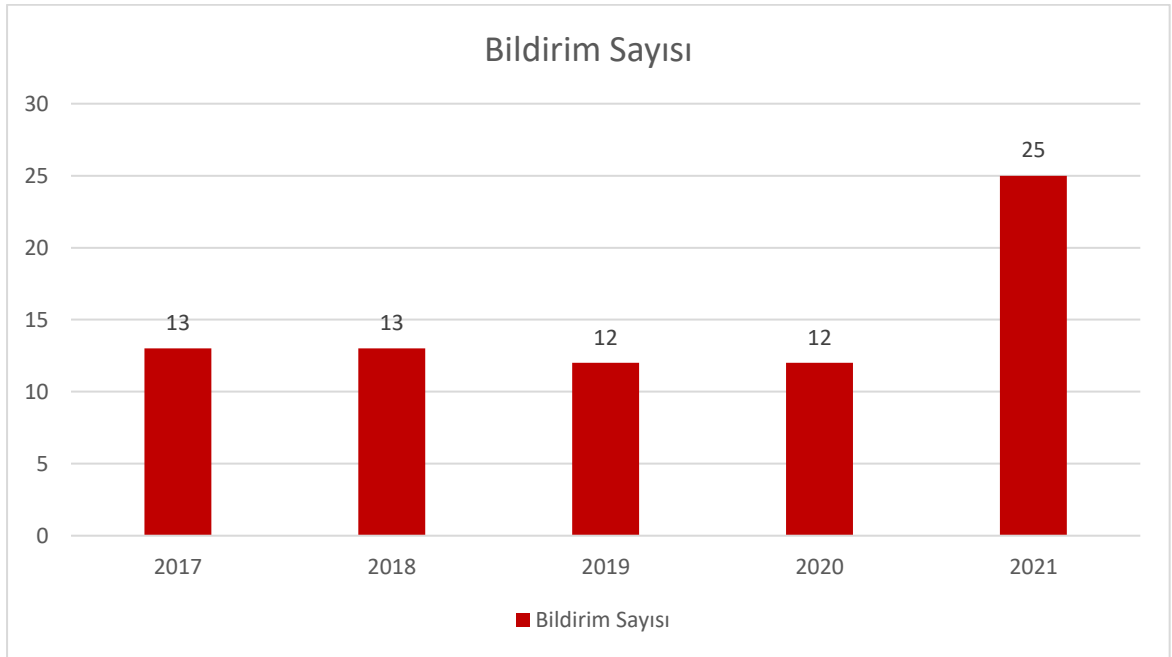
Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

Endonezya Ulusal Akreditasyon Kurumunun, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC) ve Asya-Pasifik Laboratuvar Akreditasyon Birliği (APLAC) ile karşılıklı tanıma anlaşmaları (KTA'lar); Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF) ve Pasifik Akreditasyon Birliği (PAC) ile de çok taraflı tanıma anlaşmaları (MLA) bulunmaktadır.

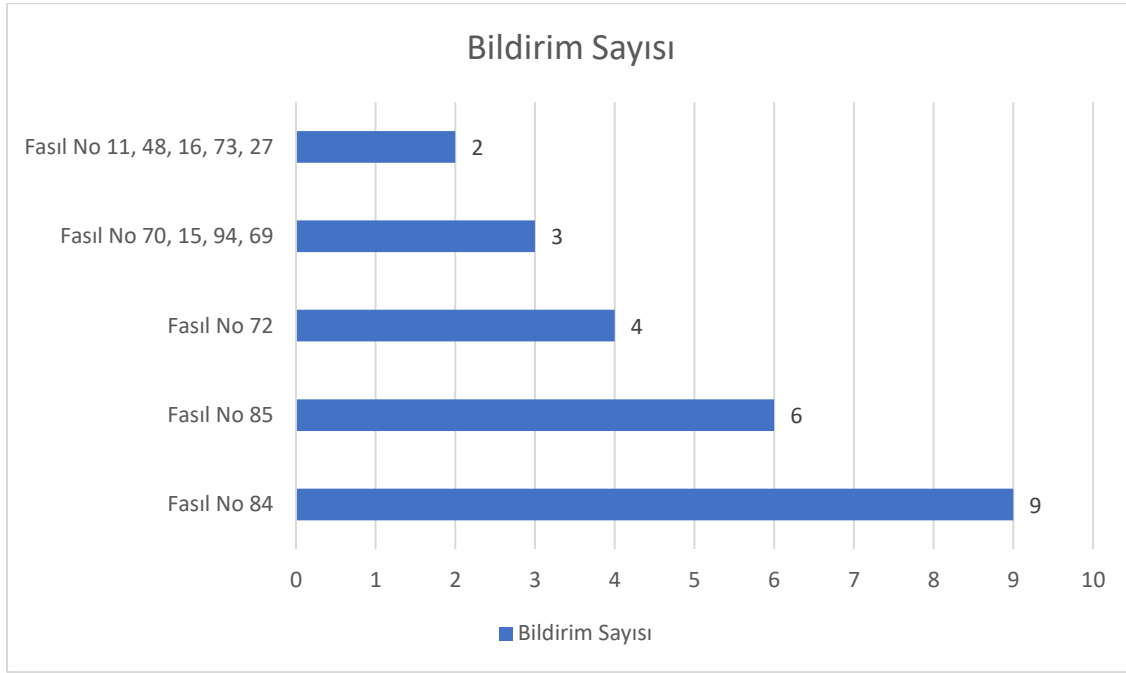
ÜLKE	KAPSAM
ASEAN	• Otomotiv Ürünlerinin Tip Onayı • Kozmetik Ürün Tescil Onaylarının Karşılıklı Tanınması • Elektrikli ve elektronik ekipmanlar • Jenerik Tıbbi Ürünlere İlişkin Biyo-eşdeğerlik
Filipinler, Malezya, Singapur ve Tayland	Tıbbi ürünlere İyi İmalat Uygulamaları (GMP) Denetimleri

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

2017-2021 yılları arasında Endonezya tarafından DTÖ'ye 75 adet bildirim yapılmıştır. En fazla bildirimin yapıldığı yıl 25 adet bildirim ile 2021 yılı olup, diğer yıllarda yapılan bildirim sayısını ikiye katlamıştır.

Tarife fasılları itibariyle incelendiğinde en fazla bildirim yapılan ürün grubunun 9 adet bildirim ile “Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar ve Aletler; Bunların Aksam ve Parçaları”nın yer aldığı 84 numaralı fasıl olduğu görülmektedir. Onu “Elektrikli Makina ve Cihazlar ve Bunların Aksam ve Parçaları; Ses Kaydetmeye ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü ve Seslerinin Kaydedilmesine ve Kaydedilen Görüntü ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar ve Bunların Aksam, Parça ve Aksesuarı”nın yer aldığı 85 numaralı fasıl takip etmektedir.

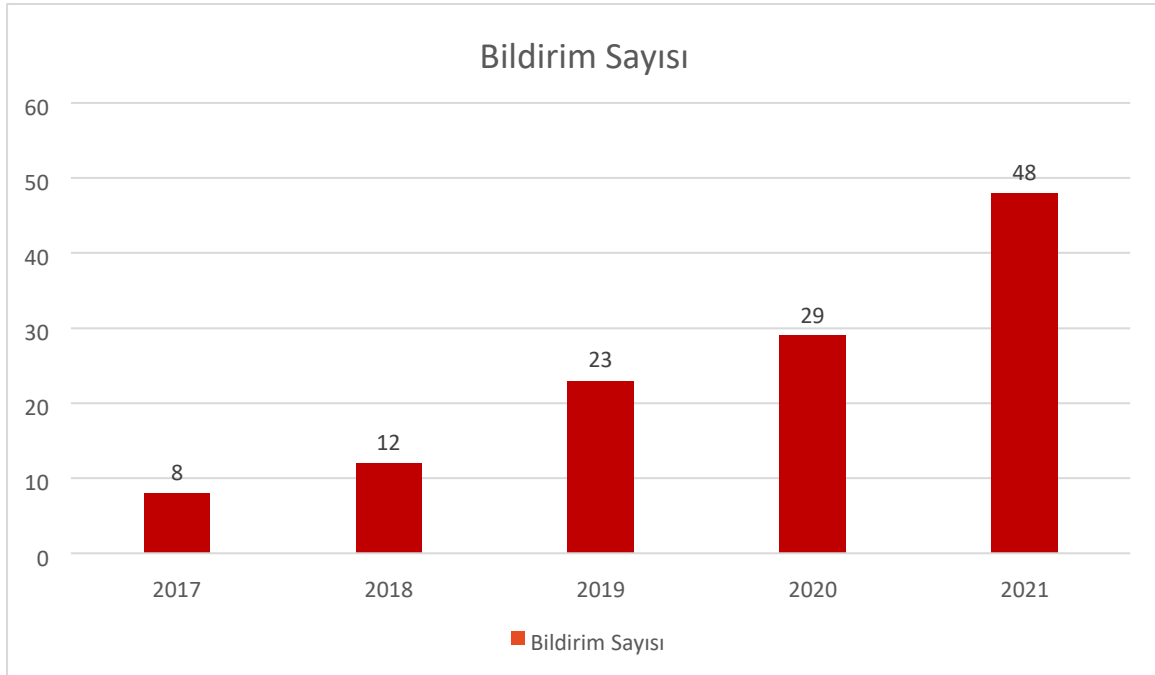

FİLİPİNLER

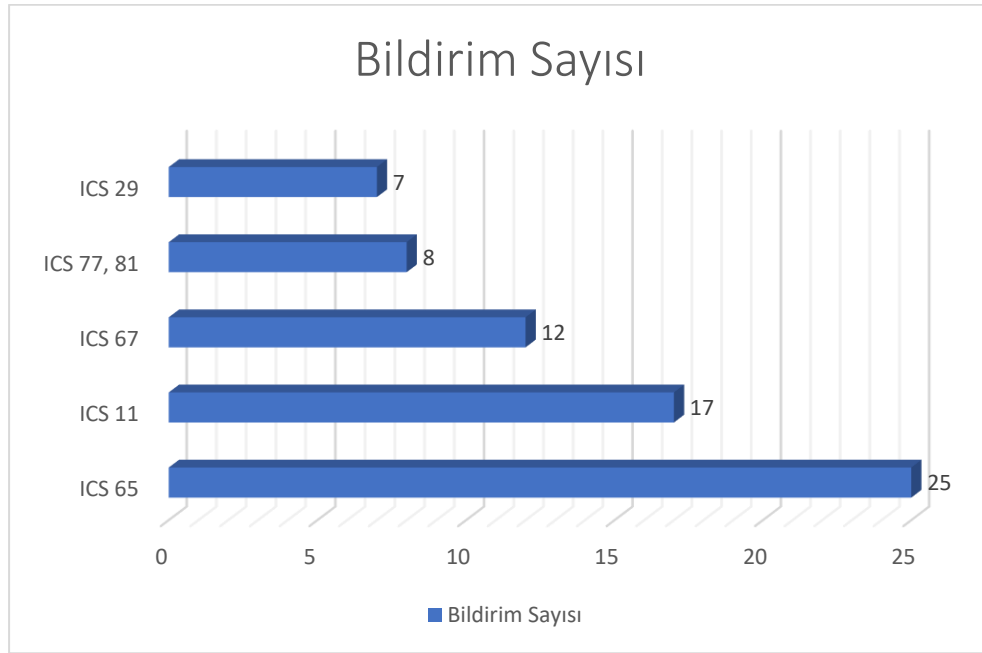

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Filipinler tarafından 2017-2021 yılları arasında DTÖ'ye 120 adet bildirim yapılmıştır. En fazla bildirimin yapıldığı yıl 48 adet bildirim ile 2021 yılı olurken; en az bildirim 8 adet bildirim sayısı ile 2017 yılı olmuştur.

Bildirimi yapılan ürünlerin ICS kodları itibariyle incelendiğinde, en fazla bildirimin 25 adet ile tarım ürünlerinin yer aldığı 65 numaralı ICS kodunda yapıldığı görülmektedir.

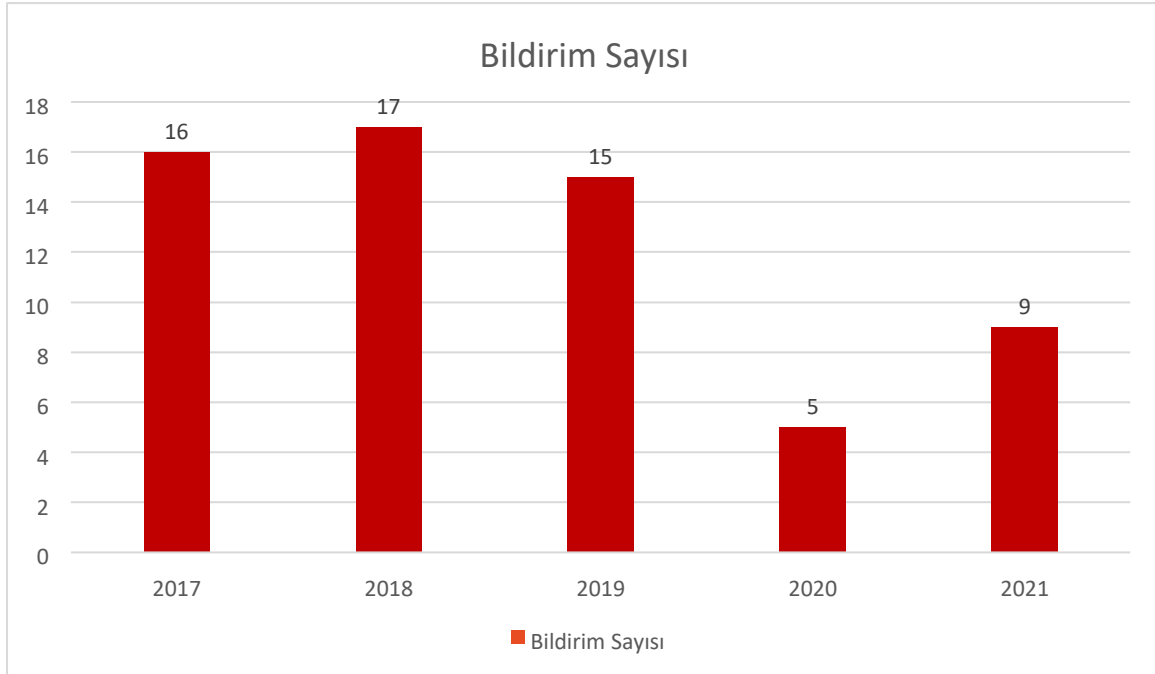

GÜNEY AFRIKA

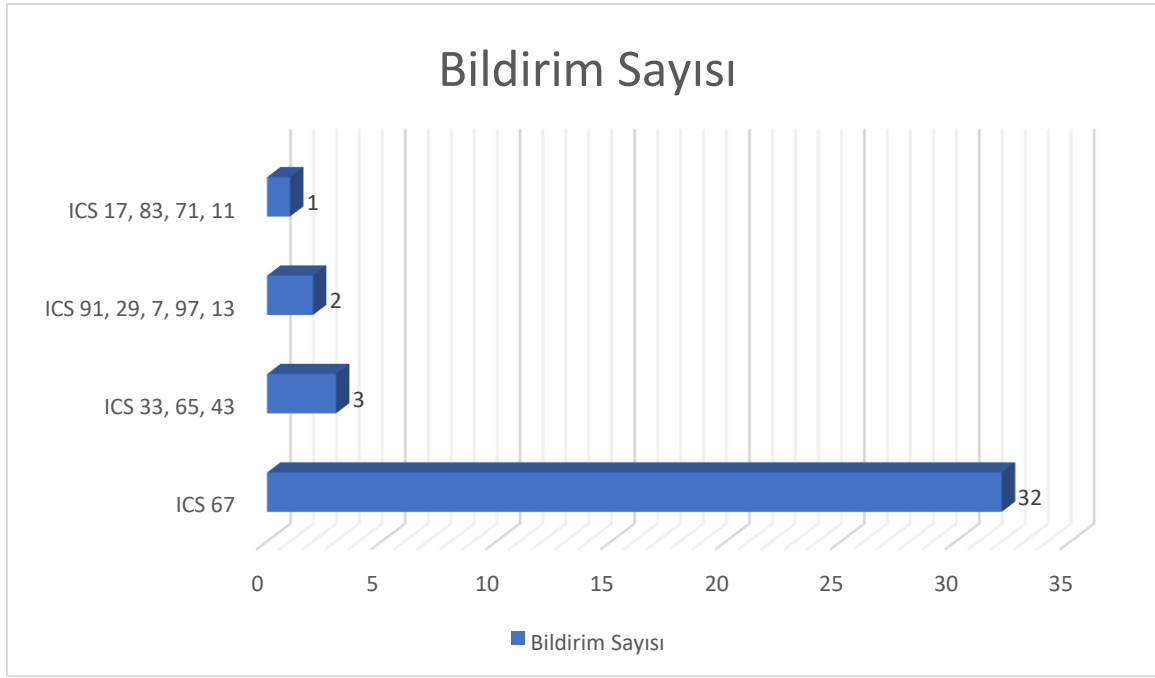

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

GAC tarafından 2017-2021 yılları arasında toplam 62 adet düzenlemenin DTÖ'ye bildirimi yapılmıştır. En fazla bildirim 17 adet bildirimin yapıldığı 2018 yılıdır. En az bildirim ise yalnızca 5 adet bildirimin yapıldığı 2020 yılıdır.

Yapılan bildirimler, ICS kodları itibarıyla incelendiğinde, en fazla bildirimin 32 adet ile gıda teknolojisi ürünlerinin yer aldığı 67 numaralı ICS kodunda yapıldığı görülmektedir.

GÜNEY KORE

DTÖ’de Güney Kore’ye Karşı Gündeme Getirilen Başlıca Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Elektrikli Ev Aletleri ve Tüketim Malları Güvenliği Kontrol Yasasının Uygulama Esasları ile Operasyon Bildiriminin Güncellenmesine İlişkin Düzenleme	Söz konusu değişiklik, son zamanlarda talep artışı görülen armatürler için elektrik besleme hattı sistemlerinin güvenliğini amaçlamaktadır.	Çin	Uluslararası standarttan sapma Aydınlatmanın güç kaynağı için izleme sistemi sınıflandırması getirilmesi ³¹
Kaynakların Tasarrufu ve Geri Dönüşümünün Teşviki Hakkındaki Kanunda Değişiklikler	Ambalaj malzemelerinin geri dönüştürülebilirliklerine göre derecelendirilmesini ve değerlendirilmesini gerektirmektedir. Düzenleme ile geri dönüşüm sürecini son derece olumsuz etkileyen PVC plastik ve renkli PET şişeler yasaklanmaktadır. Öte yandan, bu tür ambalajların piyasada ikamesi yoksa veya insanların beslenmesi veya tedavisi ile yakından ilgili olması halinde yasaktan muaf tutulmaktadır. Söz konusu düzenleme, 2022 yılından itibaren yeni ürünlere ve 2024 yılından itibaren mevcut ürünlere uygulanacaktır.	Avustralya, Kanada, Şili, AB, Meksika, Yeni Zelanda, Güney Afrika, ABD, Şili	Düzenlemeye uyum sağlanması için verilen geçiş sürecinin yeterli olmaması ³²
Bebek Tekstil Ürünlerinde Güvenliğe İlişkin Uygunluk Kriterlerinin Revizyonu	36 aydan büyük bebekler için tekstil ürünleri ile ilgili olarak, üreticiler ve ithalatçıların, ilgili ürünlerin güvenlik standartlarına uygun olduğunu teyit etmek için ürünlerin	AB	'en iyi uygulama şirketi' statüsü alınmak amacıyla yapılan başvuruların

³¹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=725&domainId=TBT>

³² <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=588&domainId=TBT>

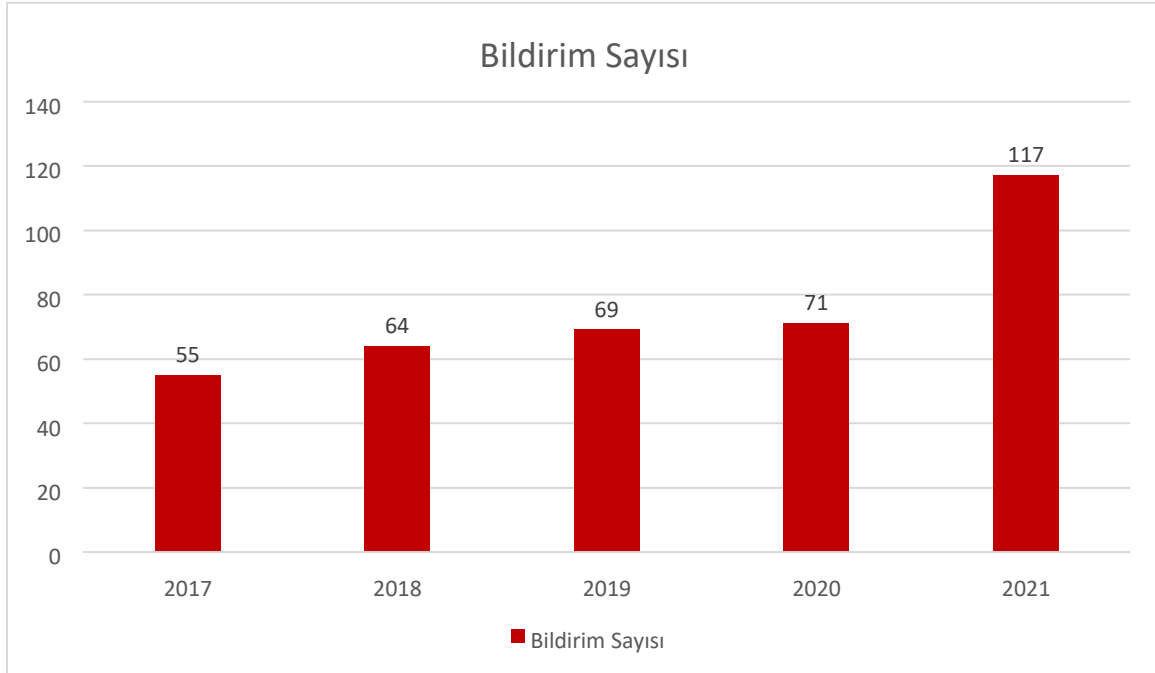
	her bir modeli üzerinde yerli veya yabancı üçüncü taraf-laboratuvarlar tarafından ürün testleri yaptırması gerekmektedir.		reddedilmesi ve konu hakkında hiçbir açıklama yapılmaması ³³
--	---	--	---

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

ÜLKE	KAPSAM
ABD, Kanada, AB, Birleşik Krallık, Vietnam ve Şili	Telekomünikasyon ekipmanı
AB, BK ve Singapur	Elektrikli ve elektronik ekipman
İsviçre	İlaçta iyi imalat uygulamaları (GMP)
ABD ve AB	İşlenmiş organik ürünler

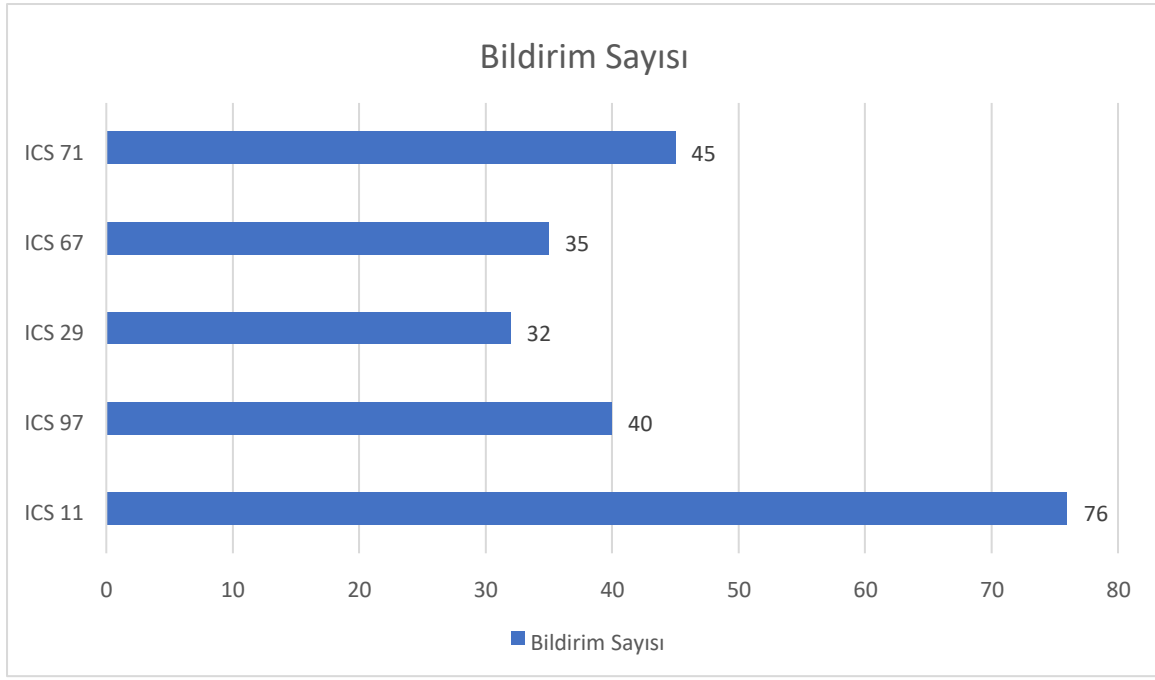
DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Kore tarafından 2017-2021 yılları arasında toplamda 376 bildirim yapılmıştır. En fazla bildirim yapılan yıl, 117 adet bildirimle 2021 yılıdır. 55 adet bildirimin yapıldığı 2017 yılı ise en az bildirimin yapıldığı yıl olmuştur.

ICS kodları itibariyle incelendiğinde en fazla bildirimin sağlık teknolojisi ile ilgili ürünlerin yer aldığı 11 no'lu ICS kodunda yapıldığı görülmektedir.

³³ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=652&domainId=TBT>

HİNDİSTAN

DTÖ’de Hindistan’a Karşı Gündeme Getirilen Başlıca Özel Ticari Kaygılar

DTÖ TTE Komitesinin Kasım 2021 tarihli toplantısında gündeme getirilen STC’lerden 15 adedi Hindistan uygulamalarıyla ilgilidir. Gündeme getirilen STC’lerden en çok üzerinde durulan ise Hindistan tarafından yayımlanan Kalite Kontrol Kuralları (KKK) hakkındadır.

Hindistan’da BIS belgelendirme planı temelde isteğe bağlıdır. Bununla birlikte, bir dizi ürün için Hint Standartlarına uygunluk, Merkezi Hükümet tarafından kamu yararı, insan, hayvan veya bitki sağlığının korunması, çevrenin korunması, haksız ticaret uygulamalarının önlenmesi ve ulusal güvenliğin sağlanması gibi saiklerle zorunlu hale getirilmiştir. Bu tür ürünler için, Merkezi Hükümet, söz konusu ürünler hakkında Kalite Kontrol Kuralları (QCO) yayımlanması yoluyla BIS'ten bir Lisans veya Uygunluk Sertifikası (CoC) altında düzenlenen Standart İşaretinin zorunlu kullanımını yönetmektedir.

Merkezi Hükümet, BIS'e danıştıktan sonra KKK'ları yayınlamaktadır. KKK'lar, ilgili paydaşlarla istişareler yapıldıktan sonra, KKK düzenlenen ürün(ler)/ürün kategorilerine bağlı olarak Merkezi Hükümet altındaki çeşitli Bakanlıklar (Düzenleyiciler) tarafından yayımlanmaktadır.

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
UHD (4K, 8K) Televizyonlar için Gönüllü Yıldız Etiketleme Programı	UHD televizyonların, 1.920 x 1.080 piksele kadar ekran çözünürlüğüne sahip televizyonlara göre çok daha yüksek piksel sayısına sahip olması ve HD veya FHD televizyonlardan çok daha fazla enerji tüketmesi sebebiyle söz konusu düzenleme yapılmıştır. LED arka aydınlatmalı, OLED ekranlı, QLED ekranlı, Mikro	G. Kore	Yedek Güç Tüketimi Standart Değerleri açısından Yedek Etkin modu ve Yedek Pasif modu şeklinde ayırım yapılması Yedek Güç Tüketiminin uygunluğunu belirlemede maksimum sınır

	LED ekranlı, Sıvı Kristal Ekranlı Ultra Yüksek Çözünürlüklü (UHD) Televizyonları kapsamaktadır		olarak hem Yedek aktif mod güç tüketiminin hem de yedek pasif mod güç tüketiminin toplamının belirlenmesi ³⁴
Kimyasal Elyaf ve İplikler: Çimento Esaslı Matris Siparişlerinde Kullanım için PSY, IDY, FDY, POY, PSF ve SMF		G. Kore	Detaylı test prosedürleri ISI İşaretinin iliştilme yerinin bildirilmemesi Uluslararası standartlardan sapma Belgelendirme maliyetini arttırması ISI işaretinin iliştilmesi sürecindeki gereksiz idari prosedürler³⁵
Plastik Atık Yönetimi Kuralları	Plastik ambalaj üzerindeki işaretleme ve etiketleme gerekliliklerini düzenlemektedir.	G. Kore	İthal edilen ambalaj malzemelerinin kayıt numaraları olmadığından, etiketlere; imalatçı adı, üretici adı, kayıt numarası konulması zorunluluğu Ambalaj malzemesi kayıt numarasını düzenlemenin zorluğu Yerli ve ithal ürünler arasında ayırım yapması³⁶

³⁴ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=710&domainId=TBT>

³⁵ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=717&domainId=TBT>

³⁶ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=719&domainId=TBT>

Klima ve İlgili Parçaları		Çin, G. Kore, ABD	BIS (Hindistan Standartları Bürosu) tarafından yapılan fabrika denetimlerinin Hindistan dışında hiç yürütülmemesi ³⁷
Kimyasal ve Petrokimyasal maddeler İçin Kalite Kuralları	Söz konusu düzenleme, belirli kimyasallar için teknik özellikler ve test yöntemleri belirleyerek bireysel standartlar formüle etmiştir. Taslak Düzenleme uyarınca, ilgili ürün, ilgili Hindistan Standardına uygun olacak ve BIS'den alınan lisans kapsamında standart işareti taşıyacaktır. Düzenleme çerçevesinde BIS, bir üreticinin üretim tesislerine yaptığı bir ziyaret yoluyla üretim altyapısının, üretim sürecinin, kalite kontrol ve analiz kapasitesinin başarılı bir şekilde değerlendirilmesine dayalı olarak üreticiye bir lisans verecektir.	Kanada, AB, G. Kore, Tayvan, Tayland, ABD, Japonya ve Singapur	Pandemi döneminde yerinde fabrika denetimi hususunda ısrar edilmesi Uluslararası standartlardan sapma Ticaretin gereğinden fazla kısıtlanması Birim paketlerinin bir dizi teknik bilgi (örneğin bir ürünün erime noktası, yoğunluğu ve hedef kullanımı) içeren tanımlama koduyla işaretlenmesinin zorunlu kılınması³⁸
Otomotiv sektöründe Hindistan standartları ve ithalat kısıtlamaları (Kalite Kontrol Kuralları):tekerlek jantları, güvenlik camı, kasklar	UNECE'de güvenlik açısından ayrı bir kritik bileşen olarak tanımlanmamakla birlikte, jant Hindistan'da, kritik güvenlik bileşenlerinden biri olarak kabul edildiğinden söz konusu ürünlerdeki güvenlik kuralları, Hindistan'ın yerel yol altyapısı, kullanılan lastiklerin çeşitliliği ve sürüş davranışı göz önünde bulundurularak yapılmıştır.	AB, Endonezya	Pandemi döneminde ticareti kolaylaştıracak sanal denetim gibi seçeneklerin tercih edilmemesi Ayrımcılık yapılması Hindistan dışındaki uygunluk değerlendirme sonuçlarının kabul edilmemesi ³⁹
Taslak Gıda Güvenliği ve Standartlarına İlişkin (İthalat Aşamasında) Değişiklik Yönetmeliği	Düzenleme uyarınca, kayıt yükümlülüğü yalnızca belirli bir risk içeren gıda (ve içecek) ürünlerine uygulanacaktır.	AB, Meksika, Tayvan, ABD, Arjantin, Avustralya, Japonya	Teknik düzenlemenin kapsamının net olmaması

³⁷ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=598&domainId=TBT>

³⁸ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=630&domainId=TBT>

³⁹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=649&domainId=TBT>

			Düzenlemeye tabi ürün listesinin bulunmaması Risk düzeyini belirlemek için hangi kriterlerin kullanılacağına belli olmaması Kayıt işlemlerinin karmaşık olması⁴⁰
Soğutucu Cihazlar (Kalite Kontrol Kuralları)	Söz konusu düzenleme, 1 Ocak 2022 itibarıyla uygulamaya konulmuştur.	G. Kore	Fabrika denetimlerinin Hindistan dışında hiç yürütülmemesi Uluslararası standart olan IEC 603351'den sapma⁴¹
Otomotiv Araçları için Pnömatik Lastikler ve Tüpler	Düzenleme uyarınca, üreticinin, lisansın geçerlilik süresi için önceden asgari bir işaretleme ücreti ödemesi gerekmektedir. Her yıl için fiili işaretleme ücreti, birim oranın üretici tarafından yıl boyunca işaretlenen (ISI işareti) miktar (birimler) ile çarpılmasıyla hesaplanmaktadır. ISI işareti taşıyan tüm lastiklerin üretiminde işaretleme ücreti alınmaktadır	AB, Endonezya, Japonya, G. Kore, ABD	ISI işaretleme ücretlerinin dayatılmasının hiçbir meşru gerekçeye sahip olmaması Belirli lastik türleri için ithalat kısıtlaması getirilmesi⁴²
Taslak Gıda Güvenliği ve Standartlarına İlişkin (Alkollü İçecekler Standartları) Yönetmelik		Avustralya, Kanada, Şili, AB, Guatemala; Jamaika, Japonya, Meksika, Yeni Zelanda, Güney Afrika, İsviçre, ABD	Stok tükenme maddesinin olmaması (ekonomik operatörler üzerindeki etkiyi en aza indirmek için stoklar tükenene kadar Hindistan pazarında halihazırda bulunan ürünlerin satışına izin vermek)

⁴⁰ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=667&domainId=TB>

⁴¹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=671&domainId=TB>

⁴² <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=133&domainId=TB>

			Geçiş dönemi verilmemesi Uluslararası ticaret için olumsuz bir etkiye neden olabilecek bazı teknik özelliklerin (maksimum alkol içeriği, bazı alkollü içki tanımları) şart koşulması Uluslararası uygulamalardan sapma ⁴³
Çelik Ürünler için Zorunlu Belgelendirme		Çin, AB, Japonya, G. Kore, Meksika, Tayvan	Sadece yerinde fabrika denetimi yapılması; sanal denetime olanak sağlanmaması Hindistan dışındaki denetim kuruluşları ve test laboratuvarlarından alınan uygunluk değerlendirmesi sonuçlarının kabul edilmemesi ⁴⁴
Oyuncakta Kalite Kontrol Kuralları	Söz konusu düzenleme uyarınca, 1 Ocak 2021'den itibaren Hindistan'a yalnızca BIS işaretine sahip oyuncaklar girebilmektedir. Fabrika denetimi, gerekli BIS işaretinin alınması için bir ön koşuldur. Üçüncü taraf laboratuvarlarının uygunluk testlerini şart koşturmaktadır. Başvuru sahibi, üçüncü taraf bir laboratuvardan alınmış eksiksiz bir test raporu sunmalıdır.	Kanada, Çin, AB, ABD, Hong Kong	Sadece yerinde fabrika denetimi yapılması; sanal denetime olanak sağlanmaması Küçük ve orta ölçekli imalatçılar için külfet yaratması Yüksek belgelendirme ücretleri Sertifikasyon sürecinde ek 10.000\$ depozito, başvuru ücreti, yıllık lisans ücreti, ISI logo ücreti istenmesi

⁴³ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=494&domainId=TBT>

⁴⁴ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=224&domainId=TBT>

			Hindistan dışında bulunan üçüncü taraf test laboratuvarları tarafından verilen test sonuçlarının kabul edilmemesi ⁴⁵
FSSAI'nin Gıda Güvenliği ve Standartları (Gıda Ürünleri Standartları ve Gıda Katkı Maddeleri) ve Süt Ürünleri için Yeni Veteriner Sertifikası	Yönetmelik, peyniri “hem yerli hem de ithal gıdalar için eşit olarak geçerli olan, hayvansal olmayan peynir mayası veya başka bir uygun koagülasyon ajandan üretilen ürün” olarak tanımlamaktadır. Bununla birlikte, doğru şekilde etiketlenmesi koşuluyla, hayvansal peynir mayası içeren peynirin Hindistan pazarına girmesi hala mümkündür. Bir diğer deyişle, yeni veterinerlik sertifikası, süt ürünlerinin hayvansal peynir mayası kullanılarak üretilmemesini şart koşturmaktadır.	AB, ABD	Hayvansal peynir mayası ile üretilen peynirin sağlığa zararlı olduğuna veya yapay/bitkisel peynir mayası ile üretilen peynirden daha zararlı olduğuna dair hiçbir bilimsel kanıtın sunulmaması ⁴⁶
Telgrafın Test ile Edilmesi ve Belgelendirilmesi Telekomünikasyon ^{ve} Ekipmanlarının (MTCTE) Zorunlu Testi Belgelendirmesi	Düzenleme ile MTCTE'nin kapsamını "uygulanabilir BİT ekipmanı" ve "ilgili BİT ekipmanı" içerecek şekilde genişletmeyi amaçlayan yeni uygulama prosedürleri getirilmektedir. MTCTE uygulama prosedürleri, "Hindistan" gibi işaretlerin etiketlenmesini/iliştirilmesini zorunlu kılan Hindistan'a özgü etiketleme gerekliliklerini ve veriliş tarihi, sertifika geçerliliği, menşe ile birlikte TEC Temel Gereksinimleri (ER'ler) numarası şartı da getirmektedir. Taslakta belirtilen etiketleme gereksinimleri uyarınca, bir ürün sertifikası her yenilendiğinde üreticilerin etiketleri güncellemeleri gerekmektedir.	Çin, ABD, Kanada	Düzenlemenin külfetli ve karmaşık olması Etiket gereksinimlerinin külfetli olması ⁴⁷

⁴⁵ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=632&domainId=TBT>

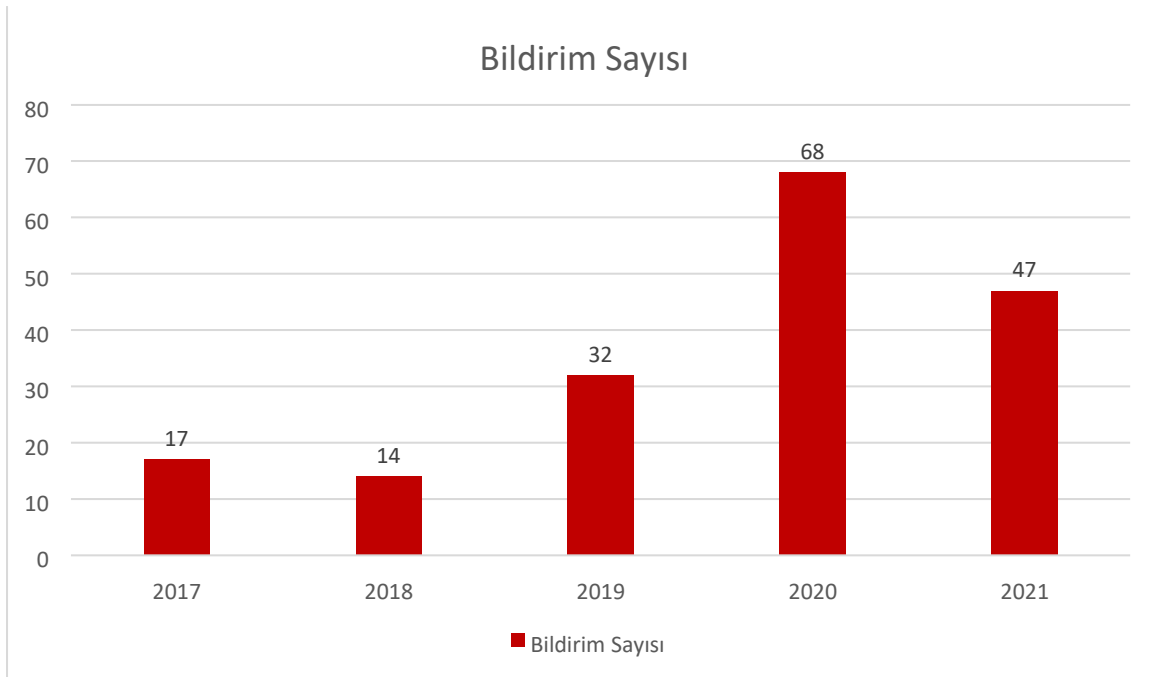
⁴⁶ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=633&domainId=TBT>

⁴⁷ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=646&domainId=TBT>

Düz Fotokopi Kâğıdı		Endonezya	Yerinde fabrika denetimi konusunda ısrar edilerek mevcut pandemi durumunun göz ardı edilmesi ⁴⁸
---------------------	--	-----------	--

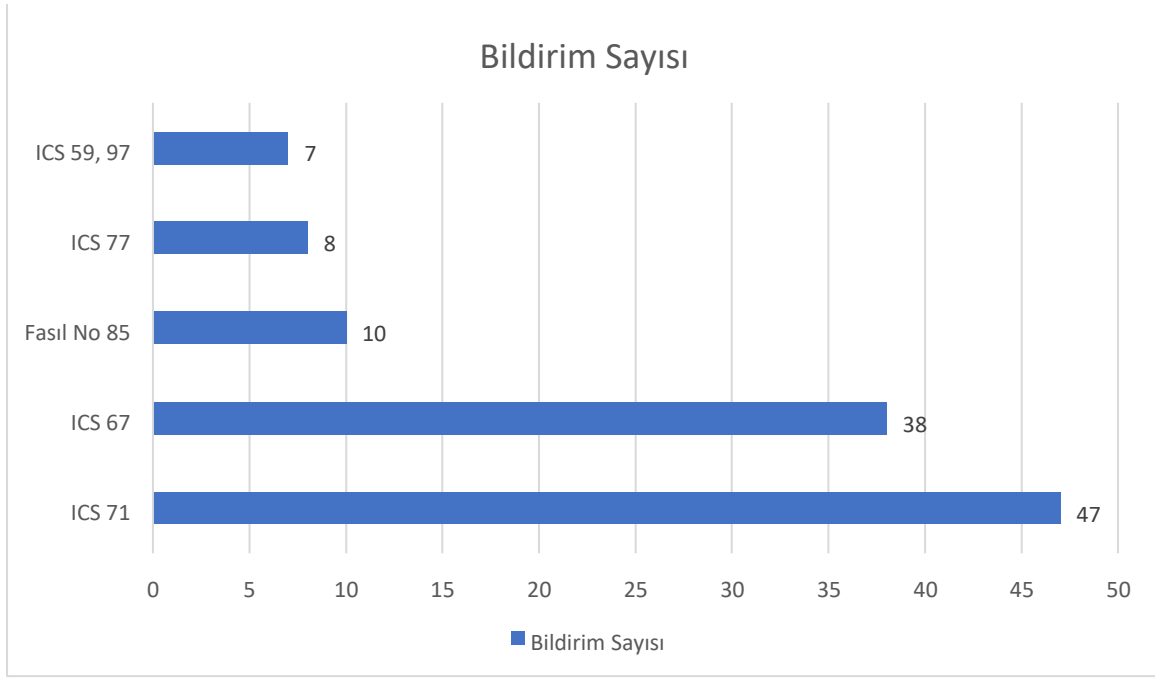
DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Hindistan tarafından 2017-2021 yılları arasında 178 adet bildirim yapılmıştır. En fazla bildirim 68 adet ile 2020 yılı olurken en az bildirim 14 adet ile 2018 yılıdır.

ICS kodları itibariyle en fazla bildirim yapılan ürünler incelendiğinde, kimyasal teknolojilerin yer aldığı 71 numaralı kodda en fazla bildirimin yapıldığı, en az bildirim yapılan ürün gruplarının ise tekstil ve deri teknoloji ürünleri ile evlerde ve ticari yerlerde kullanılan ekipmanlar, eğlence, spor ürünlerinin yer aldığı 59 ve 97 numaralı kodlar olduğu görülmektedir.

⁴⁸ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=681&domainId=TBT>

JAPONYA

Japonya'ya Karşı DTÖ'de Gündeme Getirilen Özel Ticari Kaygılar

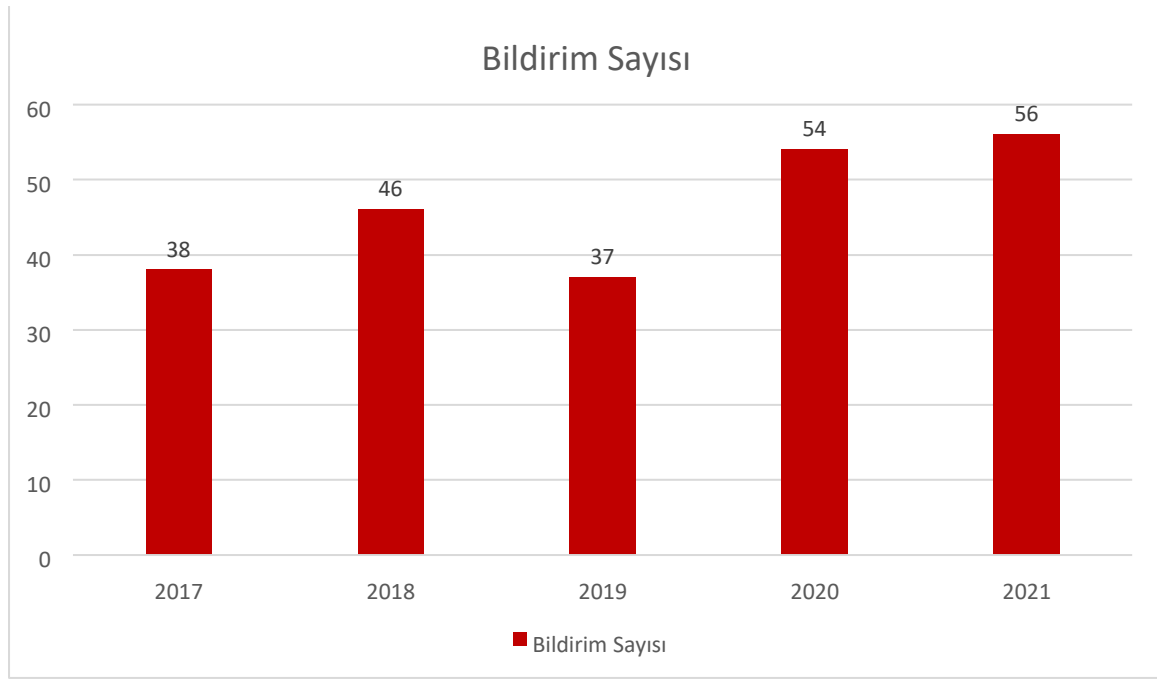
2017-2021 yılları arasında Japonya'nın uyguladığı önlemlerle ilgili TTE Komitesi gündemine taşınan bir STC olmamıştır.

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

ÜLKE	KAPSAM
AB ve Birleşik Krallık	• Telekomünikasyon ve radyo ekipmanı • Elektronik ürünler • Kimyasallar için iyi laboratuvar uygulamaları • İlaçlar için İyi İmalat Uygulamaları (GMP)

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Japonya 1 Ocak 2017 tarihinden 31 Aralık 2021 tarihine kadar 231 bildirim yapmıştır. En fazla bildirimin yapıldığı yıl 56 adet ile 2021 yılı olurken en az bildirim 38 adet ile 2017 yılıdır.

KANADA

DTÖ’de Kanada’ya Karşı Gündeme Getirilen Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Tıbbi Kullanıma Yönelik Kenevir ve Kenevir Bazlı Ürünlerin İthalatı ve Pazarlanması için Düzenleyici Gereklilikler	Esrar Yasası ve düzenlemeleri, kenevir ithalatı ve ihracatına ilişkin kısıtlamaları ortaya koymaktadır. Yalnızca Health Canada tarafından Esrar Düzenlemeleri kapsamında verilen lisans sahipleri, yalnızca tıbbi veya bilimsel amaçlarla esrar ithal veya ihraç edebilmektedir. Esrar Yasası ve düzenlemeleri uyarınca, esrarın başka herhangi bir amaçla (tıbbi olmayan amaçlarla dağıtım veya satış gibi) ithalatı ve ihracatı kesinlikle yasaktır.	Kolombiya	Tıbbi esrarın ticari ithalatına ilişkin kısıtlamalar ve pazarlama lisansı almadaki zorluklar Gerekli belgelerin alınmasında karşılaşılan zorluklar⁴⁹

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

Kanada Standartlar Kurulu (SCC); Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF), Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC), Asya Pasifik Akreditasyon Birliği (APAC) ve Amerika Kıtası Akreditasyon İşbirliği (IAAC) imzacısıdır.

Kanada’nın KTA’ları	Kapsamı
APEC	• Terminal ekipmanı • Telsiz ekipmanı • Elektromanyetik uyumluluk (EMC) • Elektrik güvenliği için ürün belgelendirme prosedürleri ve sonuçları

⁴⁹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=722&domainId=TBT>

EEA EFTA (İzlanda, Lihtenştayn, Norveç)	• Telekomünikasyon • EMC • Gezi tekneleri • Tıbbi cihazlar (uygulanmıyor) • Elektrik güvenliği (uygulanmıyor) • İlaçta GMP
AB	• Telekomünikasyon • EMC • Gezi tekneleri • Tıbbi cihazlar (uygulanmıyor) • Elektrik güvenliği (uygulanmıyor) • İlaçta GMP
İsviçre	• Telekomünikasyon • EMC • Gezi tekneleri • Tıbbi cihazlar (uygulanmıyor) • Elektrik güvenliği (uygulanmıyor) • İlaçta GMP
CITEL	• Terminal ekipmanı • Telsiz ekipmanı • EMC • Elektrik güvenliği için ürün belgelendirme prosedürleri ve sonuçları
Kapsamlı Ekonomik ve Ticaret Anlaşması (CETA)	• Elektrik tesisatları ve cihazları ve ilgili bileşenler dahil olmak üzere elektrikli ve elektronik ekipman • Radyo ve telekomünikasyon terminal ekipmanları • Elektromanyetik uyumluluk (EMC) • Oyuncaklar • İnşaat ürünleri • Güvenlik bileşenleri dahil olmak üzere parçalar, bileşenler, değiştirilebilir ekipman ve makine tertibatları dahil makineler • Ölçüm aletleri • Sıcak su kazanları, ilgili cihazlar dâhil • Potansiyel olarak patlayıcı ortamlarda kullanım için ekipman, makineler, aparatlar, cihazlar, kontrol bileşenleri, koruma sistemleri, güvenlik cihazları, kontrol cihazları ve düzenleme cihazları ve ilgili enstrümantasyon ve önleme ve algılama sistemleri (ATEX ekipmanı) • Ortamdaki gürültü emisyonu ile ilgili dış mekanda kullanım için ekipman • Parçaları da dahil olmak üzere gezi tekneleri

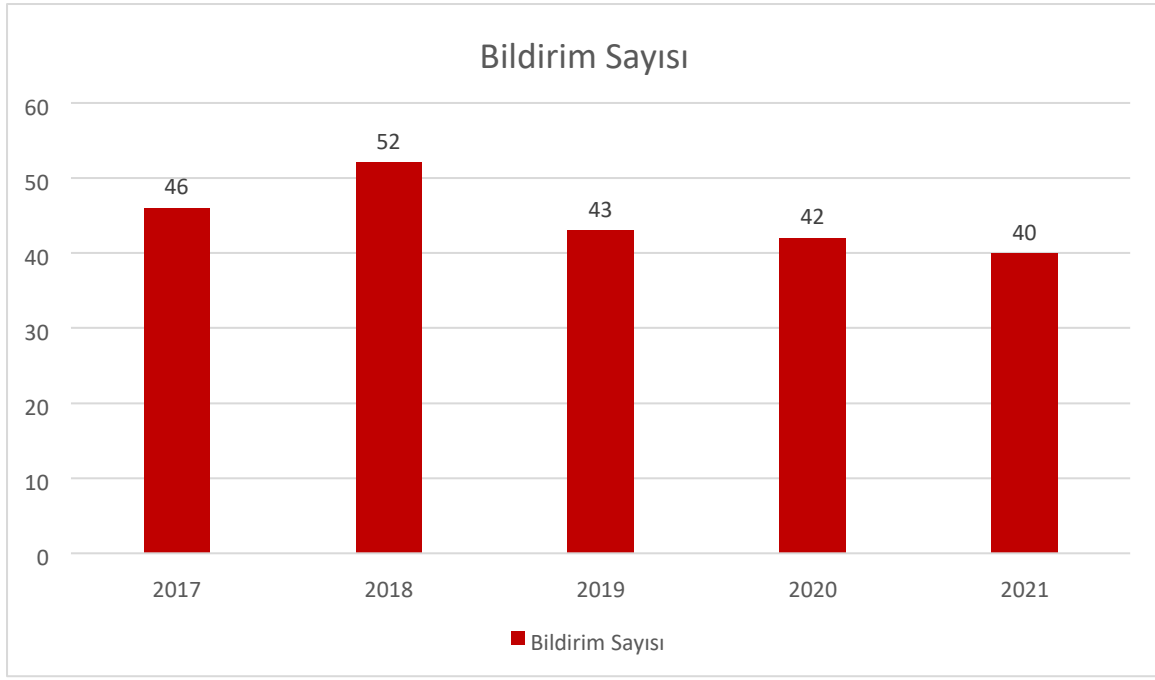
Meksika	• Terminal ekipmanı • Telsiz ekipmanı • EMC
İsrail	• Terminal ekipmanı • Telsiz ekipmanı • EMC
IAF	Kalite yönetim sistemlerinin, çevre yönetim sistemlerinin ve ürün belgelendirme kuruluşu akreditasyonlarının tanınması
ILAC	Laboratuvar Akreditasyonlarının Tanınması
APAC	Mezkur Anlaşma, bir APAC KTA imzacısı tarafından akredite edilmiş uygunluk değerlendirme kuruluşu tarafından verilen uygunluk değerlendirme sonuçları, diğer tüm APAC KTA imzacıları tarafından kabul edilmesini düzenlemektedir.
IAAC	Kalite yönetim sistemleri, ürün belgelendirme, test laboratuvarları, çevre yönetim sistemleri, kalibrasyon laboratuvarları ve tıbbi laboratuvarların karşılıklı olarak tanınması
EA	CETA'nın uygunluk değerlendirmesi sonuçlarının karşılıklı kabulüne ilişkin Protokolünün uygulanması.
NORAMET	Metrolojik faaliyetlerin metodolojileri ve uygulanması konusunda teknik işbirliği

Kanada'nın AB⁵⁰, EFTA, İsviçre, Birleşik Krallık ve Avustralya ile ilaçta GMP alanında KTA'ları bulunmaktadır. Beşeri tıbbi ürünler AB ülkelerinin hepsinde kapsanmışken; Hırvatistan, Litvanya, Malta ve Romanya özelinde veteriner tıbbi ürünler kapsama dahil değildir. Doğal Sağlık Ürünleri (NHP'ler) farmasötik ilaçlara eşit bir GMP standardında üretildiklerinde genel olarak söz konusu KTA'lar tarafından kapsamaktadır. Avustralya ile olan Anlaşma doğal sağlık ürünlerini kapsamamaktadır.

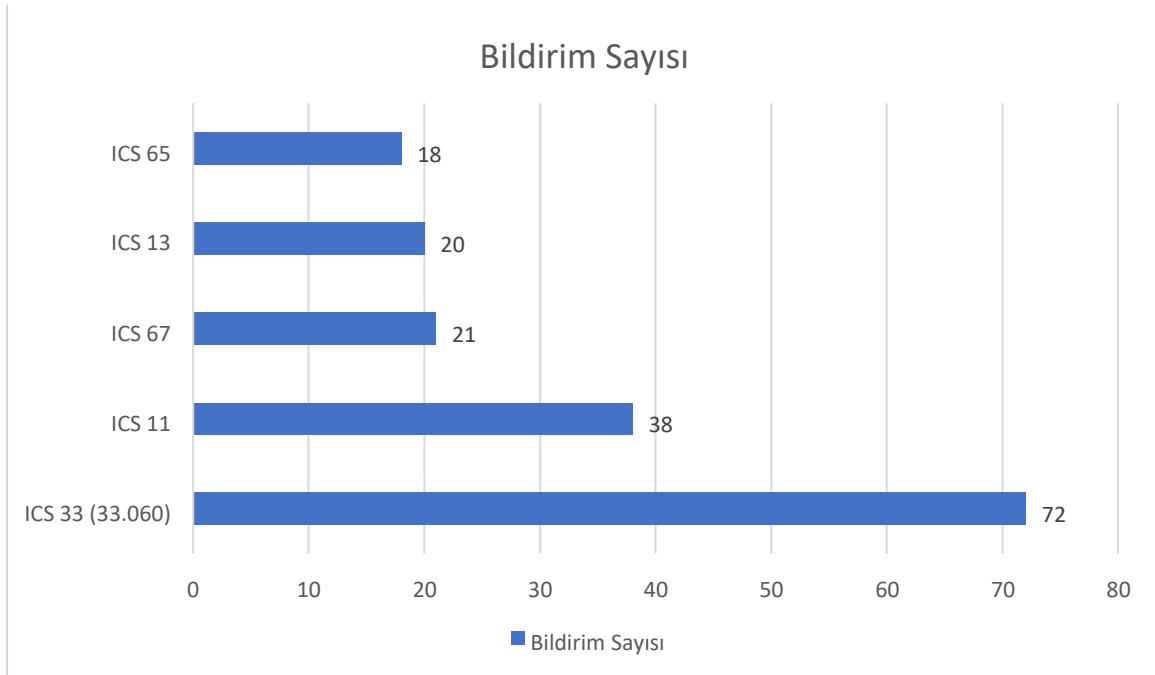
DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Kanada tarafından 2017-2021 yılları arasında 223 bildirim yapılmıştır. En fazla bildirimin yapıldığı yıl 52 adet ile 2018 yılı olurken en az bildirim 420 adet ile 2021 yılıdır.

⁵⁰ Bulgaristan, Letonya ve Lüksemburg hariç

ICS kodları itibariyle en fazla bildirimin yapıldığı ürün grupları 72 adet ile radyo-komünikasyon ürünleridir. En az bildirimin ise tarım ürünlerine ait olduğu görünmektedir.

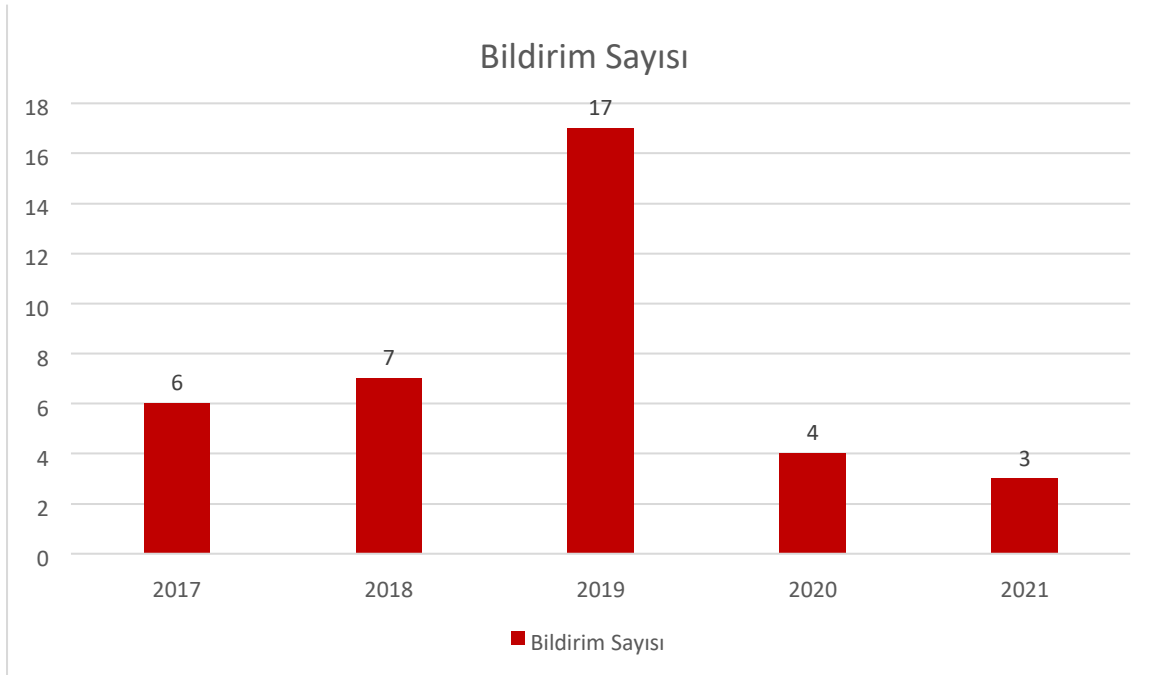

MALEZYA

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Malezya, 2017-2021 yılları arasında toplam 37 adet DTÖ bildirimini yapmıştır. En fazla bildirim 17 adet ile 2019 yılında yapılırken en az bildirim yalnızca 3 adet bildirimin yapıldığı 2020 yılı olmuştur.

MEKSİKA

DTÖ'de Meksika'ya Karşı Gündeme Getirilen Başlıca Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Peynir İsimleri, Spesifikasyonları, Ticari Bilgileri ve Test Yöntemleri	Söz konusu düzenleme ile Meksika, bir sertifikasyon planı ve üretici uygunluk beyanı yoluyla peynir ürünlerinin pazarlanmasında tüketici güveni oluşturmayı amaçlamaktadır. Yeni düzenleme uyarınca; 2022'de peynir için, parti ve ürün grubu başına üçüncü taraf belgelendirmesi gerekecektir. Üçüncü taraf sertifikasyon planı peynir üretim tesisinin fabrika denetimini gerektirmektedir. Ürün gözetimi ve izlenebilirliği de belgelendirme kuruluşunun sorumluluğunda olacaktır.	ABD, Avusturalya AB	Sertifikasyon planının çok kapsamlı olması Meksika dışında bulunan uygunluk değerlendirme kuruluşlarının verdiği test sonuçlarının kabul edilmemesi Ticaretin gereğinden fazla kısıtlanması Meksika tarafından tasarlanan plan türünün, uygunsuzluğun yaratacağı risklerle orantılı olmaması⁵¹
Önceden paketlenmiş gıda ve alkolsüz içeceklerin etiketlenmesi için genel özellikler		Kanada, Kosta Rika, El Salvador, AB, Guatemala, İsviçre, ABD, Şili, Kolombiya, Paraguay	Kodeks'ten sapılması ⁵²

⁵¹ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=678&domainId=TBT>

⁵² <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=608&domainId=TBT>

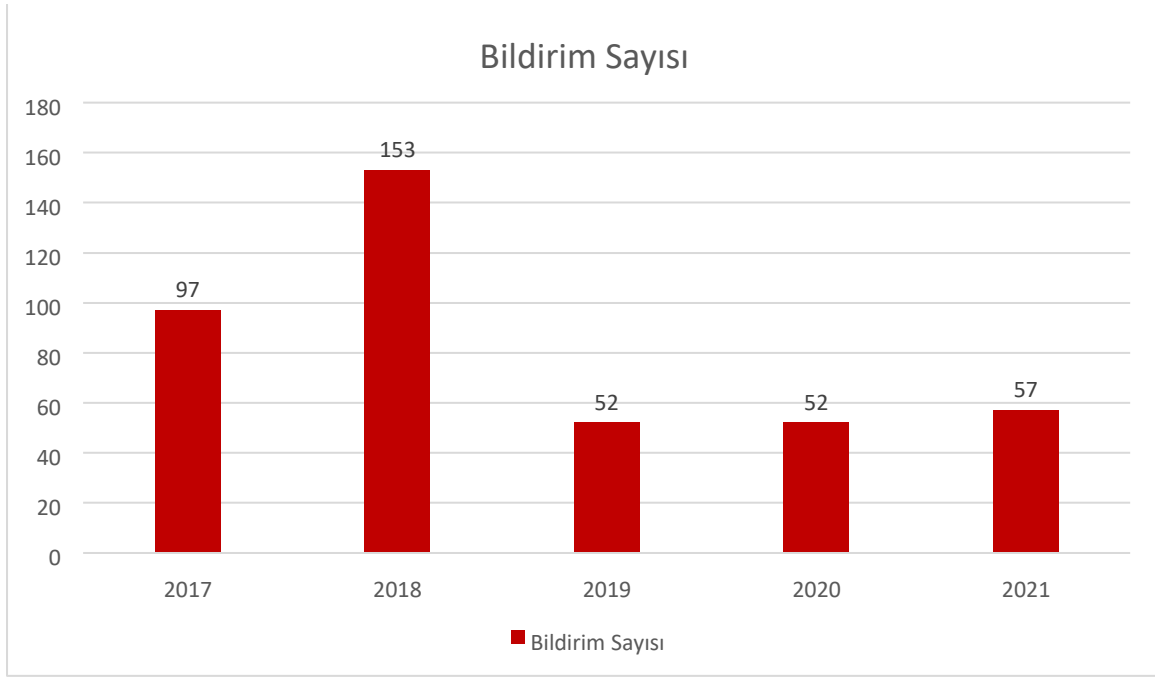
Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

Meksika Akreditasyon Kurumu'nun (EMA) çeşitli uluslararası kuruluşlarla KTA'ları bulunmaktadır.

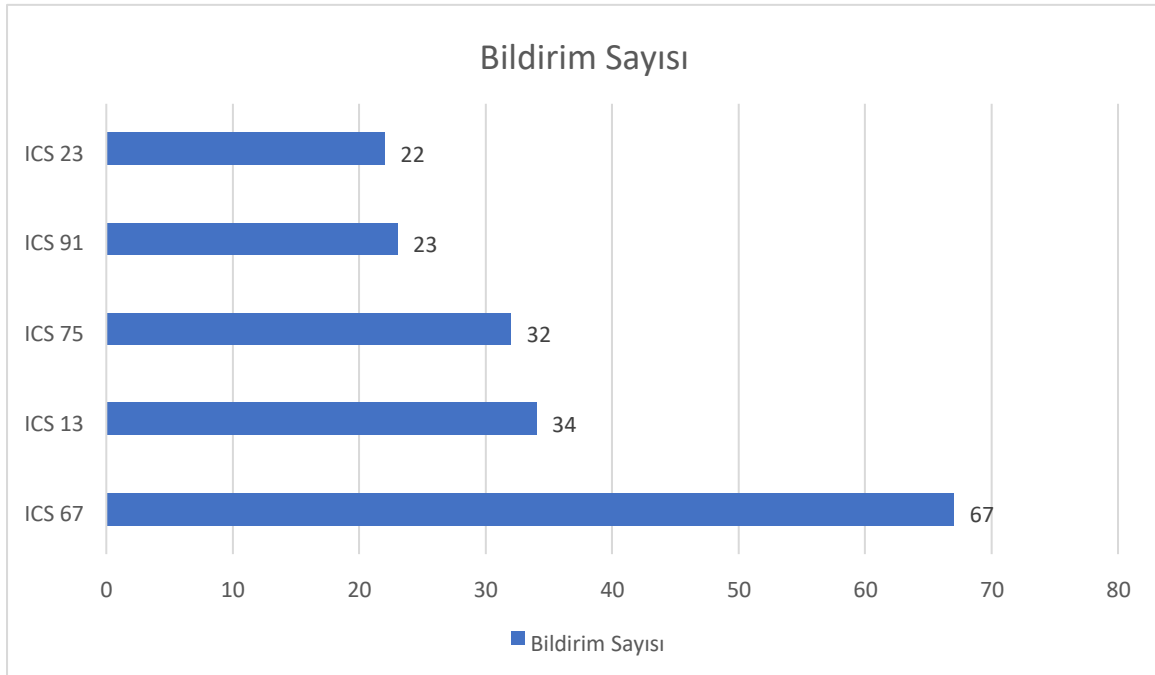
Kuruluş	Akreditasyon
ILAC	Kalibrasyon ve test laboratuvarları
Asya-Pasifik Laboratuvar Akreditasyon İşbirliği (APLAC)	Doğrulama birimleri ve test, kalibrasyon ve klinik laboratuvarları (2007), Yeterlilik testi sağlayıcıları (2014) ve referans malzeme üreticileri (2016)
Pasifik Akreditasyon İşbirliği (PAC)	Kalite yönetimi (2001), çevre yönetimi (2004), ürün (2004), gıda güvenliği (2014) ve sera gazı (2014) geçerlilik ve doğruluğunu saptama sistemleri için belgelendirme kuruluşları
IAF	Kalite yönetimi (2001), çevre yönetimi (2004), ürün belgelendirmesi (2004) ve gıda güvenliği sistemleri (2015) belgelendirme kuruluşları
IAAC	Kalite yönetim sistemleri belgelendirmesi (2002), ürün belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu (2008), çevre yönetim sistemleri (2008'den beri), test, kalibrasyon ve klinik laboratuvarların akreditasyonu (2009'dan beri), doğrulama birimlerinin akreditasyonu (2010'dan beri) ve gıda güvenliği belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu (2016)

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Meksika tarafından 2017-2021 yılları arasında toplam 411 bildirim yapılmış olup, en fazla bildirimin yapıldığı yıl 153 adet ile 2018 yılı olurken, en az bildirim 2019 ve 2020 yılları olmuştur.

Meksika tarafından bildirimi yapılan ürün grupları incelendiğinde, en fazla bildirimin 67 adet ile gıda teknolojileri olduğu görülmektedir. Onu 34 adet bildirim ile çevre, sağlık koruması ve güvenliğine dair ürünlerin yer aldığı ICS 13 kodu ile petrol ve ilgili teknolojilerin yer aldığı ICS 75 kodu takip etmektedir.

ŞİLİ

DTÖ'de Şili'ye Karşı Gündeme Getirilen Özel Ticari kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Elektrikli Ürünler İçin Verimlilik Analizi ve/veya Test Protokolü		G. Kore	Çamaşır kurutma makinelerinde enerji verimliliği etiketleri için şart koşulan enerji tüketimi ve su tüketimi tolerans değerleri ⁵³

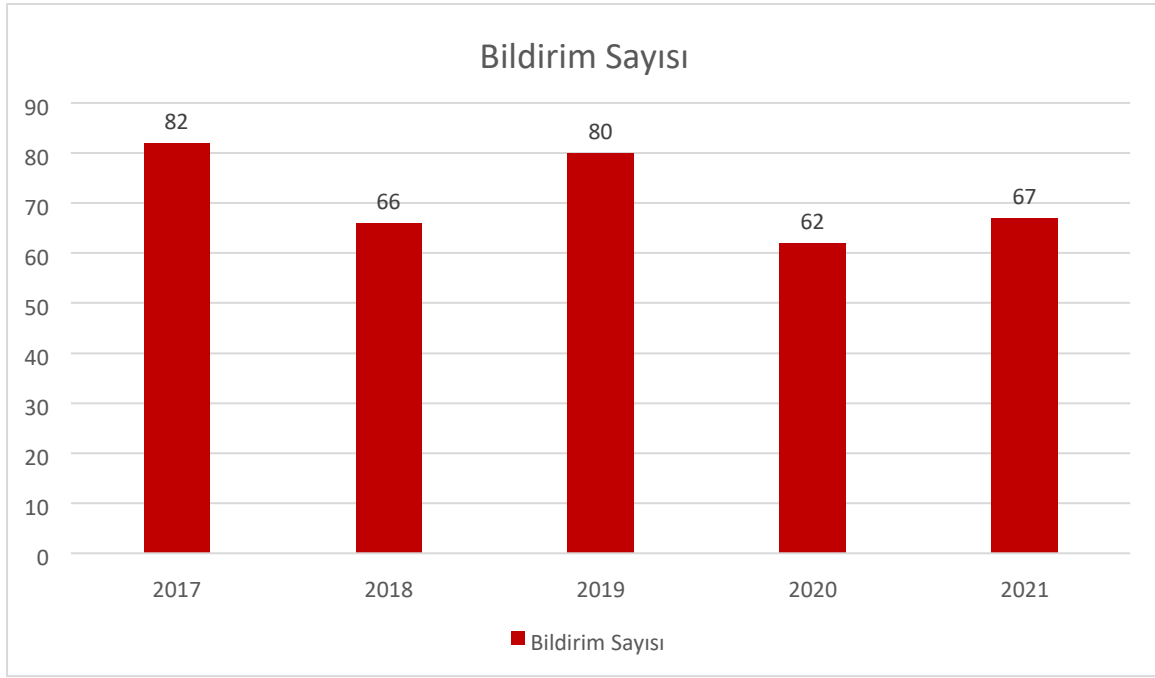
Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

Şili'nin ticari ortaklarıyla herhangi bir KTA'sı bulunmamaktadır. Ancak Elektrik ve Yakıtlar Denetleme Kurumu (SEC), 14 ülkeden (Avusturya, Belçika, Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Hollanda, Norveç, İsveç, İsviçre, Birleşik Krallık ve ABD) listelenmiş kuruluşlar tarafından yapılan testlerin ve sertifikasyonun sonuçlarını tanımaktadır. Ayrıca; kalite yönetimi ve çevre yönetim sistemleri belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu (IAF'de MLA ve IAAC'de MLA) ile test laboratuvarları, klinik ve kalibrasyon laboratuvarlarının akreditasyonuna (ILAC'da KTA ve IAAC'ta MLA) ilişkin çok taraflı tanıma anlaşmaları (MLA/KTA) vardır.

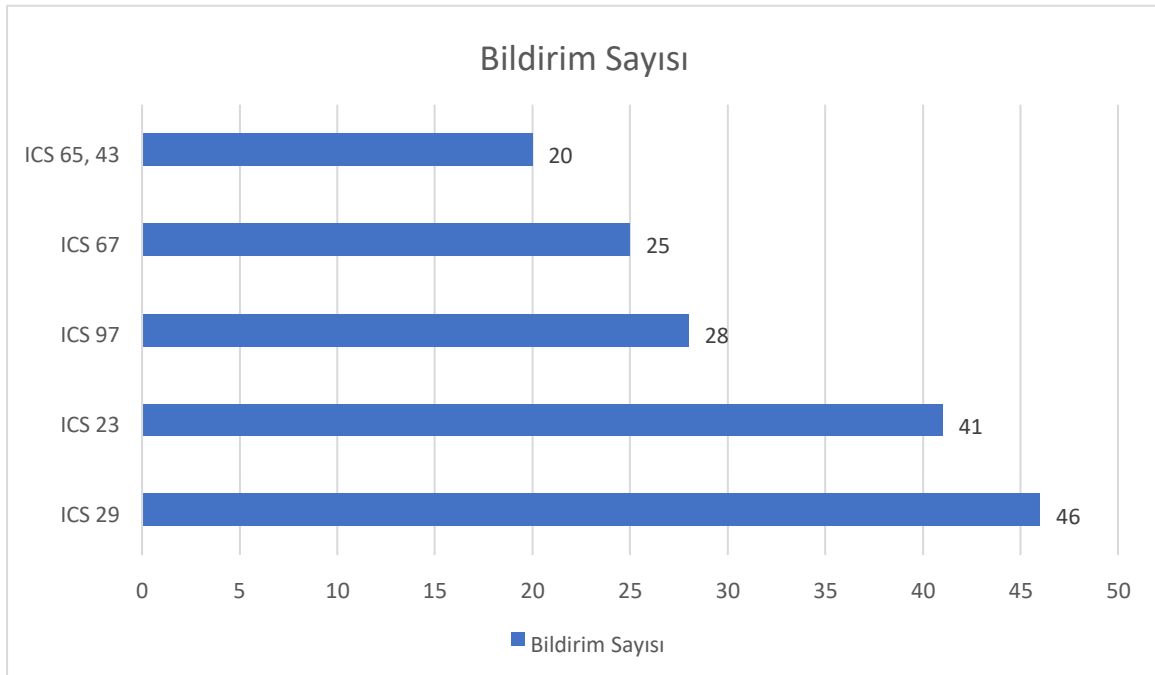
DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Şili tarafından 2017-2021 yılları arasında toplam 357 bildirim yapılmıştır. En fazla bildirim 82 adet ile 2017 yılında yapılırken, en az bildirim 62 adet ile 2020 yılında yapılmıştır.

⁵³ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=704&domainId=TBT>

Bildirimi yapılan ürün grupları incelendiğinde, en fazla bildirimin ICS 29 kodunda bulunan elektrik mühendisliği ürünleri olduğu görülmektedir.

TAYLAND

DTÖ’de Tayland’a Karşı Gündeme Getirilen Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Sanayi Ürünleri Üzerindeki Standart İşaretlerin Tanımı, Üretimi ve Gösterilmesine İlişkin Bakanlık Yönetmeliği	Elektronik bilgilerin endüstriyel ürünlerde açık ve net bir şekilde görünür, belirgin ve silinmeyecek şekilde gösterilmesini şart koşturmaktadır. Sanayi ürünleri üzerinde söz konusu elektronik bilgilerin görüntülenememesi durumunda, üretim sürecini kolaylaştırmak amacıyla ambalaj, paket, konteyner veya cilt üzerinde düzenleme yapılmasına izin verilmektedir. Mezkûr Yönetmelik, 20 Temmuz 2021’den beri uygulanmaktadır. Söz konusu düzenleme ile tüketiciyi yanıltıcı uygulamaların önlenmesi amaçlanmaktadır.	ABD, Tayvan	QR kodu gereksinimleriyle ilgili endişeler Denetim ücretlerinin külfetli olacağı Küçük AV ürünlerindeki TISI logosu ve QR kodu gerekliliklerinin karmaşık olması İthalatçının adının elektrik kablolarına yazılması zorunluluğu⁵⁴

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

ÜLKE	KAPSAM
ASEAN	- Jenerik Tıbbi Ürünlerde Biyo eşdeğerlik - Hazır Gıda Ürünleri için Gıda Hijyeni Denetim ve Belgelendirme Sistemleri
APEC	- Elektrikli ve Elektronik Ekipmanlar - Gıda ürünleri - Telekomünikasyon Ekipmanları - Oyuncak Güvenliğine İlişkin Bilgi Değişimi

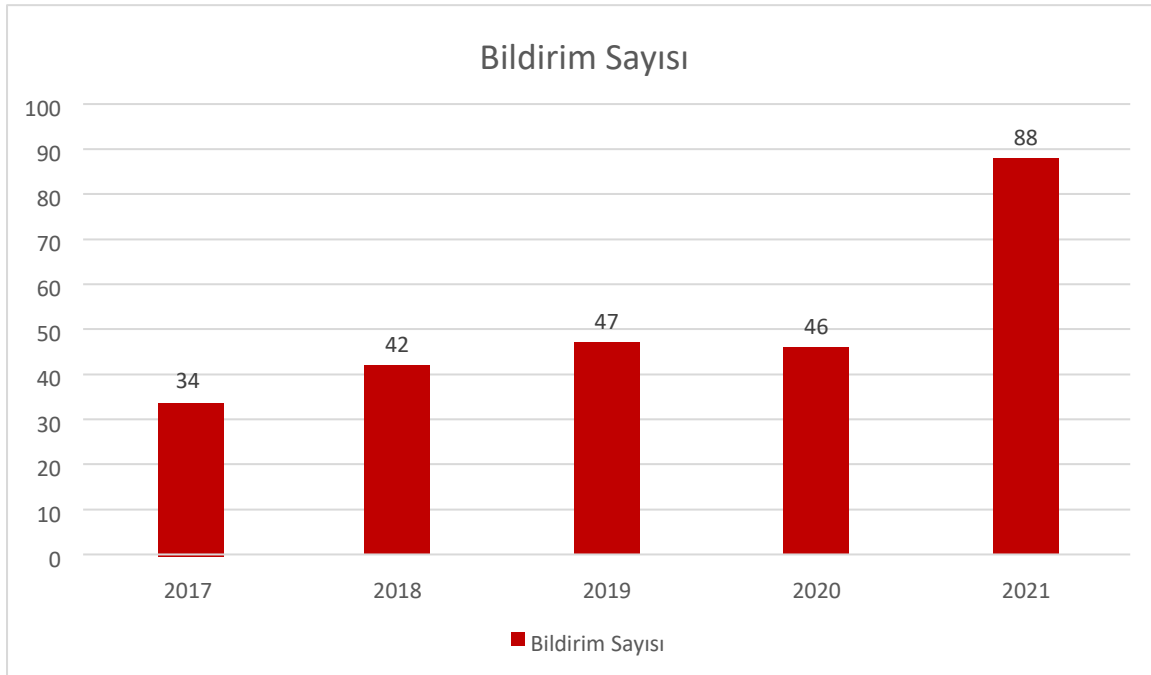
⁵⁴ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=672&domainId=TBT>

Tayland'ın aşağıda yer alan çok taraflı kuruluşlarla karşılıklı tanıma anlaşmaları bulunmaktadır.

- Asya Pasifik Laboratuvar Akreditasyon İşbirliği
- Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği
- Asya Pasifik Yasal Metroloji Forumu
- Pasifik Akreditasyon Birliği
- Uluslararası Akreditasyon Forumu

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Tayland, 2017-2021 yılları arasında toplam 257 bildirim yapmıştır. En fazla bildirim 88 adet ile 2021 yılında yapılırken en az bildirimin 2017 yılında yapıldığı görülmektedir. Son beş yılda yapılan bildirim sayısı itibarıyla incelendiğinde, giderek artan bir seyir gösterdiği ve pandemi ve DTÖ'nün zayıflamasının etkisiyle artan korumacılık politikalarının bir tezahürü olarak 2020 yılına kıyasla 2021 yılında bildirim sayısında bir sıçrama yaşandığı görülmektedir.

VIETNAM

DTÖ'de Vietnam'a Karşı Gündeme Getirilen Özel Ticari Kaygılar

TEKNİK DÜZENLEME	DÜZENLEMENİN İÇERİĞİ	GÜNDEME GETİREN ÜLKELER	ELEŞTİRİLEN HUSUSLAR
Yeni Monte Edilmiş, Üretilmiş ve İthal Edilmiş Otomobiller için Beşinci Seviye Gaz Kirletici Emisyonlarına İlişkin Ulusal Teknik Yönetmelik Taslağı	Söz konusu düzenleme her türlü yeni üretilen, monte edilen ve ithal edilen otomobillerin, 1 Ocak 2022'den itibaren beşinci seviye gaz kirletici emisyon standardına uygun olmasını zorunlu hale getirmektedir.	Tayland	Yerli ve ithal otomobiller arasında üretim maliyetini etkileyen ve Vietnam yerli şirketlerine ayırım yapan uygulamalar olması ⁵⁵

Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları

ÜLKE	KAPSAM
ASEAN	Elektrikli elektronik ekipman

DTÖ'ye Yaptığı Bildirimlere İlişkin İstatistikler

Vietnam, 2017-2021 yılları arasında, DTÖ Sekreteryası'na toplamda 133 adet düzenlemesine ait bildirim yapmıştır. En fazla bildirimin yapıldığı yıl 35 adet bildirim ile 2021 yılı olurken; en az bildirimin yapıldığı yıl 22 adet bildirimin yapıldığı 2019 yılı olmuştur.

⁵⁵ <https://epingalert.org/en/TradeConcerns/Details?imsId=707&domainId=TBT>

